

A HUDI20020 Gerecse

kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület

fenntartási terve

Jelen fenntartási terv az Agrárminisztérium költségvetési fejezetének Természetvédelmi kártalanítás elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből a 2018 februárjában kiadott „Útmutató a Natura 2000 fenntartási tervek készítéséhez” alapján készült

Budapest
2020

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

székhely: 1121 Budapest, Költő u. 21.
postacím: 2509 Esztergom, Strázsa-hegy
Tel: 0036-391-4610 Fax: 0036-200-1168
E-mail: dinpi@dinpi.hu
Web: <http://www.dinpi.hu>

Felelős tervezők

Pétsch Nóra
Vida Alexandra

Vezető szakértők

Baranyai Zsolt
Csonka Péter

Közreműködő szakértők

Barina Zoltán
Pál Attila

© Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2020

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv.....	5
1. A terület azonosító adatai.....	6
1.1. Név	6
1.2. Azonosító kód	6
1.3. Kiterjedés	6
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	6
1.4.1. Jelölő élőhelyek.....	6
1.4.2. Jelölő fajok.....	6
1.5. Érintett települések.....	8
1.6. Egyéb védettségi kategóriák.....	8
1.7. Tervezési és egyéb előírások.....	10
1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv	10
1.7.2. Településrendezési eszközök	10
1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek.....	11
1.7.4. Tájegységi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek.....	11
1.7.5. Halgazdálkodási tervek	12
1.7.6. Vízgyűjtő-gazdálkodási terv	12
2. Veszélyeztető tényezők.....	13
3. Kezelési feladatok meghatározása	20
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	20
3.2. Kezelési javaslatok.....	21
3.2.1. Élőhelyek kezelése.....	21
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	65
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	65
3.2.4. Kutatás, monitorozás.....	66
3.2.5. Mellékletek.....	69

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében	82
3.3.1. Agrártámogatások	82
3.3.2. Pályázatok	86
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja	87
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	87
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	87
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	90
II. A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció	100
1. A tervezési terület alapállapot jellemzése	101
1.1. Környezeti adottságok	101
1.1.1. Éghajlati adottságok	101
1.1.2. Vízrajzi adottságok	102
1.1.3. Talajtani adottságok	102
1.2. Természeti adottságok	103
1.2.1. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek	110
1.2.2. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű növényfajok	118
1.2.3. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű állatfajok	119
1.2.4. A tervezési területen előforduló egyéb jelentős fajok	129
1.3. Területhasználat	131
1.3.1. Művelési ág szerinti megoszlás	131
1.3.2. Tulajdoni viszonyok	131
1.3.3. Területhasználat és kezelés	132
2. Felhasznált irodalom	149
3. Térképek és mellékletek	150

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve: Gerecse kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjTT)

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója: HUDI20020

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése: 2437,1 ha

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

A jelölő élőhelyek és fajok felsorolásánál a Natura 2000 terület adatlapjának 2018. évi változatát vettük alapul.

1.4.1. Jelölő élőhelyek (a *-gal jelöltek kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusok)

- 6190* Pannon sziklagyepek
- 6240* Szubpannon sztyeppek
- 8310 Nagyközönség számára meg nem nyitott barlangok
- 9130 Szubmontán és montán bükkösök (*Asperulo-Fagetum*)
- 91H0* Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel
- 91G0* Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*-val és *Carpinus betulus*-szal
- 91M0 Pannon cseres-tölgyesek

Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű élőhelyek:

- 6440 *Cnidion dubii* folyóvölgyeiének mocsárrétjei
- 6510 Sík- és dombvidéki kaszálórétek
- 9180* Lejtők és sziklatörmelékek *Tilio-Acerion* erdői

A Natura 2000 adatlapon szereplő élőhely, melynek jelenlétét aktuális vizsgálatok nem erősítették meg:

- 8210 Mészkösziklás lejtők sziklanövényzete

1.4.2. Jelölő fajok (a *-gal jelöltek kiemelt közösségi jelentőségű fajok)

Növények:

- bíboros sallangvirág (*Himantoglossum caprinum*)

Ízeltlábúak:

- havasi cincér (*Rosalia alpina*)*
- csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)*
- nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)
- skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)
- magyar tavaszi fészűbagoly (*Dioszeghyana schmidtii*)
- kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*)
- nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
- nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)
- gyászscincér (*Morimus funereus*)

Kétéltűek:

- vöröshasú unka (*Bombina bombina*)

Emlősök:

- piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)
- nagyfülű denevér (*Myotis bechsteini*)
- hegyesorrú denevér (*Myotis blythi*)
- csonkafülű denevér (*Myotis emarginatus*)
- közönséges denevér (*Myotis myotis*)
- kereknyergű patkósdenevér (*Rhinolophus euryale*)
- nagy patkósdenevér (*Rhinolophus ferrumequinum*)
- kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*)

1.5. Érintett települések

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Település	Megye	Érintett terület (ha)	Érintett terület %	Település területének érintettsége (%)
Baj	Komárom-Esztergom	382,5756	15,70	18,11
Neszmély	Komárom-Esztergom	466,8593	19,16	16,82
Süttő	Komárom-Esztergom	270,2651	11,09	7,87
Tardos	Komárom-Esztergom	847,8069	34,79	36,36
Tata	Komárom-Esztergom	28,84975	1,18	0,37
Tatabánya	Komárom-Esztergom	255,1617	10,47	2,79
Vértesszőlős	Komárom-Esztergom	6,83491	0,28	0,40
Vértestolna	Komárom-Esztergom	178,5805	7,33	10,54
Összesen		2436,934	100	

1. táblázat: Érintett települések

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
különleges madárvédelmi terület	HUDI10003	Gerece különleges madárvédelmi terület	2409	275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről
országos jelentőségű védett természeti terület	TK	Gerecei Tájvédelmi Körzet	2132,05	129/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet a Gerecei Tájvédelmi Körzet védettségének fenntartásáról
országos ökológiai hálózat magterület	MT	magterület	2285,0	2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
övezete				térségeinek területrendezési tervéről
országos ökológiai hálózat ökológiai folyosó övezete	OF	ökológiai folyosó	40,71	2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről
országos ökológiai hálózat pufferterület övezete	PT	pufferterület	51,1	2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről
ex lege védett természeti érték (barlang)	-	Törekvés-barlang		1996. évi LIII. törvény a természet védelméről*
		Eszterházy-kőfülke		
		Bivak-barlang		
		Pisztoly-barlang		
		Háry-kőfülke		
		Réteg-barlang		
		Giliszta-barlang		
		Tölgyes-fülke		
		Szelim-lyuk		
		Denevér-barlang		
		Turul 2-7. sz. üregek		
		Csárda-barlang		
		Gépgyár-barlang		
		Rejtett-barlang		
		Füstös-barlang		
		Lófej-barlang		
		Kisréti-víznyelőbarlang		
		Veres-hegyi-barlang		
		Veres-hegyi 2. sz. kőfülke		
		Kis-lyuk		
Nagy-somlyói kétbejáratú-barlang				
Nagy-somlyói árkados-barlang				
Nagy-somlyói-kőfülke				
Nagy-somlyói-barlang				

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
		Nagy-somlyói 2-13. sz. barlangok		
		Tüzes barlang		
		Gorba-tetői-barlang		
		Szúnyogos-barlang		
		Széna-hegyi-sziklaeresz		
		Művész-barlang		
		Muflon 1-2.sz. barlangok		
		Kovács-hegyi sziklaeresz		
		Kovács-hegyi 1-36. sz. barlangok		
helyi jelentőségű védett természeti terület	10/73/TT/92	Agostyáni Tojás-hegy Természetvédelmi Terület	4,0619	Tata Város Önkormányzat Képviselő-testületének 1/2012. (I.30.) önkormányzati rendelete
erdő-rezervátum	ER-05 (HU)	Gerecse Száz-völgy Erdőrezervátum	Magterület 6,99 ha Védőzóna 170,2 ha	14/2000. (VI. 26.) KöM rendelet a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén lévő egyes védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról

*egyedi jogszabállyal nem került kihirdetésre.

2. táblázat: Egyéb védettségi kategóriák

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

A Gerecsei Tájvédelmi Körzet kezelési tervének tervezete (2009.)

A területre vonatkozóan elfogadott kezelési terv nem áll rendelkezésre.

1.7.2 Településrendezési eszközök

Baj:

Baj község településszerkezeti tervének módosításáról szóló 12/2016. (I.26.) számú képviselőtestületi határozat

Baj Építési Szabályzatáról szóló 6/2009. (V.12.) önkormányzati rendelet

Neszmély:

Neszmély Község Településszerkezetéről szóló 85/2013. (VI.26.) Ök. határozat

Neszmély Község helyi Építési Szabályzatáról szóló 9/2013. (VI.26.) Ök. rendelet

Süttő:

Süttő község településszerkezeti tervéről szóló 35/2011. (VI.21.) Kt. határozat

Süttő Község helyi építési szabályzatáról és szabályozási tervéről szóló 12/2011. (VI.23.) számú Kt. rendelet

Tardos:

Tardos Község településszerkezeti tervéről szóló, többször módosított 77/2001. (VI. 20.) számú önkormányzati határozat

HÉSZ-ről és a szabályozási tervekről szóló, többször módosított 8/2001.(VII. 1.) önkormányzati rendelet

Tata:

Tata Város Önkormányzati Képviselő-testületének 18/2002. (IX. 25.) önkormányzati rendelete Agostyán városrész építési szabályzatáról és szabályozási tervéről egységes szerkezetben

Tatabánya:

Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 43/2018. (IV. 19.) határozata Tatabánya Megyei Jogú Város új Településszerkezeti Tervének elfogadásáról

Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 8/2018. (IV. 19.) önkormányzati rendelete Tatabánya Megyei Jogú Város Helyi Építési Szabályzatáról

Vértesszőlős:

Vértesszőlős építési szabályzata Vértesszőlős Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 15/2005. (X. 17) Ök. rendelete egységes szerkezetben

Vértestolna:

Vértestolna Község Önkormányzat Képviselő-testületének 9/2006. (IV.26) önkormányzati rendelete a helyi építési szabályzatról

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

A terület az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet 5. sz. melléklete alapján a Gerecsei- és Gerecsé-Vértesi Erdőtervezési Körzetekhez tartozik.

Ugyanezen rendelet 6. melléklete alapján a Gerecsei körzet erdőtervezése a 2020-as évre van besorolva. A 206. számú Gerecsé-Vértesi körzet erdőtervezése 2013-ban megtörtént, az erdőterv érvényes 2014. január 1-től 2023. december 31-ig.

1.7.4. Tájégségi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek

A tervezési terület négy vadászatra jogosult vadásztársaság területére esik.

- Budapesti Erdőgazdaság Zrt.
 - vadgazdálkodási tájegység: Dunazugi Vadgazdálkodási tájegység
 - vadgazdálkodási terület kódszáma: 11-252350-512
 - a vadgazdálkodási üzemtervet jóváhagyó határozat száma: KE-06/FMO/376-3/2019
 - vadgazdálkodási üzemterv érvényessége: 2017. március 1 – 2037. február 28.

- Feketekő Vadásztársaság
 - vadgazdálkodási tájegység: Dunazugi Vadgazdálkodási tájegység
 - vadgazdálkodási terület kódszáma: 11-252860-512
 - a vadgazdálkodási üzemtervet jóváhagyó határozat száma: KE-06/FMO/56-3/2019
 - vadgazdálkodási üzemterv érvényessége: 2017. március 1 – 2037. február 28.

- Vértesi Erdő Zrt.
 - vadgazdálkodási tájegység: Dunazugi Vadgazdálkodási tájegység
 - vadgazdálkodási terület kódszáma: 11-252450-512
 - a vadgazdálkodási üzemtervet jóváhagyó határozat száma: KE-06/FMO/31-4/2019
 - vadgazdálkodási üzemterv érvényessége: 2017. március 1 – 2037. február 28.

- Vértesaljai Földtulajdonosok Vadásztársasága
 - vadgazdálkodási tájegység: Vértes-hegység Vadgazdálkodási tájegység
 - vadgazdálkodási terület kódszáma: 11-252550-510
 - a vadgazdálkodási üzemtervet jóváhagyó határozat száma: KE-06/FMO/57-2/2019
 - vadgazdálkodási üzemterv érvényessége: 2017. március 1 – 2037. február 28.

(A vadászterületekre vonatkozó vadgazdálkodási terveket jóváhagyó határozatokat a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Tatabányai Járási Hivatal elsőfokú vadászati hatáskörében eljáró Agrárügyi- és Környezetvédelmi Főosztály Földművelésügyi Osztálya állította ki.)

A vonatkozó tájegységi vadgazdálkodási tervek az Észak-dunántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről szóló 12/2018. (VII. 3.) AM rendeletben található.

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

A természetmegőrzési területen nyilvántartott halgazdálkodási vízterület nem található.

1.7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

- Magyarország felülvizsgált, 2015. évi Vízyűjtő-gazdálkodási Terve 2016. április
- Duna részvízyűjtő vízyűjtő-gazdálkodási terv, 2015. Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság 2016. április
- 1-7. Gerecsé vízyűjtő alegység gazdálkodási tervezése 2015. Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság 2016. április

A vízyűjtő-gazdálkodási tervek megtekinthetők az alábbi linken:

<http://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149>

2. Veszélyeztető tényezők

A veszélyeztető tényezők felsorolásánál figyelembe vettük a Natura adatlapon felsorolt tényezőket, amelyeket az aktuális állapotra alakítva ismertetünk. A veszélyeztető tényezők által érintett terület nagyságát a természet megőrzési terület összterületéhez viszonyítottuk.

A tervezési területen belül ható veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy, M= közepes, L= kis jelentőségű)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A02	Mezőgazdasági művelési mód változása	L	1	Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok: Sík- és dombvidéki kaszálórétek (6510) A beszántás az élőhely megsemmisüléséhez vezet.
A06	Gyepművelés felhagyása	M	1	Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok: Sík- és dombvidéki kaszálórétek (6510) Nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) A jelölő élőhely és az ehhez kötődő jelölő faj fennmaradását a kaszálás teszi lehetővé. A művelés felhagyását követő szukcesszió magát az élőhelyet és a faj élőhelyét is tönkreteszi.
A08	Gyepterület kaszálása vagy vágása	M	1	Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok: Nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) Nem megfelelő időben (május és augusztus közötti időszak) végzett kaszálás a faj állományát károsíthatja.
A09	Intenzív legeltetés vagy túllegeltetés	M	1	Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok: <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440) Nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) Taposás és degradáció következtében az élőhely leromlik, és a jelölő faj élőhelye károsodik.
A26	Felszíni vagy felszín alatti vizek diffúz szennyezését okozó mezőgazdasági tevékenységek	L	1	Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok: Vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) Mezőgazdasági kemikáliák vízbe jutása a faj szaporodási képességét rontja, súlyos esetben közvetlen pusztulást is okozhat.
A33	A vízháztartás vagy a víztestek fizikai módosítása mezőgazdasági célból	L	1	Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok: <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440) Vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) A vizenyős mocsárrétek lecsapolása a jelölő élőhely degradációját, kiszáradását okozza, a jelölő faj szaporodási és életlehetősége megszűnik.

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy, M= közepes, L= kis jelentőségű)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
B02	Más típusú erdővé alakítás, beleértve a monokultúrákat is	H	30	<p>Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok: Szubmontán és montán bükkösök (<i>Asperulo-Fagetum</i>) (9130); Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i>-val és <i>Carpinus betulus</i>-szal (91G0)*; Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i>-szel (91H0)*; Pannon cseres tölgyesek (91M0); Lejtők és sziklatörmelékek <i>Tilio-Acerion</i> erdői (9180)*</p> <p>Piszdedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>); Gyászincér (<i>Morimus funereus</i>); Nagyfülű denevér (<i>Myotis bechsteinii</i>); Hegyesorrú denevér (<i>Myotis blythii</i>); Csonkafülű denevér (<i>Myotis emarginatus</i>); Közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>); Kereknyergű patkósdenevér (<i>Rhinolophus euryale</i>); Nagy patkósdenevér (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>); Kis patkósdenevér (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)</p> <p>A természetes erdőszerkezet helyett a vágásos válik uralkodóvá, diverz erdőkép helyett egykorú állományok jönnek létre. Az egykorú erdőállományok kialakítása veszélyezteti az előforduló élőlényeket. A változatos élőhelyek fragmentálódásával a populációk közti konnektivitás is csökken, megszűnik.</p>
B07	Lábonálló és fekvő holtfa eltávolítása, beleértve a törmeléket is	H	30	<p>Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok: Szubmontán és montán bükkösök (<i>Asperulo-Fagetum</i>) (9130); Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i>-val és <i>Carpinus betulus</i>-szal (91G0)*; Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i>-szel (91H0)*; Pannon cseres-tölgyesek (91M0); Lejtők és sziklatörmelékek <i>Tilio-Acerion</i> erdői (9180)*</p> <p>Piszdedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>); Nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>); Skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>); Kék pattanóbogár (<i>Limoniscus violaceus</i>); Nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>); Gyászincér (<i>Morimus funereus</i>); Nagyfülű denevér (<i>Myotis bechsteinii</i>); Havasi cincér (<i>Rosalia alpina</i>)*</p> <p>A jelölő társulások szerkezeti változatossága, természetessége csökken a holt faanyag eltávolításával.</p> <p>Erdei denevérfajok lakhelyei a lábon álló holtfák, illetve az idős fák. Egykorú erdőállományok kialakítása veszélyezteti az előforduló élőlényeket.</p>

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy, M= közepes, L= kis jelentőségű)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
B08	Idős fák eltávolítása	H	30	<p>Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok: Szubmontán és montán bükkösök (<i>Asperulo-Fagetum</i>) (9130); Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i>-val és <i>Carpinus betulus</i>-szal (91G0)*; Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i>-szel (91H0)*; Pannon cseres-tölgyesek (91M0); Lejtők és sziklatörmelékek <i>Tilio-Acerion</i> erdői (9180)*</p> <p>Piszdedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>); Nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>); Kék pattanóbogár (<i>Limoniscus violaceus</i>); Nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>); Gyászscincér (<i>Morimus funereus</i>); Nagyfülű denevér (<i>Myotis bechsteinii</i>); Havasi cincér (<i>Rosalia alpina</i>)*</p> <p>A jelölő társulások kor és szerkezeti változatossága, természetessége csökken az idős fák eltávolításával.</p> <p>Erdei denevérfajok lakhelyei a lábon álló holtfák, ill idős fák. A sarjeredetű, tőkorhadat fák eltávolítása pedig a kék pattanóbogarat veszélyezteti. Egykorú erdőállományok kialakítása az összes élőlényt veszélyezteti.</p>
B06	Fakitermelés (kivéve tarvágás)	M	10	<p>Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok: Szubmontán és montán bükkösök (<i>Asperulo-Fagetum</i>) (9130); Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i>-val és <i>Carpinus betulus</i>-szal (91G0)*; Pannon cseres-tölgyesek (91M0)</p> <p>Piszdedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>); Nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>); Magyar tavasi fésűbagoly (<i>Dioszeghyana schmidtii</i>); Gyászscincér (<i>Morimus funereus</i>); Nagyfülű denevér (<i>Myotis bechsteinii</i>); Havasi cincér (<i>Rosalia alpina</i>)*</p> <p>A rövid idő alatt elvégzett felújító vágások miatt hiányoznak a megfelelő korú faállományok a jelölő élőhelyek, illetve jelölő fajok élőhelyei számára. Az élőhelyek fragmentálódnak és időlegesen megszűnnek, melyek eredményeképp csökken vagy megszűnik a populációk közti konnektivitás.</p>
B16	Faanyag szállítása	M	5	<p>Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok: Pannon molyhos tölgyesek (91H0)*</p> <p>gyászscincér (<i>Morimus funereus</i>); havasi cincér</p>

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy, M= közepes, L= kis jelentőségű)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
				<i>(Rosalia alpina)*</i> A kitermelt faanyag késői elszállítása jelenthet veszélyt, a jelölő xilofág rovarfajok előszeretettel rakják petéiket a frissen kivágott faanyagba.
E01	Utak, ösvények, vasútvonalak és kapcsolódó infrastruktúrák	L	1	Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok: vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) A tervezési területen futó utakon fennállhat a jelölő faj elgázolásának veszélye.
F07	Sport, turisztikai és szabadidős tevékenység	M	5	Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok: Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens-szel (91H0)*</i> ; Lejtők és sziklatörmelékek erdői <i>(9180)*</i> Nagyközönség számára meg nem nyitott barlangok <i>(8310)</i> piszedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>); nagyfülű denevér (<i>Myotis bechsteinii</i>); hegyesorrú denevér (<i>Myotis blythii</i>); csonkafülű denevér (<i>Myotis emarginatus</i>); közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>); kereknyergű patkósdenevér (<i>Rhinolophus euryale</i>); nagy patkósdenevér (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>); kis patkósdenevér (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) A Turul Parkerdő területén folyamatos a turisztikai jelenlét (túrázók, futók, biciklisek, sziklamászók, lovas-út), mely folyamatos zavarást, szemetelést jelent és az élőhelyek taposásos károsításával jár. A barlanglátogatáshoz kötődő zavarások (Szelim-barlangban gyakori filmforgatások, folyamatos turisztikai hasznosítás) miatt a jelölő denevérfajok pihenése, szaporodása veszélyeztetett.
F09	Háztartási/rekreációs létesítményi hulladék/szemét elhelyezése és kezelése	L	1	Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok: Nagyközönség számára meg nem nyitott barlangok <i>(8310)</i> A barlangokra a turisták általi szemetelés jelenthet veszélyt.
G08	Hal- és vadállomány kezelése	H	50	Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok: Pannon sziklagyepek <i>(6190)*</i> ; Szubpannon sztyeppék <i>(6240)*</i> ; Szubmontán és montán bükkösök (<i>Asperulo-Fagetum</i>) <i>(9130)</i> ; Pannon

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy, M= közepes, L= kis jelentőségű)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
				gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal (91G0)*; Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel (91H0)*; Pannon cseres-tölgyesek (91M0); Sík- és dombvidéki kaszálórétek (6510); Lejtők és sziklatörmelékek <i>Tilio-Acerion</i> erdői (9180)* bíboros sallangvirág (<i>Himantoglossum caprinum</i>). A túltartott vadállomány taposása rágása, túrása az élőhelyek természetességét rontja, a bíboros sallangvirág egyedeinek megsemmisülését okozhatja.
G11	Illegális begyűjtés, gyűjtés és természetből kivétel	L	1	Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok: bíboros sallangvirág (<i>Himantoglossum caprinum</i>)*; nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>) Az egyedek kiásása és begyűjtése a populációk károsodásához, megsemmisüléséhez vezethet.
I02	Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül)	M	2	Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok: <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440), Pannon sziklagyepek (6190)*, Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel (91H0)* csíkos medvelepke (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>); nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) A Solidago fajok terjedése a mocsárréteket és ezzel a nagy tűzlepke élőhelyeit átalakítja, illetve megsemmisíti. A muflon (<i>Ovis aries</i>) és a dámszarvas (<i>Dama dama</i>) taposásával, rágásával a sziklagyepek, molyhos tölgyesek természetességét rontja.
L02	Fajösszetétel változás természetes szukcesszió következtében	H	20	Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok: Pannon sziklagyepek (6190)*; Szubpannon sztyeppék (6240)*; <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440); Sík- és dombvidéki kaszálórétek (6510); Lejtők és sziklatörmelékek <i>Tilio-Acerion</i> erdői (9180)* bíboros sallangvirág (<i>Himantoglossum caprinum</i>) A szukcesszió következtében a jelölő gyepes élőhelyek átalakulnak, megszűnnek, a jelölő fajok élőhelye megsemmisül.
N02	Aszály és	H	50	Érintett közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok:

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy, M= közepes, L= kis jelentőségű)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
	csapadékmennyiség csökkenés a klímaváltozás következtében			Szubmontán és montán bükkösök (<i>Asperulo-Fagetum</i>) (9130) A klímaváltozás hatásai már megmutatkoznak az érintett élőhely fajain is, a bükkök extrém gyakori makktermése és egészségi állapotuk is jelzi mindezeket a kedvezőtlen hatásokat.

3. táblázat: Belső veszélyeztető tényezők

Kívülről ható veszélyeztető tényezők:

Nem ismert kívülről ható veszélyeztető tényező.

Potenciálisan a jövőben ható veszélyeztető tényezők:

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentőség e	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
F05	Sport, turisztikai és szabadidős infrastruktúra léterhozása vagy fejlesztése (városi vagy rekreációs területen kívül)	M	5	Turul Parkerdő környékén jelenlegi és jövőbeni fejlesztések (Gerecsé Kapuja), komoly turisztikai nyomást gyakorolnak (zavarás, szemetelés, rongálás) a területre, az élőhelyek degradálódnak, megsemmisülnek, a fajok állománya csökken. Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens-szel</i> (91H0) nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>); skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>); kék pattanóbogár (<i>Limoniscus violaceus</i>); nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>); kis patkósdenevér (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)
N02	Aszály és csapadékmennyiség csökkenés a klímaváltozás következtében	H	50	Érintett közösségi jelentségű élőhelyek és fajok: Pannon sziklagyepek (6190)*; Szubpannon sztyeppék (6240)*; Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea-val</i> és <i>Carpinus betulus-szal</i> (91G0)*; Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens-szel</i> (91H0)*; Pannon cseres-tölgyesek (91M0); Sík- és dombvidéki kaszálórét (6510);

				<p>Lejtők és sziklatörmelékek <i>Tilio-Acerion</i> erdői (9180)*<i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440); Sík- és dombvidéki kaszálórétek (6510)</p> <p>Nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>), Bíboros sallangvirág (<i>Himantoglossum caprinum</i>)</p> <p>A klímaváltozás következtében csökkenő csapadékmennyiség az élőhelyek degradációját, átalakulását, pusztulását okozhatja. A kedvező vízháztartástól függő fajok eltűnésének veszélye megnő.</p>
I01	Az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok	L	1	<p>Érintett közösségi jelentségű élőhelyek és fajok:</p> <p>Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens-szel</i> (91H0); Szubpannon sztyeppék (6240)*; <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440); Sík- és dombvidéki kaszálórétek (6510);</p> <p>Az új turisztikai utak kialakításával a területre bekerülő inváziós fajok (selyemkóró (<i>Asclepias syriaca</i>)) jelenthetnek a jövőben veszélyt.</p>

4. táblázat: Potenciálisan ható veszélyeztető tényezők

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Rendeltetés:

A terület természetes dinamikájával őrizze meg a jellemző erdőtársulások elemeit, az ott található közösségi jelentőségű jelölő élőhelyeket, valamint védett növény- és állatfajok populációit.

Célkitűzés:

A Gerecsé HUDI20020 kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

- Kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípusok:

91G0 Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*val és *Carpinus betulus*szal; 91H0 Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*szel; 6190 pannon sziklagyeppek (*Stipo-Festucetalia pallentis*); 6240 Szubpannon sztyeppék; 8310 Nagyközönség számára meg nem nyitott barlangok

- Közösségi jelentőségű élőhelytípusok:

91M0 Pannon cseres-tölgyesek; 9130 Szubmontán és montán bükkösök (*Luzulo-Fagetum*)

- Kiemelt közösségi jelentőségű állatfajok:

havasi cincér (*Rosalia alpina*)

- Közösségi jelentőségű állatfajok:

gyászincér (*Morimus funereus*), nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), szarvasbogár (*Lucanus cervus*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*)

- Közösségi jelentőségű növényfajok:

bíboros sallangvirág (*Himantoglossum caprinum*)

Fontos a jelölő fajok populáció nagyságának megőrzése, a populációk elterjedési területe nem csökkenhet. Szükséges a jó állapotú jelölő élőhelyek természet szerkezetét, fajkészletének megőrzése. Kerülendő a véghasználat a tíz éves erdőtervezési cikluson belül - jelölő élőhely típusonként vizsgálva - több idős erdőállománynak, mint amennyi korosodásával belép a hasonló ökológiai funkciót ellátni képes korosztályokba. Cél, hogy a jelölő erdei élőhelyek állományában a tájidegen fafajok elegyaránya ne növekedjen.

Kiemelt cél az inváziós, illetve intenzíven terjedő fajok, különösen a selyemkóró (*Asclepias syriaca*), kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis*), fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*), fekete fenyő (*Pinus nigra*), erdei fenyő (*Pinus sylvestris*) által veszélyeztetett jelölő gyeptársulások megóvása a degradációtól, az inváziós fajok terjedésének megállítása, állományaik csökkentése.

Szükséges az aktuális természeti állapothoz igazodó legeltetési/kaszálási rendszer kialakítása és megvalósítása a sztyepprétek és löszgyepek területén a túlhasználat/alulhasználat elkerülése érdekében.

A jelölő erdei élőhelyek állományában fontos előtérbe helyezni a folyamatos erdőborítást biztosító, vagy ahhoz funkciójában jobban közelítő használatok alkalmazását, valamint közelíteni kell a lombkorona-, cserje-, lágyszárú szint faji, életkori összetételét a természetes állapotokhoz, különösen a bükkösök, melegkedvelő, tölgyesek, cseres tölgyesek, gyertyános tölgyesek területén. A sajmeggyes karsztbokorerdők vágáskor nélkül, örökerdőként megőrizendők. Az erdőfelújításokon a gyomirtó növényvédőszer használatának korlátozása,

özönnövény fajok terjedése esetén speciális vegyszerhasználat, egyéb esetekben a gyomosodás talajbolygatással nem járó mechanikai visszaszorítása szükséges.

Cél a területen található cserjésedett, mesterségesen erdősített sziklagyepek, sztyepprétek, löszgyepek visszaalakítása gyeppé, extenzív használatvaló fenntartásuk.

A területen a vadlétszámot olyan szinten szükséges tartani, hogy az a külön vadvédelem nélküli erdőfelújítást ne gátolja, valamint ne okozza a gyepek degradációját, a tájidegen muflon állomány kiszorítása a jelölő élőhelyek területéről.

A xilofág rovarok állományának növelése érdekében szükséges megfelelő területi kiterjedésben és térbeli elosztásban idős erdők és facsoportok fenntartása, megfelelő mennyiségű, méreteloszlású holt fa biztosítása.

Fontos, hogy a barlanglátogatás és denevérkutatás a denevér-populációkat ne veszélyeztesse, a denevérvédelmi okokból jelentős barlangok lezárása.

A vöröshasú unka (*Bombina bombina*) populációk érdekében indokolt a kis tavak, vízállások megőrzése.

A havasi cincér (*Rosalia alpina*) védelme érdekében az élőhelyéül szolgáló bükkösökben biztosítani szükséges a populáció folyamatos fennmaradásához megfelelő faállományt.

Az élőhelyeket veszélyeztető egyéb tevékenységek (pl.: gépjármű forgalom, crossmotorozás, quad, siklóernyőzés, illegális bányászat) megszüntetése, a jogilag nem létező, de kijárt földutak felszámolása kiemelt fontosságú.

Kiemelt szempont a jelölő élőhelyek infrastrukturális fejlesztésekkel szembeni védelme.

3.2. Kezelési javaslatok

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott kezelési javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára, megadják, hogy a jelölő értékek megőrzéséhez milyen kezelési előírás-javaslatok alkalmazása szükséges. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz. A tervkészítés időpontjában jogszabály alapján kötelezően betartandó előírásokon túli, a célokhoz illeszkedő, kívánatos kezelést megfogalmazó előírás-javaslatok iránymutatásként szolgálnak.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

Erdők:

Összterület: ~2219 ha, melyből cseres- tölgyes (91M0) ~553,8 ha, melegkedvelő tölgyes (91H0) ~408 ha, gyertyános tölgyes (91G0) ~601,7 ha, égeres (91E0) ~3,5 ha, szurdokerdő (9180) ~148,6 ha, bükkös (9130) ~116 ha

A Gerecsé kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen viszonylag kedvező az öreg erdők aránya, közel harmadán 100 évnél idősebb erdőállományok élnek, melyek elsősorban cseresek (190 ha) és tölgyesek (248 ha), de idős kőrisesek (110 ha) és gyertyánosok (103 ha) is jelentős

kiterjedésben találhatóak. Azonban az erdők szerkezetén, fafajösszetételén különösen a bükkösök, cseres és gyertyános tölgyesek esetében általánosan jelentkezik az intenzív erdőgazdálkodás kedvezőtlen természetvédelmi hatásai. Nagy kiterjedésben fordulnak elő összefüggő vágásterületek, fiatalosok, rontott, sarjzatotott állományok, helyenként idegenhonos fafajok és őshonos fafajok mesterségesen létrehozott állományai is.

Az erdősítések során legjellemzőbb a természetes mag eredetű erdőfelújítás mesterséges kiegészítéssel, de a mesterséges felújítást is sok esetben alkalmazzák. A jelölő erdei élőhelyek - különösen a bükkösök (9130), melegkedvelő tölgyesek (91H0), cseres-tölgyesek (91M0), gyertyános tölgyesek (91G0) - állományaiban a vágásos üzemmód az uralkodó. A sajmeggyes karsztbokorerdők (91H0), szurdokerdők (9180) területének nagyobb részén gazdasági célú használat nem folyik.

Az erdőfelújítások esetében a munkaerő hiánya és költségessége miatt elterjedően van a gyomirtó növényvédőszer használata.

A cserjésedett, mesterségesen erdősített sziklagyepkeken kezelés, használat nem történik.

Kiseb területeken potenciálisan jelölő élőhelyek termőhelyén akác és fenyves állományok is találhatóak, a fenyvesek területét az erdőgazdálkodó fafajcserés szerkezetátalakítással őshonos fafajú állományokká alakítja.

Kicsi, néhány hektáros kiterjedésben vannak jelen az égeresek és füzesek, ezek használata is vágásos gazdálkodással történik.

Gyep

Összterület: ~149 ha, melyből kaszáló (6510) ~13,7 ha, mocsárrét (6440) ~ 10 ha, 6430 ~ 0,4 ha, lejtősztyepp (6240) ~55,8 ha, szárazgyep (6210) ~ 4,1 ha, sziklagyep (6190) ~ 0,7 ha

A közösségi jelentőségű gyepterületeket hasznosításuk szerint kétfelé bonthatjuk. A természetvédelmi szempontból jelentős értékekkel bíró sziklagyep (6190), erdőkkel körülvett lejtősztyepp (6240), kaszálók (6510), melyek területén hasznosítás nem történik. A gyep kisebb-nagyobb mértékben cserjésednek, erdősödnek.

A gyep másik része legeltetéssel, illetve kaszálással mezőgazdasági célból hasznosított. A hasznosítás nem minden esetben megfelelő természetvédelmi szempontból. A kaszálás időpontját, a kaszátlan területek megmaradását, a legelő állatok létszámát össze kell hangolni a természeti értékek védelmével. Az aktuális természeti állapothoz igazodó legeltetési/kaszálási rendszer kialakítása és megvalósítása szükséges a sztyepprétek és löszgyep területén a túlhasználat/alulhasználat elkerülése érdekében.

Szántók:

Összterület: 14,7

A tervezési terület területéhez képest kiterjedésük elenyésző. Ezeket a területeken az esetleges vegyszerhasználat jelenthet veszélyt a környező élőhelyekre. Szántók és vadföldek esetében további releváns veszély inváziós fajok behurcolásának veszélye.

A terület kezelésére vonatkozó javaslatokat a gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok tárgyalásával kezdjük, utána következnek a gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok.

A gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatokhoz tartoznak a beruházásokat, fejlesztéseket, területrendezést, vállalkozásokat, illetve az ipari tevékenységeket és turizmust érintő, az adott területre aktuálisan vonatkozó elvek, javaslatok. .

Ezután következnek a teljes tervezési területre vonatkozó **gazdálkodáshoz köthető, vad- és vízgazdálkodásra vonatkozó kezelési javaslatok.**

A fenti javaslatokat követik az egyes kezelési egységek, melyek esetén részletes jellemzés, és általános kezelési javaslatok, konkrét előírás-javaslatok, valamint vadgazdálkodási és élőhelyrekonstrukciós javaslatok szerepelnek. **Kezelési egységnek** az azonos kezelést igénylő élőhelyek csoportját nevezzük, melyekben a kezelési javaslatok megvalósítása biztosítja a területen található jelölő értékek (fajok és/vagy élőhelyek) megőrzését. Az azonos kezelési egységbe tartozó élőhelyek különböző élőhelytípusba is tartozhatnak, és elhelyezkedésük pontszerű, egymástól távoli is lehet; a hangsúly azon van, hogy kezelés szempontjából azonos igényűek.

A kezelési egységek lehatárolása alapvetően élőhelyek alapján történt, figyelembe véve a reális gazdálkodási lehetőségeket.

Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok:

- A területen bányák, anyagnyerőhelyek nyitása, valamint a meglévő illegális helyek használata nem kívánatos, az ökológiai hálózat magterület és folyosó övezetében új külszíni bányatelek nyitása, meglévő bővítése tilos (Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény alapján).
- Új épület és építmény létesítése csak a közösségi jelentőségű élőhelyek területén kívül javasolt.
- Gépjármű közlekedés, a közutak kivételével csak az arra kijelölt utakon, elsősorban a gazdálkodáshoz közvetlenül kapcsolódó mértékben kívánatos. Az egyéb jogosultak (pl. erdészeti munkavégzés) gépjármű közlekedés során a jelölő és hazai jogszabályok által védett értékekben kárt nem okozhatnak. (védett területrészekben a járművel való közlekedés korlátozott a természet védelméről szóló LIII. törvény 38.§ (1) j) pont alapján).
- A terület széleinél információs tábla állítása javasolt, mely mutatja a védett és Natura 2000 terület határait, az ott tartózkodásra vonatkozó legfontosabb szabályokat, röviden ismerteti a terület jelentőségét, látnivalóit.
- A területet az inert és lakossági hulladéktól mentesíteni kell.
- A területen áthúzódó nagyfeszültségű villanyvezetékek fenntartási munkálatai során előzetesen egyeztetni szükséges a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság munkatársaival. A biztonsági sávok fenntartó kezelése nem károsíthatja a jelölő élőhelyeket (pl. inváziós fajok vegyszeres kezelés nélküli, sarjadzást elősegítő, mechanikus visszaszorítása nem javasolt).
- A kutatási és sport célú barlanglátogatások a teledő és szaporodó denevér populációkat nem veszélyeztethetik, a denevérvédelmi okokból jelentős barlangokat megfelelő lezárásáról gondoskodni kell.
- Jelölő élőhelyek és fajok élőhelye területén kerülni szükséges az infrastrukturális és turisztikai fejlesztéseket. A speciális és tömegturizmus fejlesztését az érintetlen területek hálózatának kijelölésével szükséges összehangolni.
- Az illegális használatok, gépjármű forgalom, crossmotorozás, quad, siklóernyőzés, illegális bányászat, kijárt földutak, visszaszorítására kell törekedni.

Honvédelem:

A Gerecse természetmegőrzési területen 30 hrsz áll a Honvédelmi Minisztérium vagyonkezelésében. Ezen területek így gazdálkodáshoz nem köthető, speciális rendeltetéssel is bírnak, emiatt tárgyalásuk külön is indokolt. Az egyes helyrajzi számokhoz köthető, ott végezhető katonai tevékenységek köre a HM-VGH, a MHP Kiképzési Csoportfőnökség és a területileg illetékes MH 25. Klapka György Lövészdandár bevonásával, velük egyeztetve került kialakításra. A különböző katonai tevékenységekre vonatkozó kívánalmakat táblázatosan szerepeltetjük, azok az egyes kezelési egységekben már külön nem kerülnek megjelenítésre.

TEVÉKENYSÉGEK (1: megengedett; X: tilos)	KATONAI HASZNÁLATI ZÓNÁK														
	Baj	Neszmély	Neszmély	Neszmély	Neszmély	Neszmély	Neszmély	Neszmély	Süttő	Süttő	Süttő	Süttő	Süttő	Tardos	Tardos
	088/	0301/	0323/	0324/	0325/	0327/	0333/	0334/	0149/	0167/15	0215/1	0226/	0227/	020/6a	020/6b
	Lőtér	Nincs aktív katonai használat; alkalmi lövedék becsapódási területek													
robbantás (A mindenkor hatályos lőtérhasználati utasítás betartásával.)	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
pirotechnikai eszközök használata (A mindenkor hatályos lőtérhasználati utasítás betartásával.)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
tábornút, kályha használata (A mindenkor hatályos lőtérhasználati utasítás betartásával.)	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
gépjármű tároló hely, javító pont üzemeltetése (A mindenkor hatályos lőtérhasználati utasítás betartásával.)	1 alkalmi használat gyakorlatok közben	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
üzemanyag feltöltés talajszennyezés kizárásával (A mindenkor hatályos lőtérhasználati utasítás betartásával.)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
gyalogos közlekedés utakon	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
gyalogos közlekedés utakon kívül	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
gépjárműves közlekedés utakon	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
gépjárműves közlekedés utakon kívül	1	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén
helikopter fel- és leszállás nem előkészített területen	1	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén
Útkarbantartás. Útkarbantartás tájidegen anyaggal nem végezhető tilos. Útkarbantartás során depónia felhalmozása és a környező növényzetre tolasa, az útmenti növényzet károsítása, felszaggatása tilos.	1	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel
kézi földmunka	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
gépi földmunka (nem útkarbantartás), földút, gyakorló elemek st kialakítása	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
összpontosítási körletek kialakítása	1	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel
lövészetek célterületeként használható (Az e tervhez is mellékelt tűzvédelmi szabályzat betartásával.)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
tűzmegnyitási terepszakasként használható (Az e tervhez is mellékelt tűzvédelmi szabályzat betartásával.)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
jövőbeni katonai célú területfejlesztés támogatott	1	eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges
Minden zónára vonatkozó szabályok:	Özönnyövények (pl. fehér akác, bálványfa, zöld juhar, nyugati ostorfa, kései meggy, keskenylevelű ezüstfa, orgona, selyemkóró, amerikai aranyvessző fajok) telepítése tilos.														
	Növények ültetése, telepítése (gyepvetés, gyepfelülvetés, faültetés, stb.) csak a DINPI-vel történő egyeztetés alapján megengedett.														
	A fokozottan védett madárfajok költését a DINPI minden évben megvizsgálja, ami alapján eseti korlátozásokat kezdeményezhet.														
	Katonai használatból eredő tűz esetén az oltás mielőbbi megkezdése, vagy a tűzoltóság értesítése.														
KÜLÖN SZABÁLYOK (az egyes zónákon belüli zónarészekre vonatkozó eltérő szabályok, vagy a korlátozások időszaka):	Nem szállítható bomba esetén a tűzszerészeti mentesítés helyben történik.														
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

KATONAI HASZNÁLATI ZÓNÁK															TEVÉKENYSÉGEK (1: megengedett; X: tilos)
Tardos	Tardos	Tardos	Tardos	Tardos	Tardos	Tardos	Tardos	Tardos	Tardos	Tardos	Tardos	Tardos	Tardos	Tata	
020/6c	022/	030/2	032/4	032/8a	032/8b	032/8c	032/8d	032/8f	032/8g	032/8h	036/4	036/7	516/	01130/	
Nincs aktív katonai használat; alkalmi tűzérési bevetési területek															
x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	robbantás (A mindenkor hatályos lőtérhasználati utasítás betartásával.)
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	pirotechnikai eszközök használata (A mindenkor hatályos lőtérhasználati utasítás betartásával.)
x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	táborút, kályha használata (A mindenkor hatályos lőtérhasználati utasítás betartásával.)
x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	gépjármű tároló hely, javító pont üzemeltetése (A mindenkor hatályos lőtérhasználati utasítás betartásával.)
x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	üzemanyag feltöltés talajszennyezés kizárásával (A mindenkor hatályos lőtérhasználati utasítás betartásával.)
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	gyalogos közlekedés utakon
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	gyalogos közlekedés utakon kívül
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	gépjárműves közlekedés utakon
csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	gépjárműves közlekedés utakon kívül
csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	csak havaria esetén	helikopter fel- és leszállás nem előkészített területen
1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	Útkarbantartás. Útkarbantartás tájidegen anyaggal nem végezhető tilos. Útkarbantartás során depónia felhalmozása és a környező növényzetre tolésa, az útmenti növényzet károsítása, felszaggatása tilos.
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	kézi földmunka
x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	gépi földmunka (nem útkarbantartás)
1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	1 egyeztetéssel	összpontosítási körletek kialakítása
x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	lövészetek célterületeként használható (Az e tervhez is mellékelt tűzvédelmi szabályzat betartásával.)
x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	tűzmegnyitási terepszakasként használható (Az e tervhez is mellékelt tűzvédelmi szabályzat betartásával.)
eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges	eseti egyeztetés szükséges	jövőbeni katonai célú területfejlesztés támogatott
Özönnövények (pl. fehér akác, bálványfa, zöld juhar, nyugati ostorfa, kései meggy, keskenylevelű ezüstfa, orgona, selyemkóró, amerikai aranyvessző fajok) telepítése tilos.															Minden zónára vonatkozó szabályok:
Növények ültetése, telepítése (gyepvetés, gyepterületés, faültetés, stb.) csak a DINPI-vel történő egyeztetés alapján megengedett.															
A fokozottan védett madárfajok költését a DINPI minden évben megvizsgálja, ami alapján eseti korlátozásokat kezdeményezhet.															
Katonai használatból eredő tűz esetén az oltás mielőbbi megkezdése, vagy a tűzoltóság értesítése.															
Nem szállítható bomba esetén a tűzszerészeti mentesítés helyben történik.															
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	KÜLÖN SZABÁLYOK (az egyes zónákon belüli zónarészekre vonatkozó eltérő szabályok, vagy a korlátozások időszaka):

5. táblázat: Honvédségi területeken végezhető katonai tevékenységek köre

Gazdálkodáshoz köthető javaslatok:

A gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok az egyes kezelési egységeknél kerülnek bővebben kifejtésre. Ebben a részben a teljes tervezési területre vonatkozó vad- és vízgazdálkodási javaslatok kerülnek kifejtésre.

Vadgazdálkodás:

- Nem őshonos vadfajok telepítése, valamint a meglévő idegenhonos vadfajok állományának fenntartása nem kívánatos.
- A tervezési területen mesterséges vadtenyésztési tevékenység végzése nem javasolt.
- A tervezési területen működtetett etetők, szórók 50 m-es körzetében a használatukból származó gyomosodást évi legalább kétszeri kaszálással javasolt felszámolni.
- A vadászat és vadgazdálkodás következtében keletkező hulladék (pl. töltényhüvely, zsák, kötözőzsinór, fólia stb.) vadászterületről történő folyamatos eltávolítása kívánatos.
- A közösségi jelentőségű jelölő gyepeket kímélni szükséges, gépjárművekkel történő közlekedés céljára az ingatlan-nyilvántartásban szereplő földutakat, és a nemzeti park igazgatósággal előzetesen egyeztetett egyéb utak igénybe vétele javasolt.
- Agyaggalamb-lövészet a közösségi jelentőségű jelölő gyepek területén nem kívánatos.
- A tervezési területen a vadlétszámot a terület természetes vadeltartó képességének szintjén javasolt tartani, hogy az a külön vadvédelem nélküli erdőfelújítást ne gátolja, valamint ne okozza a gyepek degradációját.

Vízgazdálkodás:

Vízgazdálkodási létesítmények elhelyezése, vízfolyás medrét megváltoztató beavatkozás a természeti értékek védelmével összeegyeztethetően végezhető. A vöröshasú unka (*Bombina bombina*) populációk érdekében a kis tavak, vízállások megőrizendők.

Kezelési egységek

A tervekészítés során a teljes kjTT-re készült ÁNÉR alapú élőhelytérkép és ez alapján több típusú élőhely is megtalálható a területen. Az azonos kezelést igénylő élőhelyek és élőhelykomplexumok és a reális gazdálkodási lehetőségek alapján az alábbi kezelési egységeket határoltuk le:

- KE1: Cseres-tölgyes, gyertyános-tölgyes, molyhos tölgyes erdők
- KE2: Tölgyes fiatalosok, felújítások
- KE3: Bükkös erdők
- KE4: Szurdokerdők, faanyatermelést nem szolgáló molyhos tölgyesek
- KE5: Ligeterdők
- KE6: Természetvédelmi kezeléssel fenntartandó gyepterületek
- KE7: Mezőgazdasági tevékenységgel fenntartandó gyepterületek
- KE8: Szántók
- KE9: Akácok
- KE10: Fenyvesek
- KE11: Egyéb területek, utak, kiskertek

1. Kezelési egység kódja, neve: KE1 – Cseres-tölgyes, gyertyános-tölgyes, molyhos tölgyes erdők

Kezelési egység meghatározása:

A kezelési egységbe tartoznak a tervezési terület pannon gyertyános-tölgyesei, pannon cseres-tölgyesei, és pannon molyhos tölgyesei, kivéve azokat a molyhos tölgyeseket, melyek faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódban vannak. Megfelelő erdőgazdálkodás mellett a meglévő természeti értékek megóvása, illetve fejlesztése biztosítható. Az erdőgazdálkodás során a folyamatos erdőborítás biztosítása javasolt a jelölő élőhelyek területén.

Érintett védett természeti terület: Gerecsei Tájvédelmi Körzet

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- K2 - Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek
- L1 - Mész- és melegkedvelő tölgyesek
- L2a - Cseres-kocsánytalan tölgyesek
- P2a - Üde és nedves cserjések
- P2b - Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések
- RB - Óshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

- 91G0* - Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*-val és *Carpinus betulus*-szal
- 91H0* - Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel
- 91M0 - Pannon cseres-tölgyesek

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

- piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)
- vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
- csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)
- nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)
- skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)
- bíboros sallangvirág (*Himantoglossum caprinum*)
- kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*)
- nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
- gyászscincér (*Morimus funereus*)
- hegyesorrú denevér (*Myotis blythi*)
- közönséges denevér (*Myotis myotis*)
- kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*)
- havasi cincér (*Rosalia alpina*)

Érintett egyéb kiemelt fajok:

- méhbangó (*Ophrys apifera*)
- dudatönc (*Physocaulis nodosus*)
- tavaszi görvélyfű (*Scrophularia vernalis*)

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Általánosan elterjed a tervezési területen a vágásos erdőgazdálkodás. A természetvédelmi célokat, az élőhelyek és élőlények védelmét azonban a folyamatos erdőborítás szélesebb körű alkalmazása biztosítaná. Fontos lenne, hogy a gazdálkodók is alkalmazzák a folyamatos erdőborítást biztosító művelési módokat. Azonban a folyamatos erdőborítást biztosító használat célja nem lehet a fatermesztés optimalizálását célzó intenzív, sematizált, iparszerű erdőgazdálkodás.

Alapjában véve középidoős tölgyek jellemzik a kezelési egységet. Jelentős, idős állomány csak kevés van, jellemzően a Szél-hegy oldalában, valamint a Lábás-hegy környékén. Ezek megőrzése kiemelten fontos.

Sarjeredetű helyett, jellemzően nem helyben szedett makkról történő mesterséges felújítás jellemző a tölgyesek területén. Fontos lenne ennek a gyakorlatnak a változatosabbá tétele, az állományok egy része sarjeredetűként fenntartásra javasolt.

Szintén általánosan elterjedt a vadgazdálkodás erőteljes jelenléte. A jelentős vadlétszám okozta károk mellett, kiemelendő a vadetetés során a területre valószínűsíthetően bekerülő inváziós fajok okozta fenyegetettség.

Erdőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- Elsődleges fontosságú a gazdálkodási célú erdészeti beavatkozások és a természetvédelmi célok összehangolása. A jelölő erdei élőhelyek - különösen a melegkedvelő tölgyesek 91H0*, cseres-tölgyesek 91M0, gyertyános tölgyesek 91G0* - állományaiban előtérbe szükséges helyezni a jelenleg használt vágásos gazdálkodás helyett a folyamatos erdőborítást biztosító, vagy ahhoz funkciójában jobban közelítő üzemmódok és használatok alkalmazását. Javasolt üzemmódok: örökerdő-, átmeneti üzemmód. Közelíteni szükséges a lombkorona-, cserje-, lágyszárú szint faji, életkori összetételét a természetes állapotokhoz. A folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódok és használatok bevezetése a fajok és élőhelyek helyzetét nem ronthatja, kerülendő a közelítőnyom hálózat sematikus kijelölése, zárt erdőtömbök felnyílásával (maximum 1-5%-nyi erdőterület igénybevétele elfogadható). A Száz-völgy erdőrezervátum magterületén teljes érintetlenséget szükséges biztosítani, az inváziós fajok eltávolításán kívül.
- Fokozottan védett madárfajok fészke körül az erdőgazdálkodási tevékenységet korlátozni szükséges, úgy, hogy az ne veszélyeztesse a fészkelés sikerét.
- A használatok során a vadgyümölcsök és más elegendő fajok egyedeit az alsó és felső lombkorona szintben is kímélni szükséges.
- A gyéritéseket felső szintben, csoportos jelleggel, elsősorban a középátmérőt érintően javasolt végrehajtani, kerülni szükséges a térben egyenletes erélyű beavatkozásokat.
- A közösségi jelentőségű xilofág rovarfajok és az erdőlakó denevérfajok állományának megőrzése, növelése érdekében szükséges megfelelő területi kiterjedésben és térbeli elosztásban idős erdők és facsoportok fenntartása, megfelelő mennyiségű, méreteloszlású holt fa, tő- és törzsodvas fa biztosítása a gyéritések, egyéb termelések és a véghasználatok során is.
- A jellemző mikroélőhelyek közül javasolt minél többet meghagyni, facsoportokban a véghasználatok során és ezeket fent is tartani, hogy a fajok túlélése folyamatosan biztosítható legyen.
- A véghasználatok tervezése során arra kell törekedni, hogy a közösségi jelentőségű jelölő erdei élőhelytípusok esetében a korosztályviszonyok kiegyenlítettnek legyenek, mindig legyen idős erdő. Nem véghasználható a tíz éves erdőtervezési cikluson belül - jelölő élőhely

típusonként vizsgálva több idős erdőállomány, mint amennyi korosodásával belép a hasonló ökológiai funkciót ellátni képes korosztályokba.

- Természetes-, természetszerű- és származék természetességi állapotú erdők felújítása esetén elsődlegesen a természetes magról történő felújítást szükséges alkalmazni, tuskózás, talajelőkészítés nem javasolt.
- Az erdő felújításokon a gyomirtó növényvédőszer használatát korlátozni szükséges, özönnövény fajok terjedése esetén speciális csepegetésmentes vegyszerhasználat, egyéb esetekben a gyomosodás talajbolygatással nem járó mechanikai visszaszorítása alkalmazandó.
- Erdőfelújítás és pótlás során tájidegen fafaj használata kerülendő.
- Az erdőneveléseket úgy szükséges megtervezni, hogy azok a termőhelynek nem megfelelő, vagy erdészeti tájidegen elegyfajok, különös tekintettel az intenzíven terjedő fajok visszaszorítását, az őshonos fafajok elegyarányának az emelését, valamint az elegyesség fenntartását, növelését szolgálják.
- Az állománynevelési munkálatok során a cserjés, magaskórós állományszegélyeket szükséges megőrizni a csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*) védelme érdekében.
- A jelölő erdei élőhelyek állományaiban a tájidegen fafajok elegyarányának növekedése nem kívánatos.
- A kezelési egységhez tartozó üzemtervezett erdőrészekben jelenleg elkülönítés nélkül benne vannak a KE6 kezelési egységben külön kezelt gyepterületek. Ezek tisztásként való leválasztása és fenntartása szükséges.
- Erdészeti kártevők elleni védekezés során a védett és Natura 2000 jelölő fajok egyedei nem károsodhatnak.

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- A tervezési területen a vadlétszámot a terület természetes vadeltartó képességének szintjén javasolt tartani, hogy az a külön vadvédelem nélküli erdőfelújítást ne gátolja.
- Nem őshonos vadfajok telepítése kerülendő a területen, a meglévő idegenhonos vadfajok állományának fenntartása nem kívánatos.
- Vadászati létesítmények elhelyezése csak a természetvédelmi kezelővel egyeztetett helyen és módon javasolt.
- Vadföldek kialakítása, vad kibocsátás és zárt téri vadtartás kerülendő.
- Mesterségesen kialakított dagonyák létrehozása kerülendő.
- Vadetetés során ügyelni kell arra, hogy az inváziós növények lehetőleg ne kerüljenek be a területre.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

- Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet előírásait kell betartani.
- Erdőterületekre vonatkozóan be kell tartani az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény és a végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet, valamint a 2016. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről szóló 69/2016. (X. 14.) FM rendeletet és a Gerecsei- és Gerecse-Vértesi erdőtervezési körzetek erdőtervét.

- A kezelési egység csaknem teljes területe a Gerecsei Tájvédelmi Körzet részeként országos jelentőségű védett természeti terület, ezért itt a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény védett természeti területekre vonatkozó előírásai, és a Gerecsei Tájvédelmi Körzet védettségének fenntartásáról szóló 129/2007. (XII. 27.) KvVM rendeletben foglalt előírások is kötelező érvényűek.

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E05	Erdészeti szempontból tájidegen fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.
E09	A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmét figyelembe véve jelölhetők ki.
E10	Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével. <i>(Megjegyzés: Erdőrezervátum magterületén)</i>
E12	A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása. <i>(Megjegyzés: Az üzemtervezett, a kezelési egységből leválasztani szükséges tisztásokat a KE6 kezelési egységben javasoltak szerint szükséges kezelni.)</i>
E13	Állománynevelés során a nyiladékok és állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során az idegenhonos növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel).
E16	A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m ³ /ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása.
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábön álló holtfák meghagyása.
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.
E19	Az elő- és véghasználatok során az előzetesen meghatározott fa-, illetve cserjefajok kímélete.
E20	Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkeinek (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása.
E24	Az erdőrészekben belül el nem különített tisztás, cserjés folt, víztestek kijelölése és háborítatlanságának biztosítása
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.
E28	Természetes-, természetszerű- és származék természetességi állapotú erdőkben a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámának minimális szintre szorítása, illetve lehetőség szerinti teljes eltávolítása.
E32	Örökerdő üzemmódra való áttérés.
E33	Természetes, természetszerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése.
E36	Az adott erdőrészletben véghasználat esetén szálalóvágás alkalmazása. <i>(Megjegyzés: az erdőgazdálkodóval egyeztetett területeken)</i>
E38	Őshonos fafajú állományok véghasználatok során átlagosan 5-20% területi lefedettséget

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
	biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában.
E39	A mikroélőhelyek fenntartása. (Megjegyzés: böhöncös fák, lábón száradt, törzsodvas faegyedek meghagyása szükséges)
E49	Az eredeti talajállapot fenntartása érdekében a talaj-előkészítés és a tuskózás elhagyása. (Megjegyzés: Nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>) védelme érdekében is)
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása. (Megjegyzés: termőhelytől függően elsősorban csertölg (Quercus cerris), kocsánytalan tölgy (Quercus petraea), mezei juhar (Acer campestre), virágos kőris (Fraxinus ornus), gyertyán (Carpinus betulus), kislevelű hárs (Tilia cordata), barkócaberkenye (Sorbus torminalis), korai juhar, hegyi juhar (Acer platanoides), vadgyümölcsök használata javasolt)
E58	Az erdőfelújítások során a természetes erdőtársulásnak megfelelő elegyfajok biztosítása.
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése.
E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, faszárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a faszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában). • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
E75	Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása.
E85	A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig.
E95	A talajszinten odúval rendelkező fák kivágása magas tuskó visszahagyásával, az odú megőrzésével. (A Kék pattanóbogár (<i>Limoniscus violaceus</i>) megőrzése érdekében alkalmazandó, de még jobb a tőodvas fák egy részének lábón hagyása.)
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
VA02	Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. A kerítéseket legkésőbb az utolsó tisztítási munka elvégzését követő egy éven belül le kell bontani.

6. táblázat: KE1 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Nem szükséges külön élőhelyfejlesztés végrehajtása.

Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok biztosítják a Natura 2000 jelölő tölgyes erdőtársulások természetközeli, tájhoz hasonló fafaj összetételét, a homogén állomány szerkezetű erdők változatosabbá tételét, az elegyfajok megsegítését, az idegenhonos, inváziós fajok visszaszorítását. A holtfa, mikroélőhelyek és faodvak mennyiségének növelésével elősegíthető a közösségi jelentőségű jelölő denevér- és xilofil rovarfajok állományának megőrzése, növelése. A folyamatos erdőborítás megőrzésével történő erdőgazdálkodás megfelelő alkalmazása a javaslatokat teljesítheti. A vadlétszám csökkentésével biztosítható a jelölő élőhelyek természetes felújulási képességének megőrzése, az élőhelyek állapotának és jelölő fajoknak a megőrzése.

2. Kezelési egység kódja, neve: KE2 - Tölgyes fiatalosok, felújítások

Kezelési egység meghatározása:

A kezelési egységbe tartoznak a tervezési terület gyertyános- és cseres-tölgyes irtásai, valamint fiatalosai.

Érintett védett természeti terület: Gerecsei Tájvédelmi Körzet

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: P1 - Őshonos fafajú fiatalosok
P2b - Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések
P8 - Vágásterületek
RB - Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők

Érintett Natura 2000 élőhelyek: A kezelési egységben nem található közösségi jelentőségű élőhely

Érintett közösségi jelentőségű fajok: nagy hörcsincér (*Cerambyx cerdo*)
kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*)
nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)

Érintett egyéb kiemelt fajok: A kezelési egység területén nem ismert egyéb kiemelt faj

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:**Erdőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:**

- Elsődleges fontosságú a gazdálkodási célú erdészeti beavatkozások és a természetvédelmi célok összehangolása. A melegkedvelő tölgyesek 91H0*, cseres-tölgyesek 91 M0, gyertyános tölgyesek 91G0* letermelt állományainak helyén kialakult fiatalosok és vágásterületek

esetében előtérbe szükséges helyezni a jelenleg használt vágásos gazdálkodás helyett a folyamatos erdőborítást biztosító, vagy ahhoz funkciójában jobban közelítő üzemmódok és használatok alkalmazását. Javasolt üzemmódok: örökerdő-, átmeneti üzemmód. Közelíteni szükséges a lombkorona-, cserje-, lágyszárú szint faji, életkori összetételét a természetes állapotokhoz. A folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódok és használatok bevezetése a fajok és élőhelyek helyzetét nem ronthatja, kerülendő a közelítőnyom hálózat sematikus kijelölése, zárt erdőtömbök felnyílásával (maximum 1-5%-nyi erdőterület igénybevétele elfogadható).

- Természetes-, természetszerű- és származék természetességi állapotú erdők felújítása esetén elsődlegesen a természetes magról történő felújítást szükséges alkalmazni, tuskózás, talajelőkészítés nem javasolt. Az erdő felújításokon a gyomirtó növényvédőszer használatát korlátozni szükséges, özönnövény fajok terjedése esetén speciális csepegetésmentes vegyszerhasználat, egyéb esetekben a gyomosodás talajbolygatással nem járó mechanikai visszaszorítása alkalmazandó.
- Erdőfelújítás és pótlás során tájidegen fafaj használata kerülendő.
- A közösségi jelentőségű xilofág rovarfajok állományának megőrzése, növelése érdekében a hagyásfák és facsoportok nem termelhetőek ki az erdőfelújítás befejeztével, természetes pusztulásukig megtartandóak.
- Az erdőneveléseket, előhasználatokat úgy kell megtervezni, hogy azok a termőhelynek nem megfelelő, vagy erdészeti tájidegen elegyfajok, különös tekintettel az intenzíven terjedő fajok visszaszorítását, az őshonos fafajok elegyarányának az emelését, valamint az elegyesség fenntartását, növelését szolgálják.
- A tisztításokat és gyéritéseket csoportos jelleggel kell végrehajtani, kerülni kell a térben egyenletes erélyű beavatkozásokat.
- Erdészeti kártevők elleni védekezés során a védett és Natura 2000 jelölő fajok egyedei nem károsodhatnak.

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- A legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése.
- Nem őshonos vadfajok telepítése kerülendő a területen, a meglévő idegenhonos vadfajok állományának fenntartása nem kívánatos.
- Vadászati létesítmények elhelyezése csak a természetvédelmi kezelővel egyeztetett helyen és módon javasolt.
- Vadföldek kialakítása, vad kibocsátás és zárt téri vadtartás kerülendő.
- Mesterségesen kialakított dagonyák létrehozása kerülendő.
- Vadetetés során ügyelni kell arra, hogy az inváziós növények lehetőleg ne kerüljenek be a területre.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

- Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet előírásait kell betartani.
- Erdőterületekre vonatkozóan be kell tartani az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.)

FM rendelet, valamint a 2016. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről szóló 69/2016. (X. 14.) FM rendeletet és a Gerecsei- és Gerecse-Vértesi erdőtervezési körzetek erdőtervét.

- A kezelési egység csaknem teljes területe a Gerecsei Tájvédelmi Körzet részeként országos jelentőségű védett természeti terület, ezért itt a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény védett természeti területekre vonatkozó előírásai, valamint a Gerecsei Tájvédelmi Körzet védettségének fenntartásáról szóló 129/2007. (XII. 27.) KvVM rendeletben foglalt előírások is kötelező érvényűek.

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E05	Erdészeti szempontból tájidegen fajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.
E09	A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmét figyelembe véve jelölhetők ki.
E13	Állománynevelés során a nyiladékok és állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során az idegenhonos növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel).
E19	Az elő- és véghasználatok során az előzetesen meghatározott fa-, illetve cserjefajok kímélete.
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.
E31	A nevelővágások során az intenzíven terjedő fajok teljes mértékű eltávolítása.
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos faj alkalmazása. <i>(Megjegyzés: termőhelytől függően elsősorban csertölgy (Quercus cerris), kocsánytalan tölgy (Quercus petraea), mezei juhar (Acer campestre), virágos kőris (Fraxinus ornus), gyertyán (Carpinus betulus), kislevelű hárs (Tilia cordata), barkócaberkenye (Sorbus torminalis), korai juhar, hegyi juhar (Acer platanoides) használata javasolt)</i>
E58	Az erdőfelújítások során a természetes erdőtársulásnak megfelelő elegyfajok biztosítása.
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos faj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése.
E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, faszárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a faszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak,

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
	szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. <ul style="list-style-type: none"> • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában). • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
E75	Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása.
E85	A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
VA02	Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. A kerítéseket legkésőbb az utolsó tisztítási munka elvégzését követő egy éven belül le kell bontani.

7. táblázat: KE2 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Nem szükséges külön élőhelyfejlesztés végrehajtása.

Kezelési javaslatok indoklása:

A tölgyes fiatalosok, felújítások fafajgazdagságot megőrző, a jövőben változatos állományszerkezet kialakulását elősegítő kezelése biztosíthatja, hogy hosszú távon fentmaradjanak a természet megőrzési terület jelölő tölgyes élőhelyei. A hagyásfák, hagyásfa csoportok természetes élethosszig való megőrzése „lépőkövet” biztosít a közösségi jelentőségű xilofil rovarfajok számára, valamint az erdei gyepszint fajainak túléléséhez. A folyamatos erdőborításos gazdálkodás előkészítése a fiatalosokban megkezdhető, megfelelő alkalmazásával elősegítheti a változatos, közösségi jelentőségű fajoknak élőhelyet adó fafaj- és állományszerkezet kialakítását. A vadlétszám csökkentésével biztosítható a jelölő élőhelyek természetes felújulási képességének megőrzése, az élőhelyek állapotának és jelölő fajoknak a megőrzése.

3. **Kezelési egység kódja, neve: KE3 – Bükkös erdők**

Kezelési egység meghatározása:

A kezelési egységbe tartoznak a tervezési terület bükkös területei.

Érintett védett természeti terület: Gerecsei Tájvédelmi Körzet

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: K5 - Bükkösök

P1 - Óshonos fafajú fiatalosok
P8 - Vágásterületek

Érintett Natura 2000 élőhely: 9130 - Szubmontán és montán bükkösök
(Asperulo-Fagetum)

Érintett közösségi jelentőségű fajok: csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)
nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)
skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)
nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
gyászscincér (*Morimus funereus*)
havasi cincér (*Rosalia alpina*)

Érintett egyéb kiemelt fajok: A kezelési egység területén nem ismert egyéb kiemelt faj

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Erdőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- Elsődleges fontosságú a gazdálkodási célú erdészeti beavatkozások és a természetvédelmi célok összehangolása. A szubmontán és montán bükkösök (9130) esetében előtérbe szükséges helyezni a jelenleg használt vágásos gazdálkodás helyett a folyamatos erdőborítást biztosító, vagy ahhoz funkciójában jobban közelítő üzemmódok és használatok alkalmazását. Javasolt üzemmódok: örökerdő-, átmeneti üzemmód. Közelíteni szükséges a lombkorona-, cserje-, lágyszárú szint faji, életkori összetételét a természetes állapotokhoz. A folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódok és használatok bevezetése a fajok és élőhelyek helyzetét nem ronthatja, kerülendő a közelítőnyom hálózat sematikus kijelölése, zárt erdőtömbök felnyílásával (maximum 1-5%-nyi erdőterület igénybevétele elfogadható).
- Fokozottan védett madárfajok fészke körül az erdőgazdálkodási tevékenységet korlátozni szükséges, úgy, hogy az ne veszélyeztesse a fészkelés sikerét.
- A használatok során a vadgyümölcsök és más elegyfajok egyedeit az alsó és felső lombkorona szintben is kímélni kell.
- A gyérítéseket felső szintben, csoportos jelleggel, elsősorban a középátmérőt érintően kell végrehajtani, kerülni kell a térben egyenletes erélyű beavatkozásokat.
- A közösségi jelentőségű xilofág rovarfajok állományának megőrzése, növelése érdekében szükséges megfelelő területi kiterjedésben és térbeli elosztásban idős erdők és facsoportok fenntartása, megfelelő mennyiségű, méreteloszlású holt fa, tő- és törzsodvas fa biztosítása a gyérítések, egyéb termelések és a véghasználatok során is.
- A jellemző mikroélőhelyek közül javasolt minél többet meghagyni, facsoportokban a véghasználatok során és ezeket fent is tartani, hogy a fajok túlélése folyamatosan biztosítható legyen.
- A véghasználatok tervezése során arra kell törekedni, hogy a közösségi jelentőségű jelölő erdei élőhelytípusok esetében a korosztályviszonyok kiegyenlítettnek legyenek, mindig legyen idős erdő. Nem javasolt véghasználatra a tíz éves erdőtervezési cikluson belül - jelölő élőhely típusonként vizsgálva - több idős erdőállomány, mint amennyi korosodásával belép a hasonló ökológiai funkciót ellátni képes korosztályokba.

- Természetes-, természetszerű- és származék természetességi állapotú erdők felújítása esetén elsődlegesen a természetes magról történő felújítást szükséges alkalmazni, tuskózás, talajelőkészítés nem javasolt.
- Az erdő felújításokon a gyomirtó növényvédőszer használatát korlátozni szükséges, özönnövény fajok terjedése esetén speciális csepegetésmentes vegyszerhasználat, egyéb esetekben a gyomosodás talajbolygatással nem járó mechanikai visszaszorítása alkalmazandó.
- Erdőfelújítás és pótlás során tájidegen fafaj használata kerülendő.
- Az erdőneveléseket úgy szükséges megtervezni, hogy azok a termőhelynek nem megfelelő, vagy erdészeti tájidegen elegyfajok, különös tekintettel az intenzíven terjedő fajok visszaszorítását, az őshonos fafajok elegyarányának az emelését, valamint az elegyesség fenntartását, növelését szolgálják.
- Az állománynevelési munkálatok során a cserjés, magaskórós állományszegélyeket szükséges megőrizni a csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*) védelme érdekében.
- A jelölő erdei élőhelyek állományaiban a tájidegen fafajok elegyarányának növekedése nem kívánatos.
- Erdészeti kártevők elleni védekezés során a védett és Natura 2000 jelölő fajok egyedei nem károsodhatnak.
- A klímaváltozás már tetten érhető hatásai (bükkösök extrém magas makktermése, egészségügyi állapota; a bükkösök fokozatosan más erdővé alakulása) miatt a javasolt stratégia az erdőgazdálkodással érintett bükkösökben:
- Nevelővágások esetében az alacsony relatív légnedvességet könnyebben elviselő fafajok érdekében kell dolgozni; az egyes beavatkozások mértéke viszont alacsony legyen (többször kis eréllyel)
- Felújítás alatt álló bükkösökben a létrejött természetes bükk újulatot kímélni, szükség szerint ápolással kell segíteni. A megjelenő egyéb fafajok újulatát szintén meg kell őrizni, a nem újuló foltokat pedig kocsánytalan tölgygel, a kitettséghoz igazodóan cserrel javasolt kiegészíteni.

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- A legfontosabb elrendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése.
- Nem őshonos vadfajok telepítése nem javasolt a területen, a meglévő idegenhonos vadfajok állományának fenntartása nem kívánatos.
- Vadászati létesítmények elhelyezése csak a természetvédelmi kezelővel egyeztetett helyen és módon javasolt.
- Vadföldek kialakítása, vad kibocsátás és zárt téri vadtartás kerülendő.
- Mesterségesen kialakított dagonyák létrehozása kerülendő.
- Vadetetés során ügyelni kell arra, hogy az inváziós növények lehetőleg ne kerüljenek be a területre.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

- Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendeletelőírásait kell betartani.

- Erdőterületekre vonatkozóan be kell tartani az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet, valamint a 2016. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről szóló 69/2016. (X. 14.) FM rendeletet és a Gerecsei- és Gerecse-Vértesi erdőtervezési körzetek erdőtervét.
- A kezelési egység csaknem teljes területe a Gerecsei Tájvédelmi Körzet részeként országos jelentőségű védett természeti terület, ezért itt a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény védett természeti területekre vonatkozó előírásai, valamint a Gerecsei Tájvédelmi Körzet védettségének fenntartásáról szóló 129/2007. (XII. 27.) KvVM rendeletben foglalt előírások is kötelező érvényűek.

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E05	Erdészeti szempontból tájidegen fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.
E09	A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmét figyelembe véve jelölhetők ki.
E10	Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével. <i>(Megjegyzés: Erdőrezervátum magterületére vonatkoztatva)</i>
E13	Állománynevelés során a nyiladékok és állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során az idegenhonos növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel).
E16	A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m ³ /ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítás <i>(Megjegyzés: Kedvező lenne az ettől nagyobb mennyiség).</i>
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábön álló holtfák meghagyása.
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.
E19	Az elő- és véghasználatok során az előzetesen meghatározott fa-, illetve cserjefajok kímélete.
E20	Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkeinek (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása.
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.
E28	Természetes-, természetszerű- és származék természetességi állapotú erdőkben a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámának minimális szintre szorítása, illetve lehetőség szerinti teljes eltávolítása.
E32	Örökerdő üzemmódra való áttérés.
E33	Természetes, természetszerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése.
E36	Az adott erdőrészletben véghasználat esetén szálalóvágás alkalmazása. <i>(Megjegyzés:</i>

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
	<i>az erdőgazdálkodóval egyeztetett területeken)</i>
E38	Őshonos fafajú állományok véghasználata során átlagosan 5-20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában.
E39	A mikroélőhelyek fenntartása. <i>(Megjegyzés: böhöncös fák, lábon száradt, törzsodvas faegyedek meghagyása szükséges)</i>
E49	Az eredeti talajállapot fenntartása érdekében a talaj-előkészítés és a tuskózás elhagyása. <i>(Megjegyzés: Nagy szarvasbogar (Lucanus cervus) védelme érdekében is)</i>
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhozonyos fafaj alkalmazása. <i>(Megjegyzés: termőhelytől függően elsősorban bükk (Fagus sylvatica), gyertyán (Carpinus betulus), nagylevelű hárs (Tilia cordata), barkócaberkenye (Sorbus torminalis), korai juhar, hegyi juhar (Acer platanoides), magas kőris (Fraxinus excelsior) használata javasolt)</i>
E58	Az erdőfelújítások során a természetes erdőtársulásnak megfelelő elegyfajok biztosítása.
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése.
E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, faszárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a faszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában). • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
E75	Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása.
E85	A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
VA02	Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. A kerítéseket legkésőbb az utolsó tisztítási munka elvégzését követő egy éven belül le kell bontani.

8. táblázat: KE3 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Nem szükséges külön élőhelyfejlesztés végrehajtása.

Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok biztosítják a Natura 2000 jelölő bükkös erdőtársulások természetközeli, tájhoz fajok összetételét, a homogén állomány szerkezetű erdők változatosabbá tételét, az elegyfajok megsegítését, az idegenhonos, inváziós fajok visszaszorítását. A holtfa, mikroélőhelyek és faodvak mennyiségének növelésével elősegíthető a közösségi jelentőségű jelölő denevér- és xilofil rovarfajok állományának megőrzése, növelése. A folyamatos erdőborítás megőrzésével történő erdőgazdálkodás megfelelő alkalmazása a javaslatokat teljesítheti. A vadlétszám csökkentésével biztosítható a jelölő élőhelyek természetes felújulási képességének megőrzése, az élőhelyek állapotának és jelölő fajoknak a megőrzése.

4. Kezelési egység kódja, neve: KE4 – Szurdokerdők, faanyagtermelést nem szolgáló molyhos tölgyesek

Kezelési egység meghatározása:

A kezelési egységbe tartoznak a tervezési terület törmeléklejtő- és szurdokerdei, valamint a faanyagtermelést nem szolgáló molyhos tölgyes élőhelyek.

Érintett védett természeti terület: Gerecsei Tájvédelmi Körzet

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:	L1 - Mész- és melegkedvelő tölgyesek LY2 - Törmeléklejtő-és szurdokerdők RB - Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők
Érintett Natura 2000 élőhelyek:	9180 - Lejtők és sziklatörmelékek Tilio-Acerion erdői 91H0 - Pannon molyhos tölgyesek Quercus pubescens-szel
Érintett közösségi jelentőségű fajok:	piszedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>) nagy höscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>) skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>) kék pattanóbogár (<i>Limoniscus violaceus</i>) nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>) gyászscincér (<i>Morimus funereus</i>) közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>) kis patkósdenevér (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) havasi cincér (<i>Rosalia alpina</i>)
Érintett egyéb kiemelt fajok:	tavaszi görvélyfű (<i>Scrophularia vernalis</i>) dudatónk (<i>Physocaulis nodosus</i>)

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Ezek a területeken az ideális eset az erdőgazdálkodás teljes mellőzése, illetve az érintetlenség megőrzése lenne. Fatermesztést nem szolgáló örökzöldként való fenntartásuk mellett az egyetlen igényelt beavatkozásként a vadlétszám visszaszorítása említendő.

Erdőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- Javasolt üzemmód: faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód.
- Az állományok fenntartásának, illetve megújulásának természetes erdődinamikai folyamatokra való alapozása szükséges (a felújulási és differenciálódási folyamatok „működéséhez” a vadhatás erőteljes mérséklése szükséges).
- Fakitermelési beavatkozás végzése kizárólag idegenhonos fafajok megtelepedése és jelenléte esetén, továbbá (veszélyes, a személy- és gépkocsi-forgalomra közvetlen veszélyt jelentő száraz törzsek kivágásával) utak és turistautak mentén, balesetmegelőzési céllal javasolt.
- Természetvédelmi célból kis kiterjedésű (lényegében csak lék méretű) foltokra kiterjedő fakitermelési beavatkozás végzése a középkorú állományok vegyeskorúsítása érdekében, illetve a már meglévő utak mentén összeroppanási fázis közelébe került, öreg erdők egy-egy foltjának kezelése érdekében lehetséges. A beavatkozások célja az állomány változatosabbá tétele, illetve a felújulási folyamat megindítása, a kitermelt faanyag pedig részben vagy egészben a helyszínen maradhat.
- Jelentősebb, nagyobb területet érintő abiotikus vagy biotikus károsítások esetén, az erdőborítottság helyreállítása érdekében esetleg rendkívüli intézkedések is szükségessé válhatnak. Az ezekhez kapcsolódó beavatkozások megtervezése és kivitelezése az érintett nemzeti park igazgatóság közreműködésével, egyetértésével javasolt.

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- A legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése.
- Nem őshonos vadfajok telepítése kerülendő a területen, a meglévő idegenhonos vadfajok állományának fenntartása nem kívánatos.
- Vadászati létesítmények elhelyezése nem javasolt.
- Vadföldek kialakítása, vad kibocsátás és zárt téri vadtartás nem javasolt.
- Mesterségesen kialakított dagonyák létrehozása kerülendő.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:**a. Kötelezően betartandó előírások:**

- Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, valamint a valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani.
- Erdőterületekre vonatkozóan be kell tartani az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet, valamint a 2016. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről szóló 69/2016. (X. 14.) FM rendeletet és a Gerecsei- és Gerecse-Vértesi erdőtervezési körzetek erdőtervét.

- A kezelési egység csaknem teljes területe a Gerecsei Tájvédelmi Körzet részeként országos jelentőségű védett természeti terület, ezért itt a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény védett természeti területekre vonatkozó előírásai, valamint a Gerecsei Tájvédelmi Körzet védettségének fenntartásáról szóló 129/2007. (XII. 27.) KvVM rendeletben foglalt előírások is kötelező érvényűek.

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E09	A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmét figyelembe véve jelölhetők ki. (Megjegyzés: inváziós fafajok kitermelése; természetvédelmi kezelés részeként középkorú állományok vegyeskorúsítása, összeroppanási fázis közelébe került, öreg erdők felújítása esetén.)
E10	Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével. (Megjegyzés: Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódrá való áttérés javasolt. Természetvédelmi kezelés részeként középkorú állományok vegyeskorúsítása, összeroppanási fázis közelébe került, öreg erdők felújítása érdekében kis területű beavatkozások lehetségesek őshonos állományokban.)
E12	A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása. (Megjegyzés: Az üzemtervezett, a kezelési egységből leválasztani szükséges tisztásokat a KE6 kezelési egységben javasoltak szerint szükséges kezelni.)
E20	Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkének (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása.
E24	Az erdőrészekben belül el nem különített tisztás, cserjés folt, víztestek kijelölése és háborítatlanságának biztosítása
E33	Természetes, természetszerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése.
E39	A mikroélőhelyek fenntartása. (Megjegyzés: böhöncös fák, lábön száradt, törzsodvas faegyedek meghagyása szükséges)
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása. (Megjegyzés: termőhelytől függően elsősorban csertölgy (<i>Quercus cerris</i>), kocsánytalan tölgy (<i>Quercus petraea</i>), mezei juhar (<i>Acer campestre</i>), virágos kőris (<i>Fraxinus ornus</i>), gyertyán (<i>Carpinus betulus</i>), kislevelű hárs (<i>Tilia cordata</i>), barkócaberkenye (<i>Sorbus torminalis</i>), korai juhar, hegyi juhar (<i>Acer platanoides</i>) használata javasolt)
E58	Az erdőfelújítások során a természetes erdőtársulásnak megfelelő elegyfajok biztosítása.
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése. (Megjegyzés: inváziós fafajok kitermelése; természetvédelmi kezelés részeként középkorú állományok vegyeskorúsítása, összeroppanási fázis közelébe került, öreg erdők felújítása esetén)
E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, faszárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a faszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak,

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
	szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. <ul style="list-style-type: none"> • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélykiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában). • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
E75	Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása.
E95	A talajszinten odúval rendelkező fák kivágása magas tuskó visszahagyásával, az odú megőrzésével. (A <i>Kék pattanóbogár (Limoniscus violaceus)</i> megőrzése érdekében alkalmazandó.)
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA02	Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. A kerítéseket legkésőbb az utolsó tisztítási munka elvégzését követő egy éven belül le kell bontani.
VA03	A területen szóró, vadetető, szózó nem létesíthető.

9. táblázat: KE4 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Nem szükséges külön élőhelyfejlesztés végrehajtása.

Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységbe tartozó élőhelyek esetében a vágásos és az örökzöld használat is állapotromlást eredményezne, csak az idegenhonos fafajok egyedeinek eltávolítása, a kis területű állományszerkezet gazdagítás, felújulás-elősegítés biztosíthatja a fajok és élőhelyek fennmaradását. A javasolt intézkedések a minimális beavatkozások elvét követik, a közösségi jelentőségű fajok számára sok álló és a fekvő holtfa, illetve sokféle mikorélőhely kialakulásához biztosítanak keretet, ugyanakkor a rendkívüli természeti események okozta változások kezelésére is lehetőséget adnak.

5. Kezelési egység kódja, neve: KE5 – Ligeterdők

Kezelési egység meghatározása:

A kezelési egységbe tartoznak a tervezési terület patakmenti ligeterdei.

Érintett védett természeti terület: Gerecsei Tájvédelmi Körzet

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: J4 - Füz-nyár ártéri erdők
J5 - Égerligetek

	RB - Őshonos fafajú puhafás jellegűen vagy pionír erdők
Érintett Natura 2000 élőhelyek:	91E0 - Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Pandion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)
Érintett közösségi jelentőségű fajok:	A kezelési egység területén nem dokumentált közösségi jelentőségű faj előfordulása
Érintett egyéb kiemelt fajok:	A kezelési egység területén nem ismert egyéb kiemelt faj

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységben a hosszú távú cél a ligeterdők megőrzése. A gyepek közt kanyargó égerliget állományok tisztásként üzemtervezett egyéb részletek területére esnek (Bikol-Patak mente: Tardos 17TI, Neszmély 26TI), a törékeny fűzzel jellemezhető keskeny állomány a Rigó-völgyben a Süttő 11A erdőrészletbe tartozik. A kis kiterjedés és a különleges, egyedi élőhelyi jellemzők miatt a tardosi, neszmélyi állományokban csak minimális, fenntartó és védelmi jellegű beavatkozások elvégzése javasolt, illetve célszerű. A süttöi állomány jelenleg kezelhető együtt az erdőrészlet többi részével. Hosszú távon javasolt a szakaszos véghasználat, a felújítás és erdőnevelés során figyelni kell arra, hogy a pionír jellegű erdősáv megmaradjon.

Erdőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- A kis kiterjedésű, Bikol-patak mentén, keskeny sávban megjelenő, természeti értékekben gazdag állományok hagyásfa-csoport jelleggel való elkülönítése és kezelése.
- A Bikol-patak mentén az égerligetek fenntartásának, illetve megújulásának természetes erdődinamikai folyamatokra való alapozása.
- A Bikol-patak mentén a minimális beavatkozás elve alapján az állományokban csak az idegenhonos, valamint a termőhelynek nem megfelelő, vagy erdészeti tájidegen faegyedek eltávolítása kívánatos.
- A Rigó-völgyben a folyamatos erdőborítás biztosítása, az adott élőhelyre jellemző fafajszerkezet és megfelelő korszerkezet kialakítása, mely erdőgazdálkodói szándék esetén biztosítható.
- A Rigó-völgyben az erdőneveléseket úgy kell megtervezni, hogy azok a termőhelynek nem megfelelő, vagy erdészeti tájidegen elegyfa-fajok, különös tekintettel az intenzíven terjedő fajok visszaszorítását, az őshonos fafajok elegyarányának az emelését, valamint az elegyesség fenntartását, növelését szolgálják.
- Távlatilag (a következő erdőtervezés során) az állományokat célszerű lenne önálló erdőrészletbe kivenni és faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódba sorolni.

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- A legfontosabb elrendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése.
- Nem őshonos vadfajok telepítése nem javasolt a területen, a meglévő idegenhonos vadfajok állományának fenntartása nem kívánatos.

- Vadászati létesítmények elhelyezése csak a természetvédelmi kezelővel egyeztetett helyen és módon javasolt.
- Vadföldek kialakítása, vad kibocsátás és zárt téri vadtartás nem javasolt.
- Mesterségesen kialakított dagonyák létrehozása kerülendő.
- Vadetetés során ügyelni kell arra, hogy az inváziós növények lehetőleg ne kerüljenek be a területre.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

- Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Kormányrendelet előírásait kell betartani.
- Erdőterületekre vonatkozóan be kell tartani az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet, valamint a 2016. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről szóló 69/2016. (X. 14.) FM rendeletet és a Gerecsei- és Gerecsé-Vértesi erdőtervezési körzetek erdőtervét.
- A kezelési egység csaknem teljes területe a Gerecsei Tájvédelmi Körzet részeként országos jelentőségű védett természeti terület, ezért itt a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény védett természeti területekre vonatkozó előírásai, és a Gerecsei Tájvédelmi Körzet védettségének fenntartásáról szóló 129/2007. (XII. 27.) KvVM rendeletben foglalt előírások is kötelező érvényűek.

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E05	Erdészeti szempontból tájidegen fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése. (Megjegyzés: Süttő 11A erdőrészlet vízfolyás menti területe)
E10	Meghatározott erdőrészletekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével. (Megjegyzés: az erdőgazdálkodást szolgáló egyéb részletekben Tardos 17TI, Neszmély 26TI.)
E16	A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m ³ /ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítás (Megjegyzés: Süttő 11A erdőrészlet vízfolyás menti területe)
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása. (Megjegyzés: Süttő 11A erdőrészlet vízfolyás menti területe)
E20	Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkének (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása.
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban. (Megjegyzés: Süttő 11A erdőrészlet vízfolyás menti területe)
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása. (Megjegyzés: Süttő 11A erdőrészlet vízfolyás menti területe)

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E28	Természetes-, természet szerű- és származék természetességi állapotú erdőkben a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámának minimális szintre szorítása, illetve lehetőség szerinti teljes eltávolítása.
E32	Örökerdő üzemmódra való áttérés. (Megjegyzés: Süttő 11A erdőrészlet vízfolyás menti területe)
E38	Őshonos fafajú állományok véghasználata során átlagosan 5-20% területi lefedettséget biztosító mikroélelőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában. (Megjegyzés: Süttő 11A erdőrészlet vízfolyás menti területe)
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása. (Megjegyzés: Süttő 11A erdőrészlet vízfolyás menti területe) (Megjegyzés: termőhelytől függően elsősorban csertölgy (<i>Quercus cerris</i>), kocsánytalan tölgy (<i>Quercus petraea</i>), mezei juhar (<i>Acer campestre</i>), virágos kőris (<i>Fraxinus ornus</i>), gyertyán (<i>Carpinus betulus</i>), kislevelű hárs (<i>Tilia cordata</i>), barkócaberkenye (<i>Sorbus torminalis</i>), korai juhar, hegyi juhar (<i>Acer platanoides</i>) használata javasolt)
E58	Az erdőfelújítások során a természetes erdőtársulásnak megfelelő elegyfajok biztosítása.
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése.
E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fásszárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítményeket lehet alkalmazni az engedélykiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében alkalmazható levélen felszívódó gyomirtó, de csak csöppenésmentes kijuttatással.
E75	Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása.
E85	A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
VA02	Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. A kerítéseket legkésőbb az utolsó tisztítási munka elvégzését követő egy éven belül le kell bontani. (Megjegyzés: Süttő 11A erdőrészlet vízfolyás menti területe)

10. táblázat: KE5 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Nem szükséges külön élőhelyfejlesztés végrehajtása.

Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységben az érintetlenség, illetve a minimális beavatkozás elve teszi lehetővé ennek, a Gerecsében unikális előfordulású élőhelynek a megőrzését. Az élőhely fenntartását javasolt különválasztani a szokásos erdőgazdálkodói beavatkozásoktól, minimális, az inváziós fajok eltávolításával járó beavatkozások mellett szükséges a természetes patak- és erdődinamikai folyamatok fenntartása.

6. Kezelési egység kódja, neve: KE6 – Természetvédelmi kezeléssel fenntartandó gyepterületek

Kezelési egység meghatározása:

A kezelési egységbe tartoznak a kiemelt jelentőségű természet megőrzési terület természetvédelmi kezeléssel fenntartandó gyepterületei, a nyílt sziklagyepek, a lejtő- és törmelékgyepek, a lejtősztyepek, valamint az erdősztyeprétek.

Érintett védett természeti terület: Gerecsei Tájvédelmi Körzet

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ANÉR élőhelyek:

- E1 - Franciaperjés rétek
- G2 - Mészkedvelő nyílt sziklagyepek
- H2 - Felnyíló, mészkedvelő lejtő- és törmelékgyepek
- H3a - Köves talajú lejtősztyepek
- H4 - Erdősztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok
- OG - Taposott gyomnövényzet és ruderalis iszappnövényzet
- P2b - Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

- 6190 - Pannon sziklagyepek (*Stipo-Festucetalia pallentis*)
- 6210 - Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik
- 6240 - Szubpannon sztyepek
- 6510 - Sík és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

- nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)
- bíboros sallangvirág (*Himantoglossum caprinum*)
- kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*)
- nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
- gyászscincér (*Morimus funereus*)

Érintett egyéb kiemelt fajok: A kezelési egység területén nem ismert egyéb kiemelt faj

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe tartozó gyepterületek megőrzése gazdasági célú hasznosítás keretében nem megvalósítható, érzékenyséjük, potenciális hasznosítóktól való távolságuk miatt. Jelenleg természeti állapotuk sem indokolja, nincs nagymértékű avarosodás, élőhelyet veszélyeztető gyepezáródás, mely a kaszálást, legeltetést szükségessé tenné, hogy mezőgazdasági hasznosítás keretében legyen szükséges kezelni őket. Az őshonos cserjékkel történő becserjésedést természetvédelmi kezelés (pl. kézi kaszálás) keretében szükséges helyenként visszaszorítani.

Erdőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- a jelenleg erdőrészként üzemtervezett fátlan, illetve 30% záródást természetesen el nem érő területek tisztásként való leválasztása és fenntartása,
- szükséges a területen található cserjésedett, vagy mesterségesen erdősített sziklagyeppek visszaalakítása gyepterületté, természetvédelmi kezeléssel való fenntartásuk.

Mezőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- Területen semmilyen, a gyeppel összetételét, szerkezetét megváltoztató mezőgazdasági tevékenység nem folytatható.
- Beavatkozás csak az esetleges természetvédelmi kezelés részeként történhet, ennek keretében szükséges az inváziós fajok eltávolítása és a szukcesszió következtében teret hódító őshonos cserjefajok visszaszorítása.

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- Vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése, mivel a vaddisznó (*Sus scrofa*) a tőrassal sokszor károsítja a gyeppel jelölt élőhelyeket.
- A kezelési egységben kerülendő minden olyan tevékenység, amely a vadászható vadfajok populációinak (elsősorban csülkös vadfajok) növekedését okozza.
- Vadetető elhelyezése, vadföldek kialakítása, vad kibocsátás és zárt téri vadtartás nem javasolt.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

- Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Kormányrendelet, valamint a valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani.
- Erdőterületekre vonatkozóan be kell tartani az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet, valamint a 2016. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről szóló 69/2016. (X. 14.) FM rendeletet és a Gerecsei- és Gerecse-Vértesi erdőtervezési körzetek erdőtervét.

- A kezelési egység csaknem teljes területe a Gerecsei Tájvédelmi Körzet részeként országos jelentőségű védett természeti terület, ezért itt a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény védett természeti területekre vonatkozó előírásai, valamint a Gerecsei Tájvédelmi Körzet védettségének fenntartásáról szóló 129/2007. (XII. 27.) KvVM rendeletben foglalt előírások is kötelező érvényűek.

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E11	A fával nem, vagy részben fedett területek egyéb részletként (tisztás, cserjés, nyiladék, erdei vízfolyás és tó, kopár) történő lehatárolása, szükség esetén az erdőrészlet megosztásával
E12	A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása.
GY21	Legeltetés és kaszálás nem végeztető, a területet kezelés nélkül történő fenntartása <i>(Megjegyzés: szükség szerint őshonos cserjék eltávolítása végezhető természetvédelmi érdekből)</i>
GY26	Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező.
GY27	Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges.
GY28	A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzése <i>(Megjegyzés: amennyiben a természetvédelmi állapot indokolja beavatkozást)</i> .
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.
GY30	A természetes gyepekben az őshonos, méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése.
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban az illetékes nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerint érintett nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell.
GY32	A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat meghagyása.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
V03	A területen szóró, vadetető, szózó nem létesíthető.

11. táblázat: KE6 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén elhelyezkedő erdőrészletbe tartozó, de fátlan, vagy cserjésedett, faállománnyal 30%-nál kisebb mértékben fedett lejtősztyepp, sziklagyep aljnövényzetű tisztások esetében az őshonos cserjefajokat részlegesen vissza kell szorítani. Szükséges a területen található mesterségesen erdősített sziklagyeppek visszaalakítása gyepterületté, természetvédelmi kezeléssel való fenntartásuk. Amennyiben a szukcesszió (avarosodás) szükségessé teszi, természetvédelmi célú kézi kaszálás és szénalehordás is lehetséges.

Kezelési javaslatok indoklása:

A területek érintetlenül hagyása, esetlegesen a fent említett természetvédelmi beavatkozások biztosítják a gyepek fennmaradását, a jelölő élőlények kiterjedésének, jelölő fajok populációinak stabilitását. Szükség esetén – inváziós fajok megjelenése, a szukcesszió túlzott mértéke – kézi erővel végzett beavatkozásra lehetőséget adnak a javaslatok.

7. Kezelési egység kódja, neve: KE7 – Mezőgazdasági tevékenységgel fenntartandó gyepterületek

Kezelési egység meghatározása:

A kezelési egységbe tartoznak a természet megőrzési terület természetvédelmi kezelés keretében mezőgazdasági hasznosításra javasolt gyepterületei, melyek fenntartásához kaszálás, illetve legeltetés szükséges. Mocsárrétek, jellegtelen gyepek és fáslegelők tartoznak ide elsősorban. Kis kiterjedésben beékelődő lejtő és törmelékgyepek is ide tartoznak, melyek külön kezelési egységben való kezelése nem életszerű.

Érintett védett természeti terület: Gerecsei Tájvédelmi Körzet
Agostyáni Tojás-hegy Természetvédelmi Terület

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- D34 - Mocsárrétek
- D6 - Ártéri és mocsári magaskórósok, árnyas-nyirkos szegélynövényzet
- E1 - Franciaperjés rétek
- H2 - Felnyíló, mézskedvelő lejtő- és törmelékgyepek
- H5a - Lössgyepek, kötött talajú sztyeprétek
- M8 - Száraz-félszáraz erdő- és cserjés szegélyek
- OB - Jellegtelen üde gyepek
- OC - Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek
- OF - Magaskórós ruderalis gyomnövényzet
- P2b - Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések
- P45 - Fáslegelők, fáskaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek
- RA - Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok
- RB - Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

- 6240 - Szubpannon sztyeppék
- 6430 - Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai
- 6440 - Folyóvölgyek *Cnidion dubii* társuláshoz tartozó mocsárrétjei
- 6510 - Sík és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

- vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
- skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)
- bíboros sallangvirág (*Himantoglossum caprinum*)
- kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*)
- nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)

havasi cincér (*Rosalia alpina*)
nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)

Érintett egyéb kiemelt fajok: A kezelési egység területén nem ismert egyéb kiemelt faj

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Mezőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- A kezelési egység területén jelenlévő Natura 2000 élőhelyek és közösségi jelentőségű fajok védelme érdekében kiemelten fontos a legeltetés és a kaszálás megfelelő természetvédelmi szabályozása. Szükséges az aktuális természeti állapothoz igazodó legeltetési/kaszálási rendszer kialakítása és megvalósítása a sztyepprétek és löszgyepek területén a túlhasználat/alulhasználat elkerülése érdekében.
- A legeltetési területhasználatnak alapvetően extenzívnek szükséges lennie, ne haladja meg a 0,4 ÁE/ha mértéket. A gyepek megőrzését legjobban a szarvasmarhával történő legeltetés biztosítja, de juh legeltetése is kedvező a szárazabb területeken. Elsősorban a cserjésedett részeken előnyös a kecskével való legeltetés. Lóval való legeltetés csak alacsony állatlétszámmal, 0,2 ÁE/ha, javasolható a fokozott taposás és intenzív legelés miatt.
- A kezelési egységben a természetvédelmi szempontból kedvező gyepszerkezetet negatívan befolyásoló agrotechnikai művelet - felületés, általános vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, fogasolás, tárcsázás, hengerezés, gypszellőztetés, kiszántás - nem végezhető. A gyepek megóvása érdekében felázott talajon kerülni kell a munkavégzést, és a tűzvédelem céljából történő felszántást.
- Kaszálásos hasznosítás esetén évi egyszeri kaszálás javasolt, június 15. után. Az időpont az aktuális vízállapot és a területen levő jelölő fajok igényeinek figyelembe vételével módosulhat a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal egyeztetve.
- A kaszálás során biztosítani kell a legalább 10 cm-es tarlómagasságot, a mozaikosságot és a megfelelő méretű kaszátlan területek fenntartását.
- A gyepekben jelen levő idegenhonos cserjés és fás állományok visszaszorítása szükséges a jelölő élőhelyek megóvása érdekében, míg őshonos cserjék és őshonos méretes fák hagyása javasolt. Ezekben a területeken az inváziós növényfajok visszaszorítása kiemelten fontos (pl. a kiterjedtebb *Solidago* foltoké), vegyszeres kezelések azonban kerülendőek (természetvédelmi engedély szükséges), tisztító, sokkoló kaszálás és legeltetés javasolt.

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- Vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése, mivel a vaddisznó (*Sus scrofa*) a túrással sokszor károsítja a gyepek jelölő élőhelyeket.
- A kezelési egységben kerülendő minden olyan tevékenység, amely a vadászható vadfajok populációinak (elsősorban csülkös vadfajok) növekedését okozza.
- Vadászati létesítmények elhelyezése csak a természetvédelmi kezelővel egyeztetett helyen és módon javasolt.
- Vadföldek kialakítása, vad kibocsátás és zárt téri vadtartás nem javasolt.
- Mesterségesen kialakított dagonyák létrehozását kerülendő.
- Vadetetés során ügyelni kell arra, hogy az inváziós növények lehetőleg ne kerüljenek be a területre.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:**a. Kötelezően betartandó előírások:**

- Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, valamint a valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani.
- Erdőterületekre vonatkozóan be kell tartani az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet, valamint a 2016. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről szóló 69/2016. (X. 14.) FM rendeletet és a Gerecsei- és Gerecse-Vértesi erdőtervezési körzetek erdőtervét.
- A kezelési egység csaknem teljes területe a Gerecsei Tájvédelmi Körzet részeként országos jelentőségű védett természeti terület, ezért itt a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény védett természeti területekre vonatkozó előírásai, valamint a Gerecsei Tájvédelmi Körzet védettségének fenntartásáról szóló 129/2007. (XII. 27.) KvVM rendeletben foglalt előírások is kötelező érvényűek.

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY09	Fogasolás nem megengedett. <i>(Megjegyzés: a kaszálással, legeltetéssel történő hasznosítást akadályozó vad okozta talajsérülés esetén az elmunkálás módját egyeztetni szükséges a nemzeti park igazgatósággal.)</i>
GY10	Tárcsázás nem megengedett.
GY11	Hengerezés nem megengedett. <i>(Megjegyzés: a kaszálással, legeltetéssel történő hasznosítást akadályozó vad okozta talajsérülés esetén az elmunkálás módját egyeztetni szükséges a nemzeti park igazgatósággal.)</i>
Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
GY12	Gyepszellőztetés nem megengedett.
GY13	Kiszántás nem megengedett.
GY14	Felázott talajon munkavégzés nem megengedett.
GY15	Tűzpászták létesítése nem megengedett.
GY22	Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás.
GY23	A felhalmozódott fűavar eltávolítása.
GY26	Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező.
GY27	Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges.
GY28	A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzése.
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.
GY30	A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező.
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak szükséges bejelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park

	igazgatósággal egyeztetni.
GY32	A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat meghagyása.
GY34	Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket vegyszeres kezelést lábon állva szükséges elvégezni (törzs megfűrése, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a kezelés fafajától függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) végezhető.
GY40	Legeltetési sűrűség 0,2 - 0,4 ÁE/ha.
GY45	A legeltetés április 24. és október 31. között lehetséges.
GY59	Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.
GY67	Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék
GY68	Legeltethető állatfaj: juh
GY69	Legeltethető állatfaj: kecske (csak a cserjésedett területeken)
GY70	Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár). (Megjegyzés: csak 0,2 ÁE/ha legeltetési sűrűség javasolt.)
GY72	Kaszálás június 15. után lehetséges (Megjegyzés: A nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) előfordulási helyein -Vérttestolna 0176/2 hrsz- a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal egyeztetett területen és kiterjedésben május 20 és június 15 között lehet kaszálni.)
GY80	A gyepeket évente csak egyszer lehet kaszálni.
GY91	Mozaikos kaszálás folytatása, egybefüggő kaszált terület nem haladhatja meg az 5 ha-t, vagy a terület 30%-át. A kaszálások között legalább 1 hét teljen el. (Megjegyzés: a gyepek szárazúzása nem javasolható, a csomós szerkezet rombolása és a szerves anyag felhalmozódás miatt.)
GY92	A gyepterület kaszálása, szárazúzása esetén min. 10 cm-es fűtarló biztosítása.
GY99	A kaszálatlan területet évente más helyen történő kialakítása.
GY108	Erősen fertőzött foltok sokkoló kaszálással történő kezelése évente legalább háromszor. (Megjegyzés: <i>Solidago sp.</i> -vel fertőzött területeken)
GY116	A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak nem helyezhetők el. (Megjegyzés: szénakazal elhelyezése a nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyen lehetséges.)
GY117	Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
V01	Szóró, szóó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

12. táblázat: KE7 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A Vérttestolna 0176/2 hrsz területén a kora tavaszi vízvisszatartást biztosító műtárgyak kialakítása javasolt a fajgazdagság növelése és a közösségi jelentőségű jelölő faj nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*) állományának megőrzése érdekében.

Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok biztosítják a gyepterület állandóságát, a gépi kezeléssel, legeltetéssel, vadlétszám miatti talajsérülések elkerülését. A gyepterületeket nagymértékben fenyegető inváziós fajok eltávolítása mechanikus, vegyszeres kezelése kombinációjával szükséges. A mozaikos legeltetés, vagy kaszálás biztosítja a térben és időben változatos gyepszerkezetet az élővilág változatosságának a gyepek természetességének megőrzése, javítása érdekében. A leírt

kezelési javaslatok, előírás-javaslatok betartásával, alkalmazásával a kezelési egység jelölő élőhelyei és jelölő fajtái megőrizhetők.

8. Kezelési egység kódja, neve: KE8 – Szántók

Kezelési egység meghatározása:

A kezelési egységbe tartoznak a tervezési terület szántóterületei, vadföldjei.

Érintett védett természeti terület: Gerecsei Tájvédelmi Körzet

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:	T1 - Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák T2 - Évelő, intenzív szántóföldi kultúrák T6 - Extenzív szántók
Érintett Natura 2000 élőhelyek:	A kezelési egységben nem található közösségi jelentőségű élőhely
Érintett közösségi jelentőségű fajok:	A kezelési egység területén nem ismert közösségi jelentőségű faj
Érintett egyéb kiemelt fajok:	A kezelési egység területén nem ismert egyéb kiemelt faj

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A szántóterületek esetében cél, hogy az ott folytatott mezőgazdasági termelés a környező, természetvédelmi szempontból értékes területeket, illetve a szántókon táplálkozó fajokat ne veszélyeztesse, ennek érdekében szükséges az élővilágra potenciálisan veszélyt jelentő növényvédőszer használatok minimalizálása, valamint a vízháztartási viszonyok megőrzése. Az erdők belsőbb területeire eső szántók, vadföldek esetében célként javasolható a visszagyepesítés, spontán gyepesedéssel, vagy lucernavetést követő gyepesedéssel. Vadföldek esetében a vegyszerhasználat a természetvédelmi célokkal nem összeegyeztethető. Fontos a kezelési egységben az inváziós növényfajok megjelenésének megakadályozása. Energetikai ültetvény kialakítása a természetvédelmi célokkal nem összeegyeztethető, ezen ültetvények területe védett és Natura 2000 jelölő állatfajoknak nem szolgál táplálkozóhelyül.

Mezőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- A szántó művelési ágban nyilvántartott területeken vissza szükséges szorítani a kemikáliák használatát.
- A belsőbb területek visszagyepesítése javasolt hosszú távon a potenciális vegetációnak megfelelő gyepkeverékkel.
- Amennyiben a gyepként hasznosított szántóterület feltörésre kerül, úgy azt augusztus-szeptember hónapokban javasolt megtenni.

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- Vadgazdálkodási létesítmények elhelyezése az érintett nemzeti park igazgatósággal egyeztetendő.
- Kerülendő minden olyan tevékenység, amely a vadászható vadfajok populációinak (elsősorban csülkös vadfajok) növekedését okozza.
- Vadetetés során ügyelni kell arra, hogy az inváziós növények lehetőleg ne kerüljenek be a területre.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:**a. Kötelezően betartandó előírások:**

- Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet előírásait kell betartani.
- A kezelési egység csaknem teljes területe a Gerecsei Tájvédelmi Körzet részeként országos jelentőségű védett természeti terület, ezért itt a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény védett természeti területekre vonatkozó előírásai, valamint a Gerecsei Tájvédelmi Körzet védettségének fenntartásáról szóló 129/2007. (XII. 27.) KvVM rendeletben foglalt előírások is kötelező érvényűek.

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Szántóterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
SZ01	Napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés nem megengedett.
SZ04	Pillangósok esetén természetkímélő kaszálás és vadriasztó lánc használata.
SZ10	Trágya, műtrágya: természetes vizektől mért 200 m-en belül trágya, műtrágya nem deponálható.
SZ15	A parcella szélein legalább 6 m széles növényvédő szer mentes táblaszegély elhagyása, a táblaszegélyben szükség esetén mechanikai gyomirtás végzése.
SZ18	A táblán egy gazdálkodási évben csak egyszeri alkalommal szabad gyomirtó szert használni (<i>Megjegyzés: vadföldek esetében vegyszerhasználat nem javasolható</i>).
SZ19	Kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása engedélyezett (<i>Megjegyzés: vadföldek esetében vegyszerhasználat nem javasolható</i>).
SZ21	Légi kivitelezésű növényvédelem és tápanyag-utánpótlás nem megengedett.
SZ22	Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek nem alkalmazhatók.
SZ35	Tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott nitrogén hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év mértéket (<i>Megjegyzés: vadföldek esetében termésnövelő anyag használata nem javasolható</i>).
SZ43	Fás szárú és lágyszárú energetikai ültetvény nem telepíthető.
SZ45	Öntözés nem megengedett.
SZ53	Szántó füves élőhelyé alakítása spontán felhagyással, kivéve az inváziós növényfajok irtását.
SZ55	Szántó füves élőhelyé alakítása, lucerna kultúrát követő spontán gyepesedéssel, a megjelenő inváziós növényfajok irtása.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

13. táblázat: KE8 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Az erdőterületek közé zárt vadföldek, szántók –Süttő 10VF, Neszmély 22TI, Baj 15VF– visszagyepesítése javasolt spontán gyepesedéssel, vagy lucerna vetést követő gyepesedéssel.

Kezelési javaslatok indoklása:

A javasolt előírások a tápanyag túlterhelés, vegyszer elsodródás és inváziós fajok terjedésének megakadályozására irányulnak, betartásuk esetén a szántó melletti, természetvédelmi szempontból értékes területeket jelölő élőhelyei, fajai nem károsodnak.

9. Kezelési egység kódja, neve: KE9 – Akácosok

Kezelési egység meghatározása:

A kezelési egységbe tartoznak a tervezési terület akácos , akáccal erősen fertőzött területei.

Érintett védett természeti terület: Gerecsei Tájvédelmi Körzet
Agostyáni Tojás-hegy Természetvédelmi Terület

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: P2b - Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések
P8 - Vágásterületek
RB - Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők
S1 - Ültetett akácosok
S6 - Nem őshonos fafajok spontán állományai

Érintett Natura 2000 élőhelyek: A kezelési egységben nem található közösségi jelentőségű élőhely

Érintett közösségi jelentőségű fajok: nagy hősincér (*Cerambyx cerdo*)

Érintett egyéb kiemelt fajok: A kezelési egység területén nem ismert egyéb kiemelt faj

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Nem üzemtervezett területeken az akácos állományokat vissza szükséges szorítani, gyepterületet, vagy őshonos facsoportokat javasolt helyükön kialakítani és fenntartani.

Erdőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- Az országos jelentőségű védett természeti területen az akácos állományok felújítása csak szerkezetátalakítással történhet őshonos állományok kialakításával (Süttő 11D, Neszmély 16E, Neszmély 22B erdőrészlet.)

- A nem természetvédelmi oltalom alá eső területeken gazdálkodói szándék esetén javasolt az akácos állományok őshonos fajokkal történő szerkezetátalakítása. (Süttö 6C, 7A, 8C, 8F, Baj 57A, 57B, Tardos 50G, 50I erdőrészlet.)
- Azon akácos állományrészek esetében, melyek őshonos faállománytípussal jellemezett erdőrészletekben találhatóak, a nevelővágások és a felújítások során az állományrészek őshonos fafajokkal történő felújítását szükséges biztosítani. (Országos jelentőségű védett természeti terület: Neszmély 26A, Süttö 11A; nem védett terület: Süttö 7B, Baj 57A, 57B, Vértesszőlős 35C, Tardos 56B, 56C erdőrészlet.)
- A tisztásokon, cserjésekben megjelent akácos állományok nem üzemtervezhetőek, visszaszorításuk és a területek tisztásként való megőrzése szükséges. (Neszmély 16TI, Vértesszőlős 36CE erdőgazdálkodást szolgáló egyéb részlet.)
- Az erdőrészletek területén elegyfajokkal vegyes cseres-kocsánytalan tölgyes, meredekebb északi oldalon gyertyános kocsánytalan tölgyes állományok kialakítását javasolt hosszú távon célul kitűzni. Az átalakítás első lépésében előerdei fafajokól kialakított juharos-hársas-sziles-lágy lombos állományok létrehozása is lehetséges.

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- Vadgazdálkodási létesítmények elhelyezése az érintett nemzeti park igazgatósággal egyeztetendő.
- Kerülendő minden olyan tevékenység, amely a vadászható vadfajok populációinak (elsősorban csülkös vadfajok) növekedését okozza.
- Vadetetés során ügyelni kell arra, hogy az inváziós növények lehetőleg ne kerüljenek be a területre.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

- Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, előírásait kell betartani.
- Erdőterületekre vonatkozóan be kell tartani az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet, valamint a 2016. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről szóló 69/2016. (X. 14.) FM rendeletet és a Gerecsei- és Gerecse-Vértesi erdőtervezési körzetek erdőtervét.
- A kezelési egység Gerecsei Tájvédelmi Körzet részeként országos jelentőségű védett természeti területén a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény védett természeti területekre vonatkozó előírásai, valamint a Gerecsei Tájvédelmi Körzet védettségének fenntartásáról szóló 129/2007. (XII. 27.) KvVM rendeletben foglalt előírások is kötelező érvényűek.

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E12	A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása. (Megjegyzés: Neszmély 16TI, Vértesszőlős 36CE területén)

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E30	Az idegenhonos vagy tájidegen fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az őshonos fafajok egyedeinek megőrzése az alsó- és a cserjeszintben is.
E51	Felújítás tájhonos fafajokkal, illetve célállománnyal. (Megjegyzés: A Gerecsei TK területén jogszabályi kötelezettség Süttő 11D, Neszmély 16E, Neszmély 22B erdőrészlet esetében) (Megjegyzés: termőhelytől függően elsősorban csertölgy (<i>Quercus cerris</i>), kocsánytalan tölgy (<i>Quercus petraea</i>), mezei juhar (<i>Acer campestre</i>), virágos kőris (<i>Fraxinus ornus</i>), gyertyán (<i>Carpinus betulus</i>), kislevelű hárs (<i>Tilia cordata</i>), barkócaberkenye (<i>Sorbus torminalis</i>), korai juhar, hegyi juhar (<i>Acer platanoides</i>) használata javasolt)
E54	Idegenhonos fafajú faállomány szerkezetátalakítása. (Megjegyzés: A Gerecsei TK területén jogszabályi kötelezettség Süttő 11D, Neszmély 16E, Neszmély 22B erdőrészlet esetében)
E62	Az idegenhonos és tájidegen fafajú faállományok véghasználata és felújítása során a természetes cserje- és lágyszárú szint kímélete, valamint a talajtakaró megővése.
E64	Az idegenhonos és tájidegen fafajú erdők véghasználata során a táj- és termőhelyhonos fafajok egyedeinek meghagyása (az alsó- és lehetőség szerint a cserjeszintben is).
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése.
E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fásszárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélykírtatban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában). • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöpöpentmentes kijuttatással.
E73	Inváziós fás szárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
VA02	Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. A kerítéseket legkésőbb az utolsó tisztítási munka elvégzését követő egy éven belül le kell bontani (Megjegyzés: szerkezetátalakítás után javasolt alkalmazni).

14. táblázat: KE9 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység akácos állományainak őshonos faállománnyal való szerkezetátalakításos felújítása javasolt. A Gerecsei Tájvédelmi Körzet országos jelentőségű védett természeti területtel átfedő részene az szerkezetátalakítás jogszabályi kötelezettség.

(A 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről szóló törvény 33.§ (3) bekezdése alapján)

Kezelési javaslatok indoklása:

Az akácos állományok szerkezetátalakítása hosszú távon biztosítja, hogy a szomszédos jelölő élőhelyek -pannon cseres-tölgyesek (91M0) és pannon gyertyános tölgyesek (91G0)*- természetessége ne romoljon az intenzíven terjedő fajok terjedése miatt. Az átalakítás védett természeti területen jogszabályi kötelezettség, azon kívül az erdőgazdálkodó szándékával egyetértésben végzendő élőhely-rekonstrukció.

10. <u>Kezelési egység kódja, neve: KE10</u> – <u>Fenyvesek</u>
--

Kezelési egység meghatározása:

A kezelési egységbe elsősorban a tervezési terület ültetett fenyves területei tartoznak. Kisebb mértékben a fenyvesekkel mozaikoló őshonos juharos állományok is ide lettek sorolva, ezek védelmére mindenképpen törekedni kell.

Érintett védett természeti terület: Gerecsei Tájvédelmi Körzet

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:	P2b - Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések RB - Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők S4 - Ültetett erdei- és feketefenyvesek
Érintett Natura 2000 élőhelyek:	A kezelési egységben nem található közösségi jelentőségű élőhely
Érintett közösségi jelentőségű fajok:	A kezelési egység területén nem ismert közösségi jelentőségű faj
Érintett egyéb kiemelt fajok:	A kezelési egység területén nem ismert egyéb kiemelt faj

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:**Erdőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:**

- A tájvédelmi körzet területére eső erdőrészek: Baj: 25C; 26NY, Neszmély: 22A; 22B; 22C; 22D; 22E; 22F; 22G; 25A; 26A; Süttő: 11A; 11B; 12B; 12C, Tardos: 17A esetében jogszabályi kötelezettség az őshonos állományokkal történő szerkezetátalakításos felújítás.
- A Neszmély 26TI esetében a fenyves állománysáv letermelése és a terület tisztásként való további fenntartása szükséges. A felújítás során a Neszmély területére eső erdőrészek

tekintetében a már jelenlévő mezei juharos foltok védelme mellett szükséges a szerkezetátalakítást elvégezni. A mesterséges telepítés során elegyfajokkal vegyes cseres-kocsánytalan tölgyes állományok kialakítását javasolt hosszú távon célul kitűzni. Az átalakítás első lépésében előerdei fafajokól kialakított juharos-hársas-sziles-lágy lombos állományok létrehozása is lehetséges.

- A Süttö, Baj, Tardos területére eső fenyves állományrészek esetében a szerkezetátalakítást mesterséges telepítés nélkül javasolt elvégezni, a kiritkuló állományokba települt őshonos fafajok megőrzésével, megsegítésével. Sűrűbb állományrészek esetén javasolható az őshonos fafajok betelepülésének elősegítése érdekében a közepes erélyű megbontás a gyérítések során.

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- Elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

- Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet előírásait kell betartani.
- Erdőterületekre vonatkozóan be kell tartani az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet, valamint a 2016. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről szóló 69/2016. (X. 14.) FM rendeletet és a Gerecsei- és Gerecse-Vértesi erdőtervezési körzetek erdőtervét.
- A kezelési egység csaknem teljes területe a Gerecsei Tájvédelmi Körzet részeként országos jelentőségű védett természeti terület, ezért itt a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény védett természeti területekre vonatkozó előírásai, valamint a Gerecsei Tájvédelmi Körzet védettségének fenntartásáról szóló 129/2007. (XII. 27.) KvVM rendeletben foglalt előírások is kötelező érvényűek.

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E05	Erdészeti szempontból tájidegen fafajok erdőtelepítésben, erdőfelújításban való alkalmazásának mellőzése.
E06	Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése, erdőfelújításra vonatkozóan is.
E12	A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása. <i>(Megjegyzés: Neszmély 16TI, Vértesszőlős 36CE területén)</i>
E30	Az idegenhonos vagy tájidegen fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az őshonos fafajok egyedeinek megőrzése az alsó- és a cserjeszintben is.
E50	A vágásterületen történő égetés mellőzése.
E51	Felújítás tájhonos fafajokkal, illetve célállománnyal. <i>(Megjegyzés: termőhelytől függően elsősorban csertölgy (Quercus cerris), kocsánytalan tölgy (Quercus petraea), mezei juhar (Acer campestre), virágos kőris (Fraxinus ornus), gyertyán (Carpinus betulus), kislevelű hárs (Tilia cordata), barkócaberkenye (Sorbus torminalis), korai juhar, hegyi juhar (Acer platanoides) használata javasolt)</i>

E54	Idegenhonos fafajú faállomány szerkezetátalakítása.
E62	Az idegenhonos és tájidegen fafajú faállományok véghasználata és felújítása során a természetes cserje- és lágyszárú szint kímélete, valamint a talajtakaró megóvása.
E64	Az idegenhonos és tájidegen fafajú erdők véghasználata során a táj- és termőhelyhonos fafajok egyedeinek meghagyása (az alsó- és lehetőség szerint a cserjeszintben is).
E70	<p>Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában). • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással. <i>(Megjegyzés: amennyiben a fenyő fajokon kívül megjelenik egyéb idegenhonos, inváziós fafaj.)</i>
E73	Inváziós fás szárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
VA02	Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. A kerítéseket legkésőbb az utolsó tisztítási munka elvégzését követő egy éven belül le kell bontani <i>(Megjegyzés: szerkezetátalakítás után javasolt alkalmazni).</i>

15. táblázat: KE10 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység fenyves állományainak őshonos faállománnyal való szerkezetátalakításos felújítása a Gerecsei Tájvédelmi Körzet országos jelentőségű védett természeti területén jogszabályi kötelezettség (A 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről szóló törvény 33.§ (3) bekezdése alapján).

Kezelési javaslatok indoklása:

A fenyves állományok szerkezetátalakítása hosszú távon biztosítja, hogy a szomszédos jelölő élőhelyek - pannon cseres-tölgyesek (91M0) és pannon gyertyános tölgyesek (91G0)* - természetessége ne romoljon az inváziós fajok terjedése miatt. Az átalakítás védett természeti

területen jogszabályi kötelezettség, azon kívül az erdőgazdálkodó szándékával egyetértésben végzendő élőhely-rekonstrukció.

11. Kezelési egység kódja, neve: KE11 – *Egyéb területek, utak, kiskertek*

Kezelési egység meghatározása:

A kezelési egységbe tartoznak a Natura tervezési terület egyéb jellegtelen területei, például földutak, kertek, tanyák.

Érintett védett természeti terület: Gerecsei Tájvédelmi Körzet
Agostyáni Tojás-hegy Természetvédelmi Terület

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

U2 - Kertvárosok, szabadidős létesítmények
U3 - Falvak, falu jellegű külvárosok
U4 - Telephelyek, roncsterületek és hulladéklerakók
U6 - Nyitott bányafelületek
U10 - Tanyák, családi gazdaságok
U11 - Út- és vasúthálózat

Érintett Natura 2000 élőhelyek: A kezelési egységben nem található közösségi jelentőségű élőhely

Érintett közösségi jelentőségű fajok: A kezelési egység területén nem ismert közösségi jelentőségű faj

Érintett egyéb kiemelt fajok: A kezelési egység területén nem ismert egyéb kiemelt faj

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe természetvédelmi, valamint gazdálkodási szempontból is kevésbé jelentős területek tartoznak. A környező terület védelme érdekében szükséges inváziós fajok irtásán kívül így egyéb kezelési javaslatokat itt nem szükséges megfogalmazni.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

- Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet előírásait kell betartani.
- Erdőterületekre vonatkozóan be kell tartani az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet, valamint a 2016. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről,

valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről szóló 69/2016. (X. 14.) FM rendeletet és a Gerecsei- és Gerecse-Vértesi erdőtervezési körzetek erdőtervét.

- A kezelési egység csaknem teljes területe a Gerecsei Tájvédelmi Körzet részeként országos jelentőségű védett természeti terület, ezért itt a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény védett természeti területekre vonatkozó előírásai, valamint a Gerecsei Tájvédelmi Körzet védettségének fenntartásáról szóló 129/2007. (XII. 27.) KvVM rendeletben foglalt előírások is kötelező érvényűek.

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E70	<p>Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágú szárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában). • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással. <i>(Megjegyzés: amennyiben a fenyő fajokon kívül megjelenik egyéb idegenhonos, inváziós fafaj.)</i>
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
V01	Szóró, szóó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

16. táblázat: KE11 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Nem szükséges külön élőhelyfejlesztés végrehajtása.

Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységben célzottan a közösségi jelentőségű értékek érdekében végzett tevékenységre nincs szükség, az inváziós fajok visszaszorítása hosszú távon biztosítja, hogy a szomszédos jelölő élőhelyek természetessége ne romoljon az inváziós fajok terjedése miatt.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Az élőhely rekonstrukciós javaslatokat a Kezelési Egységek leírásánál is megjelennek.

KE1, KE2, KE3, KE4, KE5, KE9, KE10 KE11: Nem szükséges külön élőhelyrekonstrukció, élőhelyfejlesztés végrehajtása.

KE6: A kezelési egység területén elhelyezkedő erdőrészletbe tartozó, de fátlan, vagy cserjésedett, faállománnyal 30%-nál kisebb mértékben fedett lejtősztyepp, sziklagyep aljnövényzetű tisztások esetében az őshonos cserjefajokat részlegesen visszaszorítani szükséges. Amennyiben a szukcesszió (avarosodás) szükségessé teszi, természetvédelmi célú kézi kaszálás és szénalehordás is lehetséges.

KE7: A Vértestolna 0176/2 hrsz területén a kora tavaszi vízvisszatartást biztosító műtárgyak kialakítása javasolt a fajgazdagság növelése és a közösségi jelentőségű jelölő faj nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*) állományának megőrzése érdekében.

KE8: Az erdőterületek közé zárt vadföldek, szántók –Süttő 10VF, Neszmély 22TI, Baj 15VF– visszagyepesítése javasolt spontán gyeperedéssel, vagy lucerna vetést követő gyeperedéssel.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A többi faj megőrzése érdekében elegendőek a kezelési intézkedésekben feltüntetett javaslatok, a nagy tűzlepke a tervezési területen nagymértékben veszélyeztetett, csak kis területen fordul elő, ezért indokolt a fajvédelmi intézkedésének bővebb tárgyalása.

Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)

Legfontosabb veszélyeztető tényező a nedves élőhelyeken történő antropogén beavatkozás, mely a terület vízháztartási viszonyainak megváltozásával jár. Ilyenek: a lecsapolás, elárasztás. A gyepterületek beszántása, illetve az inváziós növények terjedése ugyancsak komoly veszélyeztető tényező. Azonban a faj expanziós képessége (egy-egy nőstény olyan nagy területet jár be, hogy gyakorlatilag mindig talál olyan élőhelyet, mely megfelelő a túlélésre) segíti fennmaradását. További fontos veszélyeztető tényező a rossz időben végzett kaszálás és a túllegettetés is.

A vízháztartási viszonyok drasztikus megváltoztatása visszafordíthatatlan folyamatokat indíthat meg, kiszáradással olyan szukcessziós folyamatok erősödhetnek fel (pl. cserjésedés), mely a populációk eltűnéséhez vezethet. Összességében elmondható, hogy a *L. dispar* egy mérsékelt higrofil (inkább mezofil) faj, amely oligofág és a limitáló tényezője valószínűleg a tápnövény rendelkezésre állása.

A nagy tűzlepke védelme érdekében szükséges a gyepterületek élőhelykímélő kezelése, különös tekintettel az üde és mérsékelt nedves gyepekre, sík- és hegyvidéki kaszálórétekre. A nagy tűzlepke élőhelyeit javasolt kaszálással, vagy extenzív legeltetéssel hasznosítani, az üde, nagyobb produktumú kaszálóréteken évi kétszeri, míg a soványabb, gyengébb minőségű gyepeken egyszeri kaszálással. A kétszer kaszált területeken az első kaszálást lehetőleg május 31-e előtt, de legkésőbb június 15-ig végezzék el, míg a második kaszálást augusztus második felére vagy szeptemberre időzítsék. A kaszálások során a nagy tűzlepke tápnövényeinek védelme és az imágók nektárforrásának biztosítása érdekében mindenképpen szükséges kaszátlan sávok (ún. búvósávok) vagy foltok meghagyása, amelyek az egyes kaszált parcellák területének minimum 5% de maximum 15%-át fedjék le. A kaszátlan sávok szélessége a szegélyhatás csökkentése érdekében mindig haladja meg a két métert, kaszátlan foltok fennhagyása esetén pedig területenként legalább két foltot célszerű fennhagyni. A gyomosodás elkerülése érdekében

a kaszálatlan sávokat-foltokat évente más területen kell kijelölni. A búvósávokat, kaszálatlan foltokat az évente egyszer kaszált gyepeken is meg kell hagyni, ugyanis a júniusban vagy júliusban történő kaszálás a nagy tűzlepkét korai fejlődési szakaszban (hernyó, báb) éri, amikor a populáció sokkal sérülékenyebb. Legeltetés esetén javasolt az extenzív gyepgazdálkodásra előírt hektáronkénti 0,2-0,4 számossal, és a mozaikos, adagoló legeltetés, különös figyelemmel a túllegeltetés és taposáskár elkerülésére.

A nagy tűzlepke rendszeresen tenyészik határzónákban, beleértve a természetes és mesterséges vízfolyásokat, erdőszegélyeket illetve vonalas létesítményeket (utak, vasutak rézűje, villanypászta stb.) követő gyepekben, magaskórós szegélytársulásokban is, ezért célszerű ezeket az élőhelyeket is (a lehetőségeknek megfelelően) kaszálással vagy legeltetéssel hasznosítani, a fenti javaslatok figyelembe vételével.

A nagy tűzlepke potenciális élőhelyeinek egy jelentős részét (ártéri legelők, felhagyott kaszálók) a behurcolt óriás aranyvessző (*Solidago gigantea*) inváziója veszélyezteti. Az óriás aranyvessző állományait azonban a fent ismertetett kezelések erősen visszaszorítják, elősegítve a gyepek regenerálódását, ezért a nagy tűzlepke populációinak védelme érdekében ezeket a felhagyott gyepeket újra kezelés alá kell vonni.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A természetvédelmi szempontú felmérések célja a területen előforduló, közösségi jelentőségű élőhelytípusok, illetve fajok rendszeres felmérése, továbbá a védett és veszélyeztetett fajok egyes populációinak nyomon követése, valamint a veszélyeztetett és/vagy természetközeli társulások megfigyelése. A vizsgálatok a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) sztenderd protokolljai alapján készülnek, amennyiben az adott faj felmérésére elkészült a felmérési protokoll.

A tervezési területen rendszeresen felmérésre kerülnek az NBmR keretein belül a táblázatban felsorolt védett növény- és állatfajok. A fajnév után megadjuk a mintavételi módszert és a Natura 2000 területen belül elhelyezkedő mintavételi helyeket (település, dűlő megjelöléssel.)

Faj	Felmért terület neve	Felmérés módszere ¹
Bíboros sallangvirág (<i>Himantoglossum caprinum</i>)	Gerecse kjTT	E (B)
Kikeleti hóvirág (<i>Galanthus nivalis</i>)	Gerecse kjTT	E
Nagy höscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>)	Gerecse kjTT	NBmR protokoll szerint
Csíkos medvelepke (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)	Gerecse kjTT	NBmR protokoll szerint

17. táblázat. az NBmR keretein belül rendszeresen felmért fajok és módszerei

¹ NBmR mintavételi módszerek edényes növényfajok esetében.

B: az összes ismert lelőhely közül minimum 5 db, kiválasztott populáció felmérését kell elvégezni egy vegetációs perióduson belül, állományméret (számassági érték) meghatározásával.

C: az összes ismert lelőhely közül kiválasztott számú, 1x1 km-es négyzet(ek) felmérését kell elvégezni, egy vegetációs perióduson belül, az állományméret (számassági érték) meghatározásával.

E: „C” + a nemzeti park-igazgatóság területén előforduló összes ismert populációt is fel kell mérni, az állományméret becslésével 3 vagy 6 év alatt.

Javaslatok a közösségi jelentőségű és védett fajok kutatására:

A bogár- és lepkefajok közül a tervezési időszak alatt elvégezték a skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*), kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*), szarvasbogár (*Lucanus cervus*), gyászincér (*Morimus funereus*), havasi cincér (*Rosalia alpina*), magyar tavaszi fésűbagoly (*Dioszeghyana schmidtii*), nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*) állományai elterjedésének részletes felmérését, amit a jövőben 6 évente javasolt megismételni.

A szarvas álganjúró (*Bolbelasmus unicornis*) a kutatások során egyelőre nem került elő, de a faj számára alkalmas élőhely található a tervezési területen, további kutatás szükséges, mely feltárja a faj élőhelyeit. Jelenleg szinte kivétel nélkül csak véletlenül került elő, egy esetleges mintavételi protokoll kidolgozása esetén a kidolgozott protokoll alkalmazandó majd a felmérésre. Amennyiben a faj előkerülne, abban az esetben a többi jelölő ízeltlábúhoz hasonlóan 6 évente javasolt azt megismételni.

Az Élőhelyvédelmi Irányelv IV. számú függelékében felsorolt lepkefajok közül a kis apollólepke (*Parnassius mnemosyne*) fordulhat elő. Az állományainak monitorozása szempontjából elegendő a jelenlét megállapítása, vagyis az imágók regisztrálása, a felmérés 6 évente történő ismétlése javasolt.

Az Élőhelyvédelmi Irányelv IV. számú függelékében felsorolt egyenesszárnyú fajok közül a fűrészlábú szöcske fordul elő (*Saga pedo*). Monitorozása élőhelyének bejárásával történik, a megtalált egyedek jelenlétét elegendő rögzíteni, a felmérés 6 évente történő ismétlése javasolt.

Az Élőhelyvédelmi Irányelv II. és IV. függelékében felsorolt vöröshasú unka (*Bombina bombina*) esetén a szaporodóhelyek felmérése, illetve a kifejlett egyedek regisztrálása elegendő a faj elterjedésének monitorozása szempontjából, a felmérés 6 évente történő ismétlése javasolt.

Az Élőhelyvédelmi Irányelv IV. függelékében felsorolt, a területen előforduló, kétéltű és hüllőfajok a barna ásóbéka (*Pelobates fuscus*), erdei béka (*Rana dalmatina*) zöld levelibéka (*Hyla arborea*), zöld varangy (*Bufo viridis*) a fali gyík (*Podarcis muralis*), fűrgye gyík (*Lacerta agilis*), zöld gyík (*Lacerta viridis*), erdei sikló (*Zamenis longissimus*). A fentiekben felsorolt kétéltű és hüllőfajok populációinak célzott felmérését a megfelelő helyeken történő egyedi megfigyelések segítségével lehet elvégezni, valamint a kétéltű fajokat hang alapján történő azonosítással lehet regisztrálni, a felmérés 6 évente történő ismétlése javasolt.

A Gerecsé kJTT területén nyolc denevérfaj (nagyfülű denevér (*Myotis bechsteini*) csonkafülű denevér (*Myotis emarginatus*), közönséges denevér (*Myotis myotis*), hegyesorrú denevér (*Myotis blythi*), kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*), nagy patkósdenevér (*Rhinolophus ferrumequinum*), piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)) fordul elő. A kereknyergű patkósdenevér (*Rhinolophus euryale*) utolsó észlelése 1999-ben volt, az állomány itt feltehetőleg megsemmisült. A denevérek felmérését egyrészt az NBmR standard protokollja alapján kell elvégezni, másrészt az elterjedés monitorozását folyamatosan kell végezni a telető és szülőkolóniák felmérésével, továbbá hang-detektoros és hálózatos mintavétellel egyaránt.

A közönséges ürge (*Spermophilus citellus*) elterjedését figyelni kell, a területen az utolsó előfordulási adata 2012-ben volt. Amennyiben a faj újra megjelenne a területen azt az NBmR standard protokollja alapján az állományt monitorozni kell. Meg kell említeni az eurázsiai hód (*Castor fiber*) jelenlétét is a területen, melynek felmérésekor a kotorékok megtalálása a cél. Természetesen az életnyomok (ürülék, rágcsálék, hántolt gallyak és ágak, döntött fák) detektálása is fontos. A felmérés 6 évente történő ismétlése javasolt.

Az elkészült élőhelytérkép frissítése 10-12 éves ciklusonként szükséges. A térképezés során külön figyelmet kell fordítani az élőhelyeket veszélyeztető növényfajok esetleges terjedésére. Az élőhelytérkép készítésekor vizsgálni kell, hogy a fenntartási tervben javasolt kezelések milyen hatással vannak az egyes élőhelytípusokra. Az élőhelytérkép készítésének szempontjai, módszertana NBmR élőhely-térképezés protokollban kidolgozott elvek szerint kell, hogy készüljön (Takács, Molnár szerk. 2009), azzal a kiegészítéssel, hogy a Nemzeti Élőhelyosztályozási Rendszer szerint kategorizált vegetációs egységeket be kell sorolni az élőhelyvédelmi irányelv 1. mellékletében felsorolt közösségi jelentőségű élőhelytípusokba is.

Kezelési egységek által érintett hrsz.-ek és erdőrészek táblázat:

Kezelési egység kódja:	KE1
Kezelési egység megnevezése:	Tölgyesek
Terület nagysága:	1516,4165 ha
Érintett hrsz.-ok:	
Baj:	2001/2; 2001/4; 2003/1; 2003/2; 2401/11; 0103/; 0104/; 087/1; 087/12; 087/13; 087/14; 087/2; 087/3; 087/4; 087/5; 087/6; 088/; 093/; 094/a; 094/b; 095/; 096/a; 096/b; 097/
Neszmély:	0301/; 0323/; 0324/; 0325/; 0326/; 0327/; 0333/; 0334/
Süttő:	0149/; 0167/15; 0215/1; 0215/2; 0226/; 0227/
Tardos:	0100/1; 0100/3; 020/6a; 020/6b; 020/6c; 021/; 022/; 030/2; 030/3; 032/4; 032/8a; 032/8b; 032/8c; 032/8d; 032/8g; 032/8h; 032/8j; 036/4; 036/6; 036/7; 525/49; 716/
Tata:	01100/2; 01100/7; 01103/10; 01103/11; 01103/12; 01103/14; 01103/15; 01103/16; 01103/17; 01103/18; 01103/20; 01103/21; 01106/; 01107/1; 01107/2; 01107/3; 01108/4a; 01108/4b; 01108/4c; 01108/5; 01110/; 01111/1; 01111/3; 01130/
Tatabánya:	0164/15; 0195/; 0196/f; 0207/3; 9721/; 9722/; 9723/
Vértesszőlős:	0128/; 0139/2; 0140/a; 0140/b; 0141/; 0142/; 0143/; 0144/; 0146/; 0148/; 0149/; 0150/; 0151/; 0152/; 0153/a; 0153/b; 0154/; 0159/; 0160/; 0161/; 0162/; 0163/1; 0163/2; 0167/; 0168/1; 0168/2a; 0168/2b; 0168/2c; 0168/2d; 0168/3; 0168/4; 0168/5
Vértestolna:	060/3; 060/8
Érintett erdőrészek:	
Baj:	6A; 6ÚT 1; 7A; 7NY; 7ÚT; 8A; 8B; 8C; 8D; 8E; 8NY; 9A; 9B; 9C; 9D; 9F; 9G; 10A; 10B; 10NY; 11A; 11B; 11C; 11NY; 12A; 12NY; 13A; 13B; 14A; 14B; 14NY; 15A; 15B; 15VF; 16C; 16E; 16ÚT 1; 17A; 17NY; 17ÚT; 22A; 22ÚT 2; 23A; 23B; 23D; 23NY; 23ÚT; 24A; 24NY; 25A; 25B; 25C; 25D; 25E; 25F; 25NY; 26A; 26B; 27A; 27NY; 30A; 31A; 31E; 31NY; 57A; 57B
Neszmély:	8B; 8C; 8D; 8E; 9A; 9B; 9C; 9D; 9E; 9F; 9G; 9H; 9I; 12A; 12B; 12C; 12ÚT; 13B; 13D; 13E; 13F; 14A; 15A; 15C; 15D; 15E; 15F; 15G; 15H; 15I; 15J; 15NY; 16C; 16E; 16TI; 16VF 1; 18B; 18D; 18G; 18H; 18I; 18J; 19A; 19B; 19C; 19NY; 20A; 21A; 21B; 21C; 21D; 21E; 21TI; 22B; 22G; 23A; 23NY; 24A; 24B; 24C; 24ÚT; 25A; 25B; 25C; 25D; 25ÚT; 26A; 26TI; 27A; 27B; 27C; 27D; 27TI; 27ÚT
Süttő:	6C; 6D; 6E; 6NY 1; 7A; 7B; 8A; 8B; 8C; 8D; 8E; 8F; 9A; 9B; 9C; 9D; 10A; 10B; 10VF; 11A; 11B; 11C; 11D; 11E; 12A; 12B; 12C; 12ÉP; 13A; 13B; 13C
Tardos:	2A; 2B; 2C; 2ÚT; 3A; 3B; 3C; 3D; 3E; 3F; 3TI; 4A; 4B; 5A; 5B; 5C; 5D; 6A; 6B; 6C; 6D; 6ÚT; 7A; 7ÚT; 8A; 8B; 8C; 8D; 8E; 8F; 8G; 8H; 8I; 8ÚT; 8VF; 9A; 9B; 9C; 9D; 10A; 10B; 10C; 10D; 10E; 10F;

10G; 10H; 11A; 11B; 11ÚT; 12A; 12B; 12ÚT; 13A; 13B; 13ÚT; 14A; 15A; 15TI; 16A; 16B; 16C; 16D; 16E; 16F; 16TI; 17A; 17B; 17C; 17D; 17E; 17TI; 18A; 18B; 18C; 18D; 18E; 18F; 18G; 18H; 18ÚT; 19A; 19B; 19C; 19D; 19E; 19F; 19G; 19H; 19I; 20A; 20B; 20C; 20E; 20F; 20G; 20H; 20TI; 20ÚT; 21A; 21B; 21C; 21D; 21E; 21F; 21G; 21H; 21I; 21J; 22A; 22B; 22C; 22D; 22E; 22TI; 23A; 23B; 24B; 24D; 24E; 24F; 24G; 24J; 24K; 24L; 24M; 24ÚT 2; 60A; 60B; 61A; 62A; 62C; 62D; 62E; 64A

Tata:

-

Tatabánya:

1A; 1B; 1C; 1D; 1F; 1G; 1NY; 2A; 2B; 2C; 2D; 2E; 2NY; 2TN; 8A; 8C; 8D; 8NY; 8ÚT; 9A; 9ÚT; 10A; 10B; 10C; 10ÚT; 11A; 11B; 11C; 12A; 12B; 12TI 1; 12TI 2; 12ÚT; 12VF 1; 12VF 2; 12VF 3; 13B; 13C; 13G; 15A; 15D; 15F; 15NY 2; 526A; 527A; 527C; 527D

Vértesszőlős:

17A; 22A; 22B

Vértestolna:

1D; 2B; 3A; 3B; 3C; 3ÚT; 4A; 4B; 4ÚT 1; 4ÚT 2; 5A; 5B; 5C; 5ÚT; 6A; 6D; 6ÚT; 7A; 8ÚT; 16A; 16C; 16D; 16ÚT 1; 22B; 50A; 50B; 50C; 50D; 50E

Kezelési egység kódja:	KE2
Kezelési egység megnevezése:	Fiatal tölgyesek
Terület nagysága:	198,3445 ha
Érintett hrsz.-ok:	
Baj:	093/; 094/a; 094/b; 095/; 096/a; 096/b; 097/
Neszmély:	0301/; 0325/; 0326/; 0327/
Süttő:	0215/1; 0215/2; 0226/; 0227/
Tardos:	020/6a; 020/6b; 029/; 032/4; 032/8a; 032/8c; 032/8d; 032/8g
Tata:	-
Tatabánya:	0164/15; 0165/4; 0196/f; 9721/; 9722/; 9723/
Vértesszőlős:	-
Vértestolna:	0146/; 0153/a; 0153/b; 0159/; 0160/; 0168/1; 0168/2a; 0168/2b; 0168/4; 0168/5
Érintett erdőrészek:	
Baj:	7A; 8B; 8C; 8D; 8NY; 14A; 14B; 14NY; 15A; 15B; 15VF; 16E; 16ÚT 1; 23A; 23D; 24A; 25E; 25NY; 27NY
Neszmély:	9G; 9H; 13F; 15A; 15B; 15E; 15F; 15G; 15H; 15NY; 18B; 18D; 18G; 18H; 18I; 18J; 19A; 19B; 19NY; 22B; 22C; 22D; 22F; 22G; 25A; 27B; 27TI
Süttő:	6NY 1; 11A; 11B; 11C; 12A; 12B; 12C; 12ÉP; 13A
Tardos:	2ÚT; 3A; 3B; 3C; 3D; 3E; 3F; 4B; 6D; 8G; 8H; 8I; 8ÚT; 8VF; 10F; 10G; 10H; 15A; 17D; 17E; 17TI; 18B; 18C; 18D; 18F; 18G; 18H; 18ÚT; 19A; 19B; 19C; 19D; 19E; 19F; 19G; 19H; 19I; 20A; 20B; 20C; 20E; 20F; 20G; 20H; 20TI; 20ÚT; 21A; 21B; 21C; 21E; 21F; 21G; 21H; 21I; 21J; 22TI; 23A; 24A; 24B; 24C; 24D; 24E; 24F; 24G; 24H; 24I; 24J; 24K; 24L; 24M; 24ÚT 2; 62D
Tata:	-
Tatabánya:	1C; 1D; 1G; 2E; 2NY; 2TN; 12TI 2; 13C; 15A; 15D; 15F; 15NY 1
Vértesszőlős:	17A
Vértestolna:	2B; 3A; 3B; 3TI; 6A; 6D; 6ÚT; 50A; 50B

Kezelési egység kódja:	KE3
Kezelési egység megnevezése:	Bükkösök
Terület nagysága:	163, 4559 ha
Érintett hrsz.-ok:	
Baj:	093/; 094/a; 094/b; 095/; 096/a; 097/
Neszmély:	0301/; 0327/
Süttő:	0215/1
Tardos:	020/6a; 032/8a
Tata:	-
Tatabánya:	0164/15
Vértesszőlős:	-
Vértestolna:	0128/; 0146/; 0148/; 0151/; 0152/; 0153/a
Érintett erdőrészek:	
Baj:	6A; 7A; 7NY; 7ÚT; 8A; 8C; 8E; 8NY; 9A; 9B; 9C; 10B; 11B; 11NY; 12A; 12NY; 13A; 13B; 14A; 14NY; 15A; 15B; 15VF; 16C; 16ÚT 1; 17A; 17NY; 17ÚT; 22A; 22NY; 22ÚT 2; 23A; 23B; 23D; 23NY; 23ÚT; 24A; 24NY; 25A; 25B; 25D; 25NY
Neszmély:	9G; 9I; 13D; 13E; 13F; 15NY; 16C; 19A; 19NY
Süttő:	11A; 11B
Tardos:	2B; 2ÚT; 3A; 3B; 3C; 3E; 4B; 5A; 5B; 6A; 6B; 6C; 6ÚT; 7A; 7ÚT; 8B; 8C; 8E; 8F; 8G; 9C; 9D; 10A; 10B; 10C; 10D; 10F; 10G; 10H; 11B; 12A; 12B; 22E; 23A; 23B; 24F; 64A
Tata:	-
Tatabánya:	2A
Vértesszőlős:	-
Vértestolna:	2A; 2B; 3B; 3C; 3ÚT; 6A; 7ÚT; 8ÚT; 10B

Kezelési egység kódja:	KE4
Kezelési egység megnevezése:	Szurdokerdők
Terület nagysága:	294,9982 ha
Érintett hrsz.-ok:	
Baj:	2109/2; 087/14; 087/3; 087/4; 093/; 094/a; 095/; 096/a; 097/; 2108/b; 2149/; 2150/; 2401/14; 2401/15
Neszmély:	0301/; 0327/
Süttő:	0215/1; 0227/
Tardos:	020/6a; 032/4; 032/8a; 036/4; 036/6; 036/7
Tata:	-
Tatabánya:	0164/13; 0164/15; 0165/4; 0196/f; 9721/; 9722/
Vértesszőlős:	-
Vértestolna:	0128/; 0141/; 0142/; 0143/; 0144/; 0146/; 0148/; 0149/; 0150/; 0151/; 0152/; 0153/a; 0153/b
Érintett erdőrészek:	
Baj:	8A; 9A; 9B; 9C; 9D; 9E; 9F; 9G; 10A; 10B; 10NY; 11A; 11B; 11C; 12A; 12NY; 25A; 25B; 25C; 25E; 25F; 26NY; 57A
Neszmély:	9B; 9I; 15A; 15D; 15G; 15H; 15NY; 18B; 18I; 18J; 20A; 23A; 25B
Süttő:	8A; 13B
Tardos:	2ÚT; 3C; 5A; 5B; 8B; 8C; 8D; 8E; 8F; 8G; 10D; 11A; 11B; 12A; 12B; 15A; 15TI; 18G; 62A; 62TN
Tata:	1B; 1C; 1D; 1E; 1F; 1G; 1NY; 2A; 2B; 2C; 2D; 2E; 2NY; 2TI; 2TN; 2ÚT; 10A; 10B; 11A; 11B; 11C
Tatabánya:	-
Vértesszőlős:	-
Vértestolna:	2A; 2B; 3A; 3B; 3C; 3TI; 3ÚT; 4A; 4B; 4ÚT 1; 4ÚT 2; 5A; 5B; 5ÚT; 6A; 6D; 7A; 7ÚT; 10A; 10B

Kezelési egység kódja:	KE5
Kezelési egység megnevezése:	Ligeterdők
Terület nagysága:	3,8708 ha
Érintett hrsz.-ok:	
Baj:	-
Neszmély:	0301/
Süttő:	0215/1
Tardos:	020/6a; 020/6b; 020/6c
Tata:	01100/2; 01100/7
Tatabánya:	-
Vértesszőlős:	-
Vértestolna:	-
Érintett erdőrészek:	
Baj:	-
Neszmély:	26TI
Süttő:	11A
Tardos:	17TI; 16TI
Tata:	-
Tatabánya:	-
Vértesszőlős:	-
Vértestolna:	-

Kezelési egység kódja:	KE6
Kezelési egység megnevezése:	Természetvédelmi gyepek
Terület nagysága:	49,5604 ha
Érintett hrsz.-ok:	
Baj:	087/4; 087/5; 093/; 094/a; 096/a; 097/
Neszmély:	0301/; 0325/; 0327/
Süttő:	0215/1; 0226/; 0227/
Tardos:	020/6a; 032/4; 032/8a; 032/8g; 036/6; 036/7
Tata:	01111/1; 01111/3
Tatabánya:	0164/15; 0195/; 0196/f; 9721/
Vértesszőlős:	055/10; 055/12; 055/13; 055/9
Vértestolna:	0146/
Érintett erdőrészek:	
Baj:	9E; 9F; 10A; 10NY; 11A; 12A; 12NY; 57A
Neszmély:	9B; 12A; 12B; 12C; 15C; 15D; 15NY; 16C; 16TI; 20A; 21C; 21E; 22B; 22E; 22F; 23A; 23NY; 24A; 24B; 24C; 25A; 25B; 25D; 26A; 27A; 27C; 27ÚT
Süttő:	8D; 9A; 9B; 9C; 9D; 10A; 12C; 13B; 13C
Tardos:	3B; 3C; 8VF; 9A; 10D; 10F; 11B; 12A; 15A; 15TI; 17A; 17B; 17C; 20B; 20ÚT; 22A; 23B; 24E; 24ÚT 2; 62A; 62TN
Tata:	-
Tatabánya:	1NY; 2C; 2TN; 11B; 12B; 526A
Vértesszőlős:	-
Vértestolna:	7A

Kezelési egység kódja:	KE7
Kezelési egység megnevezése:	Mezőgazdasági gyepek
Terület nagysága:	99,2605 ha
Érintett hrsz.-ok:	
Baj:	2014/6; 078/2; 078/3a; 078/3b; 087/1; 087/12; 087/13; 087/14; 087/2; 087/3; 087/4; 087/5; 087/6; 087/9; 088/; 093/; 094/a; 094/b; 095/; 096/a; 096/b; 097/
Neszmély:	0301/; 0324/; 0325/; 0326/; 0327/; 0333/
Süttő:	0149/; 0167/15; 0215/1; 0226/; 0227/
Tardos:	020/6a; 020/6b; 020/6c; 032/8a; 032/8b; 032/8f; 032/8g; 032/8h; 032/8j; 036/4
Tata:	01100/2; 01100/7; 01103/1; 01103/2; 01103/3; 01108/1; 01108/2; 01108/4a; 01108/4b; 01108/5; 01109/4; 01109/6; 01109/7; 01110/; 01111/1; 01111/3; 01112/; 01114/; 21207/2; 21209/; 21223/2a; 21225/a
Tatabánya:	0164/15; 0195/; 0196/f
Vértesszőlős:	049/1; 049/2; 049/3; 049/46a; 049/46b; 049/47a; 049/47b; 054/1b; 055/10; 055/12; 055/13; 055/9
Vértestolna:	0139/2; 0140/a; 0140/b; 0153/a; 0154/; 0159/; 0160/; 0161/; 0162/; 0163/1; 0168/1; 0168/2a; 0168/2b; 0168/2c; 0168/2d; 0168/3; 0168/4; 0176/2a; 0176/2b; 0177/; 1107/9; 1186/2
Érintett erdőrészek:	
Baj:	7A; 9B; 13A; 14B; 14NY; 15A; 15B; 15VF; 16E; 16ÚT 1; 22A; 22ÚT 2; 23A; 23B; 23D; 23NY; 23ÚT; 24A; 24NY; 27A; 27NY; 31A; 31E; 57A; 57B
Neszmély:	8D; 9A; 9I; 12A; 12ÚT; 14A; 16C; 16VF 1; 18D; 22B; 22F; 25A; 26A; 26TI; 27A; 27D; 27TI
Süttő:	6NY 1; 6NY 2; 7A; 10A; 10B; 10VF; 11A; 11B; 11C; 11D; 11E
Tardos:	3A; 3C; 3F; 3TI; 4A; 6A; 6B; 6D; 6ÚT; 8G; 8VF; 15A; 16TI; 17B; 17E; 17TI; 18B; 18C; 19B; 19H; 19I; 20C; 20TI; 20ÚT; 21B; 21D; 21E; 21F; 21G; 21H; 21I; 21J; 22A; 22C; 22TI; 24A; 24C; 24D; 24E; 24H; 24I; 24K; 24L; 24M; 24ÚT 2
Tata:	-
Tatabánya:	2B; 2C; 2TI; 12TI 2; 15D
Vértesszőlős:	-
Vértestolna:	3B; 3TI; 50A; 50B

Kezelési egység kódja:	KE8
Kezelési egység megnevezése:	Szántók
Terület nagysága:	14,7337 ha
Érintett hrsz.-ok:	
Baj:	078/3a; 078/3b; 087/13; 094/a; 094/b; 095/; 096/b
Neszmély:	0301/
Süttő:	0149/; 0227/
Tardos:	0100/1
Tata:	-
Tatabánya:	0196/f
Vértesszőlős:	049/2; 049/3; 049/46b; 049/47b
Vértestolna:	0168/4; 0168/5; 0176/2a
Érintett erdőrészek:	
Baj:	15B; 15VF
Neszmély:	22B; 22TI; 23A; 23NY; 25A
Süttő:	10B; 10VF
Tardos:	-
Tata:	-
Tatabánya:	12B
Vértesszőlős:	00x
Vértestolna:	50B

Kezelési egység kódja:	KE9
Kezelési egység megnevezése:	Akácosok
Terület nagysága:	57,8408 ha
Érintett hrsz.-ok:	
Baj:	087/1; 087/3; 087/4; 087/5; 087/6; 088/
Neszmély:	0301/; 0327/; 0333/; Süttő.; 0215/1; 0226/; 0227/
Tardos:	0100/1
Tata:	01108/1; 01108/2; 01108/4a; 01109/4; 01109/5; 01109/6; 01109/7; 01110/; 01111/1; 01111/3; 01113/; 01114/; 21203/; 21206/; 21207/1
Tatabánya: -	
Vértesszőlős:	049/1; 049/2; 054/1b
Vértestolna:	0139/2; 0162/; 0163/1; 0163/2; 0167/; 0168/3; 0168/4; 0168/5; 0168/6; 1001/; 1002/; 1003/; 1004/; 1005/; 1006/; 1007/; 1008/; 1009/; 1010/; 1011/; 1012/; 1013/; 1014/; 1015/a; 1015/b; 1016/; 1017/; 1018/a; 1018/b; 1019/; 1020/; 1021/; 1022/; 1023/; 1024/; 1025/; 1026/; 1027/; 1028/; 1029/; 1030/; 1031/; 1032/; 1033/; 1034/; 1035/; 1036/; 1037/; 1038/; 1039/; 1040/; 1041/; 1042/; 1043/; 1044/1; 1044/2; 1045/; 1050/; 1051/; 1107/9
Érintett erdőrészek:	
Baj:	57B
Neszmély:	12A; 12ÚT; 16C; 16E; 16TI; 22B; 22TI; 23A; 26A
Süttő:	6B; 6C; 6D; 6NY 1; 6NY 2; 7A; 7B; 8B; 8C; 8D; 8F; 9D; 11A; 11C; 11D; 12B; 12C
Tardos:	-
Tata:	-
Tatabánya:	-
Vértesszőlős:	-
Vértestolna:	50B; 50C; 50D

Kezelési egység kódja:	KE10
Kezelési egység megnevezése:	Fenyvesek
Terület nagysága:	28,7338 ha
Érintett hrsz.-ok:	
Baj:	093/
Neszmély:	0301/
Süttő:	0215/1
Tardos:	020/6a
Tata:	-
Tatabánya:	-
Vértesszőlős:	-
Vértestolna:	-
Érintett erdőrészek:	
Baj:	25C; 26NY
Neszmély:	22A; 22B; 22C; 22D; 22E; 22F; 22G; 25A; 26A; 26TI
Süttő:	11A; 11B; 12B; 12C
Tardos:	17A
Tata:	-
Tatabánya:	-
Vértesszőlős:	-
Vértestolna:	-

Kezelési egység kódja:	KE11
Kezelési egység megnevezése:	Egyéb területek
Terület nagysága:	9,7948 ha
Érintett hrsz.-ok:	
Baj:	2001/1; 2014/5; 2014/6; 087/12; 087/13; 087/14; 087/9; 088/
Neszmély:	0325/; 0326/; 0327/; 0333/
Süttő:	0215/1; 0215/2
Tardos:	020/6a; 021/; 029/; 032/8a; 032/8b; 032/8f; 032/8g; 032/8h; 032/8j; 036/6; 516/; 525/49; 525/50
Tata:	01103/16; 01103/17; 01103/18; 01107/1; 01107/2; 01108/1; 01108/2; 01108/4a; 01108/4b; 01108/5; 01109/4; 01109/5; 01109/6; 01109/7; 01110/; 01111/1; 01111/3; 01113/; 01114/; 01130/; 21207/1; 21207/2; 21220/a; 21221/a
Tatabánya:	0164/13; 0164/15; 0195/; 0196/f; 9723/
Vértesszőlős:	049/1; 049/2; 049/3; 049/46b; 049/47b; 054/1b; 055/10
Vértestolna:	0140/a; 0176/2a; 1010/; 1011/; 1012/; 1013/; 1014/; 1015/a; 1016/; 1017/; 1025/; 1026/; 1027/; 1028/; 1029/; 1030/; 1031/; 1032/; 1043/
Érintett erdőrészek:	
Baj:	-
Neszmély:	12A; 12ÚT; 27A; 27C; 27D; 27TI
Süttő:	11C; 11D; 12A; 12B; 12C; 12ÉP; 13A
Tardos:	2B; 2C; 2ÚT; 3A; 3C; 3D; 3E; 3F; 6A; 6B; 6C; 6ÚT; 7A; 8VF; 18B; 20ÚT; 22A; 23A; 23B; 24ÚT 2; 62A; 62TN
Tata:	-
Tatabánya:	1F; 2C; 2TN; 2ÚT; 8A; 8ÚT; 9A; 9ÚT; 526A
Vértesszőlős:	-
Vértestolna:	-

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület egésze a Gerecse (HUDI20020) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területhez tartozik, tehát a tervezési területre alapvetően a 275/2004. (X.8.) Korm.rendelet az irányadó.

A tervezési terület szinte egésze az országos ökológiai hálózat magterület övezetébe tartozik, melyről az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény rendelkezik.

A tervezési terület csaknem teljes területe a Gerecsei Tájvédelmi Körzet részeként országos jelentőségű védett természeti terület, melyet a Gerecsei Tájvédelmi Körzet létesítéséről szóló 15/1977. OTvH számú határozat és a Gerecsei Tájvédelmi Körzet védettségének fenntartásáról szóló 129/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet létesített.

Továbbá a területen megtalálható barlangokra (és az országos jelentőségű védett természeti területekre is a fentiekén kívül) a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény vonatkozik.

A tervezési terület	93,03 %-a erdő, 4,84 %-a gyepek (4,41% legelő/0,43% rét) és 1,33 %-a szántó művelési ágba tartozik.
Tulajdoni formák alapján a terület	93,54 %-a állami tulajdon és 5,81 % magántulajdon.
Erdők esetében	98,68 %-a állami és 1,3 %-a magántulajdonban van
Gyepek esetében	10,56 %-a a területeknek állami- és 88,49 %-a magántulajdon
Szántók esetében	67,8 %-a állami és 11,23 %-a magántulajdonban (a maradék hányad önkormányzati tulajdon).

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1 Jelenlegi működő agrártámogatási rendszer

Bevezetés

Az Európai Unió mezőgazdasági támogatási rendszere, a közös agrárpolitika (KAP) két pilléren nyugszik: az első pillér (KAP I.) a közvetlen támogatásokat és a piaci intézkedéseket finanszírozza, teljes egészében az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) terhére. A második pillér (KAP II.) az unió vidékfejlesztési politikáját szolgálja, melyet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) regionális vagy nemzeti források társfinanszírozásával működtet.

A Natura 2000 területen gazdálkodók a KAP I. pillér támogatásain túlmenően részesedhetnek a KAP II. pillér forrásaiból is, melyeket a 2014-2020 közötti időszakra Magyarországon a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 tartalmaz. A betartandó előírásokat a 2015-2018 között

folyamatosan megjelentetett pályázati felhívások foglalják magukba. A 2007-2013 közötti időszakban igénybe vehető támogatások egy részének felhasználása még nem zárult le, az ezekről szóló jogcímrendeletek továbbra is hatályban maradnak mindaddig, amíg történik belőlük kifizetés – ez elsősorban az erdős támogatások esetében fordulhat elő.

A 2014-2020 közötti időszak végéhez közeledve – hasonlóan a 2007-2013 közötti időszak végéhez – átmeneti szabályokat terjesztett elő az Európai Bizottság. Ennek értelmében a 2021. évre egy átmeneti időszakot hirdettek meg, amelyben a KAP II. pillér érintően többek között a terület- és állatlétszám alapú vidékfejlesztési támogatásokat – amelyek jellemzően több éves kötelezettségvállalásúak – meghosszabbíthatja a tagállam. Az átmeneti évben várhatóan a KAP I. pillér alá tartozó közvetlen támogatások is elérhetőek lesznek a jelenlegi feltételek mellett. Az átmeneti szabályok miatt az új tervezési ciklus előre láthatóan 2022-től indul, és 2027-ig tart.

A 2014-2020 között elérhető agrártámogatásokról aktualizált összefoglalás található az állami természetvédelem honlapján:

http://termesztvedelem.hu/user/browser/File/N2k_fennterv/3_%20mell%C3%A9klet_aktualizalt_041219.pdf

Továbbá a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 jelenleg elérhető pályázati felhívásai megtekinthetők az alábbi linken: <https://www.palyazat.gov.hu/doc/4523>

A jelenlegi támogatási időszakban a Vidékfejlesztési Program keretében számos olyan intézkedés elérhető, ahol a Natura 2000 területeken gazdálkodók támogatási forrásokhoz juthatnak vagy előnyt élvezhetnek a pontozási rendszerekben.

Legfontosabbak ezek közül a kompenzációs jellegű kifizetések, melyek a gyepterületek és magánerdők esetében érhetőek el. A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó földhasználati szabályok betartása azonban független attól, hogy a gazdálkodó igényelte-e a támogatást vagy sem. Az adminisztratív eszközök tekintetében a Natura 2000 területekre járó kompenzáció ráépül az egyéb elérhető támogatásokra, a gazdálkodók a Natura 2000 intézkedés mellett jogosultak többek között az egységes területalapú támogatásra (SAPS) is.

Az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőrésztlet területén felmerülő költségek és jövedelemkiesés ellentételezése céljából a magánkézben lévő, Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető, melynek összege az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően változik.

Az önkéntesen vállalt előírások elsősorban az agrár-környezetgazdálkodás, ökológiai gazdálkodás és az erdészet, erdő-környezetvédelem, természetmegőrzés témakörébe integrálódnak.

Az agrár-környezetgazdálkodási (AKG) kifizetési rendszer olyan önkéntes alapon működő program, amelyben résztvevők az agrár-környezetgazdálkodási célok elérésének érdekében többlet tevékenységeket elvégzését vállalják gazdálkodásuk során. Amennyiben a gazdálkodó az adott Natura 2000 gyepterület vonatkozásában kompenzációs támogatás igénybevételére jogosult, úgy a gyepterületeket érintő AKG tematikus előírás csoportok esetén a támogatási összeg a kompenzációs támogatás összegével csökkentésre kerül.

Egyes esetekben az erdőkre lehívható támogatások szektortól függetlenül is igénybe vehetők (pl. természeti katasztrófa (vízkár, szélkár, tűzkár, biotikus károsítók) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, másodlagos erdőkárok megelőzésére, illetve erdőszerkezet átalakításához), más esetben az állami és önkormányzati szektor kizárásra került.

Támogatás vehető még igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, és ezáltal növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez (az erdő esetében az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházásokhoz nyújtott támogatás, a mezőgazdasági területek esetében az élőhelyfejlesztési és vízvédelmi célú nem termelő beruházások).

A tervezési területen elérhető, élőhelykezeléssel összefüggő támogatások rövid ismertetése

Erdőkre:

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdészeti potenciál helyreállítására normatív, vissza nem térítendő támogatás igényelhető a természeti katasztrófa (pl. vízkár, szélkár, tűzkár, biotikus károsítók) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, valamint a másodlagos erdőkárok megelőzésére. A támogatás részletes feltételeit a VP5-8.4.1.-16 - Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása című támogatási felhívás tartalmazza.

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdőszerkezet átalakításához (erdőállomány alatti erdősítéssel történő teljes erdőszerkezet átalakítás, tarvágást követő teljes erdőszerkezet-átalakítás, alátelepítés során állománykiegészítéssel történő erdőszerkezet átalakítás) normatív, területalapú, vissza nem térítendő támogatás igényelhető a VP5- 8.5.1.-16 - Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások felhívás alapján.

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból támogatás igényelhető a jogszerű földhasználók és ezek társulásai számára mezőgazdasági és nem mezőgazdasági területeken történő erdő telepítések és ipari célú fás szárú ültetvények telepítése érdekében. A támogatás részletes feltételeit a VP5- 8.1.1-16 - Erdősítés támogatása című támogatási felhívás tartalmazza.

A VP5-8.2.1-16 Agrár-erdészeti rendszerek létrehozása elnevezésű támogatás célja a fásítások, mezővédő erdősávok rendszerének kialakítása, fás legelők területének növelése a jelenlegi erdőzónában, hozzájárulva a mezőgazdasági és az állattenyésztési termelékenység növeléséhez.

A Natura 2000 területen található erdőterületekre az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető a VP4-12.2.1-16 - Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések felhívás alapján.

Támogatás igényelhető magán- és önkormányzati tulajdonú erdőterületekre vonatkozóan örökérvényű erdőgazdálkodás folytatására, erdőállományok kézimunka igényes ápolása, valamint természetkímélő anyagmozgatásra a VP4-15.1.1-17 - Erdő-környezetvédelmi kifizetések felhívás alapján.

Gyepterületekre:

Gyepterületekre az egységes területalapú támogatás (SAPS) mellett a Vidékfejlesztési Program agrár-környezetgazdálkodási intézkedések keretében a VP4-10.1.1-15 - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés felhívás alapján is igényelhető támogatás a horizontális gyepgazdálkodási tematikus programcsomagban. A programra pályázni 2015. évben lehetett 5 éves időtartalomra. A pályázat elbírálása során a Natura 2000 területen gazdálkodók többletpontot kaptak. AKG15 esetében a horizontális szántó és horizontális gyep tematikus előírás csoportok mellett a gazdálkodók támogatási kérelmeik összeállítása során - területi lehatárolástól függően - választhattak zonális előírás csoportot is.

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető a VP4-12.1.1-16. - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések felhívás alapján.

A gyepterületekre a VP-4-11.1.-11.2.-15 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása (ÖKO 15) és VP-4-11.1.-11.2.-18 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása (ÖKO 18) felhívásokkal támogatás igényelhető mind az ökológiai művelés alá vonás ösztönzésére, mind az ökológiai gazdálkodási mód fenntartására 5 éves időtartamra.

Szántóterületekre:

Szántóterületekre az egységes területalapú támogatás (SAPS) mellett a Vidékfejlesztési Program agrár-környezetgazdálkodási intézkedések keretében a VP4-10.1.1-15, illetve VP4-10.1.1-16 - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés felhívások alapján is igényelhető támogatás a horizontális szántó tematikus programcsomagban. A programokra pályázni 2015. és 2016. évben lehetett 5 éves időtartalomra. A pályázat elbírálása során a Natura 2000 területen gazdálkodók többletpontot kaptak. AKG15 esetében a horizontális szántó és horizontális gyep tematikus előírás csoportok mellett a gazdálkodók támogatási kérelmeik összeállításakor - területi lehatárolástól függően - választhattak zonális előírás csoportot is.

A VP4-4.4.1-16. Élőhelyfejlesztési célú nem termelő beruházások támogatás célja az agrár-élőhelyek környezeti hozzáadott értékének növelése, az élőhelyek közötti mozaikosság, illetve ökológiai folyosók biztosítása különböző telepítéseken keresztül. A csomag támogatja többek között a Natura 2000 jelölő élőhelyekre, fajokra közvetlenül káros hatással lévő szántó területek visszagyepesítését is. Pályázni 2018. július végéig lehetett.

A szántókra a VP-4-11.1.-11.2.-15 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása (ÖKO 15) és VP-4-11.1.-11.2.-18 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása (ÖKO 18) felhívásokkal támogatás igényelhető mind az ökológiai művelés alá vonás ösztönzésére, mind az ökológiai gazdálkodási mód fenntartására 5 éves időtartamra.

Elérhető az éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtandó támogatás (*zöldítés*) is. A támogatás célja, hogy a mezőgazdasági tevékenységet végzők nagyobb mértékben járuljanak hozzá a környezeti és természeti erőforrások megőrzéséhez. A támogatás igénybevételeinek részletes feltételeit az éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtandó támogatás igénybevételeinek szabályairól, valamint a szántóterület, az állandó gyepterület és az állandó kultúrával fedett földterület növénytermesztésre vagy legeltetésre alkalmas állapotban tartásának feltételeiről szóló 10/2015. (III. 13.) FM rendelet tartalmazza. A teljesítendő előírások három gyakorlatot fednek le: állandó gyepterületek fenntartása, növénytermesztés diverzifikálása, ökológia jelentőségű terület (EFA) kijelölése a mezőgazdasági területeken. A támogatási kérelmek benyújtására évente az egységes kérelem (22/2016. (IV. 5.)) keretében van lehetőség elektronikus úton.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

Szükséges kidolgozni olyan támogatási formát, amely a Natura 2000 jelölő élőhelyekre, fajokra közvetlenül káros hatással lévő szántóterületek visszagyepesítését támogatja. A Natura 2000 területek szántó művelési ágban lévő ingatlanjai esetében a gazdálkodó dönt a művelési ágról, ezért jelenleg csak akkor van esély a visszagyepesítésre, ha mutatkozik rá gazdálkodói szándék és a gazdálkodó vállalja ennek anyagi terheit is.

A cserjésedés visszaszorítására jelenleg nincs kidolgozott támogatási rendszer, ezért javasoljuk ilyen típusú rendszer kiépítését.

Az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről 408/2016. (XII. 13.) Korm. rendeletben nem szereplő inváziós fajok visszaszorításának ösztönzése is szükséges. Olyan támogatási rendszert javasolunk, amely a fertőzőttség mértékét alapul véve, javasolt technológiák (élőhelytől és fertőzőttségtől függően mechanikai, vagy kémiai módszer) alkalmazása mellett nyújtana a visszaszorításhoz támogatást.

A gazdálkodók agrártámogatási rendszerekben való nagyobb arányú részvételét a további hatékony és szakszerű tájékoztatással, a magasabb dotációval és hatékonyabb szankcionálással lehet elérni.

3.3.2. Pályázatok

A tervezési területet nem érinti folyamatban lévő vagy benyújtásra tervezett természetvédelmi célú pályázat.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1 Felhasznált kommunikációs eszközök

Felhasznált kommunikációs eszköz	Érintett célcsoport	Kommunikáció címzettjei	Időpont	Levelek, e-mailek, résztvevők száma
Előzetes szakmai véleményezés	érintett hatóságok, települési önkormányzatok, civil szervezetek	érintett hatóságok, települési önkormányzatok, civil szervezetek	2017. május 8.	18 db levél
szakmai terepbejárás; gazdafórum	gazdálkodók, tulajdonosok, érintett hatóságok, települési önkormányzatok, civil szervezetek	gazdálkodók, tulajdonosok, érintett hatóságok, települési önkormányzatok, civil szervezetek	2019. június 13.	kiküldött levelek: 41 db résztvevők: 8 db
önkormányzati közzététel	lakosság, gazdálkodók, tulajdonosok, települési önkormányzatok	érintett települési önkormányzatok	2019. június - 2019. július	8 db levél 6 db visszajelzés
véleményezési kérelem	területileg érintett hatóságok, gazdálkodók, települési önkormányzatok, civil szervezetek	területileg érintett hatóságok, gazdálkodók, települési önkormányzatok, civil szervezetek	2019. június 03.	kiküldött levelek: 41 db beérkezett vélemény: 6 db
honlap	lakosság		2019.május 29.	

18. táblázat: Felhasznált kommunikációs eszközök

Az Gerecsé (HUDI20020) Natura 2000 terület fenntartási tervének elkészítése és az egyeztetési folyamat során az alábbi megkeresések történtek:

- 2017. május 8-án az érintett hatóságokat és magántulajdonosokat tájékoztattuk a terv készítéséről, és előzetes véleményüket kértük a tervvel kapcsolatosan.
- 2019. május 29-én a fenntartási tervről és egyeztetéséről levelet küldtünk ki az érintett hatóságoknak, társaságoknak, szervezeteknek.
- Ezzel egyidőben honlapunkon is elérhetővé tettük a készülő tervet.
- Az érintett települések önkormányzataihoz kérelmet juttattunk el, hogy honlapjukon és önkormányzatuk hirdetőtábláikon tegyék elérhetővé az egyeztetési anyagot.
- 2019. június 13-án szakmai terepbejárást és gazdafórumot tartottunk.

3.4.2 A kommunikáció címzettjei

A Gerecsé (HUDI20020) Natura 2000 terület fenntartási terv egyeztetése során a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság által az alább felsorolt érdekelt megkeresése történt meg.

1. előzetes szakmai véleménykérés

Címzett: érintett hivatalok, szervezetek

- Baji Polgármesteri Hivatal
- Neszmély Község Önkormányzata
- Sütői Polgármesteri Hivatal

- Tardos Közös Önkormányzati Hivatal
- Tatai Közös Önkormányzati Hivatal
- Tatabánya Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala
- Vértesszőlős Község Önkormányzata
- Vértestolna Község Önkormányzata
- Komárom-Esztergom Megyei Kományhivatal Tatabányai Járási Hivatala, Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály
- Komárom-Esztergom Megyei Kományhivatal Tatabányai Járási Hivatala, Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály, Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztály
- Komárom-Esztergom Megyei Kományhivatal Tatabányai Járási Hivatala, Hatósági Főosztály, Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály
- Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
- Győr-Moson-Sopron Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, Területi Vízügyi Hatóság
- Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.
- Nemzeti Földalapkezelő Szervezet
- Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
- Vértesi Erdő Zrt.
- Magyar Természetvédők Szövetsége

Beérkező vélemények: 8 db

Alátámasztó dokumentum: kiküldött postai levél és címlista

2. szakmai terepbejárás és gazdafórum

Címzett: érintett hivatalok, szervezetek, gazdálkodók

- Baji Polgármesteri Hivatal
- Neszmély Község Önkormányzata
- Sütői Polgármesteri Hivatal
- Tardos Közös Önkormányzati Hivatal
- Tatai Közös Önkormányzati Hivatal
- Tatabánya Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala
- Vértesszőlős Község Önkormányzata
- Vértestolna Község Önkormányzata
- Komárom-Esztergom Megyei Kományhivatal Tatabányai Járási Hivatala, Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály
- Komárom-Esztergom Megyei Kományhivatal Tatabányai Járási Hivatala, Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály, Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztály
- Komárom-Esztergom Megyei Kományhivatal Tatabányai Járási Hivatala, Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály, Földművelésügyi Osztály
- Komárom-Esztergom Megyei Kományhivatal Tatabányai Járási Hivatala, Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály, Növény- és Talajvédelmi Osztály
- Komárom-Esztergom Megyei Kományhivatal Tatabányai Járási Hivatala, Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály, Élelmiszer-biztonsági, Állategészségügyi Osztály
- Komárom-Esztergom Megyei Kományhivatal Tatabányai Járási Hivatala, Hatósági Főosztály, Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály
- Komárom-Esztergom Megyei Kományhivatal Tatabányai Járási Hivatala, Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály, Földhivatali Osztály

- Komárom-Esztergom Megyei Kományhivatal Esztergomi Járási Hivatal, Földhivatali Osztály
- Komárom-Esztergom Megyei Kományhivatal Tatai Járási Hivatal, Földhivatali Osztály
- Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
- Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.
- Nemzeti Földalapkezelő Szervezet
- Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
- Honvédelmi Minisztérium
- Győr-Moson-Sopron Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, Igazgató-helyettesi Szervezet, Katasztrófavédelmi Hatósági Szolgálat
- Magyar Természetvédők Szövetsége
- Vértesi Erdő Zrt.
- Budapesti Erdőgazdasági Zrt.
- Feketekői Vadásztársaság
- Vértesaljai Földtulajdonos Vadásztársasága
- Gerecse-Pilis Vízi Társulat
- magánszemélyek, gazdálkodók (12)

Részvevők száma: 4 szervezet, 2 magánszemély

Alátámasztó dokumentum: Jelenléti ív

3. önkormányzati közzétel

Címzett: érintett önkormányzatok

- Baji Polgármesteri Hivatal
- Neszmély Község Önkormányzata
- Sütői Polgármesteri Hivatal
- Tardos Közös Önkormányzati Hivatal
- Tatai Közös Önkormányzati Hivatal
- Tatabánya Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala
- Vértesszőlős Község Önkormányzata
- Vértestolna Község Önkormányzata

Érintettek száma: 8 önkormányzat

Alátámasztó dokumentum: kiküldött postai levél és címlista; 6 önkormányzattól a kifüggesztés igazolása

4. véleményezési kérelem

Címzett: érintett hivatalok, szervezetek, gazdálkodók

- Baji Polgármesteri Hivatal
- Neszmély Község Önkormányzata
- Sütői Polgármesteri Hivatal
- Tardos Közös Önkormányzati Hivatal
- Tatai Közös Önkormányzati Hivatal
- Tatabánya Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala
- Vértesszőlős Község Önkormányzata
- Vértestolna Község Önkormányzata

- Komárom-Esztergom Megyei Kományhivatal Tatabányai Járási Hivatala, Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály
- Komárom-Esztergom Megyei Kományhivatal Tatabányai Járási Hivatala, Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály, Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztály
- Komárom-Esztergom Megyei Kományhivatal Tatabányai Járási Hivatala, Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály, Földművelésügyi Osztály
- Komárom-Esztergom Megyei Kományhivatal Tatabányai Járási Hivatala, Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály, Növény- és Talajvédelmi Osztály
- Komárom-Esztergom Megyei Kományhivatal Tatabányai Járási Hivatala, Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály, Élelmiszer-biztonsági, Állategészségügyi Osztály
- Komárom-Esztergom Megyei Kományhivatal Tatabányai Járási Hivatala, Hatósági Főosztály, Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály
- Komárom-Esztergom Megyei Kományhivatal Tatabányai Járási Hivatala, Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály, Földhivatali Osztály
- Komárom-Esztergom Megyei Kományhivatal Esztergomi Járási Hivatal, Földhivatali Osztály
- Komárom-Esztergom Megyei Kományhivatal Tatai Járási Hivatal, Földhivatali Osztály
- Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság
- Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.
- Nemzeti Földalapkezelő Szervezet
- Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
- Honvédelmi Minisztérium
- Győr-Moson-Sopron Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, Igazgató-helyettesi Szervezet, Katasztrófavédelmi Hatósági Szolgálat
- Magyar Természetvédők Szövetsége
- Vértesi Erdő Zrt.
- Budapesti Erdőgazdasági Zrt.
- Feketekői Vadásztársaság
- Vértesaljai Földtulajdonos Vadásztársasága
- Gerecsé-Pilis Vízi Társulat
- magánszemélyek, gazdálkodók (12)

Beérkezett vélemények száma: 18 válaszlevél (12 nem tett észrevételt, 6 élt vele)

Alátámasztó dokumentum: válaszlevelek

3.4.3 Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Előzetes véleményezési eljárás

Véleményalkotó	Időpont	Vélemény	Beépült-e a tervbe - indoklás
Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság	2017. május 25.	Mivel a terület hírközlési érdeket nem érint, nem kívánnak javaslatot tenni és az eljárásban a továbbiakban részt venni.	-
Vértesszőlős Község Polgármestere	2017. május 30.	Mellékelték a település építési szabályzatáról szóló Ök. rendeletének vonatkozó rendelkezéseit. Egyéb észrevételt nem tettek.	-
Komárom-Esztergom Megyei Köormányhivatal Tatabányai Járási Hivatala, Hatósági Főosztály, Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály	2017. június 2.	A tárgyi területen nincs védendő kulturális örökségi elem, így nem élnek kifogással a területet érintő tervezett változásokkal kapcsolatban.	-
Nemzeti Földalapkezelő Szervezet	2017. június 12.	Az elkészítésben, véleményezésben nem kívánnak részt venni, észrevételt, javaslatot nem tesznek, ugyanakkor az elkészült tervről kérnek értesítést és 1-1 példányt. A felmerülő tulajdonosi joggyakorláshoz szükséges hozzájárulások kiadásával kapcsolatban együttműködnek. Javasolják, hogy a jogszerű használók részére küldjük meg a fenntartási tervet.	Minden érintett tájékoztatva van. Honlapunkon elérhető a terv, igény esetén megküldjük.
Győr-Moson-Sopron Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, Igazgató-helyettesi Szervezet, Katasztrófavédelmi Hatósági Szolgálat	2017. június 15.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tilos felszíni és felszín alatti vizek minőségének veszélyeztetése 2. Az esetlegesen bekövetkező környezetszennyezést haladéktalanul be kell jelenteni – a kárelhárítást azonnali megkezdése mellett – a Hatóságnak. 3. Be kell tartani a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítményekről szóló 123/2017. (VII. 18.) Korm. rendeletben foglaltakat. 4. A Gerecse Natura 2000 területek részben érintettek az Északdunántúli Vízmű Zrt. üzemeltetése alatt álló közcélú vízellátást szolgáló vízbázisok védőidomai, védőövezeti által: Tardos-Gorba tető térsége: H-7442-14/2009. számon kijelölt tardosi vízbázis hidrogeológiai védőövezet B zónája. Tatabánya és Tarján esetében: 35800/1737-14/2016. ált. számon kijelölt Tatabánya, XIV/A vízakna hidrogeológiai B védőidoma és hidrogeológiai védőövezete B zónája. 5. Kijelölt határozatok alapján bizonyos tevékenységek folytatására vonatkozó korlátozások felsorolatlása 	<p>A levélben foglaltaknak megfelelnek a fenntartási tervben szereplő tartalmak.</p> <p>A 4. pont a Megalapozó dokumentáció Vízgazdálkodás fejezetébe bekerült.</p>

Véleményalkotó	Időpont	Vélemény	Beépült-e a tervbe - indoklás
		<p>6. A területen folytatandó tevékenységeknél a felsoroltak mellett figyelembe kell venni azt is, hogy azok nyíltkarsztos területeken érintenek, így vízvédelmi szempontból fokozottak érzékeny területeknek minősülnek.</p> <p>7. A vizek és vízi létesítmények más, nyomvonal jellegű létesítménnyel történő keresztezésére és megközelítésére vonatkozó előírások betartása kötelező.</p> <p>8. Figyelembe kell venni a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról és hasznosításáról szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet előírásait.</p>	
Vértesi Erdészeti és Faipari Zrt.	2017. június 18.	<p>A XIV-G-027/8235-1/2014 erdőterv határozat irányelveit tartják meghatározónak erdőgazdálkodási munkáik során.</p> <p>Tatabánya, Vértesszőlős, Baj és Tata-Agostyán gyakorlatilag összeépült, elvágva így a nagyvadak vándorlási útvonalát a Ny-Gerecsé és az Által-ér völgye között. A zárt ingatlanok közelében a vad a természet kulturákat választja. Az ökológiai folyosók beszűkülése nemcsak a vadgazdálkodással érintett vadfajok, hanem számos védett faj természetes vándorútvonalait, váltóit is befolyásolja, alakítja. Jelentősen nőtt az erdőt felkeresők száma, különösen a tavaszi, kora nyári és őszi időszakokban, ez is a vadat szokásainak megváltoztatására ösztönzi, az ember-vad kapcsolatában is általában negatív változásokat okozva.</p> <p>A Társaság bízik benne, hogy ahogy eddig is, ezután is közös véleményt és kompromisszumokat alakíthatnak Igazgatóságunkkal a természeti környezet fenntartása érdekében.</p>	-
Komárom-Esztergom Megyei Köormányhivatal Tatabányai Járási Hivatala, Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály	2017. június 19.	<p>1. Ingatlan nyilvántartás szerint szántó művelési ágba tartozó Natura 2000 gyepterületek kérdése</p> <p>Több esetben előfordult, hogy a terület új tulajdonosa az adásvételt követően szembesült vele, hogy az általa vásárolt, szántó művelési ágba tartozó pihentetett szántónak vélt parcella valójában Natura 2000 oltalom alatt álló gyep. Hozzájuk érkező kérdés: Hogyan törhetnék fel és használhatnák</p>	

Véleményalkotó	Időpont	Vélemény	Beépült-e a tervbe - indoklás
		<p>szántóként? 275/2004 (X.8.) Korm. rendelet alapján csak Hatósági engedéllyel teheti ezt meg. Amennyiben a Gerecse TK részéről van szó, a Hatóság az 1996. évi LIII. törvény 38 (1) bekezdésében foglaltak alapján jár el. Mindezekre tekintettel javasolják, hogy Igazgatóságunk vezessen nyilvántartást ezen területekről esetlegesen adódó későbbi konkrét esetekre, ill. konfliktusok megelőzése céljából. (mepar.hu oldalon „állandó gyep. érzékeny réteg alatt ez mindenki számára elérhető).</p> <p>2. Az élőhelyek védelme érdekében tervezett esetleges kaszálási korlátozások Natura 2000 gyepeken</p> <p>Az előírás javaslatokban előírányzott ilyen típusú természetvédelmi korlátozások miatt az érintett földhasználó nem tehet időben eleget a kaszálási kötelezettségeknek. A nevezett tevékenység időbeni elvégzését az agrártámogatásokat folyósító és azok jogszerű felhasználását ellenőrző intézmény ellenőrzi. Javasolják a hivatkozott intézménnyel való egyeztetést, hogy a természetvédelmi prioritások, azaz a szükséges korlátozások megvalósulása mellett ne kerüljön sor szankcionálásra a hivatkozott intézmény részéről a korlátozással érintett területre vonatkozásában.</p>	<p>A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság külön nyilvántartást nem vezet. Erre a célra az egyes Natura területeket élőhelytérképek formájában való dokumentációja alkalmas.</p> <p>A korlátozások úgy kerülnek megállapításra a fenntartási tervekben, hogy a támogatásokhoz való hozzáférés lehetőségét ne akadályozzák.</p>
Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt. Észak-dunántúli Regionális Területi Iroda-Tatabányai Iroda	2017. június 20.	Nem kívánnak észrevételt tenni.	-

19. táblázat: Beérkezett előzetes vélemények és azok tervbe építése

Véleményalkotó	Időpont	Vélemény	Beépült-e a tervbe - indoklás
Komárom-Esztergom Megyei Köormányhivatal Tatabányai Járási Hivatala, Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály, Földhivatali Osztály	2019. június 04.	Az egyeztetési anyaghoz kapcsolódó észrevétellel és javaslatlétellel nem kívánnak élni	-
Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság	2019. június 05.	Hosszú távon céljuk az egész országot lefedő szélessávú internet- és telefonszolgáltatás biztosítása. A vezetékés és vezeték nélküli hírközlési hálózatokkal kapcsolatos építési tevékenységek érinthetik a N2000 területeket is.	Tudomásul vettük a tájékoztatást.
Komárom-Esztergom Megyei Köormányhivatal Tatabányai Járási Hivatala, Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály, Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztály	2019. június 11.	A fenntartási terv egyeztetési folyamatában talajvédelmi szempontból nem tesznek észrevételt.	-
Komárom-Esztergom Megyei Köormányhivatal Tatabányai Járási Hivatala, Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály, Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztály	2019. június 11.	Jelezték, hogy a szakmai terepbejáráson nem tudnak részt venni, a fenntartási tervhez nem fűztek észrevételt.	-
Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság	2019. június 11.	A fenntartási tervvel kapcsolatban nincs észrevételük.	-
Komárom-Esztergom Megyei Köormányhivatal Tatabányai Járási Hivatala, Hatósági Főosztály, Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály	2019. június 12.	A közhiteles örökségvédelmi nyilvántartás jelenlegi adatai szerint az érintett területen nincs védendő kulturális elem, így nem élnék kifogással, javaslattal vagy észrevétellel a fenntartási tervvel kapcsolatban.	-
Süttöi Polgármesteri Hivatal	2019. június 14.	Önkormányzati kifüggesztés igazolása	-
Tatabánya Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala	2019. június 19.	A dokumentáció tartalmával egyetértének. Felhívták a figyelmet, hogy a város Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási Terve teljes felülvizsgálásra került, mely a honlapjukon elérhető. Ez alapján pontosítani szükséges a dokumentációt. Az M1 2x3 sávokra történő bővítésével a HÉSZ felülvizsgálatra kerül majd, mely módosítások érinthetik a N2000 területet.	Aktualizáltuk a fenntartási tervet.
Tatabánya Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala	2019. június 19.	Önkormányzati kifüggesztés igazolása	-

Véleményalkotó	Időpont	Vélemény	Beépült-e a tervbe - indoklás
Komárom-Esztergom Megyei Köormányhivatal Tatabányai Járási Hivatala, Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály, Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztály	2019. június 19.	Továbbra is fenntartják a korábban megküldött észrevételüket (előzetes véleményezési eljárás, 2017. június 19.).	-
Tardos Közös Önkormányzati Hivatal	2019. június 20.	Önkormányzati kifüggesztés igazolása	-
Neszmély Község Önkormányzata	2019. június 20.	Önkormányzati kifüggesztés igazolása	-
Baji Polgármesteri Hivatal	2019. június 20.	Önkormányzati kifüggesztés igazolása	-
Komárom-Esztergom Megyei Köormányhivatal Tatabányai Járási Hivatala, Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály, Földművelésügyi Osztály	2019. június 21.	Észrevétellel, javaslattal nem kívánnak élni	-
Győr-Moson-Sopron Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, Igazgató-helyettesi Szervezet, Vízügyi Hatóság	2019. június 21.	Korábbi véleményüket fenntartják (előzetes véleményezési eljárás, 2017. június 15.).	-
Tatai Közös Önkormányzati Hivatal	2019. június 27.	Önkormányzati kifüggesztés igazolása. A hirdetményre észrevétel nem érkezett.	-
Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatal, Biztonsági beruházási, EU-s Fejlesztési és Környezetvédelmi Igazgatóság	2019. július 16.	További személyes egyeztetést kértek a HM-VGH, a MHP Kiképzési Csoportfőnökség és a területileg illetékes MH 25. Klapka György Lövészdandár bevonásával, együttesen.	Egyeztetések során közösen kialakított, a HM tulajdonában lévő hrsz-okra vonatkozó katonai tevékenységeket összefoglaló táblázat került kialakításra, melyet a 3.2.1 Élőhelyek kezelése pont tartalmaz.
Budapesti Erdőgazdasági Zrt.	2019. július 22.	- 9130 bükkös élőhelyek veszélyeztető tényezői kapcsán tettek észrevételeket és adtak ajánlásokat helyes gazdálkodásukra a klímaváltozáshoz köthetően. - Az Evt. (27 és 28 §) alapján 5m ³ /ha a <i>Holtfa visszahagyására</i> vonatkozó mennyiség. - Utalva az előbbi jogszabályra, valamint a 61/2017 (XII.21.) FM rendelet 21§ 12 bekezdésére, az <i>Idős fák és böhöncök eltávolításának</i> tiltását kivitelezhetetlennek és túlzásnak tartják.	- A veszélyeztető tényezőket javítottuk, az ajánlásokat beépítettük a KE3 kezelési egység tárgyalásába. - A természetvédelmi tapasztalatok és tudományos kutatások alapján ez a holtfa mennyiség alacsony sok faj számára. Éppen ezért a fenntartási terv erre vonatkozóan több holtfa visszahagyását szorgalmazza. azonban ezek nem kötelező érvényű ajánlások. - Gazdasági szempontból egészében, vagy részben rosszabb állapotú idős, böhöncös odvas fák kiemelt szerepet játszanak sok védett, Natura 2000 jelölő állatfaj megőrzése szempontjából. A természetvédelmi oltalom alatt álló fajok élőhelyeül szolgáló fák esetleges eltávolítása a természet védelméről szóló 1996. évi LIII.

Véleményalkotó	Időpont	Vélemény	Beépült-e a tervbe - indoklás
		<p>- <i>Tarvágás</i>, mint veszélyeztető tényező nem releváns, mert a természetmegőrzési területen ilyen véghasználat őshonos állományokban nincs, csak fafajcsere esetén.</p> <p>- Kételyüket fejezik ki avval kapcsolatban, hogy a <i>faanyagszállítás</i> komolyabb negatív hatással lenne a hozzájuk kötődő fajokra.</p> <p>- A természetvédelmi szempontokat a <i>honvédelmi tevékenységek</i> alá kell rendelni.</p> <p>- Javasolják kiegészíteni a tervet az alábbival: A terület <i>dinamikus</i>an őrizze meg a jellemző társulások elemeit. Utalva arra, hogy különböző rendszerek, s így a természetiek is folyamatos változásban vannak, nem statikusak.</p> <p>- Erdők tekintetében elfogadhatónak tartják a <i>vegyszerhasználatot</i>, mivel azok manapság szelektívek, gyorsan bomlók, a természetesség növelését szolgálják.</p> <p>- A <i>bányanyitás</i> vagy bővítés</p>	<p>tv. rendelkezéseinek megsértésével járhat, így minél teljesebb körű védelmük javaslata nem nevezhető túlzásnak.</p> <p>- Jogos észrevétel, ugyanakkor a rövid idő alatt elvégzett felújító vágások miatt hiányoznak a megfelelő körű faállományok a jelölő élőhelyek, illetve jelölő fajok élőhelyei számára. Így a veszélyeztető tényező megnevezése módosításra kerül: B06 Fakitermelés (kivéve tarvágás).</p> <p>- Szakirodalmi adatok mutatják, hogy a kivágott faanyag minden esetben ökológiai csapdaként működik. Az ősszel kivágott faanyag május eleje-közepe utáni kiszállítása az edőterületen levő rakodókról, illetve a július 15-e után kivágott faanyag kiszállítása a xilofil fajok esetében egyértelműen egyedek jelentős számú pusztulásával járhat.</p> <p>- Ezzel kapcsolatban külön egyeztetés folyik a területet használó alakulattal és a Kiképzési Csoportfőnökséggel.</p> <p>- A javaslat az alábbi formában kerül elfogadásra: A terület természetes dinamikájával őrizze meg a jellemző erdőtársulások elemeit, az ott található közösségi jelentőségű jelölő élőhelyeket, valamint védett növény és állatfajok populációit.</p> <p>- A gyomirtó növényvédőszeres bizonyos esetekben okszerűen és hatékonyan felhasználhatóak, inváziós fajok elleni használati lehetőségük meg is jelenik a fenntartási tervben. Különösen problémás a vegyszerhasználat unikális fajok élőhelyén, élővizek közelében és nagy turistaforgalmú területeken. Mindezek alapján őshonos fajok visszaszorítása során a vegyszerhasználatot természeti szempontból nem támogatjuk, a mechanikus visszaszorítás, illetve a kezelést igénylő állapot kialakulásának megelőzése előbbre mutató.</p> <p>- Az ökológiai hálózat magterület és folyosó övezetében jogszabály</p>

Véleményalkotó	Időpont	Vélemény	Beépült-e a tervbe - indoklás
		<p>tekintetében az érintett terület élővilágát előzetesen vizsgálni javasolják, kategorikus tiltást nem feltétlenül tartják megalapozottnak.</p> <p>- Nem tartják előremutatónak az infrastrukturális és turisztikai fejlesztések kategorikus tiltását, javasolt az előny-hátrány összehasonlítást megtenni.</p> <p>- A sarjfelújítás főfafajok esetében sok tekintetben (alak, minőség, egészségi állapot, vitalitás) visszaüthet, hosszú távon jelentkeznek káros hatások. Legfeljebb középerdő üzemmódban az elegyfajok esetében képzelhető el sarjzattatás; a jogi szabályozás azonban ezt nem támogatja.</p> <p>- Az erdőfelújításokhoz felhasznált szaporítóanyagot fizikailag nem lehetséges biztosítani csak a felújítás helyéről. A termőhelyi hasonlóság (síkvidéki-domb(hegy)vidéki) elegendő a szaporítóanyag tekintetében, a pazarló biztonsággal történő erdősítés (a véghasználati egvedszámhoz képest 20x, 100x) megfelelő garancia a stabil állomány létrehozásához. A származási igazolásokat kérdéses jogszabályok biztosítják.</p>	<p>tiltja felszíni bánya nyitását és bővítését, ez jelenik meg a fenntartási tervben is.</p> <p>- Az infrastrukturális és turisztikai beruházások esetében a Natura 2000 jelölő fajok, élőhelyek előfordulási területén tartalmaz javaslatokat a fenntartási terv. Ha egy fejlesztés ezekre káros hatást gyakorolhat, akkor az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 10. és 10/A. paragrafusai alapján kell döntenie a beruházásról, illetve az esetlegesen szükséges kompenzációról.</p> <p>A Natura 2000 fenntartási terv nem tartalmaz a turisztikai fejlesztések totális elutasítására vonatkozó javaslatot, hanem pontosan kiemeli azt, hogy a természeti értékeket bemutató, esetlegesen terhelő használatok kialakítása esetén meg kell teremteni – mintegy kompenzációként – az érintetlen területek hálózatának kijelölését. A jogszabálysértő használatok ellen viszont egyértelműen fel kell lépni.</p> <p>- A főfafajok esetében a sarjzattatásos felújítást jogszabály általában tiltja, azonban megfelelő mageredetű újulat mellett megjelenő sarjeredetű újulat jelenlétét nem. A részleges sarjeredetű főfafaj újulat gazdasági szempontból valóban hátrányos lehet, természeti szempontból azonban a kizárólag mageredetű állományokból hiányzó mikroélőhely-rendszer kialakulására ad lehetőséget, mely pl. a Natura 2000 jelölő faj kék pattanóbogár számára elengedhetetlenül fontos.</p> <p>- A fenntartási tervben az alábbi módosítást tesszük: „Sarjeredetű helyett, jellemzően nem helyben szedett makkról történő mesterséges felújítás jellemző a tölgyesek területén. Fontos lenne ennek a gyakorlatnak a változatosabbá tétele, az állományok egy része sarjeredetűként fenntartásra javasolt.” módosítást tesszük.</p> <p>- Az örökerdő gazdálkodás</p>

Véleményalkotó	Időpont	Vélemény	Beépült-e a tervbe - indoklás
		<p>- Véleményük szerint a <i>közelítőnyom</i> hálózat kijelölésére vonatkozó előírás nem megvalósítható. Az állandó közelítőnyom hálózat kialakításának célja pont a közte állományrészek kímélete. Ha valóban a természetesség növelése a cél a köztes térrészeken, akkor a kíméletes faanyag-mozgatást biztosítani kell. Ehhe a tervezetben leírt mérték (1-5%) a legtöbb esetben nem elegendő. Egyvonalas ($\leq 6m$) nyiladék legyen csak létesíthető, az rövid idő alatt össze is zár.</p> <p>- Véleményük szerint egy fahossznyi védőtávolság bőven elegendő <i>madarak fészkeitől</i> gazdálkodási tevékenységek során.</p> <p>Az elegyfajok kímélete, a hálózatos szerkezet megbontása, a felső szintű gyéritések általában helyes megközelítések az erdőgazdálkodási beavatkozások tervezése során, alkalmazásuk ugyanakkor nem lehet rutinszerű. Az <i>egyedi helyzet</i>, az erdőrészlet állapota, rendeltetése, stb. döntse el, hogy <i>milyen elveket</i> szükséges alkalmazni a különböző helyszíneken.</p> <p>- Az őshonos állományokat természetes felújításokkal kezelik. Természetes felújításnál is szükség van azonban a nem megfelelő minőségben vagy nem odaillő fajfajjal újult részek mesterséges kiegészítésére. Ilyenkor <i>talajelőkészítés</i> nélkül nem lehet dolgozni, szükség van rá, ilyen állományokban csak kis arányban, tuskózás ilyenkor nincs.</p> <p>- A pótlások tekintetében véleményük szerint a <i>tájidegen fajok</i> kérdése átgondolandó a klimatikus viszonyok változása okán.</p>	<p>érdekében állandó közelítőnyom hálózat kialakítása viszonylag új gyakorlat az erdőgazdálkodásban, hatásai még nem ismertek, az azonban nehezen állítható, hogy az erdőterület 10 %-ának közelítőnyomként való fenntartása kifejezetten természetvédelmi célból történne. A nem állandósított közelítőnyom hálózat kialakítása jelenleg nem engedélyköteles tevékenység, a fenntartási terv javaslatai között a területi mértékére vonatkozó javaslatot továbbra is szerepeltetjük.</p> <p>- A fokozottan védett fajok fészkei körüli védőtávolságokra a fenntartási terv nem javasol konkrét területi mértéket, az minden esetben egyedileg mérlegelendő és hatósági eljárás keretében szükséges megállapítani.</p> <p>- Igazgatóságunk egyetért azzal, hogy az erdőrészlet állapota nagymértékben befolyásolja az alkalmazandó kezelési elveket, ugyanakkor fenntartjuk, hogy az egyes élőhelyek esetében jelentős állapotromlást eredményezne, ha az idős erdőállományok véghasználata úgy történne meg, hogy nem maradnak a funkciójukat betölteni képes állományok.</p> <p>- A talaj előkészítés elhagyásának javaslata minden esetben a természeti értékek védelmét szolgálja, azonban nem a teljes gátlás, hanem a nagymértékű beavatkozás (tuskózás, talajforgatás) elkerülése a cél. Az alábbiak szerint pontosítjuk a fenntartási tervben szereplő javaslatokat: „Természetes-, természetyszerű- és származék természetességi állapotú erdők felújítása esetén elsődlegesen a természetes magról történő felújítást szükséges alkalmazni, tuskózás, teljes területű talajelőkészítés, mély talajforgatás nem javasolt”.</p> <p>- A tájidegen fajok alkalmazása igen jelentős veszélyeket rejt, hiszen napjaink legnagyobb természetvédelmi problémája az idegenhonos inváziós fajok térhódítása. Ilyen fajok</p>

Véleményalkotó	Időpont	Vélemény	Beépült-e a tervbe - indoklás
		<p>- Az éger gyorsan növő és tuskósarjként is jó állapotú utódokat létrehozni képes fafaj. Tarvágásos felújítása tehát nem okoz természetvédelmi problémát, tiltani ezért szükségtelen.</p> <p>- Az akácok átalakítása meglehetősen nagy ráfordítást igénylő feladat. Erdőtervi lehetőségként az átalakítás mellett a sarjfelújítás választási lehetőségét támogatják.</p> <p>-Célravezetőnek tartják az egyes fajok jelenlétének valós dokumentálását. Adott élőhelyen számos faj előfordulhat, de ez nem jelenti azt, hogy pl. a Gerecsében is jelen van.</p>	<p>alkalmazásának lehetőségét jelenleg az erdészeti jogszabályok is korlátozzák. A Gerecsé erdészeti tájban az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet 2. melléklete alapján az erdőgazdálkodási szempontból szóba jöhető jelentős őshonos fafajok között talán csak az ezüsthárs nem szerepel. A további nem tájhonos fafajok humidabb klímát kívánnak, melyek a klímaváltozás hatásainak kivédésére nem alkalmazhatóak.</p> <p>- A mézgás éger állományok nem erdőrészekként üzemtervezett területeken találhatóak. A fafaj tősarjról jól felújítható, azonban az állományok közt kanyargó vízfolyás és a ligeterdei aljnövényzet túlélése szempontjából a tarvágásos kitermelés rendkívül kedvezőtlen az árnyalás megszűnése miatt. Az állományok térségbeli ritkasága miatt javasoltuk azok érintetlenül hagyását, az esetleges inváziós fajok elleni védekezés kivételével.</p> <p>- Az akácok őshonos fafajú erdőállományokkal történő felújítása, szerkezet-átalakítása védett természeti terület esetében a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. 33. § (3) bek. b) pontja alapján jogszabályi kötelezettség. Nem védett Natura 2000 területek esetében az átalakítás minden esetben „gazdálkodói szándék esetén javasolt” megfogalmazással került a tervbe.</p> <p>- Igazgatóságunk a védett és Natura 2000 jelölő fajok esetében minden adatszolgáltatását és tervezési tevékenységét dokumentált, térinformatikai adatbázisban rögzített adatokra alapozza.</p>

20. táblázat: Beérkezett vélemények és azok tervbe építése

II. A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció

1. A tervezési terület alapállapot jellemzése

1.1. Környezeti adottságok

A Natura 2000 terület közigazgatásilag Baj, Neszmély, Süttő, Tardos, Tata, Tatabánya, Vértesszőlős és Vértestolna községekhez, ill. településekhez tartozik, azok külterületén helyezkedik el. Magyarország Kistájainak Katasztere (DÖVÉNYI 2010) alapján:

- Dunántúli középhegység - Dunazug-hegyvidék - Nyugati-Gerecse (Baj)
- Kisalföld – Komárom–Esztergomi-síkság – Almás–Táti-Duna-völgy (Neszmély és Süttő)
- Dunántúli középhegység – Dunazug-hegyvidék – Gerecsei-kismedencék (Tardosi-kismedence) (Tardos és Vértestolna)
- Kisalföld – Komárom–Esztergomi-síkság – Győr–Tatai-teraszvidék (Tata és Vértesszőlős)
- Dunántúli középhegység – Vértes–Velencei-hegyvidék – Által-ér-völgy (Tatabánya)

kistájakba sorolható be. Alábbiakban a leginkább érintett Almás–Táti-Duna-völgy, a Gerecsei-kismedencék és a Nyugati-Gerecse kistájakat részletezzük. A tervezési terület legnagyobb része a Nyugati-Gerecséhez tartozik.

Az Almási-Táti-Duna-völgy kistáj a Dunának Dunaalmástól Esztergomig, a Gerecse lejtőitől a mederig terjedő alacsony helyzetű, hullámos, teraszos völgy síkja, amelyet a Gerecséből érkező mellékpatakok felszabdaltak. Az ártér tengerszint feletti magassága 110 m alatt van, a teraszfelszíneket 150 m felett általában már a Gerecséhez számítják. Az ártér nedves termőhelyet nyújt, míg a teraszképcsők általában É-ias kitettséget biztosítanak a termelés számára.

A völgy alapja miocén és oligocén agyag, amelyre az ártéren folyóvízi kavics, homok és iszap települ. A teraszokat lösz és iszapos –homokos lejtőüledék takarja. A mellékpatakok az ártér peremére lapos, löszös-homokos hordalékkúpokat építettek.

A Tardosi-kismedence kistáj mai geomorfológiai képét a negyedidőszak végi letaroló folyamatok alakították ki, létrehozva az eróziós és deráziós völgyhálózatot a környéken. Az aprólékos tagoltság nagyfokú lejtőváltozékonysággal is párosul, így a mezőgazdasági hasznosítású térszínek a művelhetőség szempontjából kedvezőtlen területeknek minősülnek.

A hegyközi medencéket határozott szerkezeti vonalak jelölik; különböző mértékben megsüllyedt medencealapotokat harmadidőszaki homok, agyag, homokkú változatos fáciesű rétegsorai fedik.

A Nyugati-Gerecse kistáj mai geomorfológiai arculatát a merev, töréses karsztos sasbércek, az abrúziós teraszok, nyesett hegyláb felszínek, édesvízi mészkőtakaróval védett teraszok, teraszfragmentumok, eróziós, eróziós-deráziós, deráziós völgyrendszerek, hepehupás csuszamlásos lejtők, löszmélyutak és antropogén tereplépcsők formacsoportjai határozzák meg.

K-en É-D-i irányú szerkezeti vonalak mentén lesüllyedt hegyközi medencesor választja el a Gerecse többi tagjától.

1.1.1. Éghajlati adottságok

A kisalföldi kistáj mérsékelt meleg és mérsékelt száraz éghajlatú. Az évi napfénytartam mintegy 1920 óra. Az évi középhőmérséklet 10,0 °C körüli, a vegetációs időszaké 16,5-16,8 °C. A fagymentes időszak 190 nap körüli. Az évi csapadékmennyiség 580-600 mm, ebből nyáron

330-340 mm hull. Hótakaróval mintegy 35 napon át borított a talaj, az ariditási index 1,13-1,16 körüli. A jellemző szélirány a NY-i, az átlagos szélesség 3 m/s körüli.

Gabonafélék és kapásnövények termesztésére egyaránt alkalmas, más vízigényesebb kultúrnövények főként csak öntözéssel termeszthetők.

A dunántúli kistáj mérsékelt hűvös, mérsékelt száraz éghajlatú. Évente 1930 óra körüli napfény valószínű. Az évi középhőmérséklet 9,2-9,8°C. A nyári félévet 16,0 és 16,5 °C közötti átlaghőmérséklet jellemzi. A fagymentes időszak 185-190 napig tart. A csapadék évi összege közel 620 mm. Nyári félévben az átlagos csapadék 350 mm. A téli félévben mintegy 40-45 hótakarós nap valószínű. Az ariditási index 1,15 körüli. Az uralkodó szélirány ÉNY-i, míg az átlagos szélesség 3 m/s körüli.

A rövidebb fagymentes időszak miatt elsősorban a kevésbé fagyérzékeny kultúráknak megfelelő éghajlat.

A Nyugati-Gerecse mérsékelt hűvös-mérsékelt száraz, de az É-i részeken már mérsékelt meleg kistáj. 1930-1940 óra napsütés valószínű egész évben; nyáron 770 óra körüli, télen mintegy 180 óra a napfénytartam. A hőmérséklet évi átlaga 9,5 °C körüli, de É-on megközelíti a 10,0 °C-ot, ugyanakkor a csúcson 9,0 °C alatt marad. A nyári félév középhőmérséklete D-en 16,0 °C körüli, É felé haladva eléri a 16,5 °C-ot, de a csúcson 15,5 °C. A fagymentes időszak az É-i vidékeken 185 nap körüli, D-en 190-192 nap. A kistáj középső vidékein az évi csapadékösszeg 640 mm körüli, É-on és D-en 580-600 mm. Az ariditási index értéke 1,10-1,15. Uralkodó szélirány az ÉNy-i, az átlagos szélesség 3,5 m/s körül feltételezhető.

1.1.2. Vízzajzi adottságok

A terület vízgyűjtője lényegében a Duna, számos patak északról csatlakozik hozzá a Gerecséből is, amelyeknek torkolati szakaszát ide számítjuk. A táj vízháztartását a mérsékelt lefolyás jellemzi.

A Duna vízminősége II. osztályú, azonban a mellékpatakok erősen szennyezettek.

A talajvíz a felszín közelében van, s az ártereken a magas dunai vízállásakor a felszínre is tör. Mennyisége tekintélyes, de szennyezettsége miatt kevésbé használható. A rétegvíz mennyisége csekély.

A Tardosi-kismedence a Bikoli-patak vízgyűjtő területéhez tartozik. Vízhányos terület. A vízminőség II. osztályú. A Gerecsei-kismedencékben 4-6 m között található kevés talajvíz. A rétevízkészlet a Tardosi-medencében jelentős.

A Nyugati-Gerecse kistáj É-i és középső része az Által-ér (38 km, 534 km²) vízgyűjtő része, míg DK-en a Váli-víz forrásvidékére (56 km, 657 km²) terjed ki. Az Által-érbe folyik az Angolkerti-vízfolyás (3 km, 13 km²) és a Gallai-patak (16 km, 97 km²), az utóbbiba pedig a Vértestolnai-patak (12 km, 44 km²). Egészében vízhányos terület. A rétegvízkészlet jelentős, szintje azonban a hosszú idő óta folyó karsztvízkiemelések miatt süllyedt, ennek megszűnése után azonban ismét emelkedett.

1.1.3. Talajtani adottságok

A Duna árterén nyers öntés (12%) és öntés réti talajok (26%), magasabb térszínnek löszön üledékein csernozjom barna erdőtalajok és barnaföldek találhatóak 30-30% területi részarányban. A lejtőkön kis kiterjedésben (~2%) humusz-karbonát és földes kopár talajok is előfordulnak.

A Gerecsei- kismedencék területének 24%-át –az erdő borította mészkőfelszíneken- rendzina talajok borítják. A löszön képződött, agyagbemosódásos barna erdőtalajok területi részarány 4%. Ezek túlnyomóan szántóként, kisebb mértékben erdőként hasznosítható területek. Vályog mechanikai összetételű barnaföldek a kistáj 71%-át borítják. Kedvező adottságú mezőgazdasági területek.

A Nyugat-Gerecse kistáj mészkőfelszínein a jellemző talajképződmények (47%) az erdővel borított rendzina talajok. Az enyhe lejtők és medencék löszös üledékein az agyagbemosódásos barna erdőtalajok kis területen (3%) találhatóak. Mechanikai összetételük vályog, vízgazdálkodási tulajdonságaik kedvezőek, kémhatásuk gyengén savanyú. A sík térszíneken szántóként (50%), a domboldalakon pedig legelőként hasznosíthatók (40%). A kistájban Tatabányától É-ra, alluviális üledéken homok mechanikai összetételű, attól D-re pedig löszön, vályog mechanikai összetételű barnaföldek vannak, együttesen a kistáj 48%-án.

1.2. Természeti adottságok

A HUDI20020 Gerecse kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület 90%-ban része a Gerecsei Tájvédelmi Körzetnek (Alapítás ideje: 1977; Kiterjedése: 8.739 ha; Fokozottan védett: 1.365 ha; Jogszabályi háttér: A Gerecsei Tájvédelmi Körzet védettségének fenntartásáról szóló 129/2007. (XII. 27.) KvVM. rendelet).

A Natura 2000 területbe 4 fokozottan védett természeti terület ágyazódik be:

- Baji Lásbas-hegy fokozottan védett terület
- Száz-völgy fokozottan védett terület
- Asszony-hegy fokozottan védett terület
- Nagy-Somlyó fokozottan védett terület

A HUDI 20020 Gerecse természetmegőrzési terület a Gerecse hegység területén, a Nyugati-Gerecse kistájon belül helyezkedik el döntően. Egy összefüggő (védett) természeti területen belül a tervezési terület többi kisebb-nagyobb foltban helyezkedik el, szigetszerű alegységekből áll össze. A terület kezelési tervének összeállítása során figyelembe kell venni a tervezési terület foltjai között található élőhelyek jellemzőit is, különösen fontos ez azokban az esetekben, amikor a terület foltjai kicsik és emiatt az annak szélein jelentkező peremhatás is kifejezett.

A vastag lösztakaróból helyenként mészkő-rögök emelkednek ki. A környezetéhez képest magasabb csapadékmennyiségeknek köszönhetően a Nyugati-Gerecse kistáj és a kJTT potenciális vegetációját döntő részben mezofil lombdők képezik. Foltokban megjelennek bükkösök (pl. Száz-völgy), legkiterjedtebbek azonban a gyertyános- és cseres-tölgyesek. A zonális vegetációt cseres-tölgyesek jelentik, de völgyekben, patakok mentén, északi lejtőkön nagy kiterjedésben, többé-kevésbé összefüggő állományokkal található meg a gyertyános-tölgyesek is.

Xerofil lombdők, így molyhos- és melegkedvelő-tölgyesek valamint fátlan társulások a kipreparálódott mészkőhegyek délies, délnyugatias könnyen felmelegedő és száraz lejtőin jelennek meg. Gyepterületeket találunk a hegység peremterületeinek lösztakaróján is (Vértesszőlős és Agostyán mellett), ezek azonban másodlagos kialakulásúak, xerofil lombdők irtásain alakultak ki és állandósultak az egykori tisztások növényzetének és növényfajainak expanziójával. Ennek megfelelően, ezeknek a gyepeknek fajgazdagsága mérsékelt, elenyésző

számban található bennük az élőhelyre kizárólagosan jellemző fajok. Szintén ebből következően, ezen területek cserjésedése a természetes szukcesszió nyomán ma is folyamatos.

A vizsgált területen belül mind az erdő- mind a gyepterületek kezelés, hasznosítás alatt állnak. Az erdőterületek a közelmúltban is jelentős véghasználatok történtek, melyek bükkösök, gyertyános-tölgyesek és cseres-tölgyesek állományait is érintettek. Hatalmas kiterjedésben állnak jelenleg is idős cseres-tölgyesek letermelés alatt pl. az Asszony-hegyen. A folyamatos és profitorientált erdőgazdálkodás következtében annak ellenére, hogy a terület döntő részének természetes vegetációját zárt lomberdők képezik, természetes állapotú, idős lomberdőt alig, csak kisebb foltokban, állományokban találunk a területen. Ezzel párhuzamosan viszont jelentős a fiatal erdők, rontott származékerdők, fiatalosok és irtásterületek kiterjedése. Megfelelő természetközeli erdőgazdálkodásra való áttéréssel, a véghasználat mellőzésével ezek, a jelenleg nem Natura 2000 élőhelyeknek térképezhető élőhelyek akár néhány évtized alatt visszaalakíthatók természetes, Natura 2000 élőhelyekké.

Az erdőfelújítást a teljes területen akadályozza a túltartott vadállomány rágása, taposása. A véghasznált erdőállományok felújítása csak kerítéssel védett területen belül lehetséges, így a tájat minduntalan 2,5–3,5 m magas vadkerítések szakítják meg. A túltartott vadállomány a gyepek struktúrájára is kihat. A sziklagyepekben gyakoriak a vadjárás miatt teljesen csupasz, gyomos foltok, ahonnan a megtelepedő gyomok kisugárzása a gyepek jobb részeibe is folyamatos.

A terület déli, peremi részein jellemzőek települések közelségéből adódó és a szabadidős tevékenységek okozta hatások. Több területen jelentős cserjeirtások történtek a közelmúltban, Agostyán mellett nagy területek kerültek magánkézbe, illetve lettek elkerített, zárt területek. Ugyanitt a Natura területen belül építkezések is történtek. Tatabánya mellett a Turul-hegyet több turistaút érinti, csúcsára aszfaltút vezet, nemrég a sziklákön via ferrata útvonal került kialakításra, emiatt ezen a területen fokozott a turizmus hatása (taposás, szennyezés, szeméttelés, stb.). Turistautak Tardos közelében is érintik a területet, így a turizmus hatásával ezeken a részeken is számolni kell. Ugyanitt problémát jelentenek az illegális lakossági tevékenységek is (engedély nélküli fakitermelés, szeméttlerakás, stb.). A déli részeken szintén jelentős a területen átvezető M1 autópálya és a párhuzamos 1-es főút okozta zaj- és légszennyezés.

A Natura 2000 területen jelentkező negatív hatások ellenére teljes mértékben átalakított élőhelyek (iparterületek, mezőgazdasági területek) itt hiányoznak, így megvan a lehetőség, hogy a kedvezőtlen hatások megszűnése után a most zavart, bolygatott, rontott állományok idővel visszaalakuljanak természetes, természetközeli élőhelyekké, ha kísérő növényfajaik és színezőelemeik vissza tudnak települni a megmaradt természetközeli állományokból.

A klimatikus változások elsősorban a szűk elterjedésű endemikus növényfajokat és az elterjedésük határán levő perempopulációkat érintik. Állatfajok esetében az idegenhonos fajok, főleg rovarok megjelenésén és terjedésén láthatóak a változás első jelei.

A Gerecse HUDI20020 site területén egy elfogadott endemikus növényfaj fordul elő, a gercsei berkenye (*Sorbus gercseensis*). A gercsei berkenye egy, a *Sorbus aria-tormalinalis* csoportba tartozó fiatal neoendemizmus, mely csak a Gerecse tervezési terület déli részéről ismert. Szűk ökológiai toleranciájú faj, ezért fokozottan sérülékeny klimatikus és egyéb változásokra, élőhelyeiket a klímaváltozáson kívül számos antropogén eredetű hatás (túltartott vadállomány, erdőgazdálkodás stb.) valamint a kis egyedszámokból adódó genetikai sodródás is veszélyezteti.

Az élőhelyek közül elsősorban az ökológiai toleranciájuk határán előforduló bükkösök érintettek, melyek a Gerecsé HUDI20020 tervezési területén kis kiterjedésűek, a klíma melegedésével és szárazodásával további visszahúzódásuk várható.

A tervezési területen előforduló növényfajokat és élőhelyeket szinte kivétel nélkül jelentős mértékben érinti az idegenhonos fajok terjedése és inváziója, mely kisebb részben közvetlenül a klímaváltozás következménye, nagyobb részben egyéb emberi tevékenységek klímaváltozás által felerősített eredménye. Ez a folyamat az élőhelyek általános és kiterjedt leromlását, a sérülékeny fajok visszaszorulását és eltűnését okozza.

A természetmegőrzési terület növényföldrajzilag a Pannóniai (Pannonicum) flóratartományhoz, a Dunántúli-középhegység flóraidékéhez (Bakonyicum), azon belül pedig a Pilis–Budai-hegység flórajárásba (Pilisense) tartozik.

A Vértesben még jellemző szubmediterrán, szubatlanti elemek csak egy része található meg a Gerecsé területén. A Pilisben meglévő kárpáti- és kontinentális fajok is csak részben jutnak el a Gerecsé területére, de a Mezőföld, valamint Kisalföld jellemző fajainak sem mindegyike fordul elő a Gerecsében. Míg a szomszédos területek jól reprezentálnak egy-egy flórahatast (szubmediterrán, kárpáti stb.), egyéb flóraidékek elemei csak elvétve fordulnak elő területükön. A Vértesből hiányoznak a Pilisben még jellemző kárpáti elemek, míg a Pilisben az atlanti-mediterrán fajok aránya alacsony. Ezzel szemben a Gerecsében megjelennek a szomszédos Vértes, Mezőföld, Budai-hegység, Pilis és Kisalföld flórajának jellemzői is, érdekes átmeneti jelleget kölcsönözve ezzel a hegységnek.

A tervezési terület Natura 2000 szempontjából legfontosabb botanikai értékei a közösségi jelentőségű növényfajok és élőhelyek. A terület endemizmusain túl a tervezési terület egyetlen jelölő növényfaja a bíbor sallangvirág (*Himantoglossum caprinum*), mely faj hazai populációinak jelentős része itt, illetve a környező területeken található, ezen belül is a site északi részén.

A területen a védett fajok közül a jellemzőek, a teljesség igénye nélkül: farkasölő sisakvirág (*Aconitum vulparia*), tavaszi hérics (*Adonis vernalis*), fehér madársisak (*Cephalanthera damasonium*), piros madársisak (*Cephalanthera rubra*), bókoló keltike (*Corydalis intermedia*), kőrislevelű nagyzezerjófű (*Dictamnus albus*), magyar zergevirág (*Doronicum hungaricum*), selymes peremizs (*Inula oculus-christi*), apró nőszirm (*Iris pumila*), tarka nőszirm (*Iris variegata*), sárga-kövirozsa (*Jovibarba sobolifera*), turbánliliom (*Lilium martagon*), erdei békaszem (*Omphalodes scorpioides*), bíboros kosbor (*Orchis purpurea*), kétlevelű sarkvirág (*Platanthera bifolia*), fehér sarkvirág (*Platanthera bifolia*), selymes boglárka (*Ranunculus illyricus*), bozontos csukóka (*Scutellaria columnae*), pilisi bükköny (*Vicia sparsiflora*).

A jelölő élőhelyek közül kiemelendők a jó állapotú klímazonális bükkösök (9130), gyertyános- (91G0) és cseres-tölgyesek (91H0), melyek a site teljes területén elterjedtek, valamint a molyhos-tölgyesek (91M0), melyek elsősorban a terület déli részén jellemzőek. Ezeknél lényegesen több ritkaságot és színezőelemet tartalmaznak a különböző természetes és másodlagos gyeptársulások (6190, 6240, 8210), melyek fennmaradása és fajösszetétele nagyban függ az aktuálisan alkalmazott területhasználatától és a megvalósuló természetvédelmi kezelésektől.

A természetmegőrzési terület állatföldrajzilag az Ósmátra (Matricum) körzetéhez, azon belül a Dunántúli-középhegység (Pilisicum) faunajáráshoz tartozik.

A Gerece természetmegőrzési terület állattani értékeit tekintve változatos. Nagy számban találhatóak odúlakó denevérek és genetikailag tiszta vadmacska (*Felis silvestris*) állomány, költ a vándorsólyom (*Falco peregrinus*), rétisas (*Haliaeetus albicilla*), míg a változatos flóra gazdag ízeltlábú-faunát tart el, különösen gazdag az erdei és szárazgyepi rovarvilág.

A pókok egyik leglátványosabb képviselője a száraz, meleg, nyílt sziklagyeppek tárnaépítő vadásza, a védett bikapók (*Eresus kollari*). Jellegzetes a hím feltűnő, díszes, piros potroha, a nőstény viszont egyszínű fekete. Sztyeppréteken gyakori a sárga-fekete csíkozású, hálóépítő darázspók (*Argiope bruennichi*), erdőszegélyeken, cserjésekben általánosak a keresztes pókok, valamint a rejtő színük ellenére a figyelmes szemlélő számos karolópókot láthat, amint a szirmok között megbújva lesből vadásznak a viráglátogató rovarokra.

A fás élőhelyek jellegzetes hangadói a kabócák. Karsztbokorerdők virágos köriseihez kötődik a védett mannakabóca (*Cicada orni*), az óriás énekes-kabóca (*Tibicina haematodes*) pedig a tölgyesek hangoskodója.

Napos, meleg gyepekben gyakori a fogólábúak hazai képviselője, a ragadozó imádkozó sáska (*Mantis religiosa*). Az egyenesszárnyúak közé tartozó, hosszú csápú, jellegzetes ciripelő hangot (elülső szárnytövével) adó szöcskék közül fontos megemlíteni a sztyepplejtőkön élő, legnagyobb termetű ragadozó rovarunkat, a védett fűrészlábú szöcskét (*Saga pedo*). Szintén ciripelnek (combjuk és szárnyélük összedörzsölésével), de rövid csápokkal rendelkeznek a sáskák, melyek közül a száraz gyeppek jellegzetes lakója az érdekes külsejű sisakos sáska (*Acrida ungarica*), a kJT ritka faja pedig az eurázsiai rétisáska (*Stenobothrus eurasius*).

A bogarak sok ismert és népszerű, védett faja megtalálható a Natura 2000 területen, így többek között az idős, korhadó tölgyfákban, akár 5 évig is fejlődő nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), vagy az orrszarvúbogár (*Oryctes nasicornis*). Állva korhadó, vagy fekvő holtfákban fejlődnek a hosszú csápú, növényevő életmódú cincérek. Különösen szeretik a frissen vágott törzseket, így gyakran láthatjuk őket az erdei utak mentén felhalmozott farakásokon is. Gyakori fajuk a szürkés alapon fekete foltos gyászincér (*Morimus funereus*). A bükkösökben megtalálható a Duna-Ipoly Nemzeti Park címerállata, a havasi cincér (*Rosalia alpina*). Fenyvesekben él a rendkívül hosszú csápú daliás cincér (*Acanthocinus aedilis*). Elterjedtek a ragadozó életmódú futrinkák is, melyek egyik leglátványosabb képviselője a változó futrinka (*Carabus scheidleri*).

A gyeppektől a fák lombkoronaszintjéig minden életteret betöltenek a lepkék. Legszínesebb képviselőik a pillangók és tarkalepkék közül sok védett faj fordul elő a hegységben, többek között a napsütötte, cserjés gyepfoltokkal tarkított domboldalakon gyakori fecskefarkú lepke (*Papilio machaon*) és rokona a kardoslepke (*Iphiclides podalirius*), amely a felhagyott gyümölcsösöket is kedveli. Előbbi hernyója ernyős fajokhoz, utóbbié különböző csonthéjasokhoz (pl.: galagonya, kökény, gyümölcsfák) kötődik. Hernyója tápnövényéről kapta nevét a farkasalmalepke (*Zerynthia polyxena*), nem úgy a kis Apolló-lepke (*Parnassius mnemosyne*), amely az üde erdők alján áprilisban tömegesen virágzó keltike fajokhoz kötődik. Délies fekvésű, meleg sziklagyeppeken és lejtősztyepppeken repülnek a tarkalepkék és szemeslepkék az erdőszegélyek, erdősztyepp-foltok magaskórós ernyős és fészkes virágú lágyszárú vonzanak, így gyakori a nappali pávaszem (*Inachis io*), Atalanta-lepke (*Vanessa atalanta*), gyöngyházlepke fajok, C-betűs lepke (*Polygonia c-album*), és a rókalepkék.

A legnagyobb és az egyik legszebb hazai lepkefajunk a nagy éjjeli pávaszem (*Saturnia pyri*), hernyója gyümölcsfákon él. Színes, ijesztő külsejű hernyók jellemzik a szendereket, az imágók bársonyosan szőrözöttek, erőteljesek. Erdőkben gyakori a hársfa- (*Mimas tiliae*) és a tölgyfaszender (*Marumba quercus*), száraz gyepekben a farkaskutyatej-szender (*Hyles euphorbiae*).

A Gerecsé természetmegőrzési terület felszíni vizekben szegény, néhány kétéltűfaj található a területen. Legjellemzőbbek a barna varangy (*Bufo bufo*), az erdei béka (*Rana dalmatina*) és a zöld levelibéka (*Hyla arborea*). Pár kisvízben megtalálható a pettyes göte (*Lissotriton vulgaris*), amely a vízben fejlődik tavasztól őszig, majd a kifejlett állat a szárazon éli tovább rejtett életét, csak szaporodáskor keresi fel a vizet újra, a téli pihenő után.

Hüllőfajok közül általánosan elterjedt az erdei- (*Zamenis longissimus*), a vízisikló (*Natrix natrix*), a fali gyík (*Podarcis muralis*), a fürge gyík (*Lacerta agilis*) és a legnagyobb hazai gyíkfaj a zöldgyík (*Lacerta viridis*) is. Ritkán kerül szem elé a gyakran kígyónak nézett lábatlan gyík (*Anguis fragilis*), amely ellentétben a kígyókkal tud pislogni és a gyíkokhoz hasonló módon törlik le a farka veszély esetén.

A Gerecsé madárvilága jól ismert, gazdag, változatos, hiszen az erdei madárelőhelyek közül számos megtalálható a területen.

Az elmúlt évtizedekben megnövekedett élőhely zavarás, degradációs, feldarabolódás és a hegylábi élőhelyek felszámolódása miatt sajnos több érzékeny faj, mint a kövirigó (*Monticola saxatilis*), fekete gólya (*Ciconia nigra*), barna kánya (*Milvus migrans*), békászó sas (*Aquila pomarina*), törpesas (*Hieraaetus pennatus*), kerecsensólyom (*Falco cherrug*) eltűnt, vagy nagyon közel került a „Natura-terület” szintű eltűnéshez.

A Gerecsé fészkelő fajai közül a védett vagy fokozottan védett vándorsólyom (*Falco peregrinus*), darázsólyv (*Pernis apivorus*), rétisas (*Haliaeetus albicilla*), uhu (*Bubo bubo*), hamvas küllő (*Picus canus*), közép fakopáncs (*Dendrocopos medius*), örvös légykapó (*Ficedula albicollis*) és a bajszos sármány (*Emberiza cia*) a legértékesebbek. Parlagi sas (*Aquila heliaca*) évtizedekig fészkelte a Natura területen belül.

A legváltozatosabb és legjelentősebb harkályos erdőrészek itt találhatóak a hegység területén, bizonyosan a változatos erdőtársulások és állományok, illetve nagyszámú lábbon álló száradék és fekvő korhadékkal összefüggően. A fokozottan védett fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*) sajnos kijelenthető, hogy szinte eltűnt a Gerecséből, viszont a hamvas küllő (*Picus canus*) emelhető ki a másik 5 harkály-faj mellett.

A nagyvadfajok közül az őshonos gím (*Cervus elaphus*), őz (*Capreolus capreolus*) és vaddisznó (*Sus scrofa*) mellett megtalálható betelepített muflon (*Ovis aries*) és dám (*Dama dama*) is.

Ragadozók közül gyakori a róka (*Vulpes vulpes*) és a borz (*Meles meles*), települések közelében a nyest (*Martes foina*).

A változatos és dús cserjeszintű erdőkben élnek a pelék (nagy (*Glis glis*), mogyorós (*Muscardinus avellanarius*) és erdei (*Dryomys nitedula*)), melyek éjjeli életmódjuk miatt ritkán kerülnek szem elé. Ezek a hétalvó kis állatok októbertől ápriliséig (májusig) téli álmat alszanak, természetes faodúkbán, üregekben, nem ritkán mesterséges madárodúkbán. A vörös mókus (*Sciurus vulgaris*) a kiránduló övezetben is gyakori, nappal aktív így rendszeresen látni. A településektől távolabb lévő erdők ritka éjjeli vadászai a nyuszt (*Martes martes*) és a vadmacska (*Felis silvestris*).

A terület denevér-faunája szinte egyedülálló és gazdag. Magyarország területén ezidáig ismert 28 denevér faj közül az elmúlt években 25 faj egyedei bizonyítottan előfordultak a Gerecsehegység területén, így a Gerecse természetmegőrzési területen is. A legfontosabb nyári szállások, szaporodó közösségek aknabarlangokban és bányavágatokban lelhetők fel.

A Gerecse kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület főbb élőhelytípusai az ÁNÉR 2011 (Általános Nemzeti Élőhely-osztályozási Rendszer) alapján:

ÁNÉR kód	ÁNÉR élőhelytípus rövid elnevezése	Natura 2000 kód	Natura 2000 élőhely elnevezése	Terület (ha)	Terület (%)
D34	Mocsárrétek	6440	<i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei	10,02	0,41
D6	Ártéri és mocsári magaskórósok, árnyas-nyirkos szegélynövényzet	6430	Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai	0,43	0,02
E1	Franciaperjés rétek	6510	Sík- és dombvidéki kaszálórétek	13,65	0,56
G2	Mészkedvelő nyílt sziklagyepek	6190	Pannon sziklagyepek (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>)	0,7	0,03
H2	Felnyíló, mészkedvelő lejtő- és törmelékgyepek	6240*	Szubpannon sztyeppék	33,05	1,36
H3a	Köves talajú lejtősztyepek	6240*	Szubpannon sztyeppék	20,75	0,85
H4	Erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok	6210	Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>)	4,14	0,17
H5a	Lőszgyepek, kötött talajú sztyeprétek	6240*	Szubpannon sztyeppék	2,01	0,08
J4	Fűz-nyár ártéri erdők	91E0*	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>salicion albae</i>)	2,29	0,09
J5	Égerligetek	91E0*	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>salicion albae</i>)	1,18	0,05
K2	Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek	91G0*	Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>	601,68	24,69
K5	Bükkösök	9130	Szubmontán és montán bükkösök (<i>Asperulo-Fagetum</i>)	115,94	4,76
L1	Mész- és melegkedvelő tölgyesek	91H0	Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescensszel</i>	407,98	16,74
L2a	Cseres-kocsánytalan tölgyesek	91M0	Pannon cseres-tölgyesek	554,81	22,77
LY2	Törmelékletjtő-erdők	9180*	Lejtők és sziklatörmelékek <i>Tilio-Acerion</i> erdői	75,34	3,09
LY4	Tölgyes jellegű sziklaerdők és tetőerdők	9180*	Lejtők és sziklatörmelékek <i>Tilio-Acerion</i> erdői	73,24	3,01
M8	Száraz-félszáraz erdő- és cserjés szegélyek	-	-	0,38	0,02

ÁNÉR kód	ÁNÉR élőhelytípus rövid elnevezése	Natura 2000 kód	Natura 2000 élőhely elnevezése	Terület (ha)	Terület (%)
OB	Jellegtelen üde gyepek	-	-	11,82	0,49
OC	Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek	-	-	40,86	1,68
OD	Lágyszárú évelő özönfajok állományai	-	-	0,56	0,02
OF	Magaskórós ruderalis gyomnövényzet	-	-	0,75	0,03
OG	Taposott gyomnövényzet és ruderalis iszapnövényzet	-	-	0,06	0,00
P1	Őshonos fafajú fiatalosok	-	-	57,67	2,37
P2a	Üde és nedves cserjések	-	-	0,66	0,03
P2b	Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések	-	-	16,04	0,66
P2c	Idegenhonos cserje vagy japánkeserűfű fajok uralta állományok	-	-	0,14	0,01
P45	Fáslegelők, fáskaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek	-	-	2,06	0,08
P8	Vágásterületek	-	-	176,33	7,24
RA	Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok	-	-	0,27	0,01
RB	Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők	-	-	105,47	4,33
S1	Ültetett akácosok	-	-	36,95	1,52
S4	Ültetett erdei- és feketefenyvesek	-	-	26,97	1,11
S6	Nem őshonos fafajok spontán állományai	-	-	18,36	0,75
T1	Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák	-	-	6,12	0,25
T2	Évelő, intenzív szántóföldi kultúrák	-	-	0,2	0,01
T6	Extenzív szántók	-	-	8,41	0,35
U2	Kertvárosok, szabadidős létesítmények	-	-	0,3	0,01
U3	Falvak, falu jellegű külvárosok	-	-	1,17	0,05
U4	Telephelyek, roncsterületek és hulladéklerakók	-	-	0,19	0,01
U6	Nyitott bányafelületek	-	-	0,07	0,00
U10	Tanyák, családi gazdaságok	-	-	1,83	0,08
U11	Út- és vasúthálózat	-	-	6,09	0,25

21. táblázat: A tervezési terület kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület főbb élőhelytípusai

1.2.1. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek

Natura 2000 adatlapon szereplő jelölő élőhelyek és adataik:

Élőhelytípus kódja	Élőhelytípus megnevezése	Reprezentativitás (A-D) ²	
		Jelenlegi	Javasolt
6190	Pannon sziklagyepek	B	C
6240*	Szubpannon sztyeppék	B	C
8310	Nagyközönség számára meg nem nyitott barlangok	B	B
9130	Szubmontán és montán bükkösök (<i>Asperulo-Fagetum</i>)	B	C
91G0*	Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal	B	C
91H0	Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel	B	C
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	B	C

22. táblázat: A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek

Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű élőhelyek:

Élőhelytípus kódja	Élőhelytípus megnevezése	Javasolt reprezentativitás (A-D)
6440	<i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei	C
6510	Sík- és dombvidéki kaszálórét	C
9180*	Lejtők és sziklatörmelékek <i>Tilio-Acerion</i> erdői	C

23. táblázat: Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű élőhelyek

A területen megtalálható, jelölő élőhelynek nem javasolt közösségi jelentőségű élőhelyek:

Élőhelytípus kódja	Élőhelytípus megnevezése	Reprezentativitás (A-D)
6210	Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>)	D
6430	Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai	D
91E0*	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőrös (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>salicion albae</i>)	D

24. táblázat: Jelölő értéknek nem javasolt közösségi jelentőségű élőhelyek

² Az élőhelyek minősítési kódtáblája az alábbi reprezentáltsághoz köthető: A = kiemelkedő reprezentativitás; B = jó reprezentativitás; C = szignifikáns reprezentativitás. Ha egy élőhelytípus megtalálható ugyan, de a kérdéses terület szempontjából nem jelentős, ezt egy negyedik kategóriaként kell jelezni: D = nem szignifikáns jelenlét.

Natura 2000 adatlapon szereplő jelölő élőhely, mely a területen nem található:

Élőhelytípus kódja	Élőhelytípus megnevezése	Reprezentativitás (A-D) ³
8210	Mészkösziklás lejtők sziklanövényzete	az élőhely a 2017. évi felmérések alapján nem található meg a területen, ezért törlésre javasolt

25. táblázat: Törlésre javasolt közösségi jelentőségű élőhelyek

Élőhely neve: *Pannon sziklagyepek*
Élőhely kódja: **6190**

Élőhely előfordulásai a területen: Szigetszerűen, fragmentális kiterjedésben.

Élőhely kiterjedése a területen: A terület kijelölésekor készült Natura 2000 adatlap szerint az élőhely kiterjedése 24,37 ha, azonban a 2017. évi felmérés mindössze 0,7 ha kiterjedést állapított meg. A korábbi adat csak az adatlap akkori technikai lehetőségei miatt került beírásra. A területi változás a pontosabb felmérés eredménye.

Élőhely jellemzése: A területen nyílt mészkősziklagyepek fordulnak elő sztyeprétekkel és bokorerdőkkel/molyhos tölgyesekkel körülvéve. A pados kialakulású mészkőfelszíneken a vízszintes sziklapadokon gyakran sztyeprétek találhatók, míg a közel függőleges sziklafalakon fordul elő sziklai növényzet, melynek síkvetülete elenyésző területű. Fajkészletükben kevés a jellemző sziklai faj (pl. pikkelypáfrány – *Ceterach officinarum*, fekete madárbiris – *Cotoneaster niger*), mellettük jelentős az érintkező sztyeprétekkel közös fajok részesedése (pl. hegyi gamandor – *Teucrium montanum*). Mivel a vadak (muflon) kedvelt téli melegedőhelyei, az állományokban nagy arányban fordulnak elő gyomfajok is (pl. zöld muhar – *Setaria viridis*, fehér libatop – *Chenopodium album*).

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése: Németh-Seregélyes-féle skála alapján természetközeli (4) állapotú⁴

Élőhely veszélyeztetettsége: Nagy mértékben veszélyeztetett. A túltartott vadállomány miatt nagyon nehezen tud újulni, erőteljesen gyomosodnak az élőhelyfoltok.

Veszélyeztető tényezők: G08 Hal- és vadállomány kezelése; I02 Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül); L02 Fajösszetétel változás természetes szukcesszió következtében.

Potenciálisan, a jövőben ható veszélyeztető tényezők: N02 Aszály és csapadékmennyiség-csökkenés a klímaváltozás következtében.

³ Az élőhelyek minősítési kódtáblája az alábbi reprezentáltsághoz köthetők: A = kiemelkedő reprezentativitás; B = jó reprezentativitás; C = szignifikáns reprezentativitás. Ha egy élőhelytípus megtalálható ugyan, de a kérdéses terület szempontjából nem jelentős, ezt egy negyedik kategóriaként kell jelezni: D = nem szignifikáns jelenlét.

⁴ Az élőhelyek természetességének értékeléséhez a Németh – Seregélyes-féle, 5 fokozatú skálát használtuk (TDO): 1 = Teljesen leromlott / a regeneráció elején járó állapot; 2 = Erősen leromlott / gyengén regenerálódott állapot; 3 = Közepesen leromlott / közepesen regenerálódott állapot; 4 = Jónak nevezett”, „természetközeli” / „jól” regenerálódott állapot; 5 = Természetes állapot.

Élőhely neve:	Szubpannon sztyeppék
Élőhely kódja:	6240*

Élőhely előfordulásai a területen: Szigetszerűen, fragmentális kiterjedésben.

Élőhely kiterjedése a területen: A terület kijelölésekor készült Natura 2000 adatlap szerint az élőhely kiterjedése 73,11 ha, melynél a 2017-es felmérések kisebb területen, 55,81 ha-on mutatták ki az élőhelyet. A területi változás a pontosabb felmérés eredménye.

Élőhely jellemzése: A mészkőhegyek könnyen felmelegedő déli oldalain, molyhos-tölgyesekkel körülvéve található meg állományaik. Fajgazdag gyepek, a felhúzódó hegylábi lösztakarókon a környék (N2000 területen kívül) löszgyepjeiben jellemző növényfajok is megjelennek, vagy korábban ismertek voltak. Társulásalkotó fűfaják az élesmosófű (*Chrysopogon gryllus*), a barázdált csenkesz (*Festuca rupicola*), árvalányhaj-fajok (*Stipa pulcherrima*, *S. joannis*) szárazabb helyeken a fenyérfű (*Bothriochloa ischaemum*). Másodlagos és vadjárta állományokban a fűfélék dominanciája kifejezett, míg természetközeli állományaikban jelentős a kétszikűek aránya és diverzitása.

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése: Németh-Seregélyes-féle skála alapján természetközeli (4) állapotú⁵

Élőhely veszélyeztetettsége: Kis mértékben veszélyeztetett. A cserjésedés jelent rá elsősorban veszélyt.

Veszélyeztető tényezők: G08 Hal- és vadállomány kezelése; L02 Fajösszetétel változás természetes szukcesszió következtében

Potenciálisan, a jövőben ható veszélyeztető tényezők: N02 Aszály és csapadékmennyiség csökkenés a klímaváltozás következtében; I01 Az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok

Élőhely neve:	Nagyközönség számára meg nem nyitott barlangok
Élőhely kódja:	8310

Élőhely előfordulásai a területen: Nagy részük a vértestolnai és a tatabányai tömbökben valamint az északi, neszmélyi részen található.

Élőhely kiterjedése a területen: Az sdf adatlap alapján 72 barlang található a területen, az Országos Barlang Kataszter alapján 79. Ezek között néhány négyzetméteres kőfülkék és hosszabb járatok egyaránt előfordulnak.

Élőhely jellemzése: A veszélyeztető tényezőknek széles köre tapasztalható a barlangok esetében (filmforgatások, illegális barlanglátogatás, favágások a védőzónában, szemetelés stb.). Mindenképp örvendetes az a tény, hogy az elmúlt években a számos a barlangok és denevérek védelmét szolgáló fejlesztés és beruházás történt a DINPI által pályázott projektek keretében. Számos mesterséges bánya és üregrendszer kapott jogi védettséget denevérélőhely mivoltuk

⁵ Az élőhelyek természetességének értékeléséhez a Németh – Seregélyes-féle, 5 fokozatú skálát használtuk (TDO): 1 = Teljesen leromlott / a regeneráció elején járó állapot; 2 = Erősen leromlott / gyengén regenerálódott állapot; 3 = Közepesen leromlott / közepesen regenerálódott állapot; 4 = Jónak nevezett”, „természetközeli” / „jól” regenerálódott állapot; 5 = Természetes állapot.

miatt és számos barlang állagmegóvása, lezárása olyan „denevér barát” technológiával valósult meg, amely elősegíti a fajok állományainak stabilizálódását, további erősödését és terjedését a térségben.

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése: -

Élőhely veszélyeztetettsége: Nem veszélyeztetett. Az itt található barlangok nagy része le van zárva, a turisták által látogatható barlangoknál pedig csak kismértékű a zavarás.

Veszélyeztető tényezők: F07 Sport, turisztikai és szabadidős tevékenység; F09 Háztartási/rekreációs létesítményi hulladék/szemét elhelyezése és kezelése

Élőhely neve: *Szubmontán és montán bükkösök (Asperulo-Fagetum)*
Élőhely kódja: 9130

Élőhely előfordulásai a területen: Baj, valamint a Tardos területén nagyobb tömbökben.

Élőhely kiterjedése a területen: 115,94 ha

Élőhely jellemzése: A bükkösök igazi hazája 600 m fölött kezdődik a magyarországi középhegységekben, ezért a Gerecse területén ritkák. Szép állományaik találhatóak a Gerecse-hegy északi lejtőin. Lombkoronájukat szinte kizárólag bükk alkotja, mellette egy-egy gyertyán, hegyi- vagy korai juhar (*Acer pseudoplatanus*, *Acer platanoides*) jelenik meg. Cserjeszintjük és gyepszintjük a gyertyános-tölgyesekéhez igen hasonló. A hegyek északias oldalain található árnyas sziklaerdők növényzete a gyertyános-tölgyesekéhez és bükkösökéhez hasonló.

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése: Németh-Seregélyes-féle skála alapján természetközeli (4) állapotú⁶

Élőhely veszélyeztetettsége: Nagy mértékben veszélyeztetett. A túltartott vadállomány erőteljesen degradálja az élőhelyet, a klímaváltozás hatásai már jelentkeznek a termőhelyek szárazodásában, hőségnapok számának növekedésében és ebből adódóan a faegyedek egészségügyi állapotának romlásában.

Veszélyeztető tényezők: B02 Más típusú erdővé alakítás, beleértve a monokultúrákat is; B06 Fakitermelés (kivéve tarvágás); B07 Lábonálló és fekvő holt faeltávolítása, beleértve a törmelékét is; G08 hal- és vadállomány kezelése; N02 Aszály és csapadékmennyiség csökkenés a klímaváltozás következtében

Élőhely neve: *Pannon gyertyános-tölgyesek Quercus petraea-val és Carpinus betulus-szal*

Élőhely kódja: 91G0*

Élőhely előfordulásai a területen: A tervezési terület egészén általánosan elterjedt.

⁶ Az élőhelyek természetességének értékeléséhez a Németh – Seregélyes-féle, 5 fokozatú skálát használtuk (TDO): 1 = Teljesen leromlott / a regeneráció elején járó állapot; 2 = Erősen leromlott / gyengén regenerálódott állapot; 3 = Közepesen leromlott / közepesen regenerálódott állapot; 4 = Jónak nevezett”, „természetközeli” / „jól” regenerálódott állapot; 5 = Természetes állapot.

Élőhely kiterjedése a területen: 601,68 ha

Élőhely jellemzése: Északias és sziklás lejtőkön, völgyekben, völgyaljakban, 300–400 m fölött délies oldalakon is gyakoriak a gyertyános-tölgyesek. A gyertyán különböző arányban, de mindig megtalálható bennük, a helytelenül kezelt, sarj eredetű állományokban sokszor egyeduralgoló is lehet. A természetközeli állományok fafaj-összetétele ennél sokkal változatosabb: benne tölgyek (*Quercus* spp.), gyertyán (*Carpinus betulus*), bükk (*Fagus sylvatica*) és további fafajok is elegyednek. A gyertyános-tölgyesek lombkoronája zárt, kevés fényt enged át, ezért cserje- és gyepszintjük is gyér. Nem igaz ez azonban a kora tavaszra: mielőtt az erdő kilombosodna, még bőven jut fény annak aljába és áprilisban már kellően meleg van ahhoz, hogy tavaszi geofitonok (hagymás és gumós) növények akár összefüggő szőnyegben borítsák azt. Ebben a szőnyegben legtömegesebb az odvas- és ujjas keltike (*Corydalis cava* és *C. solida*), ritkábban a törpe- (*Corydalis pumila*) és bókoló keltike (*Corydalis intermedia*) is megtalálható. A keltikék mellett van hóvirág (*Galanthus nivalis*), sárga tyúktaréj (*Gagea lutea*), néhol vicsorgó (*Lathraea squamaria*) és dunai csillagvirág (*Scilla vindobonensis*) is. Természetesen nyáron is nyílnak növények a gyertyános-tölgyesek gyepszintjében, mint a turbánliliom (*Lilium martagon*), a fehér- és piros madársisak (*Cephalanthera damasonium* és *C. rubra*), de ezek nem nagy tömegben, hanem szálanként fordulnak elő és egyedszámukat tovább csökkenti a nagyszámú erdei vad taposása és rágása.

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése: Németh-Seregélyes-féle skála alapján természetközeli (4) állapotú⁷

Élőhely veszélyeztetettsége: Nagy mértékben veszélyeztetett. A túltartott vadállomány erőteljesen degradálja az élőhelyet, a klímaváltozás miatt ezt az élőhelyet is veszély fenyegeti; mivel termőhelyek szárazodnak, hőszélsőségek száma növekszik és ebből adódóan a faegyedek egészségügyi állapotának romlik.

Veszélyeztető tényezők: B02 Más típusú erdővé alakítás, beleértve a monokultúrákat is; B06 Fakitermelés (kivéve tarvágás); B07 Lábonálló és fekvő holt faeltávolítása, beleértve a törmelékét is; G08 hal- és vadállomány kezelése

Potenciálisan, a jövőben ható veszélyeztető tényezők: N02 Aszály és csapadékmennyiség-csökkenés a klímaváltozás következtében

Élőhely neve:	Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i>-szel
Élőhely kódja:	91H0

Élőhely előfordulásai a területen: A tervezési terület egészén általánosan elterjedt.

Élőhely kiterjedése a területen: 407,98 ha

Élőhely jellemzése: A területen szigetszerűen fordulnak elő a hegyek délies, szárazabb oldalain a melegkedvelő molyhos-tölgyesek. Ezek alacsonyabb erdők, girbe-gurba fákkal, a lombkoronában molyhos tölgygel (*Quercus pubescens*), kocsánytalan tölgygel (*Q. petraea*),

⁷ Az élőhelyek természetességének értékeléséhez a Németh – Seregélyes-féle, 5 fokozatú skálát használtuk (TDO): 1 = Teljesen leromlott / a regeneráció elején járó állapot; 2 = Erősen leromlott / gyengén regenerálódott állapot; 3 = Közepesen leromlott / közepesen regenerálódott állapot; 4 = Jónak nevezett”, „természetközeli” / „jól” regenerálódott állapot; 5 = Természetes állapot.

sajmeggyel (*Cerasus mahaleb*) és virágos kőrissel (*Fraxinus ornus*). Cserjeszintjükben az alacsonyabb bibircses kecskerágó (*Euonymus europaeus*), sóskaborbolya (*Berberis vulgaris*) és a magasabb húsos som (*Cornus mas*) egyaránt megtalálható. Gyepszintjük gazdag és változatos, számos védett növényvel, mint a nagyzezerjófű (*Dictamnus albus*), a bíboros kosbor (*Orchis purpurea*), a tarka nőszirm (*Iris variegata*) és a magyar zergevirág (*Doronicum hungaricum*).

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése: Németh-Seregélyes-féle skála alapján természetközeli-természetesnek tekinthető (4-5) állapotú⁸

Élőhely veszélyeztetettsége: Erősen veszélyeztetett. Tatabányánál az ún. Turul Parkerdő területének folyamatos turisztikai fejlesztése (Gerecsé Kapuja, sziklamászás, lovasút, bicikliutak, tűzrakóhelyek, stb), jelentős nyomást gyakorol az élőhelyre, valamint az ehhez kapcsolódó további közműfejlesztések (parkolók) is veszélyeztetik az élőhelyek. Ezen kívül a vadhatás itt is erőteljesen érzékelhető. Az erdőgazdálkodási gyakorlat, a cseres-tölgyessé való átalakítás is veszélyezteti.

Veszélyeztető tényezők: B02 Más típusú erdővé alakítás, beleértve a monokultúrákat is; B07 Lábonálló és fekvő holt faeltávolítása, beleértve a törmelékét is; B08 Idős fák eltávolítása; B16 Faanyag szállítása; F07 Sport, turisztika és szabadidős tevékenység; G08 hal- és vadállomány kezelése; I02 Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül)

Potenciálisan, a jövőben ható veszélyeztető tényezők: F05 Sport, turisztikai és szabadidős infrastruktúra léterhozása vagy fejlesztése (városi vagy rekreációs területen kívül); N02 Aszály és csapadékmennyiség csökkenés a klímaváltozás következtében; I01 Az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok

Élőhely neve: Pannon cseres tölgyesek

Élőhely kódja: 91M0

Élőhely előfordulásai a területen: A tervezési terület egészén általánosan elterjedt.

Élőhely kiterjedése a területen: 554,81 ha

Élőhely jellemzése: A terület zonálisan főként a cseres-tölgyesek övébe tartozik, azaz, ha a sziklás alapkőzet, a domborzat és emberi beavatkozások nem szólnának közbe, akkor cseres-tölgyesek borítanák azt. Domborzata igen változatos, gyakoriak a meredek és vékony talajú hegyoldalak, így cseres-tölgyesek csak a mély talajú, enyhe lejtésű helyeken fordulnak elő. Sőt, ezek a területek az ember számára könnyen elérhetők, és erdei könnyen letermelhetők, ezért mára a cseres-tölgyesek igencsak megritkultak. Különösen ritkák az igazán szép, természetes és fajgazdag állományok, amik leginkább elzárt, véderdőkkel körülvett helyeken maradtak fenn. A cseres-tölgyesekben uralkodó fafaj a cser (*Quercus cerris*), mellette jóval ritkább a kocsánytalan tölgy (*Quercus petraea*). További fafajok csak az alsó lombkoronában elszórva jelennek meg, mint a barkóca berkenye (*Sorbus torminalis*), a vadalma (*Malus sylvestris*) vagy a mezei juhar

⁸ Az élőhelyek természetességének értékeléséhez a Németh – Seregélyes-féle, 5 fokozatú skálát használtuk (TDO): 1 = Teljesen leromlott / a regeneráció elején járó állapot; 2 = Erősen leromlott / gyengén regenerálódott állapot; 3 = Közepesen leromlott / közepesen regenerálódott állapot; 4 = Jónak nevezett, „természetközeli” / „jól” regenerálódott állapot; 5 = Természetes állapot.

(*Acer campestre*). Cserjeszintjük nagyban függ az erdészeti beavatkozásoktól, lehet szinte áthatolhatatlanul sűrű, az erős vadjárás miatt galagonyás, és hiányozhat is; a természetes állományokban azonban számos cserjefaj fordul elő benne, mégis elég fényt engedve a lágyszárú szint számára.

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése: Németh-Seregélyes-féle skála alapján természetközeli (4) állapotú

Élőhely veszélyeztetettsége: Nem veszélyeztetett, de a vadgazdálkodás hatása érzékelhető

Veszélyeztető tényezők: B02 Más típusú erdővé alakítás, beleértve a monokultúrákat is; B06 Fakitermelés (kivéve tarvágás); B07 Lábonálló és fekvő holt faeltávolítása, beleértve a törmelékét is; B08 Idős fák eltávolítása; G08 hal- és vadállomány kezelése
Potenciálisan, a jövőben ható veszélyeztető tényezők: N02 Aszály és csapadékmennyiség-csökkenés a klímaváltozás következtében

Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű élőhelyek:

Élőhely neve:	<i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei
Élőhely kódja:	6440

Élőhely előfordulásai a területen: Egyetlen helyen, a Vértestolna melletti Házi-réteken található.

Élőhely kiterjedése a területen: A mocsárrétek kiterjedése a 2017-es felmérés alapján 10,02 ha.

Élőhely jellemzése: A területet marhalegelőként hasznosítják, emiatt a taposás és a degradáció egyes részein kifejezett. A rendszeres bolygatás ugyanakkor a mocsárrétek természetes jellemzője. A jobb állapotú részein láprétek felé mutató növényzet található. Ezeken a részeken több regionális ritkaság fordul elő, így a fehér zászpa (*Veratrum album*), a korcs nőszirm (*Iris spuria*) és a széleslevelű gyapjúsás (*Eriophorum latifolium*), melyek a Gerecsé területén kizárólag itt fordulnak elő és a környező hegységekben is vagy hiányoznak, vagy igen ritkák.

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése: Németh-Seregélyes-féle skála alapján erősen leromlott-közepesen leromlott (2-3) állapotú⁹

Élőhely veszélyeztetettsége: Kis mértékben veszélyeztetett. A vízkormányzás-vízvezetés lehet rá negatív hatással. Veszélyezteti a marhával túllegeltetés is, azonban a legeltetés egyben feltétele is az élőhely fennmaradásának. (egyensúly megteremtése).

Veszélyeztető tényezők: A09 Intenzív legeltetés vagy túllegeltetés, A33 A vízháztartás vagy a víztestek fizikai módosítása mezőgazdasági célból; I02 Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül), L02 Fajösszetétel változás természetes szukcesszió következtében

Potenciálisan, a jövőben ható veszélyeztető tényezők: N02 Aszály és csapadékmennyiség-

⁹ Az élőhelyek természetességének értékeléséhez a Németh – Seregélyes-féle, 5 fokozatú skálát használtuk (TDO): 1 = Teljesen leromlott / a regeneráció elején járó állapot; 2 = Erősen leromlott / gyengén regenerálódott állapot; 3 = Közepesen leromlott / közepesen regenerálódott állapot; 4 = Jónak nevezett”, „természetközeli” / „jól” regenerálódott állapot; 5 = Természetes állapot.

csökkenés a klímaváltozás következtében; I01 Az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok

Élőhely neve: *Sík- és dombvidéki kaszálórét*
Élőhely kódja: 6510

Élőhely előfordulásai a területen: A tervezési terület kis részén, Tardos közelében fordul elő az élőhely kis kiterjedésben.

Élőhely kiterjedése a területen: 13,65 ha

Élőhely jellemzése: Az állományok mindegyike egykori erdőirtások helyén létrejött, franciaperje (*Arrhenatherum elatius*) és csomós ebír (*Dactylis glomerata*) dominálta állandósult gyeperdő. A gyeperdő fennmaradását vagy a kaszálás (Vörös-rét), vagy az erőteljes vadjárás (Gorba) teszi lehetővé. Természetes módon cserjésednek, több, jelenleg zárt vagy záródó cserjés állomány korábbi franciaperjés kaszálókból alakult ki. A jelenleg ismert állományok is cserjésednek, elsősorban kökénnyel (*Prunus spinosa*) és egybibés galagonyával (*Crataegus monogyna*). Fajkészletükben a társulásalkotó fűvek dominálnak, színezőelemük kevés, de megmaradt bennük több, az eredeti erdőtársulásban jellemző kétszikű faj. Mérgező voltának köszönhetően a Gorba területén található állományban a fokozott vadjárás ellenére viszonylag gyakori a védett tavaszi hérics (*Adonis vernalis*).

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése: Németh-Seregélyes-féle skála alapján közepesen leromlott (3) állapotú¹⁰

Élőhely veszélyeztetettsége: Kis mértékben veszélyeztetett. A vadak általi túsítás tehet benne jelentősebb károkat.

Veszélyeztető tényezők: A02 Mezőgazdasági művelési mód változása; A06 Gyepművelés felhagyása; G08 hal- és vadállomány kezelése, L02 Fajösszetétel változás természetes szukcesszió következtében.

Potenciálisan, a jövőben ható veszélyeztető tényezők: N02 Aszály és csapadékmennyiség-csökkenés a klímaváltozás következtében; I01 Az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok

Élőhely neve: *Lejtők és sziklatörmelékek Tilio-Acerion erdői*
Élőhely kódja: 9180*

Élőhely előfordulásai a területen: Vértestolna területén fordul elő nagyobb kiterjedésben, ezen kívül kisebb foltokban a tervezési terület több részén.

Élőhely kiterjedése a területen: 148,58 ha

¹⁰ Az élőhelyek természetességének értékeléséhez a Németh – Seregélyes-féle, 5 fokozatú skálát használtuk (TDO): 1 = Teljesen leromlott / a regeneráció elején járó állapot; 2 = Erősen leromlott / gyengén regenerálódott állapot; 3 = Közepesen leromlott / közepesen regenerálódott állapot; 4 = Jónak nevezett, „természetközeli” / „jól” regenerálódott állapot; 5 = Természetes állapot.

Élőhely jellemzése: A terület mészkőhegyeinek északi, sziklás és kőtörmelékes oldalain jellemző élőhely. Lombkoronájának jellemző fafajai a nagylevelű hárs (*Tilia platyphyllos*), a magas kőris (*Fraxinus excelsior*), a kislevelű hárs (*Tilia cordata*), a gyertyán (*Carpinus betulus*) és az érintkező erdők fafajai (tölgyek, bükk). Cserjeszintjük szegényes, gypszintjük a gyertyános-tölgyesekével rokon. Többnyire kifejezett a tavaszi geofiton-aszpektusuk, jellemző bennük (a gyertyános-tölgyesekből hiányzó) tavaszi görvélyfű (*Scrophularia vernalis*) és a békaszem (*Omphalodes scorpioides*). Míg tavaszi képük a gazdag geofiton-aszpektusnak köszönhetően igen látványos, nyárra a gypszintjük közel csupasz (nudum) lehet (ezt fokozza az erőteljes vadjárás hatása), így az állományok természetességének megítélése az év különböző időszakaiban igen eltérő lehet. Több erdészeti rontott állománya ismert, melyben egyeduralkodó a magas kőris.

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése: Németh-Seregélyes-féle skála alapján közepesen leromlott- természetközeli (3-4) állapotú¹¹

Élőhely veszélyeztetettsége: Súlyosan veszélyeztetett. Fontos vadbúvóhelyek, így a vadkár nagyon jelentős, mind a rágás, mind a taposás. Emellett klímaváltozás is negatív hatást gyakorolhat rá a későbbiekben, termőhelyek szárazodásával, hőségnapok számának növekedésével és ebből adódóan a faegyedek egészségügyi állapotának romlásával.

Veszélyeztető tényezők: B02 Más típusú erdővé alakítás, beleértve a monokultúrákat is; B07 Lábonálló és fekvő holt faeltávolítása, beleértve a törmeléket is; B08 Idős fák eltávolítása; F07 Sport, turisztika és szabadidős tevékenység; G08 hal- és vadállomány kezelése; L02 Fajösszetétel változás természetes szukcesszió következtében.

Potenciálisan, a jövőben ható veszélyeztető tényezők: N02 Aszály és csapadékmennyiség-csökkenés a klímaváltozás következtében.

1.2.2. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű növényfajok

A Natura 2000 adatlapon szereplő közösségi jelentőségű jelölő növényfajok:

Irányelv melléklete	Faj név	Populáció (A-D) ¹²	Javasolt Populáció (A-D)
II., IV.	bíboros sallangvirág (<i>Himantoglossum caprinum</i>)	C	C

26. táblázat: A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű növényfajok

¹¹ Az élőhelyek természetességének értékeléséhez a Németh – Seregélyes-féle, 5 fokozatú skálát használtuk (TDO): 1 = Teljesen leromlott / a regeneráció elején járó állapot; 2 = Erősen leromlott / gyengén regenerálódott állapot; 3 = Közepesen leromlott / közepesen regenerálódott állapot; 4 = Jónak nevezett”, „természetközeli” / „jól” regenerálódott állapot; 5 = Természetes állapot.

¹² A kódok jelölése az országos állománymérethez viszonyított arányt mutatja: A = 100 % ≥ p > 15 %; B = 15 % ≥ p > 2 %; C = 2 % ≥ p > 0 %. Továbbá, minden olyan esetben, amikor egy érintett faj a szóban forgó területen nem szignifikáns mértékben van jelen, ezt egy negyedik kategóriaként kell megadni: D = nem szignifikáns populáció.

A területen megtalálható, de nem jelölő közösségi jelentőségű növényfajok:

Magyar név	Tudományos név	Védettség (Védett, Fokozottan Védett)	Irányelv melléklete
hóvirág	<i>Galanthus nivalis</i>	7. melléklet	V.

27. táblázat: A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű növényfajok

Faj magyar neve (tudományos neve): bíboros sallangvirág (*Himantoglossum caprinum*)

Irányelv melléklete:	II.; IV
Faj előfordulásai a területen:	A faj négy helyen fordul elő, valamennyi előfordulás Süttő közigazgatási területén van: az Asszony-hegyen a Nagy-Tekén 10-15 egyed, a Kis-Tekén 2-7, és a Borókásban 4 tő található.
Állomány nagyság (jelölés):	Ritka
Állomány nagyság (tervkészítés):	Ritka (10-40 tő előfordulása ismert)
Állomány változásának tendenciái és okai:	Nem ismert
Faj veszélyeztetettség:	Nagy mértékben veszélyeztetett
Veszélyeztető tényezők:	G08 hal- és vadállomány kezelése; G11 Illegális begyűjtés, gyűjtés és termelés/szállítás; L02 Fajösszetétel változás természetes szukcesszió következtében Potenciálisan, a jövőben ható veszélyeztető tényezők: N02 Aszály és csapadékmennyiség csökkenés a klímaváltozás következtében

1.2.3. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű állatfajok

A Natura 2000 adatlapon szereplő közösségi jelentőségű jelölő állatfajok:

Irányelv melléklete	Faj név	Populáció (A-D) ¹³	Javasolt Populáció (A-D)
II., IV.	piszedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>)	C	C
II., IV.	vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>)	C	C
II., IV.	csíkos medvelepke (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)	C	C

¹³ A kódok jelölése az országos állománymérethez viszonyított arányt mutatja: A = 100 % ≥ p > 15 %; B = 15 % ≥ p > 2 %; C = 2 % ≥ p > 0 %. Továbbá, minden olyan esetben, amikor egy érintett faj a szóban forgó területen nem szignifikáns mértékben van jelen, ezt egy negyedik kategóriaként kell megadni: D = nem szignifikáns populáció.

Irányelv melléklete	Faj név	Populáció (A-D) ¹³	Javasolt Populáció (A-D)
II., IV.	nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>)	C	C
II., IV.	skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>)	C	C
II., IV.	magyar tavaszi fésűbagoly (<i>Dioszeghyana schmidtii</i>)	C	C
II.	kék pattanóbogár (<i>Limonicus violaceus</i>)	C	C
II.	nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>)	C	C
II., IV.	nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>)	C	C
II., IV.	gyászscincér (<i>Morimus funereus</i>)	C	C
II., IV.	nagyfülű denevér (<i>Myotis bechsteini</i>)	C	C (Not Present)
II., IV.	hegyesorrú denevér (<i>Myotis blythi</i>)	C	C
II., IV.	csonkafülű denevér (<i>Myotis emarginatus</i>)	C	C (Not Present)
II., IV.	közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>)	C	C
II., IV.	kereknyergű patkósdenevér (<i>Rhinolophus euryale</i>)	C	C (Not Present)
II., IV.	nagy patkósdenevér (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>)	C	C (Not Present)
II., IV.	kis patkósdenevér (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	C	C
II., IV.	havasi cincér (<i>Rosalia alpina</i>)	C	C

28. táblázat: A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű állatfajok

A területen megtalálható, adatlap felvételre javasolt közösségi jelentőségű állatfajok:

Irányelv melléklete	Faj név	Javasolt Populáció (A-D) ¹⁴
II., IV.	ürge (<i>Spermophilus citellus</i>)	D
II., IV.	eurázsiai hód (<i>Castor fiber</i>)	D
II., IV.	díszes tarkalepke (<i>Euphydryas maturna</i>)	D

29. táblázat: Adatlap felvételre javasolt közösségi jelentőségű fajok

A területen megtalálható, nem jelölő közösségi jelentőségű állatfajok:

Magyar név	Tudományos név	Védettség (Védett, Fokozottan Védett)	Irányelv melléklete
zöld varangy	<i>Bufo viridis</i>	V	IV.

¹⁴ A kódok jelölése az országos állománymérethez viszonyított arányt mutatja: A = 100 % \geq p > 15 %; B = 15 % \geq p > 2 %; C = 2 % \geq p > 0 %. Továbbá, minden olyan esetben, amikor egy érintett faj a szóban forgó területen nem szignifikáns mértékben van jelen, ezt egy negyedik kategóriaként kell megadni: D = nem szignifikáns populáció.

Magyar név	Tudományos név	Védettség (Védett, Fokozottan Védett)	Irányelv melléklete
rézsikló	<i>Coronella austriaca</i>	V	IV.
közönséges késeidenevér	<i>Eptesicus serotinus</i>	V	IV.
zöld levelibéka	<i>Hyla arborea</i>	V	IV.
fürge gyík	<i>Lacerta agilis</i>	V	IV.
zöldgyík	<i>Lacerta viridis</i>	V	IV.
nimfadenevér	<i>Myotis alcaho</i>	V	II.
vízi denevér	<i>Myotis daubentonii</i>	V	IV.
bajuszos denevér	<i>Myotis mystacinus</i>	V	IV.
horgasszőrű denevér	<i>Myotis nattereri</i>	V	IV.
rőt koraidenevér	<i>Nyctalus noctula</i>	V	IV.
kis apollólepke	<i>Parnassius mnemosyne</i>	V	IV.
barna ásóbéka	<i>Pelobates fuscus</i>	V	IV.
szoprán törpedenevér	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	V	IV.
barna hosszúfülű-denevér	<i>Plecotus auritus</i>	V	IV.
fali gyík	<i>Podarcis muralis</i>	V	IV.
erdei béka	<i>Rana dalmatina</i>	V	IV.
fűrészlábú szöcske	<i>Saga pedo</i>	V	IV.
erdei sikló	<i>Zamenis longissimus</i>	V	IV.
nyuszt	<i>Martes martes</i>	V	V.
kecskebéka	<i>Rana esculenta</i>	V	V.

30. táblázat: A tervezési területen előforduló nem jelölő, közösségi jelentőségű állatfajok

piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)

Irányelv melléklete:	II.; IV.
Faj előfordulásai a területen:	Az erdei denevérfajról 4 előfordulási adattal rendelkezünk: a tardosi Száz-völgy területéről és a Gorbatetői-barlangból, valamint a déli tömbben Kistréti víznyelő- és a Veres-hegyi-barlangokból.
Állománymagyság (jelöléskor):	Ritka
Állománymagyság (tervkészítéskor):	Ritka (9 egyed dokumentált adata ismert)
Állomány változásának tendenciái és okai:	Nem ismert

Faj veszélyeztetettsége:	Kis mértékben veszélyeztetett az erdők szerkezetének átalakítása, holtfák és idős fák eltávolítása miatt.
Veszélyeztető tényezők:	B02 Más típusú erdővé alakítás, beleértve a monokultúrákat is; B06 Fakitermelés (kivéve tarvágás); B07 Lábonálló és fekvő holtfa eltávolítása, beleértve a törmeléket is; B08 Idős fák eltávolítása; F07 Sport, turisztikai és szabadidős tevékenységek

vöröshasú unka (*Bombina bombina*)

Irányelv melléklete:	II.; IV.
Faj előfordulásai a területen:	a 2017-es felmérések során a tervezési területen egy helyről került elő, 2012-ből vannak szórványadatok
Állománynagyság (jelöléskor):	Ritka
Állománynagyság (tervkészítéskor):	Ritka (30 egyed dokumentált adata ismert)
Állomány változásának tendenciái és okai:	Nem ismert
Faj veszélyeztetettsége:	Nagy mértékben veszélyeztetett
Veszélyeztető tényezők:	A26 Felszíni vagy felszín alatti vizek diffúz szennyezését okozó mezőgazdasági tevékenységek; A33 A vízháztartás vagy a víztestek fizikai módosítása mezőgazdasági célból; E01 Utak, ösvények, vasútvonalak és kapcsolódó infrastruktúrák

csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)

Irányelv melléklete:	II.; IV.
Faj előfordulásai a területen:	2017-es felmérések során a tervezési területen 1 helyről került elő, korábbi adat nincs
Állománynagyság (jelöléskor):	Ritka
Állománynagyság (tervkészítéskor):	Ritka (1 populáció dokumentált adata ismert)
Állomány változásának tendenciái és okai:	Nem ismert, kevés adattal rendelkezünk.
Faj veszélyeztetettsége:	Aktuálisan nem veszélyeztetett
Veszélyeztető tényezők:	I02 Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül)

nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)

Irányelv melléklete:	II.; IV.
Faj előfordulásai a területen:	A tölgyes erdők mindegyikében jelen van, elsősorban a még lábon álló, de beteg fákat részesíti előnyben, de fiatalabb, egészséges fákból is megtelepszik. Szereti a napsütötte, állományszéli fákat.
Állománymagyság (jelöléskor):	Ritka
Állománymagyság (tervkészítéskor):	Gyakori (300-350 egyed dokumentált adata ismert)
Állomány változásának tendenciái és okai:	Tendencia nem ismert, de a kutatások gyakoribb előfordulást jeleznek a korábban feltételezetténél.
Faj veszélyeztetettség:	Közepesen veszélyeztetett az intenzív erdőgazdálkodás miatt, mely élőhelyét megsemmisítheti.
Veszélyeztető tényezők:	B06 Fakitermelés (kivéve tarvágás); B07 Lábonálló és fekvő holtfa eltávolítása, beleértve a törmeléket is; B08 Idős fák eltávolítása Potenciálisan a jövőben ható veszélyeztető tényezők: F05 Sport, turisztikai és szabadidős infrastruktúra léterhozása vagy fejlesztése (városi vagy rekreációs területen kívül)

skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)

Irányelv melléklete:	II.; IV.
Faj előfordulásai a területen:	A faj élőhelyi preferenciát nem mutat, a tervezési területen szinte mindenhol jelen van, ahol számára alkalmas, leváló kérgű holtfa található. Nagyobb számban fordul elő a hűvösebb, zártabb bükkösökben és gyertyános-tölgyesekben, valamint a patak völgyekben.
Állománymagyság (jelöléskor):	Ritka
Állománymagyság (tervkészítéskor):	Gyakori (250-300 egyed dokumentált adata ismert)
Állomány változásának tendenciái és okai:	Tendencia nem ismert, de a kutatások gyakoribb előfordulást jeleznek a korábban feltételezetténél.
Faj veszélyeztetettség:	Aktuálisan nem veszélyeztetett
Veszélyeztető tényezők:	B07 Lábonálló és fekvő holtfa eltávolítása, beleértve a törmeléket is Potenciálisan a jövőben ható veszélyeztető tényezők: F05 Sport, turisztikai és szabadidős infrastruktúra léterhozása vagy fejlesztése (városi vagy rekreációs területen kívül)

magyar tavaszi fésűbagoly (*Dioszeghyana schmidtii*)

Irányelv melléklete:	II.; IV.
Faj előfordulásai a területen:	A 2017-es felmérés során került először elő a tervezési területről a faj, két helyről: Tatabánya: Kukorica-hegy, Neszmély: Kis-Teke-hegy.
Állománynagyság (jelöléskor):	Ritka
Állománynagyság (tervkészítéskor):	Ritka (3 egyed dokumentált adata ismert) Állománynagysága az eddigi adatok alapján nem állapítható meg pontosan.
Állomány változásának tendenciái és okai:	Nem ismert.
Faj veszélyeztetettsége:	Közepesen veszélyeztetett, elsősorban a fakitermelés fenyegeti.
Veszélyeztető tényezők:	B06 Fakitermelés (kivéve tarvágás)

kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*)

Irányelv melléklete:	II.; IV.
Faj előfordulásai a területen:	Elsősorban a jó természetességű, idősebb cseres-tölgyes állományokban fordul elő, de elegendően, botanikai szempontból kevésbé értékes cseres állományokban is jelen van, ahol sarjeredetű, tőkorhadt fák találhatóak.
Állománynagyság (jelöléskor):	Ritka
Állománynagyság (tervkészítéskor):	Ritka (80-100 egyed dokumentált adata ismert)
Állomány változásának tendenciái és okai:	Nem ismert
Faj veszélyeztetettsége:	Nagy mértékben veszélyeztetett. Intenzív erdőgazdálkodás során a sarjeredetű erdők helyén tisztán mageredetű feújítás veszélyezteti a fajt.
Veszélyeztető tényezők:	B07 Lábonálló és fekvő holtfa eltávolítása, beleértve a törmeléket is; B08 Idős fák eltávolítása Potenciálisan a jövőben ható veszélyeztető tényezők: F05 Sport, turisztikai és szabadidős infrastruktúra léterhozása vagy fejlesztése (városi vagy rekreációs területen kívül)

nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)

Irányelv melléklete:	II.; IV.
Faj előfordulásai a területen:	Kitettségtől függetlenül minden tölgyes dominanciájú erdőtársulásban jelen van.

Állománynagyság (jelöléskor):	Ritka
Állománynagyság (tervkészítéskor):	Gyakori (150-200 egyed dokumentált adata ismert)
Állomány változásának tendenciái és okai:	Nem ismert, kevés adattal rendelkezünk.
Faj veszélyeztetettsége:	Közepesen veszélyeztetett az intenzív erdőgazdálkodás miatt, mely élőhelyét megsemmisítheti.
Veszélyeztető tényezők:	B07 Lábonálló és fekvő holtfa eltávolítása, beleértve a törmeléket is; B08 Idős fák eltávolítása; G11 Illegális begyűjtés, gyűjtés és termelés/szállítás Potenciálisan a jövőben ható veszélyeztető tényezők: F05 Sport, turisztikai és szabadidős infrastruktúra léterhozása vagy fejlesztése (városi vagy rekreációs területen kívül)

nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)

Irányelv melléklete:	II.; IV.
Faj előfordulásai a területen:	2017-es felmérés során két területről, a vérttestolnai Házi-rétekről és a tardosi Bagoly-völgyből került elő a faj.
Állománynagyság (jelöléskor):	Ritka
Állománynagyság (tervkészítéskor):	Ritka (2 populáció dokumentált adata ismert)
Állomány változásának tendenciái és okai:	Nem ismert
Faj veszélyeztetettsége:	Nagy mértékben veszélyeztetett. A gyepok használatát igényli, azonban a túlhasználat káros a fajra nézve.
Veszélyeztető tényezők:	A06 Gyepművelés felhagyása; A08 Gyepterület kaszálása vagy vágása; A09 Intenzív legeltetés vagy túllegetetés; I02 Egyéb idegenhonos inváziós fajok Potenciálisan, a jövőben ható veszélyeztető tényezők: N02 Aszály és csapadékmennyiség csökkenés a klímaváltozás következtében

gyászincér (*Morimus funereus*)

Irányelv melléklete:	II.; IV.
Faj előfordulásai a területen:	A hűvösebb bükkös, gyertyános – tölgyes állományokban és a melegkedvelő tölgyesekben, cseres–tölgyesekben egyaránt megtalálható, a számára alkalmas élőhelyek a vizsgált terület szinte egészét lefedik, ez alól kivételt képeznek a fiatal és idegenhonos faállományok.

Állománynagyság (jelölés):	Ritka
Állománynagyság (tervkészítés):	Ritka (50-100 egyed dokumentált adata ismert)
Állomány változásának tendenciái és okai:	Nem ismert
Faj veszélyeztetettsége:	Közepesen veszélyeztetett az intenzív erdőgazdálkodás miatt, mely élőhelyét megsemmisítheti
Veszélyeztető tényezők:	B02 Más típusú erdővé alakítás, beleértve a monokultúrákat is; B06 Fakitermelés (kivéve tarvágás); B07 Lábonálló és fekvő holtfa eltávolítása, beleértve a törmeléket is; B08 Idős fák eltávolítása; B16 Faanyag szállítása

nagyfülű denevér (*Myotis bechsteinii*)

Irányelv melléklete:	II.; IV.
Faj előfordulásai a területen:	Konkrét előfordulási adattal nem rendelkezünk a tervezési területről, de azon kívül a tardosi Vontató-kút, valamint az agostyáni/baji Grófi-kút területéről igen, ami valószínűsíti a Natura területen való előfordulását is ennek az erdei denevérfajnak.
Állománynagyság (jelölés):	Ritka
Állománynagyság (tervkészítés):	Not Present (Dokumentált előfordulási adattal nem rendelkezünk.)
Állomány változásának tendenciái és okai:	Nem ismert
Faj veszélyeztetettsége:	Az erdők szerkezetének átalakítása, holtfák és idős fák eltávolítása jelenthet a fajra nagy mértékben veszélyt.
Veszélyeztető tényezők:	B02 Más típusú erdővé alakítás, beleértve a monokultúrát is; B06 Fakitermelés (kivéve tarvágás); B07 Lábonálló és fekvő holtfa eltávolítása, beleértve a törmeléket is; B08 Idős fák eltávolítása; F07 Sport, turisztikai és szabadidős tevékenységek

hegyesorrú denevér (*Myotis blythii*)

Irányelv melléklete:	II.; IV.
Faj előfordulásai a területen:	Egyetlen tervezési területen belüli adata a Gorbatetői-barlangból származik (ezen kívül a Natura területen kívüli agostyáni/baji Grófi-kút területéről van még közelebbi adata).
Állománynagyság (jelölés):	Ritka
Állománynagyság	Ritka (7 egyed dokumentált adata ismert)

(tervkészítéskor):

Állomány változásának tendenciái és okai:

Nem ismert

Faj veszélyeztetettsége:

Elsősorban az erdők szerkezetének átalakítása, a barlanglátogatás jelenthet rá nagy mértékben veszélyt.

Veszélyeztető tényezők:

B02 Más típusú erdővé alakítás, beleértve a monokultúrát is; F07 Sport, turisztikai és szabadidős tevékenységek

csonkafülű denevér (*Myotis emarginatus*)

Irányelv melléklete:

II.; IV.

Faj előfordulásai a területen:

Konkrét előfordulási adattal nem rendelkezünk a tervezési területről, de azon kívül a tardosi Vontató-kút, valamint az agostyáni/baji Grófi-kút területéről igen, ami valószínűsíti a Natura területen való előfordulását is.

Állomány nagyság (jelöléskor):

Ritka

Állomány nagyság (tervkészítéskor):

Not Present (Dokumentált előfordulási adattal nem rendelkezünk.)

Állomány változásának tendenciái és okai:

Nem ismert

Faj veszélyeztetettsége:

Elsősorban az erdők szerkezetének átalakítása, nagy mértékben a barlanglátogatás jelenthet rá veszélyt.

Veszélyeztető tényezők:

B02 Más típusú erdővé alakítás, beleértve a monokultúrát is; F07 Sport, turisztikai és szabadidős tevékenységek

közönséges denevér (*Myotis myotis*)

Irányelv melléklete:

II.; IV.

Faj előfordulásai a területen:

Két előfordulása ismert a tatabányai Kisréti víznyelő- és a Veres-hegyi-barlangokból, valamint egy a vérttestolnai Muflon-barlangból.

Állomány nagyság (jelöléskor):

Ritka (101-200 egyed)

Állomány nagyság (tervkészítéskor):

Ritka (100-200 egyed dokumentált adata ismert)

Állomány változásának tendenciái és okai:

Nem ismert

Faj veszélyeztetettsége:

Elsősorban az erdők szerkezetének átalakítása, a barlanglátogatás jelenthet rá nagy mértékben veszélyt.

Veszélyeztető tényezők:

B02 Más típusú erdővé alakítás, beleértve a monokultúrát is; F07 Sport, turisztikai és szabadidős tevékenységek

kereknyergű patkósdenevér (*Rhinolophus euryale*)

Irányelv melléklete:	II.; IV.
Faj előfordulásai a területen:	A Natura 2000 területről egy 1990-es évekbeli előfordulási adattal rendelkezünk, azóta a faj nem került feljegyzésre (de a Pisznice- és a Lengyel-nászbarlangokból vannak adataink).
Állomány nagyság (jelölés):	Ritka
Állomány nagyság (tervkészítés):	Not Present (Dokumentált recens előfordulási adattal nem rendelkezünk.)
Állomány változásának tendenciái és okai:	Nem ismert
Faj veszélyeztetettsége:	Elsősorban az erdők szerkezetének átalakítása, a barlanglátogatás jelenthet rá nagy mértékben veszélyt.
Veszélyeztető tényezők:	B02 Más típusú erdővé alakítás, beleértve a monokultúrát is; F07 Sport, turisztikai és szabadidős tevékenységek

nagy patkósdenevér (*Rhinolophus ferrumequinum*)

Irányelv melléklete:	II.; IV.
Faj előfordulásai a területen:	Nem rendelkezünk adatokkal a Natura 2000 területen belül (de a Pisznice- és a Lengyel-nászbarlangokból vannak adataink).
Állomány nagyság (jelölés):	Ritka
Állomány nagyság (tervkészítés):	Not Present (Dokumentált recens előfordulási adattal nem rendelkezünk.)
Állomány változásának tendenciái és okai:	Nem ismert
Faj veszélyeztetettsége:	Elsősorban az erdők szerkezetének átalakítása, a barlanglátogatás jelenthet rá nagy mértékben veszélyt.
Veszélyeztető tényezők:	B02 Más típusú erdővé alakítás, beleértve a monokultúrát is; F07 Sport, turisztikai és szabadidős tevékenységek

kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*)

Irányelv melléklete:	II.; IV.
Faj előfordulásai a területen:	1965-ös a legkorábbi adat a fajról a területen, azóta folyamatos adatokkal rendelkezünk a tervezési területen, többek között a tatabányai Denevér- és Veres-hegyi-barlangokból.
Állomány nagyság (jelölés):	Ritka (51-100)
Állomány nagyság (tervkészítés):	Ritka (250-500 egyed dokumentált adata ismert)
Állomány változásának	Nem ismert, az eltérés oka a pontosabb felmérés

tendenciái és okai:	következménye valószínűsíthetően
Faj veszélyeztetettsége:	Közepesen veszélyeztetett
Veszélyeztető tényezők:	B02 Más típusú erdővé alakítás, beleértve a monokultúrát is; F07 Sport, turisztikai és szabadidős tevékenységek Potenciálisan a jövőben ható veszélyeztető tényezők: F05 Sport, turisztikai és szabadidős infrastruktúra létrehozása vagy fejlesztése (városi vagy rekreációs területen kívül)

havasi cincér (*Rosalia alpina*)

Irányelv melléklete:	II., IV.
Faj előfordulásai a területen:	A faj bizonyosan megtalálható a Gorba-tető, Gyenyiszka, Alsó-látó-hegy, Bükk-hegy, Asszony-hegy, Kis-Teke, Nagy-Teke és a Milc-hegy vonulatain, ezen kívül előfordulása feltételezhető más északias kitettségű, illetve hegylábi, völgyi fekvésű bükkösökben, gyertyános tölgyesekben.
Állománynagyság (jelöléskor):	Ritka
Állománynagyság (tervkészítéskor):	Ritka (50-100 egyed dokumentált adata ismert)
Állomány változásának tendenciái és okai:	Nem ismert.
Faj veszélyeztetettsége:	Közepesen veszélyeztetett az intenzív erdőgazdálkodás miatt, mely élőhelyét megsemmisítheti.
Veszélyeztető tényezők:	B03 Erdőfelújítás idegenhonos vagy tájidegen fajokkal vagy azok telepítése, B06 Fakitermelés (kivéve tarvágás); B07 Lábonálló és fekvő holtfa eltávolítása, beleértve a törmeléket is; B08 Idős fák eltávolítása; B16 Faanyag szállítása

1.2.4. A tervezési területen előforduló egyéb jelentős fajok

Magyar név	Tudományos név	Védettség (V, FV)	Jelentőség
NÖVÉNYEK			
Korcs nőzirom	<i>Iris spuria</i>	V (10.000 Ft)	A Gerecsében kizárólag a HUDI 20020 kjTT-n belül fordul elő, a teljes Dunántúli-középhegységben alig ismert.
Tavaszi görvélyfű	<i>Scrophularia vernalis</i>	V (5.000 Ft)	A terület sziklaerdeiben jellemző, ritka faj, a Gerecsén kívül jóval ritkább az illetékes nemzeti park igazgatóság működési területén.

Magyar név	Tudományos név	Védettség (V, FV)	Jelentőség
Pikkelypáfrány	<i>Ceterach officinarum</i>	V (10.000 Ft)	A terület mészkő sziklagyepjeiben jellemző, országosan ritka, szubmediterrán-mediterrán növényfaj.
Méhbangó	<i>Ophrys apifera</i>	FV (250.000 Ft)	A Nagy-Tekéről régóta ismert ritka orchideafajunk, bár egyre több előfordulása válik ismertté a Dunazug-hegység más részein is. Ezek nem kis része valószínűleg friss és átmeneti megtelepedés (kertekben, felhagyott szőlőkben).
Dudatönc	<i>Physocaulis nodosus</i>	-	Karros területek molyhos-tölgyeseiben a Natura területen és a Gerecse központi részén jellemző, országosan legjelentősebb állományai itt élnek, másutt igen ritka.
ÁLLATOK			
parlagi sas	<i>Aquila heliaca</i>	FV (1.000.000 Ft)	Revírje csak erre a természetmegőrzési területre koncentrálódik, így a Gerecse kiemelkedő faja.
uhu	<i>Bubo bubo</i>	FV (500.000 Ft)	Rendszeresen jelen van a területen, alkalmasszerűen fészkel is.
fekete gólya	<i>Ciconia nigra</i>	FV (500.000 Ft)	Állandó jelenlét, költő pár.
kígyászölyv	<i>Circaetus gallicus</i>	FV (1.000.000 Ft)	Öreg és immatur példányok rendszeresen jelen vannak, így a faj későbbi fészkelése valószínűsíthető.
fehérhátú fakopáncs	<i>Dendrocopos leucotos</i>	FV (250.000 Ft)	Archív fészkelési adatokkal rendelkezünk. Táplálkozási jelek alapján továbbra is jelen van a területen.
vándorsólyom	<i>Falco peregrinus</i>	FV (500.000 Ft)	1-2 pár biztos költése ismert.
kis légykapó	<i>Ficedula parva</i>	FV (100.000 Ft)	Archív adatokkal rendelkezünk a fajról. Vizsgálatok alapján valószínűsíthetően már kihalt a területéről.
rétisas	<i>Haliaeetus albicilla</i>	FV (1.000.000 Ft)	1 költőpár ismert a természetmegőrzési terület határán.

Magyar név	Tudományos név	Védettség (V, FV)	Jelentőség
darázsölyv	<i>Pernis apivorus</i>	FV (100.000 Ft)	Néhány költőpár ismert.
bajszos sármány	<i>Emberiza cia</i>	FV (100.000 Ft)	5-8 pár költőpár ismert.

31. táblázat: A tervezési területen előforduló egyéb jelentős fajok

1.3. Területhasználat

1.3.1. Művelési ág szerinti megoszlás

A tervezési területen az erdők kiterjedése a legnagyobb, a terület kb. 93%-át teszi ki. Legelőként nyilvántartott területek aránya 4% körüli, míg a szántóterületek részesedése alig haladja meg az 1%-ot. Az egyéb művelési ágban lévő területek részesedése nem éri el a másfél százalékot.

művelési ág	terület (ha)	arány(%)
erdő	2267,0754	93,03
fásított terület	0,3692	0,02
gyep (legelő)	107,4591	4,41
gyep (rét)	10,4923	0,43
gyümölcsös	0,7035	0,03
kert	0,2894	0,01
kivett	17,2772	0,71
szántó	32,3723	1,33
szőlő	0,9231	0,04
ÖSSZESEN	2436,9615	100

32. táblázat: Művelési ág szerinti megoszlás

1.3.2. Tulajdoni viszonyok

A terület körülbelül 93%-a van állami tulajdonban. A magántulajdonban lévő területek részesedése közel 6%, míg önkormányzatok részesedése elenyésző.

Tulajdonos	terület (ha)	arány %
magántulajdon	141,6445	5,81
Magyar Állam	2279,514	93,54
Önkormányzat	10,9171	0,45
részvénytársaság	4,8859	0,20
ÖSSZESEN	2436,9615	100

33. táblázat: Tulajdoni viszonyok

1.3.3. Területhasználat és kezelés

1.3.3.1. Mezőgazdaság

A területen a mezőgazdasági tevékenység nem jelentős. Gyepként művelt területek mindössze három lokalitásban jelennek meg: Baj-Vértesszőlős között magyar tarkamarha legeltetés folyik egy cserjementesített legelőn, míg Tata-Agostyán határában helyenként ló és alkalmoszerű juh-, illetve kecskelegeltetés és kaszálás valósul meg mint élőhely fenntartás. Vértestolna határában pedig kaszálással tartanak fent gyep fragmentumokat. A gyepterületek egy része szántó művelési ágban szerepel a földhivatali nyilvántartásban, ez magában hordozza a beszántás veszélyét. Vértesszőlős belterületétől É-ra, Baj területén és a Vértestolnától északra lévő legelők jelentős része beerdősült. Szántók kis kiterjedésben, elsősorban a Natura 2000 terület szélein találhatóak, öt foltban. Zömmel kis parcellák, melyek egy része a földhivatali nyilvántartással ellentétben beerdősült. Kert, szőlő, gyümölcsös művelési ágú földrészlet kis kiterjedésben található a területen. Kivett területek hasznosítás tekintetében elsősorban saját használatú utak (4,8 ha), közutak (3 ha), állami területek (4 ha), üzemek (1,9 ha), emellett megemlítendőek még a vízfolyások (1 ha) is.

1.3.3.2. Erdészet, erdőgazdálkodás

A Gerecse kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület erdőterületein általánosan jelentkeznek az intenzív erdőgazdálkodás kedvezőtlen természetvédelmi hatásai. Nagy kiterjedésben fordulnak elő összefüggő vágásterületek, fiatalosok, rontott, sarjzatott állományok, helyenként idegenhonos fafajok és őshonos fafajok mesterségesen létrehozott állományai is. Többnyire felismerhetők bennük az eredeti vegetáció maradványai, de szerkezeti összetételük, változatosságuk, fajgazdagságuk lényegesen eltér, elmarad a természetes állományokétól. Érzékenyebb növényfajaik eltűnnek és egyre ritkábbá válva visszaszorulnak a természetes állományokba. Az erdőkre vonatkozóan részletes adatok táblázatos formában mellékeljük, ezeknek az adatoknak rövid elemzését szöveges formában is elvégezzük.

A területen legjellemzőbbek a cseresek, melyek 729 ha-t foglalnak el. Területi kiterjedésben ezt követik a bükkösök 280, majd a molyhos tölgyesek és kőrisesek 230 ha körüli területtel. A gyertyánosok és gyertyános tölgyesek 200-200 ha-t foglalnak el. Jelentősek még a juharosok, kocsányos és kocsánytalan tölgyesek, valamint a hársasok. Kicsi, néhány hektáros kiterjedésben vannak jelen az égeresek és füzesek. Idegenhonos fafajok közül jelentős az akác, amely 53 ha-on található, az erdei fenyő 27 ha, a fekete fenyő mindössze 2-3 ha területet foglal el.

A területen viszonylag kedvező az öreg erdők aránya, a kb. harmadán 100 évnél idősebb erdőállományok élnek, melyek elsősorban cseresek (190 ha) és tölgyesek (248 ha), de idős kőrisesek (110 ha) és gyertyánosok (103 ha) is jelentős kiterjedésben találhatóak.

Az erdősítések során legjellemzőbb a természetes mag eredetű erdőfelújítás mesterséges kiegészítéssel, de a tisztán mesterséges felújítást is sok esetben alkalmazzák.

Az erdőterületek 96,6 %-a állami tulajdonban van, elenyésző az egyéb tulajdonosok aránya. A területen az országos erdő állomány adattár alapján 2387,98 ha üzemtervezett erdő található, melyből 2307,84 ha állami tulajdonban van. Magántulajdonban 80,14 ha erdőterület áll.

Az alábbiakban olvashatóak az Gerece kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területre vonatkozó erdőgazdálkodási adatok táblázatos formában (illetve a részletes táblázatokat a Mellékletek fejezetben közöljük.)

(adatok forrása: Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Erdészeti Igazgatóság, 2017)

Tulajdonformák területmegoszlása

Tulajdonforma	Erdő-		Egyéb-		Összesen	
	ha	db	ha	db	ha	db
	r é s z l e t					
Állami tulajdon	2.208,96	305	98,88	550	2.307,84	360
Közösségi tulajdon	-	-	-	-	-	-
Magán tulajdon	76,38	33	3,76	7	80,14	40
Vegyes tulajdon	-	-	-	-	-	-
Összesen	2.285,34	338	102,64	62	2.387,98	400

34. táblázat: Tulajdonformák területmegoszlása

Fafajok korosztály táblája (terület, ha)

Natura 2000 terület: 65 Gerecse Faanyagtermelést szolgáló erdők

Fafaj	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-	Összesen	%
Kst m													
Kst s									0,13			0,13	1,8
Ktt m													
Ktt s													
Et													
T össz									0,13			0,13	1,8
Cs m	0,11	0,11	1,5										
Cs s													
Cs össz	0,11											0,11	1,5
Bükk m													
Bükk s													
B össz													
Gyertyán					0,13							0,13	1,8
Akác m	0,26											0,26	3,5
Akác s	1,58		0,08		0,08	1,56						3,30	44,7
A össz	1,84		0,08		0,08	1,56						3,56	48,2
Juhar			0,38		0,75	0,12						1,25	16,9
Szil													
Kóris	0,06		0,49									0,55	7,4
EKL													
J-EKL össz	0,06		0,87		0,75	0,12						1,80	24,4
NNY													
HNY													
NY össz													
Fűz													
Éger					1,49							1,49	20,2
Hárs													
ELL		0,17										0,17	2,3
Fűz-ELL ö		0,17			1,49							1,66	22,5
EF													
FF													
LF													
VF													
EGYF													
F össz													
Összes	2,01		1,12		2,45	1,68			0,13			7,39	100,0
Üres													
Mindösszesen												7,39	

Fafajok korosztály táblája (terület, ha)

Natura 2000 terület: 65 Gerecse Különleges erdők

Fafaj	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-	Összesen	%
Kst m		1,36	0,48			3,31	34,15	1,07			0,03	40,40	1,8
Kst s								2,34	1,13		0,97	4,44	0,2
Ktt m	19,54	18,47	8,38			5,23	1,71	21,63			10,31	85,27	3,8
Ktt s					1,54	0,26	1,19	13,05	3,64	9,26	97,89	126,83	5,7
Et			0,22			0,82	0,55	5,95	20,53	19,04	139,71	186,82	8,4
T össz	19,54	19,83	9,08		1,54	9,62	37,60	44,04	25,30	28,30	248,91	443,76	19,9
Cs m	24,80	37,30	16,27	5,25	49,09	24,71	13,82	56,04		0,10	7,42	234,80	10,5
Cs s			2,71	0,12	17,77	7,93	3,97	59,63	81,45	25,96	182,32	381,86	17,1
Cs össz	24,80	37,30	18,98	5,37	66,86	32,64	17,79	115,67	81,45	26,06	189,74	616,66	27,6
Bükk m	20,26	51,86	12,36	21,77		2,41	18,71	8,64	6,71		27,01	169,73	7,6
Bükk s				3,64	0,71	0,17	4,02	17,13	17,24	4,79	42,65	90,35	4,0
B össz	20,26	51,86	12,36	25,41	0,71	2,58	22,73	25,77	23,95	4,79	69,66	260,08	11,7
Gyertyán	10,93	14,07	14,72	30,63	20,74	16,12	13,09	32,71	18,45	15,89	103,60	290,95	13,0
Akác m		1,67										1,67	0,1
Akác s		0,75	16,95	8,00	22,25	3,57	2,30	1,58				55,40	2,5
A össz		2,42	16,95	8,00	22,25	3,57	2,30	1,58				57,07	2,6
Juhar	7,13	10,50	24,55	12,25	20,30	14,58	3,40	4,23	4,22	7,94	22,45	131,55	5,9
Szil		1,71	0,12	0,98	1,45							4,26	0,2
Kóris	0,27	1,48	12,50	5,73	8,27	8,91	14,41	33,84	23,72	32,39	110,78	252,30	11,3
EKL		0,47	0,99		0,17	0,35		2,62	0,53	2,90	9,83	17,86	0,8
J-EKL össz	7,40	14,16	38,16	18,96	30,19	23,84	17,81	40,69	28,47	43,23	143,06	405,97	18,2
NNY													
HNY			0,22									0,22	
NY össz	0,22											0,22	
Fűz			7,13		1,55			1,55				10,23	0,5
Éger													
Hárs	0,84	1,91	4,57	1,79	0,95	7,60	12,73	11,69	31,52	4,13	33,40	111,13	5,0
ELL		0,99			2,18							3,17	0,1
Fűz-ELL ö	0,84	2,90	11,70	1,79	4,68	7,60	12,73	13,24	31,52	4,13	33,40	124,53	5,6
EF					16,36	11,59						27,95	1,3
FF				0,32	0,88	1,38	0,27			0,86	0,32	4,03	0,2
LF													
VF													
EGYF													
F össz				0,32	17,24	12,97	0,27			0,86	0,32	31,98	1,4
Összes	83,77	142,54	122,17	90,48	164,21	108,94	124,32	273,70	209,14	123,26	788,69	2 231,22	100,0
Üres												46,73	
Mindösszes												2 277,95	

Fafajok korosztály táblája (terület, ha)

Natura 2000 terület: 65 Gerecse Összesen

Fafaj	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-	Összesen	%
Kst m		1,36	0,48			3,31	34,15	1,07			0,03	40,40	1,8
Kst s								2,34	1,26		0,97	4,57	0,2
Ktt m	19,54	18,47	8,38			5,23	1,71			21,63	10,31	85,27	3,8
Ktt s					1,54	0,26	1,19	13,05	3,64	9,26	97,89	126,83	5,7
Et			0,22			0,82	0,55	5,95	20,53	19,04	139,71	186,82	8,3
T össz	19,54	19,83	9,08		1,54	9,62	37,60	44,04	25,43	28,30	248,91	443,89	19,8
Cs m	24,91	37,30	16,27	5,25	49,09	24,71	13,82	56,04		0,10	7,42	234,91	10,5
Cs s			2,71	0,12	17,77	7,93	3,97	59,63	81,45	25,96	182,32	381,86	17,1
Cs össz	24,91	37,30	18,98	5,37	66,86	32,64	17,79	115,67	81,45	26,06	189,74	616,77	27,6
Bükk m	20,26	51,86	12,36	21,77		2,41	18,71	8,64	6,71		27,01	169,73	7,6
Bükk s				3,64	0,71	0,17	4,02	17,13	17,24	4,79	42,65	90,35	4,0
B össz	20,26	51,86	12,36	25,41	0,71	2,58	22,73	25,77	23,95	4,79	69,66	260,08	11,6
Gyertyán	10,93	14,07	14,72	30,63	20,87	16,12	13,09	32,71	18,45	15,89	103,60	291,08	13,0
Akác m	0,26	1,67										1,93	0,1
Akác s	1,58	0,75	17,03	8,00	22,33	5,13	2,30	1,58				58,70	2,6
A össz	1,84	2,42	17,03	8,00	22,33	5,13	2,30	1,58				60,63	2,7
Juhar	7,13	10,50	24,93	12,25	21,05	14,70	3,40	4,23	4,22	7,94	22,45	132,80	5,9
Szil		1,71	0,12	0,98	1,45							4,26	0,2
Kóris	0,33	1,48	12,99	5,73	8,27	8,91	14,41	33,84	23,72	32,39	110,78	252,85	11,3
EKL		0,47	0,99		0,17	0,35		2,62	0,53	2,90	9,83	17,86	0,8
J-EKL össz	7,46	14,16	39,03	18,96	30,94	23,96	17,81	40,69	28,47	43,23	143,06	407,77	18,2
NNY													
HNY			0,22									0,22	
NY össz			0,22									0,22	
Fűz			7,13		1,55			1,55				10,23	0,5
Éger					1,49							1,49	0,1
Hárs	0,84	1,91	4,57	1,79	0,95	7,60	12,73	11,69	31,52	4,13	33,40	111,13	5,0
ELL		0,99	0,17		2,18							3,34	0,1
Fűz-ELL ö	0,84	2,90	11,87	1,79	6,17	7,60	12,73	13,24	31,52	4,13	33,40	126,19	5,6
EF					16,36	11,59						27,95	1,2
FF				0,32	0,88	1,38	0,27			0,86	0,32	4,03	0,2
LF													
VF													
EGYF													
F össz				0,32	17,24	12,97	0,27			0,86	0,32	31,98	1,4
Összes	85,78	142,54	123,29	90,48	166,66	110,62	124,32	273,70	209,27	123,26	788,69	2 238,61	100,0
Üres												46,73	
Mindösszes												2 285,34	

35. táblázat: Fafajok korosztály táblája (terület, ha)

Fafajok korosztály táblája (fakészlet, m³)

Natura 2000 terület: 65 Gerecse Faanyagtermelést szolgáló erdők

Fafaj	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-	Összesen	%
Kst m													
Kst s									26			26	2,4
Ktt m													
Ktt s													
Et													
T össz									26			26	2,4
Cs m	1											1	0,1
Cs s													
Cs össz	1											1	0,1
Bükk m													
Bükk s													
B össz													
Gyertyán					26							26	2,4
Akác m	2											2	0,2
Akác s	13		6		15	234						268	24,9
A össz	15		6		15	234						270	25,1
Juhar			40		142	14						196	18,2
Szil													
Kóris			84									84	7,8
EKL													
J-EKL össz			124		142	14						280	26,0
NNY													
HNY													
NY össz													
Fűz													
Éger					459							459	42,7
Hárs													
ELL			13									13	1,2
Fűz-ELL ö			13		459							472	43,9
EF													
FF													
LF													
VF													
EGYF													
F össz													
Összes	16		143		642	248			26			1 075	100,0

Fafajok korosztály táblája (fakészlet, m³)

Natura 2000 terület: 65 Gerecse Különleges erdők

Fafaj	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-	Összesen	%
Kst m		84	67			1 077	9 819	346			17	11 410	2,3
Kst s								660	290		267	1 217	0,2
Ktt m	424	815	761			1 857	738			8 466	2 410	15 471	3,1
Ktt s					328	80	486	4 403	1 236	3 381	34 695	44 609	8,8
Et			26			144	61	928	2 514	1 400	12 501	17 574	3,5
T össz	424	899	854		328	3 158	11 104	14 803	4 040	4 781	49 890	90 281	17,9
Cs m	351	1 162	1 365	757	13 075	8 182	4 530	20 619		22	1 959	52 022	10,3
Cs s			150	25	3 082	1 885	1 367	20 267	24 102	6 462	47 804	105 144	20,8
Cs össz	351	1 162	1 515	782	16 157	10 067	5 897	40 886	24 102	6 484	49 763	157 166	31,1
Bükk m	265	1 554	979	3 525		690	8 671	3 719	3 453		16 143	38 999	7,7
Bükk s				1 228	89	60	2 321	7 879	9 055	2 884	20 106	43 622	8,6
B össz	265	1 554	979	4 753	89	750	10 992	11 598	12 508	2 884	36 249	82 621	16,3
Gyertyán	136	469	1 438	2 637	1 971	2 449	2 638	6 909	5 237	3 209	14 686	41 779	8,3
Akác m		171										171	
Akác s		75	2 292	1 127	3 346	418	278	199				7 735	1,5
A össz		246	2 292	1 127	3 346	418	278	199				7 906	1,6
Juhar	34	720	1 804	1 917	3 235	2 550	469	784	892	1 206	3 346	16 957	3,4
Szil		49	20	122	272							463	0,1
Kóris		41	1 137	1 055	1 340	1 955	2 557	9 036	4 682	8 878	24 760	55 441	11,0
EKL		19	54		5	40		1 072	148	302	1 079	2 719	0,5
J-EKL össz	34	829	3 015	3 094	4 852	4 545	3 026	10 892	5 722	10 386	29 185	75 580	15,0
NNY													
HNY			18									18	
NY össz			18									18	
Fűz			813		290			351				1 454	0,3
Éger													
Hárs		102	470	253	240	2 428	5 129	4 545	15 235	1 339	9 409	39 150	7,7
ELL		109			490							599	0,1
Fűz-ELL ö		211	1 283	253	1 020	2 428	5 129	4 896	15 235	1 339	9 409	41 203	8,2
EF					4 559	3 303						7 862	1,6
FF				79	241	220	89			189	86	904	0,2
LF													
VF													
EGYF													
F össz				79	4 800	3 523	89			189	86	8 766	1,7
Összes	1 210	5 370	11 394	12 725	32 563	27 338	39 153	90 183	66 844	29 272	189 268	505 320	100,0

Fafajok korosztály táblája (fakészlet, m³)

Natura 2000 terület: 65 Gerecse Összesen

Fafaj	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-	Összesen	%
Kst m		84	67			1 077	9 819	346			17	11 410	2,3
Kst s								660	316		267	1 243	0,2
Ktt m	424	815	761			1 857	738	8 466			2 410	15 471	3,1
Ktt s					328	80	486	4 403	1 236	3 381	34 695	44 609	8,8
Et			26			144	61	928	2 514	1 400	12 501	17 574	3,5
T össz	424	899	854		328	3 158	11 104	14 803	4 066	4 781	49 890	90 307	17,8
Cs m	352	1 162	1 365	757	13 075	8 182	4 530	20 619	22		1 959	52 023	10,3
Cs s			150	25	3 082	1 885	1 367	20 267	24 102	6 462	47 804	105 144	20,8
Cs össz	352	1 162	1 515	782	16 157	10 067	5 897	40 886	24 102	6 484	49 763	157 167	31,0
Bükk m	265	1 554	979	3 525		690	8 671	3 719	3 453		16 143	38 999	7,7
Bükk s				1 228	89	60	2 321	7 879	9 055	2 884	20 106	43 622	8,6
B össz	265	1 554	979	4 753	89	750	10 992	11 598	12 508	2 884	36 249	82 621	16,3
Gyertyán	136	469	1 438	2 637	1 997	2 449	2 638	6 909	5 237	3 209	14 686	41 805	8,3
Akác m	2	171										173	
Akác s	13	75	2 298	1 127	3 361	652	278	199				8 003	1,6
A össz	15	246	2 298	1 127	3 361	652	278	199				8 176	1,6
Juhar	34	720	1 844	1 917	3 377	2 564	469	784	892	1 206	3 346	17 153	3,4
Szil		49	20	122	272							463	0,1
Kóris		41	1 221	1 055	1 340	1 955	2 557	9 036	4 682	8 878	24 760	55 525	11,0
EKL		19	54		5	40		1 072	148	302	1 079	2 719	0,5
J-EKL össz	34	829	3 139	3 094	4 994	4 559	3 026	10 892	5 722	10 386	29 185	75 860	15,0
NNY													
HNY			18									18	
NY össz			18									18	
Fűz			813		290			351				1 454	0,3
Éger					459							459	0,1
Hárs		102	470	253	240	2 428	5 129	4 545	15 235	1 339	9 409	39 150	7,7
ELL		109	13		490							612	0,1
Fűz-ELL ö		211	1 296	253	1 479	2 428	5 129	4 896	15 235	1 339	9 409	41 675	8,2
EF					4 559	3 303						7 862	1,6
FF				79	241	220	89			189	86	904	0,2
LF													
VF													
EGYF													
F össz				79	4 800	3 523	89			189	86	8 766	1,7
Összes	1 226	5 370	11 537	12 725	33 205	27 586	39 153	90 183	66 870	29 272	189 268	506 395	100,0

36. táblázat: Fafajok korosztály táblája (terület, ha)

Faállománytípusok megoszlása fatermőképességi csoportok szerint

Faállomány típus		Faanyagtermelést szolgáló erdőkben				Különleges erdőkben				Összes erdőkben			
		Jó	Közepes	Gyenge	Összes	Jó	Közepes	Gyenge	Összes	Jó	Közepes	Gyenge	Összes
Bükkös	ha					165,57	58,56	56,28	280,41	165,57	58,56	56,28	280,41
	%					59,0	20,9	20,1	100,0	59,0	20,9	20,1	100,0
Gy-tölgyes	ha					85,89	97,68	7,10	190,67	85,89	97,68	7,10	190,67
	%					45,0	51,2	3,7	100,0	45,0	51,2	3,7	100,0
Kt. tölgyes	ha					15,52	57,62	1,94	75,08	15,52	57,62	1,94	75,08
	%					20,7	76,7	2,6	100,0	20,7	76,7	2,6	100,0
Ks. tölgyes	ha					37,81			37,81	37,81			37,81
	%					100,0			100,0	100,0			100,0
Cseres	ha					283,94	365,37	80,43	729,94	283,94	365,37	80,43	729,94
	%					38,9	50,1	11,0	100,0	38,9	50,1	11,0	100,0
Mo. tölgyes	ha						83,80	149,75	233,55		83,80	149,75	233,55
	%						35,9	64,1	100,0		35,9	64,1	100,0
Akácos	ha		3,27	0,42	3,69		48,35	1,11	49,46		51,62	1,53	53,15
	%		88,6	11,4	6,9		97,8	2,2	93,1		97,1	2,9	100,0
Gyertyános	ha					19,73	84,70	94,29	198,72	19,73	84,70	94,29	198,72
	%					9,9	42,6	47,4	100,0	9,9	42,6	47,4	100,0
Juharos	ha					47,61	39,95	13,91	101,47	47,61	39,95	13,91	101,47
	%					46,9	39,4	13,7	100,0	46,9	39,4	13,7	100,0
Kőrises	ha	0,87			0,87	26,65	183,03	16,87	228,55	27,52	185,03	16,87	229,42
	%	100,0			0,4	11,7	81,0	7,4	99,6	12,0	80,7	7,4	100,0
Ek. lombos													
N.nyár-n.fűz													
Hazai nyáras													
Füzes							9,24	9,24			9,24	9,24	
							100,0	100,0			100,0	100,0	
Égeres		2,58			2,58					2,58			2,58
		100,0			100,0					100,0			100,0
Hársas						55,04	11,27		66,31	55,04	11,27		66,31
						83,0	17,0		100,0	83,0	17,0		100,0
Nyíres													
El. lombos			0,25		0,25						0,25		0,25
			100,0		100,0						100,0		100,0
Erdei fenyves						27,26			27,26	27,26			27,26
						100,0			100,0	100,0			100,0
Feketefenyves							2,75	2,75			2,75	2,75	
							100,0	100,0			100,0	100,0	
Lucfenyves													
Egyéb fenyves													

ÖSSZESEN	ha	3,45	3,52	0,42	7,39	765,02	1032,5	433,67	2231,2	768,47	1036,05	434,09	2238,6
	%	46,7	47,6	5,7	0,3	34,3	46,3	19,4	99,7	34,3	46,3	19,4	100,0
ÜRES	ha								46,73				46,73
MINDÖSSZES	ha				7,39				2277,95				2285,34
	%				0,3				99,7				100,0

37. táblázat: Faállománytípusok megoszlása fatermőképességi csoportok szerint

1.3.3.3. Vadgazdálkodás, vadászat, halászat, horgászat

A növényzetre és az egyes növényfajokra nézve az egyik legfontosabb veszélyeztető tényező a teljes területen a túltartott vadállomány. A hazánkban nem honos muflon nagy csapatai mellett a terület természetes eltartóképességét (többszörösen) meghaladó számban fordul elő vaddisznó és gímszarvas is. A túltartott vadállomány taposásával, túrásával és rágásával átalakítja, lecsupasítja az erdők gyepszintjét és a sztyepréteket, máshol a felújításokban, cserjeszintekben töviskes cserjék (galagonya, vadrózsa, kökény) feldúsulását okozzák.

A területen 4 vadásztársaság működik, ezek közül legjelentősebbek a Budapesti Erdőgazdaság Zrt. Süttöi erdőszete a 11-25235-512 kódszámú területen és a Vértesi Erdő Zrt a 11-25245-510 kódszámú területen. Kisebb területen érintett a 11-25286-512-os számú vadászterületen gazdálkodó Feketekő Vadásztársaság, és egyetlen kis foltban a 11-25255-510 kódszámú vadászterületen a Vértesaljai Földtulajdonosok Vadásztársasága.

Halászati, horgászati tevékenység nem folyik a területen.

1.3.3.4. Vízgazdálkodás

A Gerecsé kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület részben érintett az Észak-dunántúli Vízmű Zrt. üzemeltetése alatt álló közcélú vízellátást szolgáló vízbázisok védőidomai, védőövezeti által:

Tardos-Gorba tető térsége: H-7442-14/2009. számon kijelölt tardosi vízbázis hidrogeológiai védőövezet B zónája.

Tatabánya és Tarján esetében: 35800/1737-14/2016. ált. számon kijelölt Tatabánya, XIV/A vízakna hidrogeológiai B védőidoma és hidrogeológiai védőövezete B zónája.

A területen átfolyik a Bikol-patak és a Tarjáni Malom-patak. A Malom-patak teljesen mesterséges csatorna kialakítású földmederben folyik. Oldalágával együtt 900 m hosszan, fenntartási tevékenységgel (kaszálás) rendszeresen érintett. Természetvédelmi oltalom alatt álló, közösségi jelentőségű IV. és V. mellékletes fajok élőhelyeül szolgál, a környező *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440) vízellátását biztosítja. A Bikol-patak kb. 3,5 km hosszan folyik a természet megőrzési területen, kisebb szakaszok kivételével medre természetes alakulású. A vízfolyás mentén található kb. 500 m hosszan a terület unikális, jó állapotú patakmenti égerligete. A vízmeder rendszeres beavatkozásokkal nem kezelt.

A vízgazdálkodási tevékenység közösségi jelentőségű élőhelyekre és fajokra nincs jelentős hatással.

1.3.3.5. Turizmus

A terület idegenforgalmi hasznosítása jelentős és fokozódó. Több lokális fejlesztés indult el, amely a forgalmat tovább fogja generálni (Tatabánya, Turul: Gerece Kapuja projekt, via ferrata fejlesztés Tatabánya; Agostyáni Arborétum fejlesztése; Natúrparki tanösvények; Tardos, Malomvölgy, stb.).

Szervezett turizmus a teljesítménytúrákra (2017-ben 12 engedélyezett verseny és számos táborozás) koncentrálódik. Turistautakkal sűrűn feltárt a terület. A technikai sporttevékenységek közül a terepmotorozás, korábbinál kisebb mértékben ugyan, de jelen van a területen. Ezek mellett a közeli siklóernyő starthely, vadászati turizmus, terepjárózás és a hegyi kerékpározás említendő meg.

Egyes közösségi jelentőségű élőhelyekre és fajokra (pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel (91H0)*; lejtők és sziklatörmelékek erdői (9180)*; nagyközönség számára meg nem nyitott barlangok (8310); piszedenevér (*Barbastella barbastellus*); nagyfülű denevér (*Myotis bechsteinii*); hegyesorrú denevér (*Myotis blythii*); csonkafülű denevér (*Myotis emarginatus*); közönséges denevér (*Myotis myotis*); kereknyergű patkósdenevér (*Rhinolophus euryale*); nagy patkósdenevér (*Rhinolophus ferrumequinum*); kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*)) a turizmus negatív hatással van.

1.3.3.6. Ipar

Ipari tevékenység nem folyik, lefektetett bányatelek nincs a területen.

1.3.3.7. Infrastruktúra

A tervezési területen csak a Tardos-Süttő műút található. Rögzített utak (köves, murvás, földutak) nagy számban találhatóak, ezeknek zömmel erdészeti- vagy a vadgazdálkodási szerepük van.

Nagyfeszültségű (120-400kW) távvezeték nem keresztezi a területet. Középfeszültségű légvezeték Süttő, Alsóvadács környezetében húzódik a közút mellett és az erdősz-, vadászház környezetében.

A terület közelében halad el az M1-es autópálya és az 1-es főút, ami a déli részeken jelentős zaj- és légszennyezést okoz.

Az infrastruktúrális létesítmények alapvetően nem befolyásolják a területen lévő jelölő fajok és élőhelyek fennmaradását.

2017. június elején indult el a Gerece Kapuja fejlesztés Tatabánya, Turul parkerdőnél. Ennek az erdei fejlesztésnek a természetvédelmi hatásairól még nincs információnk.

1.3.3.8. Településrendezési eszközök

Tatabánya:

A Településszerkezeti tervről szóló, érvényben lévő Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 43/2018. (IV. 19.) határozata, valamint a Helyi Építési Szabályzatáról szóló Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 8/2018. (IV. 19.) önkormányzati rendelete szerint a Natura 2000 területen található helyrajzi számok az alábbi övezetekbe tartoznak:

- Üh-3 - hétvégiházak terület
Az övezet paraméterei:
beépítés módja: SZ (szabadonálló)

legkisebb kialakítható telekterület: 1000

legnagyobb beépítettség (%): 10

legkisebb zöldfelületi arány (%): 80

legnagyobb ép. magasság (m): <4

30.§ (1) A hétvégi házas terület övezete legfeljebb egy üdülőegységes üdülőépület elhelyezésére szolgál.

(2) Az építési övezetben telkenként egy főépület létesíthető, amely egy üdülőegységet, és a (4) bekezdés szerinti egyéb rendeltetést tartalmazhat, továbbá egy tárolási célú melléképület létesíthető.

(3) A hétvégi házas területek övezetében lévő telkek részleges közművesítettség (víz, villany, csapadékvíz-elvezetés és a - szennyvízcsatorna hálózat kiépítéséig közműpótló műtárggyal /zárt szennyvízgyűjtő/ történő szennyvízelhelyezés) feltételeinek biztosításával építhetők be.

(4) A hétvégi házas terület övezetében elhelyezhető épületek az üdülő rendeltetésen kívül az üdülőnépesség ellátását szolgáló:

a) sport,

b) kereskedelmi, szolgáltató rendeltetésűek is lehetnek.

(5) Az építési övezet telkein legfeljebb 90 m² alapterületű épület építhető.

(6) Az építési övezetben állattartó épület nem helyezhető el.

(7) Az építési övezetben a fő rendeltetést kiszolgáló építményként csak tároló, közműbecsatlakozási műtárgy, kerti építmény helyezhető el.

(8) A telkeken 5 méter előkertet kell kialakítani, amelynek határa egyben kötelező építési vonal.

(9) Az építési övezetben pinceszint létesíthető. Terepszint alatti építményt legfeljebb a telekterület 20%-a mértékben lehet elhelyezni, amennyiben a zöldfelületi követelmények is teljesülnek.

- Ka - Különleges beépítésre szánt adóállomás területe

31.§ (1) Különleges beépítésre szánt terület Tatabányán az

1. Adóállomás területe (Ka),

(2) A Ka jelű, különleges terület – adóállomás építési övezetben az adóállomás rendeltetéséhez kapcsolódó építmények létesíthetők. Technológiai építmény, műtárgy magassági korlátozás nélkül létesíthető.

Az övezet paraméterei:

a beépítés módja: SZ (szabadonálló)

legkisebb kialakítható telekterület: 2000

legnagyobb beépítettség (%): 40

legkisebb zöldfelületi arány (%): 40

legnagyobb ép. magasság (m): <6

- Ev - védelmi erdőterület; Ev-k - védelmi, másodlagosan közjóléti erdőterület

35.§ (1) Erdőterület az üzemtervezett erdők és a településrendezési eszközök szerint tervezett erdők területe

(3) Az Ev jelű, védelmi rendeltetésű és az Ev-k jelű, védelmi, másodlagosan közjóléti erdőövezetben épület nem létesíthető. Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló kormányrendelet 32. §-a szerinti építmények akkor helyezhetők el, ha azok az erdőt védelmi rendeltetésének betöltésében nem zavarják.

(4) A védelmi, másodlagosan közjóléti erdőövezetben, az erdei turizmus és a szabadidő eltöltésével összefüggő épületnek nem minősülő építmények alakíthatók ki.

- Mk-2 jelű, kertes mezőgazdasági terület

38.§ (1) Kertes mezőgazdasági terület a vegyes kert-, szőlő-, gyümölcsgazdálkodást és a pihenést szolgáló, Mk jelű, mezőgazdasági terület.

(6) Az Mk-2 övezetben az építmény elhelyezés feltételei a következők:

- a) beépíthető telek területe: min. 720m²,
- b) beépítési mód: oldalhatáron álló vagy szabadonálló,
- c) épületmagasság: max. 4,5 m,
- d) beépítettség mértéke: max. 5%, de nem lehet több 90 m² -nél.

(7) Az Mk-2 övezetben a legalább 720 m² területű zártkerti művelésből kivett telken 10%-os beépítettséggel, de legfeljebb 90 m² alapterülettel lakóépület létesíthető. A lakóépület épületmagassága legfeljebb 4, 5 m lehet.

Vértesszőlős:

VÉRTESSZŐLŐS ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATA VÉRTESSZŐLŐS KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK 15/2005. (X. 17) Ök. rendelete egységes szerkezetben :

A terület egy része védelmi erdő övezetbe tartozik, melyre az alábbi előírások vonatkoznak:

(2) Az Ev jelű övezetbe tartozó erdőrészek elsődleges rendeltetése a védelem, amelynek:

- a) a természeti területeken, láprekonstrukciós és élőhely gazdálkodási területen megjelenő védett,
- b) levegő és zajvédelmi, földvédelmi, települési környezetvédelmi védő,
- c) erózió és defláció elleni védő,
- d) geofizikai stabilizációs, sérült vagy szennyezett területeken rekultivációs védő funkciója van. (

(3) Az övezetben a beépítés mértéke 0%, ahol: a) csak erdei berendezések, építmények létesíthetők b) a kialakítható legkisebb telek területe legalább 1500 m²

(5) Kerítés kizárólag természetvédelmi, illetve erdő – és vadgazdálkodási célból létesülhet.

A terület legjelentősebb része Má1 övezetbe tartozik, a természetben is szántó művelési ágú területek Má2 övezetbe tartoznak.

42. § (2) A mezőgazdasági területekre az alábbi általános előírások vonatkoznak:

a) Az egyes övezetekben bármilyen rendeltetésű épület kizárólag a helyi építési hagyományoknak megfelelő, tájba illő építészeti kialakítással, 25320°-45° közötti szimmetrikus tető hajlásszögű tetővel létesíthető, lejtő felől lejtővel párhuzamos, vagy a lejtő irányában kontyolt kialakítással.

b) A vízfolyások mentén 50-50 m-es sávban épületek, 254 nyomvonalas építményeken kívül egyéb építmények nem helyezhetők el, a gyepművelésű területhasználat megőrizendő.

c) Állatok tartása a vonatkozó jogszabályokban, előírt környezetvédelmi, közegészség-ügyi és állategészségügyi előírások betartásával történhet.

d) Általános mezőgazdasági terület (Má/) és korlátozott használatú mezőgazdasági terület (Mv) övezeteiben, az épületek elhelyezése és építészeti kialakítása során az alábbiakat kell alkalmazni:

da) az építési hely határvonala a szabályzat, vagy a szabályozási terv eltérő rendelkezése hiányában a telekhatártól legalább 20,0 méter, valamint a 8. § (6) bekezdés szerinti, db) az építési határvonalon kívül, az elő-, oldal- és hátsókertben szabad lépcsőn, és rámpán kívül

semmilyen egyéb kerti építmény, felszínen megjelenő egyéb melléképítmény, semmilyen épület nem helyezhető el, dc) az épületek zöldtető alkalmazásával, részben terepbe süllyesztéssel lapostetővel is létesülhetnek, dd) ha a tetőszerkezet fesztávolsága a 12,0 m-t meghaladja a tetőhajlásszöge legfeljebb 30° lehet, de) a tetőhéjzat anyaga lehet égetett cserép, vagy lemezfedés melyek a föld, illetve a magyarországi kövek természetes színeinek megfelelő színezésűek lehetnek,

e) Ha az építeni kívánt felszíni építmény egy szintben elhelyezni kívánt bruttó alapterülete meghaladja általános mezőgazdasági területen az 500 m² -t, továbbá bármely homlokzatra vetített építménymagassága eléri a 4,5 m-t, akkor az a tájképet jelentősen megváltoztató építménynek minősül, s elhelyezése csak a tájképbe való illeszkedést igazoló egyéb jogszabály szerinti látványterv alapján történhet. (3) 257 258 Birtokközpont az Má-5 jelű övezeten kívül egyéb mezőgazdasági területen nem létesíthető.

44. § (1) Az Má jelű általános mezőgazdasági övezethez tartoznak a korlátozott használatú nedves rétek, gyepgazdálkodási területek és az időszakos növényborítottságú szántóterületek.

(3) Az övezetekben az 50 méternél keskenyebb mezővédő erdősávok, tájfasítási felületek övezetmódosítás nélkül telepíthetők.

(4) 280Az Má/1 jelű általános mezőgazdasági övezet építési határértékei az 1. melléklet táblázatában találhatók:

a) a telkeken jellemzően a gyepgazdálkodását szolgáló épületek és a gazdálkodást kiegészítő, idegenforgalmi - szolgáltató funkciók számára építhető építmény.

b) az építés feltétele, ha a telek területe eléri a 10,0 ha-t és a telek megközelítését biztosító út legalább 10,0 m széles

(5) Az Má/2 jelű övezet építési határértékei az 1. melléklet táblázatában találhatók, Az építési hely határvonalai -a szabályozási terv eltérő rendelkezései hiányában- a telekhatároktól 10,0 m, az állandó vízfolyás telkétől 50,0 m.

45. Mk/1 O/SZ 3 (max.:75m²) 4,0 kialakítható és beépíthető 1000

46. Mk/2 O 2 (max.:75 m²) 4,0 kialakítható 1500

Általános esetben a kertés mező- gazdasági terület övezeteiben, egy tömegben építhető épületek alapterülete legfeljebb 75 m² lehet, kivéve az e rendelet 43. § (10) bekezdés cb) pontjában meghatározott esetet, ahol a tényleges 3 %-os beépítés érvényesíthető

Baj:

12/2016. (I.26.) számú képviselőtestületi határozat Baj község településszerkezeti tervének módosításáról és 6/2009. (V.12.) önkormányzati rendelet Baj Építési Szabályzatáról

Az Má/1 jelű övezetbe Má/1 SZ 1 5,5 10ha max.750 max. 250

a) tartoznak a jellemzően állandó növényborítottságú, csak időszakonként (legfeljebb 3 évenként) feltörhető, művelt rét-legelő területek és nem védendő gyepterületek,.

b) A 10 ha-t elérő és legalább 50 m szélességű telken építményt és a gazdasági tevékenységhez kapcsolódó lakóépületet elhelyezni szabadon álló beépítési móddal, legfeljebb 1%-os beépítettséggel és 5,5 m legnagyobb építménymagasság lehet. A gazdasági épületek alapterülete összesen 750 m² -t, a lakóépület alapterülete a 250 m² -t nem haladhatja meg.

c) A telken a gazdasági építményeken kívül csak 1 db lakóépület helyezhető el, amelyben legfeljebb 1 lakás létesíthető, úgy, hogy az épületek és a gazdasági építmények elhelyezésére szolgáló terület és udvar összefüggő területet képezzen és összesen ne haladja meg a 3000 m² -t.

d) A 10 ha-t el nem érő telkek legfeljebb 5 %-a, a 10 ha-t meghaladó telkek legfeljebb 3 %-a keríthető el, de nem haladhatja meg a 6000 m² -t.

17. Erdőterületek

(3) 101 Az E jelű erdőterületbe tartoznak a rendeltetésük szerint gazdasági erdők, valamint a nem védelmi erdők övezetébe tartozó egyéb védelmi rendeltetésű erdőtagok. (4) Az övezetben 10,0 ha-t meghaladó területnagyságú telken legfeljebb 0,5%-os beépítettséggel, de legfeljebb 500 m² alapterületű az erdő rendeltetésének megfelelő építmények helyezhetők el.

(7) 104 Az Ev jelű erdő területén - a terepviszonyoktól függetlenül - csak védelmi rendeltetésű erdő telepíthető. (8) A védelmi rendeltetésű erdők területén épületet elhelyezni és területet elkeríteni nem lehet.

Tata:

Tata Város Önkormányzati Képviselő-testületének 18/2002. (IX. 25.) önkormányzati rendelete Agostyán városrész építési szabályzatáról és szabályozási tervéről (egységes szerkezetben, hatályos 2017. február 27-étől)

A Tata 01103/1, 01103/2 és 01103/3 hrsz-ok esetében területhasználati konfliktus merül fel, mivel a telkek kertvárosias lakóterület, KEL-AG/2 övezetbe tartoznak. A 8.§ d.) bekezdése szerint az övezetben oldalhatáron állóan, legfeljebb 25%-os megengedett beépítettséggel, legfeljebb 0,6-os szintterülettel, 5,0 m-es legnagyobb építménymagassággal, kialakult, vagy legalább 800m² -es telekterületen a meglévő épületek bővítéseként, vagy a terven ábrázolt helyeken és esetekben létesíthető maximum 2 db épület. A telken belül kialakítandó zöldfelület aránya legalább 55%.

23.§ (4) A Védelmi rendeltetésű védett erdők (VE-AG) övezete elsődlegesen védett erdőterületek fenntartására szolgál. a) Az övezetben építési tevékenység csak a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságának és az Erdészeti Szolgálat hozzájárulásával folytatható. b) A területen folytatott erdőgazdálkodás a védett területre vonatkozó kezelési terv és a védetté nyilvánítási határozatban foglaltak szerint történhet. c) Kommunális, illetve veszélyes hulladék, vegyszer még ideiglenesen sem tárolható, környezetszennyező tevékenység nem folytatható.

25.§ (3) A Mezőgazdasági gyepgazdálkodási MGY1-AG jelű övezetbe tartozó területek elsődlegesen gyepgazdálkodási (rét, legelő, kaszáló), területként hasznosíthatók. a) Az övezeten belül - lakóépület, - gyepgazdálkodással összefüggő, termékfeldolgozás és tárolás céljára szolgáló épület, építmények helyezhetők el. b) Az övezetben telkenként maximum egy lakó- és egy gazdasági épület helyezhető el. c) Az övezetben az épületeket szabadon állóan kell elhelyezni. d) A telkek maximális beépítettsége 1,5% lehet e) A legnagyobb megengedett építménymagasság 4,5 m. f) A beépíthető telkek minimális mérete 1,5 ha. (4) Az MGY2-AG jelű övezetbe tartozó területek elsődlegesen gyepgazdálkodási (rét, legelő, kaszáló), területként hasznosíthatók. a) Az övezeten belül - lakóépület, - kis számú szálláshellyel rendelkező vendéglátó épület, - gyepgazdálkodással összefüggő, termékfeldolgozás és tárolás céljára szolgáló épület, építmények helyezhetők el. b) Az övezetben telkenként maximum egy lakó- és egy gazdasági épület helyezhető el. c) Az övezetben az épületeket szabadon állóan kell elhelyezni. d) A telkek maximális beépítettsége 2% lehet e) A legnagyobb megengedett építménymagasság 5,5 m. f) A beépíthető telkek minimális mérete 2,5 ha.

Neszmély:

85/2013. ((VI.26.) Ök. határozat Neszmély Község Településszerkezetéről

9/2013. (VI.26) Ök. rendelet Neszmély Község helyi Építési Szabályzatáról

A Natura 2000 területek védelmi erdő övezetbe tartoznak. Erdőterületek Az erdőterületek (E) övezeteinek általános előírásai 37. § (1) Az erdő övezetek telkei elsősorban a rendeltetésüknek megfelelő erdőgazdálkodási tevékenységek céljára szolgáló területek. (2) Az erdő övezetekben erdészeti létesítmények csak az erdőterület nyilvántartásban lévő területeken létesíthetők. A kialakítható erdészeti létesítmények: erdészeti magánút, erdei vasút, valamint az erdőgazdálkodási tevékenységet, az erdő védelmét, illetve az erdei haszonvételek gyakorlását, az erdő rendeltetését szolgáló műtárgy, kerítés. (3) Erdőterület igénybevételével járó tevékenység jogszabályban előírt hozzájárulással történhet. (4) Azon erdőterületek (erdőtörvény hatálya alá tartozó területek) esetében, ahol az övezeti besorolás más tevékenységet tesz lehetővé, ott is az erdőterület igénybevétele jogszabályban előírt hozzájárulással valósulhat meg

A 38. § (1) Az Ev jelű védelmi erdőterület övezeti előírásai: (2) Az övezet telkei nem építhetők be. (3) A honvédelmi rendeltetésű erdőkben a honvédelmi és katonai építmények elhelyezhetők.

Süttö:

erdő nem beépíthető

22. Erdőterület 22. §. (1) Az erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló, a körzeti erdőterületben tervezett földterületet a Szabályozási terv erdőterületként jelöli. A Szabályozási terv és jelen rendelet szerint az EV jelű övezetbe sorolt erdőterületek olyan beépítésre nem szánt területek, amelyek jellemzően az erdő folyamatos fenntartásának céljára szolgálnak, továbbá azok a nem erdő művelési ágban nyilvántartott művelt mezőgazdasági hasznosítású és kivett területek, amelyek az erdőműveléshez, az 16 erdőhasználatához, valamint a vadgazdálkodáshoz szükségesek, továbbá az erdőterület (Evt.) alapján meghatározott és megengedett céllal az erdőben elhelyezhető építmények, létesítmények építésére szolgálnak. (2) A település körzeti erdőterületben tervezett, az erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló minden földterületének a Szabályozási terv és jelen rendelet szerinti rendeltetése védelmi (védett és védő). (3) A védelmi célú erdőövezetben az Evt. és a körzeti erdőterületi előírásokkal összhangban, az erdészeti hatóság hozzájárulásával elhelyezhető építmények a máshol és másként nem létesíthető: a) nyomvonal jellegű építmények és műtárgyak, b) a kutatást és az ismeretterjesztést szolgáló, épületnek nem minősülő építmények, c) a honvédelmet és belbiztonságot szolgáló műtárgyak. Védelmi rendeltetésű erdőterületeken új épületek nem helyezhetők el.

Süttö 0215/2 vadászház K-id különleges idegenforgalmi 550 telek, 15% beépítés, 7,5 m magasság, 50% zöldfelület

A tervezési terület vonatkozásában a településrendezési eszközök túlnyomó részben összhangban vannak a védelmi igényekkel, megfelelően biztosítják a Natura 2000 értékek fenntartását.

1.3.3.9. Honvédelmi katonai célú szolgálat

A Gerece természetmegőrzési területen 30 hrsz áll a Honvédelmi Minisztérium vagyonkezelésében (Baj 088/; Neszmély 0301/; Neszmély 0323/; Neszmély 0324; Neszmély 0325; Neszmély 0327; Neszmély 0333; Neszmély 0334; Süttő 0149/; Süttő 0167/15; Süttő 0215/1; Süttő 0226/; Süttő 0227/; Tardos 020/6a; Tardos 020/6b; Tardos 020/6c; Tardos 022; Tardos 030/2; Tardos 032/4; Tardos 032/8a; Tardos 032/8b; Tardos 032/8c; Tardos 032/8d; Tardos 032/8f; Tardos 032/8g; Tardos 032/8h; Tardos 036/4; Tardos 036/7; Tardos 516; Tata 01130/).

Ezen területek így gazdálkodáshoz nem köthető, speciális rendeltetéssel is bírnak. A Baj 088/ hrsz-ú terület lőtérként funkcionál, azonban csak gyakorlatok közbeni alkalmi használat jellemző itt. A többi terület nem áll aktív katonai használat alatt. Havarria esetén felvonulási területként lehet szerepük, egyéb tevékenységet a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal egyeztetve folytat rajtuk a Magyar Honvédség.

2. Felhasznált irodalom

Földművelésügyi Minisztérium (szerk.) (2018. február): Útmutató a Natura 2000 fenntartási tervek készítéséhez. Budapest (kézirat)

Barina Zoltán (2005): A Gerece flórájának katalógusa. Rosalia 2, A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság tanulmánykötetei.

Bölöni János, Molnár Zsolt, Kun András (szerk.) (2011): Magyarország élőhelyei. A hazai vegetációtípusok leírása és határozója. ÁNÉR 2011

Borhidi Attila (2007): Magyarország növénytakarásai

Dövényi Zoltán (2010): Magyarország kistájainak katasztere. MTA Földrajztudományi Intézet, Budapest: 62-66.

Haraszthy L. (szerk.) 2014: Natura 2000 fajok és élőhelyek Magyarországon. Pro Vértes Közalapítvány, Csákvár

Kocsis Károly (főszerk.) (2018): Magyarország nemzeti atlasz: természeti környezet

Speleotech Team Kft. (2017): Erdei denevérfajok felmérése a Gerece (HUDI20020) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen (Kézirat)

Szalkay József Magyar Lepkészeteki Egyesület (2017): Kutatási jelentés a Gerece kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen (HUDI20020) végzett lepkeszeti felmérésről (Kézirat)

Szélkiáltó Bt. (2017): A kék pattanó (*Limoniscus violaceus*), a szarvasbogár (*Lucanus cervus*), a nagy hörcsincér (*Cerambyx cerdo*), a havasi cincér (*Rosalia alpina*), a gyászscincér (*Morimus funereus*) és a skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*) állományok előfordulási adatainak gyűjtése a Gerece (HUDI20020) Natura 2000 területen (Kézirat)

Takács G., Molnár Zs. (szerk.) (2009): Élőhely-térképezés. Második átdolgozott kiadás. Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer Kézikönyvei IX. MTA ÖBKI - KvVM, Vácrátót - Budapest, 77 pp.

Internetes oldalak:

A magyar állami természetvédelem hivatalos honlapja: www.termeszetvedelem.hu

A Natura 2000 hálózat magyar honlapja: www.natura.2000.hu

Magyarország Élőhelyeinek Térképi Adatbázisa: www.novenyzetiterkep.hu

Vízgyűjtő gazdálkodási tervek: www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149

2014-2020 között elérhető agrártámogatásokról összefoglaló:

http://termeszetvedelem.hu/user/browser/File/N2k_fennterv/3_%20mell%C3%A9klet_aktualizalt_041219.pdf

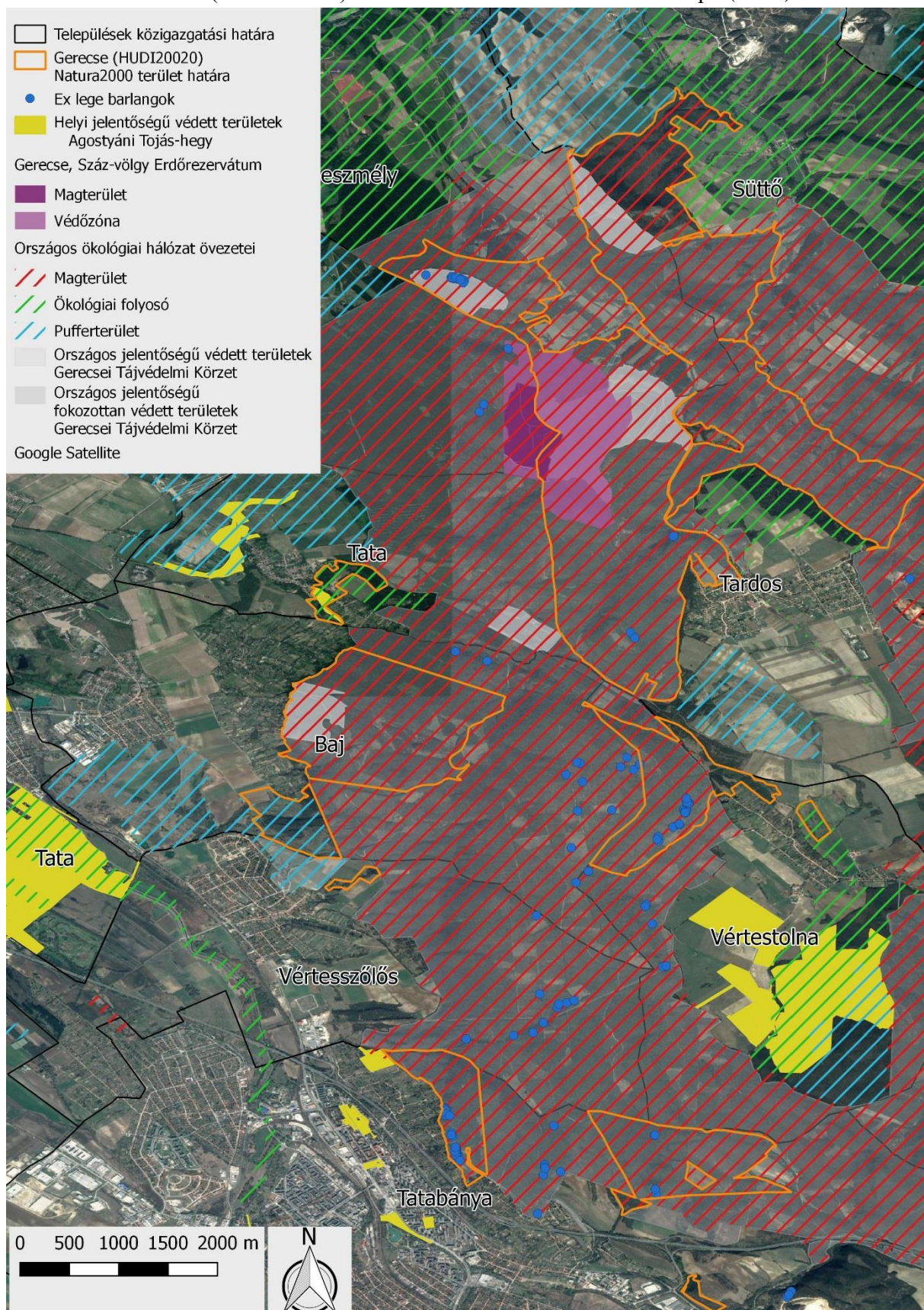
Vidékfejlesztési Program 2014-2020 jelenleg elérhető pályázati felhívásai:

<https://www.palyazat.gov.hu/doc/4523>

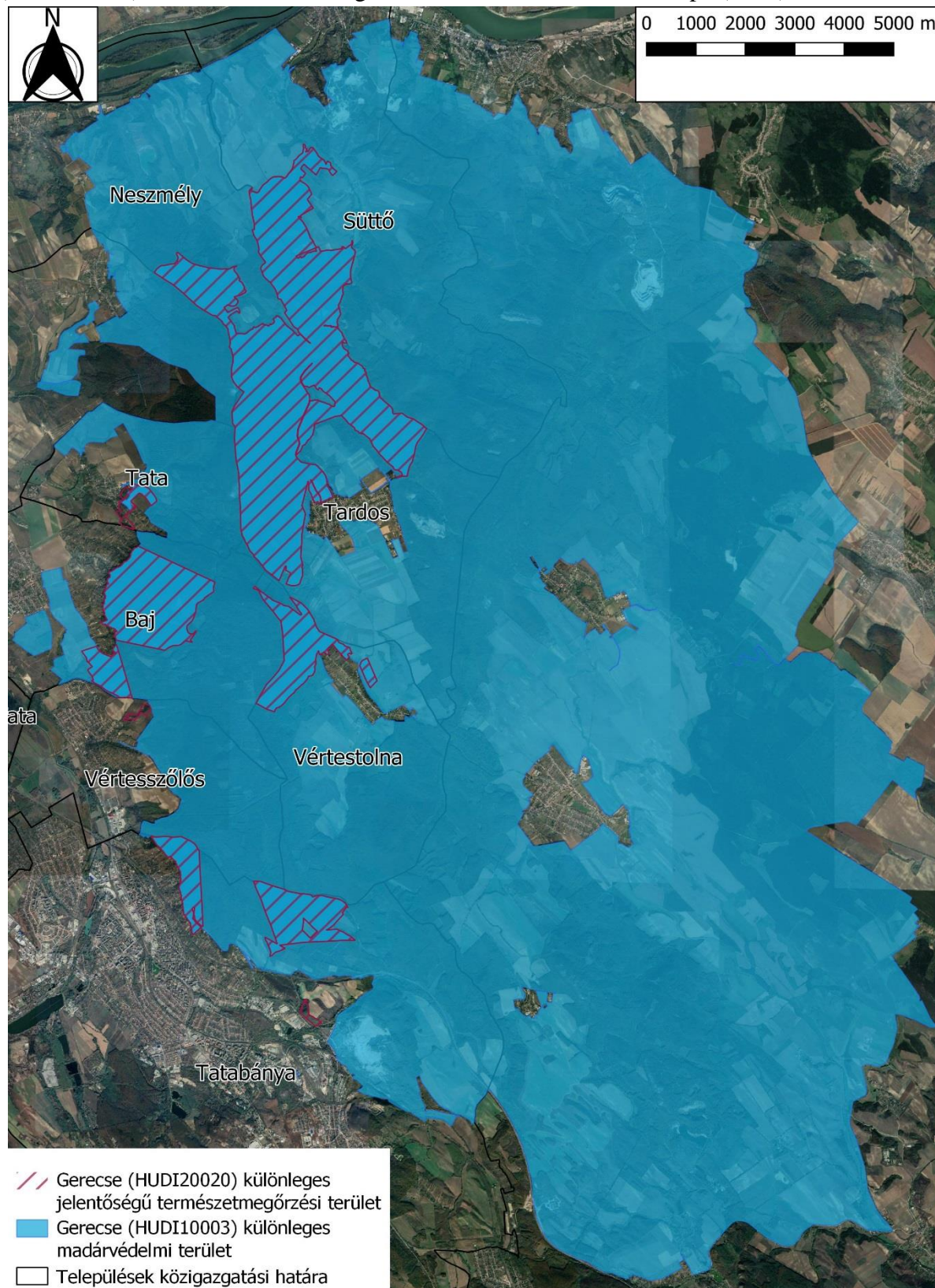
3. Térképek és melléletek

1. számú melléklet: Gerecse (HUDI20020) Natura 2000 terület áttekinthető térképe
2. számú melléklet: Gerecse (HUDI20020) Natura 2000 különleges természetmegőrzési terület és Gerecse (HUDI10003) Natura 2000 különleges madárvédelmi terület térképe
3. számú melléklet: Gerecse (HUDI20020) Natura 2000 terület ÁNÉR élőhelytípusainak térképe
4. számú melléklet: Gerecse (HUDI20020) Natura 2000 terület közösségi jelentőségű élőhelytípusainak térképe
5. számú melléklet: Gerecse (HUDI20020) Natura 2000 terület kezelési egységeinek térképe
6. számú melléklet: Natura 2000 területek részletes területkimutatása (fahasználati mód)
7. számú melléklet: Natura 2000 területek részletes területkimutatása (erdősítés)

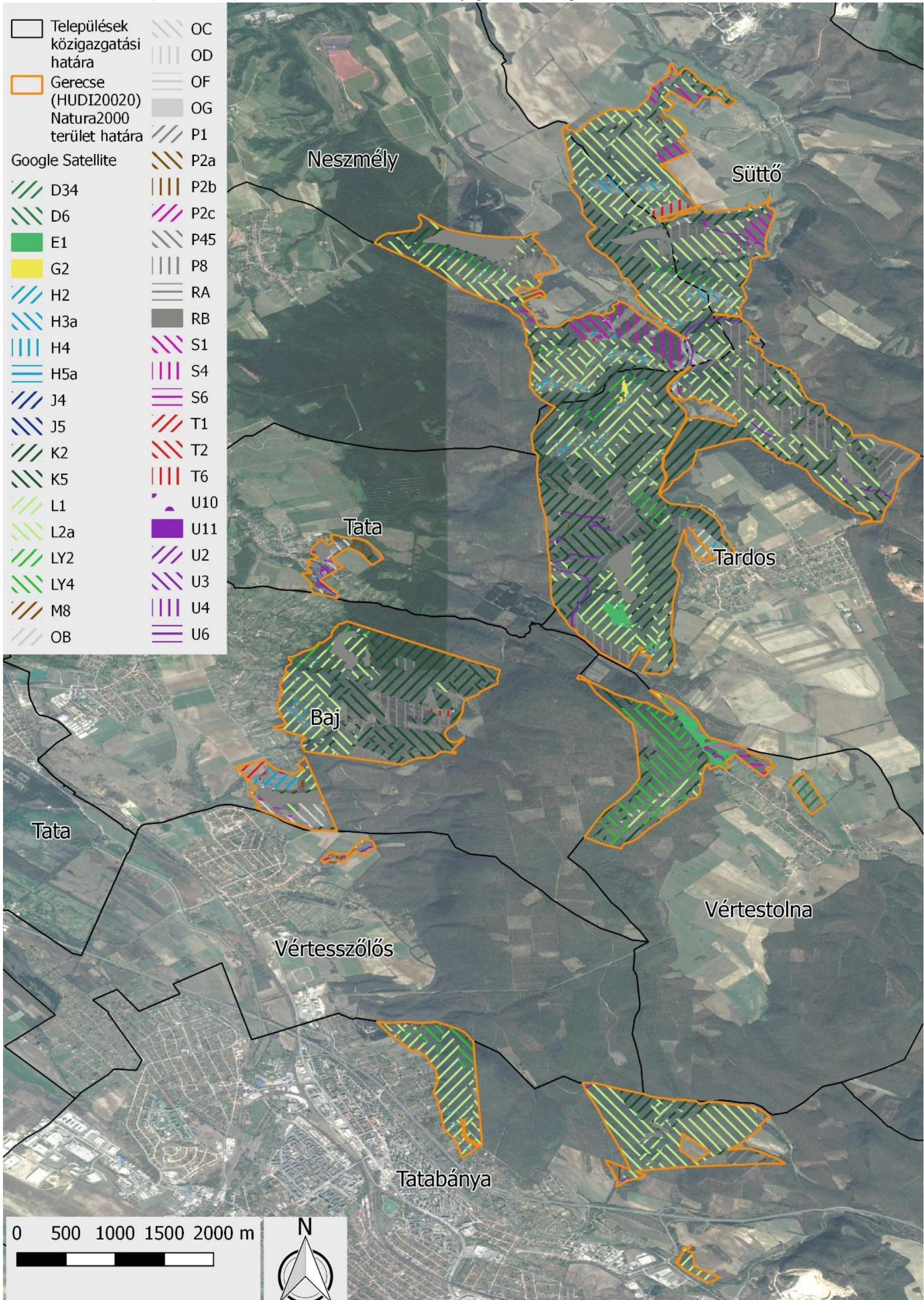
1. melléklet: Gerecse (HUDI20020) Natura 2000 terület **áttekintő** térképe (2020)

2. melléklet: Gerecse (HUDI20020) Natura 2000 különleges természetmegőrzési- és Gerecse (HUDI10003) Natura 2000 különleges madárvédelmi területek térképe (2020)

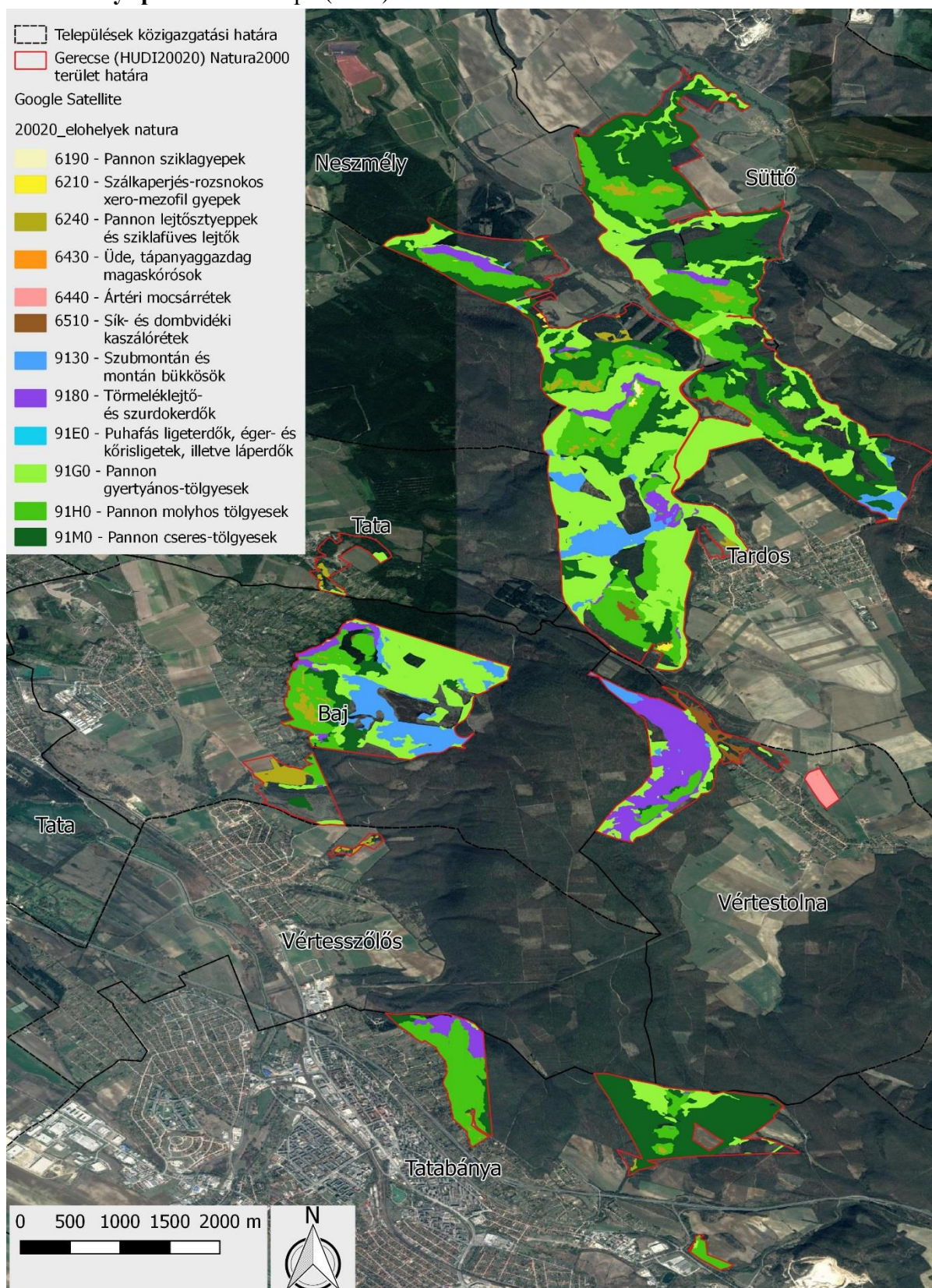
3. melléklet: Gerece (HUDI20020) Natura 2000 terület **ÁNÉR** élőhelytípusainak térképe (2020)

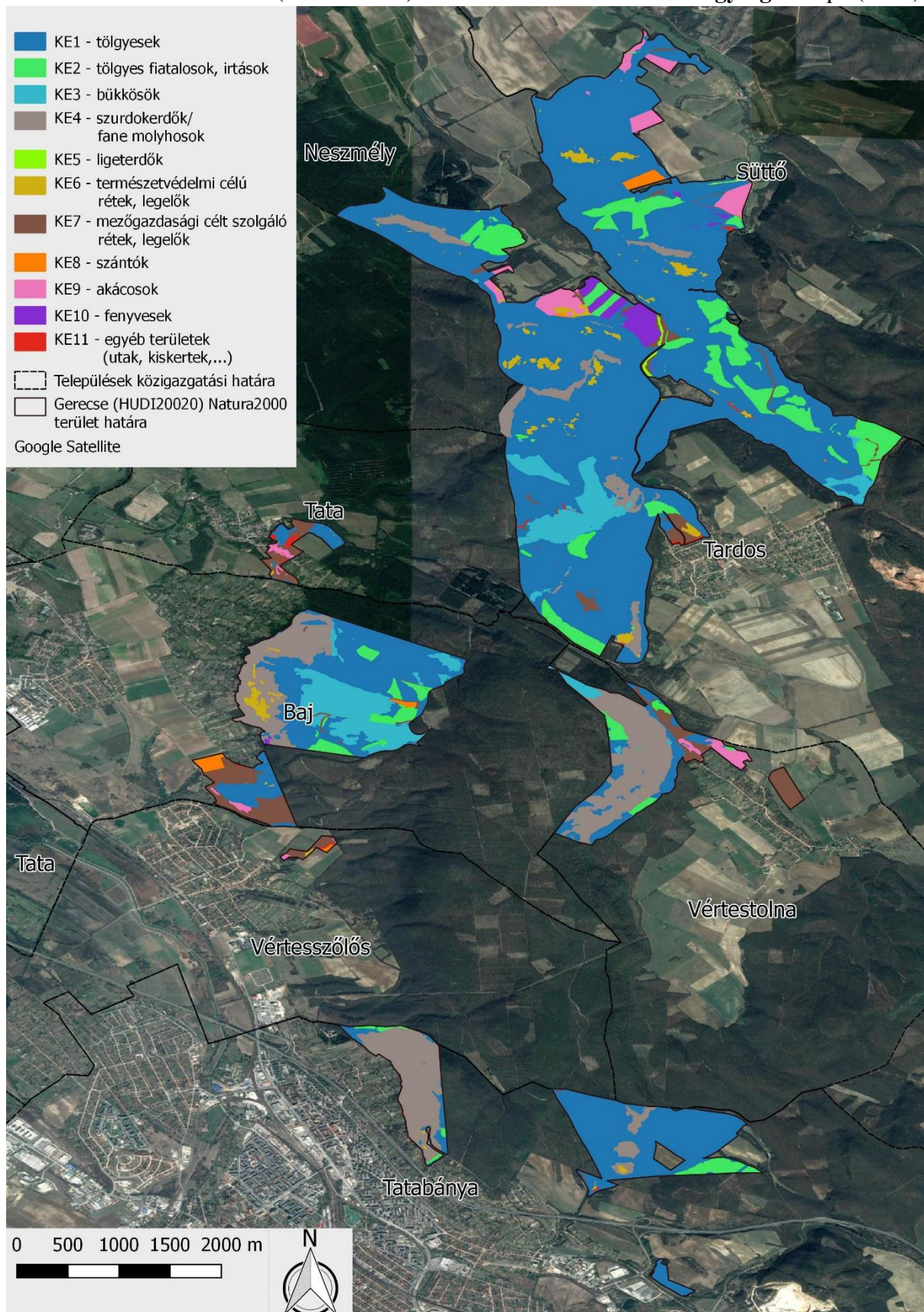
ÁNÉR kód	ÁNÉR élőhelytípus rövid elnevezése	Natura 2000 kód	Natura2000 élőhely elnevezése
D34	Mocsárrétek	6440	<i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei
D6	Ártéri és mocsári magaskórósok, árnyasnyirkos szegélynövényzet	6430	Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai
E1	Franciaperjés rétek	6510	Sík- és dombvidéki kaszálórétek
G2	Mészkedvelő nyílt sziklagyepek	6190	Pannon sziklagyepek (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>)
H2	Felnyíló, mészkedvelő lejtő- és törmelékgyepek	6240*	Szubpannon sztyeppék
H3a	Köves talajú lejtősztyepek	6240*	Szubpannon sztyeppék
H4	Erdősztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok	6210	Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>)
H5a	Lőszgyepek, kötött talajú sztyeprétek	6240*	Szubpannon sztyeppék
J4	Fűz-nyár ártéri erdők	91E0*	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>salicion albae</i>)
J5	Égerligetek	91E0*	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>salicion albae</i>)
K2	Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek	91G0*	Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>
K5	Bükkösök	9130	Szubmontán és montán bükkösök (<i>Asperulo-Fagetum</i>)
L1	Mész- és melegkedvelő tölgyesek	91H0	Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescensszel</i>
L2a	Cseres-kocsánytalan tölgyesek	91M0	Pannon cseres-tölgyesek
LY2	Törmeléklejtő-erdők	9180*	Lejtők és sziklatörmelékek <i>Tilio-Acerion</i> erdői
LY4	Tölgyes jellegű sziklaerdők és tetőerdők	9180*	Lejtők és sziklatörmelékek <i>Tilio-Acerion</i> erdői
M8	Száraz-félszáraz erdő- és cserjés szegélyek	-	-
OB	Jellegtelen üde gyepek	-	-
OC	Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek	-	-
OD	Lágyszárú évelő özönfajok állományai	-	-
OF	Magaskórós ruderalis gyomnövényzet	-	-
OG	Taposott gyomnövényzet és ruderalis iszapnövényzet	-	-
P1	Óshonos fafajú fiatalosok	-	-
P2a	Üde és nedves cserjések	-	-
P2b	Galagonyás-kökényes-borókás száraz	-	-

ÁNÉR kód	ÁNÉR élőhelytípus rövid elnevezése	Natura 2000 kód	Natura2000 élőhely elnevezése
	cserjések		
P2c	Idegenhonos cserje vagy japánkeserűfű fajok uralta állományok	-	-
P45	Fáslegelők, fáskaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek	-	-
P8	Vágásterületek	-	-
RA	Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok	-	-
RB	Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők	-	-
S1	Ültetett akácok	-	-
S4	Ültetett erdei- és feketefenyvesek	-	-
S6	Nem őshonos fafajok spontán állományai	-	-
T1	Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák	-	-
T2	Évelő, intenzív szántóföldi kultúrák	-	-
T6	Extenzív szántók	-	-
U2	Kertvárosok, szabadidős létesítmények	-	-
U3	Falvak, falu jellegű külvárosok	-	-
U4	Telephelyek, roncsterületek és hulladéklerakók	-	-
U6	Nyitott bányafelületek	-	-
U10	Tanyák, családi gazdaságok	-	-
U11	Út- és vasúthálózat	-	-

4. melléklet: Gerecse (HUDI20020) Natura 2000 terület **közösségi jelentőségű élőhelytípusainak térképe (2020)**

5. melléklet: Gerecse (HUDI20020) Natura 2000 terület **kezelési egység** térképe (2020)

Natura 2000 területek részletes területkimutatása (fahasználati mód)

Helység: 4509 Tata-Agostyán Helység összesen: 2,84

Tag	Részlet	Terület	Jogi jelleg	Élőhely kódja	Védettség foka	Rezervátum típusa	Természetesség	Rendeltetés			M ü v e l e t					
								Elsődleges	További I.	További II.	1. használati mód	Sürgősség	2. használati mód	Sürgősség	3. használati mód	Sürgősség
36	A	1,09	I		NV		5	TAV	NAT		TRV	2				
36	B	0,39	I		NV		5	TAV	NAT							
36	C	0,75	I		NV		5	TAV	NAT							
36	D	0,25	I		NV		5	TAV	NAT							
36	E	0,36	I		NV		5	TAV	NAT							

Helység: 4526 Bajna Helység összesen: 7,94

Tag	Részlet	Terület	Jogi jelleg	Élőhely kódja	Védettség foka	Rezervátum típusa	Természetesség	Rendeltetés			M ü v e l e t					
								Elsődleges	További I.	További II.	1. használati mód	Sürgősség	2. használati mód	Sürgősség	3. használati mód	Sürgősség
49	E	7,94	I		NV		3	TAV			KH	2(0)				

Helység: 4536 Tatabánya Helység összesen: 7,57

Tag	Részlet	Terület	Jogi jelleg	Élőhely kódja	Védettség foka	Rezervátum típusa	Természetesség	Rendeltetés			M ü v e l e t					
								Elsődleges	További I.	További II.	1. használati mód	Sürgősség	2. használati mód	Sürgősség	3. használati mód	Sürgősség
527	A	7,57	I	91H0	NV		3	TAV	NAT		FVB	2	FVV	3		

Helység: 4555 Vértesszőlős Helység összesen: 0,25

Tag	Részlet	Terület	Jogi jelleg	Élőhely kódja	Védettség foka	Rezervátum típusa	Természetesség	Rendeltetés			M ü v e l e t					
								Elsődleges	További I.	További II.	1. használati mód	Sürgősség	2. használati mód	Sürgősség	3. használati mód	Sürgősség
35	C	0,25	I		NV		5	FT	NAV		TRV	2				

Natura 2000 területek részletes területkimutatása (fahasználati mód)**Helység: 4509 Tata-Agostyán****Helység összesen: 3,82**

Tag	Részlet	Terület	Jogi jelleg	Élőhely kódja	Védettség foka	Rezervátum típusa	Természetesség	Rendeltetés			Művelés					
								Elsődleges	További I.	További II.	1. használati mód	Sürgősség	2. használati mód	Sürgősség	3. használati mód	Sürgősség
34	A	1,24	I	91G0	NV		3	TAV	NAT		FVB	1	FVV	2		
34	B	2,58	I		NV		3	FT	NAT		NFGY	2				

Helység: 4515 Tardos**Helység összesen: 6,00**

Tag	Részlet	Terület	Jogi jelleg	Élőhely kódja	Védettség foka	Rezervátum típusa	Természetesség	Rendeltetés			Művelés					
								Elsődleges	További I.	További II.	1. használati mód	Sürgősség	2. használati mód	Sürgősség	3. használati mód	Sürgősség
62	A	5,09	I		V		4	TV	TAV							
62	B	0,91	I		V		2	TV	TAV							

Natura 2000 területek részletes területkimutatása (fahasználati mód)

Helység: 4536 Tatabánya

Helység összesen: 229,62

Tag	Részlet	Terület	Jogi jelleg	Élőhely kódja	Védettség foka	Rezervátum típusa	Természetesség	Rendeltetés			M ü v e l e t					
								Elsődleges	További I.	További II.	1. használati mód	Sürgösség	2. használati mód	Sürgösség	3. használati mód	Sürgösség
1	B	3,12	I	91M0	V		3	TV	NAT	PA	FVB	1	FVV	2		
1	C	2,11	I		V		3	TV	PA	NAT						
1	D	6,55	I	91H0	V		3	TV	NAT	PA	ET	1(2)	FVB	1	FVV	3
1	E	2,78	I	91H0	V		3	TV	NAT	PA	FVB	1	FVV	3		
1	F	4,24	I	91H0	V		3	TV	NAT	PA	ET	2				
1	G	3,54	I	91H0	V		4	TV	PA	NAT	FVB	2	FVV	3		
1	H	0,49	I		V		4	TV	NAT		TI	2				
2	A	6,52	I		V		4	TV	TAV	NAT	FVB	1	FVV	3		
2	B	3,49	I	91M0	V		4	TV	NAT	PA	ET	1(2)	FVB	1	FVV	3
2	C	18,52	I	91H0	V		4	TV	TAV	NAT	ET	2				
2	D	0,88	I	91M0	V		4	TV	PA	NAT	FVV	1				
2	E	0,44	I	V			3	TV	PA	NAT						
2	F	2,78	I	91M0	V		3	TV	NAT	PA	ET	2	FVB	2	FVV	3
2	G	3,67	I	91M0	V		4	TV	PA	NAT	ET	1(2)	FVB	1	FVV	3
2	H	19,73	I	91H0	V		3	TV	NAT	TAV	ET	2				
2	I	0,34	I	91M0	V		4	TV	PA	NAT	FVB	1	FVV			
9	A	29,46	I	91G0	V		3	TV	NAT		ET	2				
9	B	0,66	I	91H0	V		4	TV	NAT							
10	A	14,44	I	91G0	V		3	TV	NAT		NFGY	3				
10	B	7,28	I	91H0	V		3	TV	NAT	TAV						
10	C	4,77	I	91G0	V		4	TV	NAT							
11	A	6,50	I	91G0	V		3	TV	NAT		ET	2	NFGY	3		
11	B	11,46	I	91H0	V		3	TV	NAT	TAV						
11	C	15,66	I	91M0	V		4	TV	NAT		NFGY	3				
12	A	6,79	I	91G0	V		3	TV	NAT							
12	B	37,81	I	91G0	V		3	TV	NAT		NFGY	3				
15	A	3,50	I		V		3	TV	NAT		TI	2				
15	B	2,00	I		V		5	TV	TAV	NAT						
15	C	2,76	I	91G0	V		4	TV	NAT							
15	D	2,58	I		V		3	TV	NAT		TI	2				
15	F	1,39	I		V		3	TV	NAT							
15	G	2,04	I	91G0	V		3	TV	NAT		FVB	2	FVV	3		
526	A	1,32	I	91M0	NV		3	TAV	NAT		ET	1				

Natura 2000 területek részletes területkimutatása (fahasználati mód)

Helység: 4541 Baj

Helység összesen: 354,42

Tag	Részlet	Terület	Jogi jelleg	Élőhely kódja	Védettség foka	Rezervátum típusa	Természetesség	Rendeltetés			M ű v e l e t					
								Elsődleges	További I.	További II.	1. használati mód	Sürgősség	2. használati mód	Sürgősség	3. használati mód	Sürgősség
7	A	32,16	I	9130	V		3	TV	NAT		NFGY	1	FVB	2	FVV	3
7	B	8,89	I	9130	V		2	TV	NAT		NFGY	1				
7	C	1,02	I	9130	V		2	TV	NAT							
8	A	1,79	I	91G0	V		3	TV	NAT							
8	B	8,87	I	9130	V		3	TV	NAT		NFGY	1	FVB	1	FVV	2
8	C	2,42	I		V		3	TV	NAT					8	C	
8	D	2,91	I	91G0	V		3	TV	TAV	NAT	NFGY	2				
8	E	1,68	I	9130	V		3	TV	TAV	NAT	NFGY	1				
8	F	7,71	I	9130	V		4	TV	NAT		NFGY	1	TRV	3(2)		
9	A	1,25	I	91G0	V		3	TV	NAT							
9	B	7,87	I	91H0	V		3	TV	NAT	TAV						
9	C	6,92	I	9130	V		3	TV	NAT		NFGY	2				
9	D	6,23	I		V		3	TV	NAT		TKGY	2				
9	E	4,08	I	91H0	V		3	TV	NAT	TAV						
9	F	8,67	I	91H0	V		3	TV	NAT	TAV						
9	G	1,65	I	91M0	V		3	TV	NAT							
10	A	6,45	I	91H0	FV		3	TV	NAT	TAV	ET	2				
10	B	5,91	I	91G0	V		3	TV	NAT		NFGY	1				
11	A	27,57	I	91H0	FV		3	TV	NAT	TAV	ET	2				
11	B	8,59	I	91G0	FV		3	TV	NAT	TAV	ET	2				
11	C	5,26	I	91G0	V		3	TV	NAT							
12	A	17,17	I	91H0	V		3	TV	NAT	TAV						
13	A	20,94	I	9130	V		2	TV	NAT		FVB	2	FVV	3		
13	B	1,55	I		V		3	TV	NAT							
14	A	16,42	I	91G0	V		3	TV	NAT		NFGY	1				
14	B	3,32	I		V		2	TV	NAT							
14	C	3,35	I	91G0	V		3	TV	NAT		NFGY	1				
14	D	2,97	I	9130	V		4	TV	NAT		TRV	1				
15	A	14,84	I		V		2	TV	NAT							
15	B	3,97	I		V		2	TV	NAT							
15	C	2,47	I	9130	V		3	TV	NAT							
15	D	2,32	I	9130	V		2	TV	NAT		FVV	1				
16	E	2,49	I	9130	V		3	TV	NAT		FVV	2				
23	A	11,89	I		V		3	TV	NAT		TI	1				
23	B	19,58	I	9130	V		3	TV	NAT		NFGY	1				
23	D	4,04	I	9130	V		3	TV	NAT							
23	F	4,21	I	9130	V		3	TV	NAT		NFGY	2				
24	A	5,57	I	9130	V		2	TV	NAT		FVV	2				
25	A	0,61	I	9130	V		3	TV	TAV	NAT	NFGY	1				
25	B	0,82	I	91G0	V		3	TV	NAT	TAV						
25	C	4,54	I	91H0	V		3	TV	NAT	TAV						
25	D	3,88	I	91G0	V		3	TV	NAT		FVB	1	FVV	2		
25	E	5,59	I	V			3	TV	NAT							

Natura 2000 területek részletes területkimutatása (fahasználati mód)

Helység: 4541 Baj

Helység összesen: 354,42

Tag	Részlet	Terület	Jogi jelleg	Élőhely kódja	Védettség foka	Rezervátum típusa	Természetesség	Rendeltetés			M ű v e l e t					
								Elsődleges	További I.	További II.	1. használati mód	Sürgősség	2. használati mód	Sürgősség	3. használati mód	Sürgősség
25	F	4,59	I	91H0	V		3	TV	NAT	TAV						
57	A	6,10	I	91H0	NV		4	TAV	NAT		NFGY	3				
57	B	22,72	I	91M0	NV		4	TAV	NAT							
57	C	4,40	I		NV		4	TAV	NAT		EÜ	1				
57	D	1,18	I		NV		4	TAV	NAT		EÜ	1				
57	E	1,81	I		NV		3	TAV	NAT		TKGY	2				
57	F	2,03	I	91H0	NV		3	TAV	NAT		TKGY	2				
57	G	0,65	I		NV		3	TAV	NAT							
57	H	0,50	I	91M0	NV		3	TAV	NAT							

Natura 2000 területek részletes területkimutatása (fahasználati mód)

Helység: 4576 Vértestolna

Helység összesen: 143,75

Tag	Részlet	Terület	Jogi jelleg	Élőhely kódja	Védettség foka	Rezervátum típusa	Természetesség	Rendeltetés			M ű v e l e t					
								Elsődleges	További I.	További II.	1. használati mód	Sürgősség	2. használati mód	Sürgősség	3. használati mód	Sürgősség
2	A	6,26	I	9130	V		2	TV	TAV	NAT	FVB	1	FVV	3		
2	B	23,28	I	9130	V		4	TV	NAT	TAV						
2	C	14,63	I	9130	V		4	TV	TAV	NAT	FVB	2	FVV	3		
2	D	3,03	I	91G0	V		4	TV	NAT		FVB	1	FVV	3		
3	A	5,27	I		V		3	TV	NAT							
3	B	4,07	I	91G0	V		4	TV	NAT							
3	C	8,08	I	91G0	V		4	TV	NAT							
4	A	15,16	I	91G0	V		4	TV	TAV	NAT	NFGY	1				
4	B	14,90	I	91G0	V		4	TV	NAT	TAV						
5	A	6,55	I	91G0	V		3	TV	NAT	TAV						
5	B	7,88	I	91G0	V		3	TV	NAT		FVB	1	FVV	3		
6	A	5,51	I	91G0	V		4	TV	NAT							
6	D	3,83	I		V		4	TV	NAT							
7	A	18,05	I	91G0	V		2	TV	NAT	TAV						
50	A	0,87	I	91M0	NV		3	TAV	NAT							
50	B	1,13	I		NV		5	FT	NAT							
50	C	0,21	I		NV		5	FT	NAT							
50	D	0,26	I		NV		5	FT	NAT							
50	E	0,41	I		NV		5	FT	NAT							
50	F	0,24	I		NV		5	FT	NAT		TRV	1				
50	G	0,86	I		NV		5	FT	NAT		TRV	1				
50	H	0,42	I		NV		5	FT	NAT		TRV	1				
50	I	0,16	I		NV		5	FT	NAT		TRV	1				
56	A	0,87	I	91M0	NV		4	FT	NAT		TKGY	3				
56	B	0,90	I	91G0	NV		3	TAV	NAT		NFGY	2				
56	C	0,92	I	91M0	NV		3	TAV	NAT		TKGY	3				

Natura 2000 területek részletes területkimutatása (fahasználati mód)

Helység: 4512 Neszmély

Helység összesen: 452,09

Tag	Részlet	Terület	Jogi jelleg	Élőhely kódja	Védettség foka	Rezervátum típusa	Természetesség	Rendeltetés			Művelet					
								Elsődleges	További I.	További II.	1. használati mód	Sürgősség	2. használati mód	Sürgősség	3. használati mód	Sürgősség
8	B	2,11	I		V		2	TV	HON							
8	C	6,97	I		V		2	TV	HON		NFGY	3(0)				
8	D	3,89	I		V		2	TV	HON		NFGY	3(0)				
8	E	3,33	I		V		2	TV	HON		NFGY	2(0)				
9	A	3,42	I		V		2	TV	HON		TI	1(0)				
9	B	32,28	I		FV		3	TV	HON	TAV						
9	C	2,53	I		V		2	TV	HON							
9	D	2,29	I		V		2	TV	HON		TI	1(0)				
9	E 1	1,70	I		V		2	TV	HON							
9	E 2	0,86	I		V		2	TV	HON							
9	F	2,87	I		V		2	TV	HON		TI	2(0)				
9	G	4,38	I		V		2	TV	HON							
9	H	3,27	I		V		2	TV	HON		TI	2(0)				
9	I	3,92	I		V		3	TV	HON							
12	A	14,95	I		FV		3	TV	HON	TAV						
12	B	24,13	I		FV		3	TV	HON	TAV	NFGY	2(0)				
12	C	9,01	I		FV		3	TV	HON	TAV						
13	B	2,95	I		V		3	TV	HON		NFGY	2(0)				
13	D	3,18	I		V		3	TV	HON		NFGY	2(0)				
13	E	5,47	I		V		3	TV	HON							
13	F	4,39	I		V		3	TV	HON		NFGY	3(0)				
14	A	2,37	I		V		4	TV	HON							
15	A	3,39	I		V		3	TV	HON		FVV	2(0)				
15	B	6,68	I		V		3	TV	HON							
15	C	4,70	I		V		3	TV	HON							
15	D	4,25	I		FV		3	TV	HON	TAV						
15	E	6,35	I		V		3	TV	HON		FVV	2(0)				
15	F	0,75	I		V		2	TV	HON							
15	G	5,28	I		V		3	TV	HON		FVV	2(0)				
15	H	2,60	I		V		3	TV	HON	TAV	FVB	0(2)	FVV	0(3)		
15	I	5,97	I		V		3	TV	HON		FVB	2	FVV	3		
15	J	1,82	I		V		3	TV	HON		FVB	2	FVV	3		
16	C	6,54	I		V		3	TV	HON		NFGY	2(0)				
16	E	2,15	I		V		5	TV	HON	TAV	TRV	3				
18	B	13,91	I		V		2	TV	HON		TI	2(0)				
18	D	2,60	I		V		2	TV	HON							
18	G	3,83	I		V		3	TV	HON		FVV	3				
18	H	3,92	I		V		3	TV	HON							
18	I	2,36	I		V		3	TV	HON							
18	J	3,13	I		V		3	TV	HON		FVV	3				
19	A	9,24	I		V		2	TV	HON		TKGY	2				
19	B	5,95	I		V		2	TV	HON		TKGY	2(0)				
19	C	1,45	I		V		3	TV	HON		FVB	2	FVV	3		

Natura 2000 területek részletes területkimutatása (fahasználati mód)

Helység: 4512 Neszmély

Helység összesen: 452,09

Tag	Részlet	Terület	Jogi jelleg	Élőhely kódja	Védettség foka	Rezervátum típusa	Természetesség	Rendeltetés			Művelet					
								Elsődleges	További I.	További II.	1. használati mód	Sürgősség	2. használati mód	Sürgősség	3. használati mód	Sürgősség
20	A	19,52	I		V		3	TV	HON	TAV						
21	A	4,37	I		V		2	TV	HON							
21	B	2,41	I		V		2	TV	HON							
21	C	3,86	I		V		3	TV	HON	TAV						
21	D	3,09	I		V		2	TV	HON	TAV						
21	E	13,57	I		V		2	TV	HON							
22	A	1,77	I		V		5	TV	HON	TRV	3					
22	B	16,17	I		V		5	TV	HON							
22	C	2,56	I		V		5	TV	HON							
22	D	2,97	I		V		3	TV	HON							
22	E	3,13	I		V		5	TV	HON							
22	F	3,38	I		V		2	TV	HON							
22	G	3,44	I		V		5	TV	HON							
23	A	26,38	I		V	M	3	TV	HON	TAV						
24	A	17,82	I		V	M	3	TV	HON	TAV	NFGY	1(0)				
24	B	25,11	I		FV	M	3	TV	HON							
24	C	4,64	I		FV	M	2	TV	HON							
25	A	3,80	I		V		3	TV	HON	TAV						
25	B	13,42	I		FV		3	TV	HON	TAV						
25	C	2,63	I		FV		2	TV	HON	TAV	NFGY	2(0)				
25	D	5,04	I		FV		3	TV	HON	TAV	FVB	0(2)	FVV	0(3)		
26	A	16,36	I		V		4	TV	HON							
27	A	2,16	I		V		3	TV	HON							
27	B	3,42	I		V		3	TV	HON		NFGY	2				
27	C	11,93	I		V		3	TV	HON	TAV						
27	D	2,00	I		V		3	TV	HON	TAV						

Natura 2000 területek részletes területkimutatása (fahasználati mód)

Helység: 4513 Süttő Helység összesen: 268,19

Tag	Részlet	Terület	Jogi jelleg	Élőhely kódja	Védettség foka	Rezervátum típusa	Természetesség	Rendeltetés			M ű v e l e t					
								Elsődleges	További I.	További II.	1. használati mód	Sürgősség	2. használati mód	Sürgősség	3. használati mód	Sürgősség
6	B	9,08	I		NV		4	HON	TAV		ET	2(0)				
6	C	1,74	I		NV		5	HON	TAV	FT						
6	D	2,58	I		NV		3	HON	TAV	FT						
6	E	1,69	I		NV		3	HON	FT							
7	A	3,41	I		NV		5	HON	TAV	FT	TI	3				
7	B	14,66	I		NV		3	HON	TAV	FT	FVB	2	FVV			
8	A	3,42	I		NV		3	HON	TAV	FT	FVB	2	FVV			
8	B	3,69	I		NV		3	HON	TAV	FT	FVB	2	FVV			
8	C	4,15	I		NV		5	HON	FT							
8	D	13,90	I		NV		3	HON	TAV	FT	NFGY	2(0)				
8	E	10,56	I		NV		2	HON	TAV	FT	FVB	2	FVV			
8	F	6,91	I		NV		5	HON	TAV	FT	TKGY	2(0)				
9	A	24,93	I		NV		3	HON	FT							
9	B	7,08	I		NV		3	HON	TAV							
9	C	16,24	I		NV		3	HON	FT							
9	D	7,94	I		NV		3	HON	FT							
10	A	10,90	I		NV		3	HON	TAV							
10	B	8,34	I		NV		3	HON	TAV	FT						
11	A	19,32	I		V		3	TV	HON		SZÁL	2				
11	B	7,07	I		V		3	TV	HON							
11	C	4,39	I		V		2	TV	HON							
11	D	10,09	I		V		5	TV	HON		TKGY	2				
11	E	1,16	I		V		3	TV	HON	TAV	SZV	2				
12	A	3,88	I		V		2	TV	HON		NFGY	2(0)				
12	B	1,94	I		V		2	TV	HON		TI	2(0)				
12	C	21,92	I		V		2	TV	HON		NFGY	2(0)				
13	A	22,29	I		V		2	TV	HON		NFGY	2(0)				
13	B	21,13	I		V		3	TV	HON	TAV						
13	C	3,78	I		V		3	TV	HON	TAV						

Natura 2000 területek részletes területkimutatása (fahasználati mód)

Helység: 4515 Tardos

Helység összesen: 808,85

Tag	Részlet	Terület	Jogi jelleg	Élőhely kódja	Védettség foka	Rezervátum típusa	Természetesség	Rendeltetés			Művelet					
								Elsődleges	További I.	További II.	1. használati mód	Sürgősség	2. használati mód	Sürgősség	3. használati mód	Sürgősség
2	A 1	1,83			V		3	TV	HON		FVV	2				
2	A 2	2,54			V		3	TV	HON		FVV	2				
2	B	14,89	I		V		2	TV	HON							
2	C	1,51			V		3	TV	HON	TAV						
3	A	10,35			V		3	TV	HON		TKGY	2(0)				
3	B	4,51			V		3	TV	HON		TKGY	2				
3	C	41,78			V		3	TV	HON	TAV						
3	D 1	2,32			V		3	TV	HON		FVV	1				
3	D 2	11,38			V		2	TV	HON							
3	E	3,36			V		3	TV	HON	TAV	EÜ	1(0)				
4	A	31,97			V		3	TV	HON	TAV						
4	B	11,79			V		2	TV	HON							
5	A	1,31			V		2	TV	HON		FVB	2				
5	B	13,21			V		3	TV	HON	TAV						
5	C	2,02			V		3	TV	HON	TAV						
5	D	1,38			V		3	TV	HON							
6	A	7,66			V		3	TV	HON		EÜ	1(0)	TKGY	2(0)		
6	B	16,59			V		2	TV	HON		TKGY	2(0)				
6	C	11,62			V		2	TV	HON							
6	D	5,57			V		2	TV	HON		EÜ	1(0)	TKGY	2(0)		
7	A	17,76			V		3	TV	HON		EÜ	1(0)				
8	A	4,03			V		3	TV	HON							
8	B	2,85			V		3	TV	HON		FVB	2				
8	C	13,05			V		2	TV	HON	TAV						
8	D	12,98			V		3	TV	HON		SZV	2				
8	E	10,34			V		3	TV	HON		EÜ	1(0)				
8	F	3,30			V		2	TV	HON	TAV	NFGY	2				
8	G	17,87			V		3	TV	HON	TAV						
8	H	2,27			V		2	TV	HON							
8	I	3,38			V		3	TV	HON							
9	A	10,75			V		3	TV	HON	TAV						
9	B	1,15			V		3	TV	HON	TAV	FVV	3				
9	C 1	10,59			V		3	TV	HON		FVB	2				
9	C 2	2,89			V		3	TV	HON		FVB	2	FVV	2		
9	D	9,93			V		2	TV	HON		ET	1(0)				
10	A	1,33			V		2	TV	HON		NFGY	2(0)				
10	B	12,91			V	M	2	TV	HON							
10	C	12,10			V	M	3	TV	HON		FVV	3				
10	D	26,55			FV	M	3	TV	HON							
10	E	9,36	I		FV	M	3	TV	HON							
10	F	6,21			V	M	3	TV	HON		TKGY	2(0)				
10	G	5,11			V	M	3	TV	HON							
10	H	1,28	I		V	M	3	TV	HON							

Natura 2000 területek részletes területkimutatása (fahasználati mód)

Helység: 4515 Tardos

Helység összesen: 808,85

Tag	Részlet	Terület	Jogi jelleg	Élőhely kódja	Védettség foka	Rezervátum típusa	Természetesség	Rendeltetés			M ű v e l e t					
								Elsődleges	További I.	További II.	1. használati mód	Sürgősség	2. használati mód	Sürgősség	3. használati mód	Sürgősség
11	A	13,95			FV	M	3	TV	HON							
11	B	17,42			FV	M	3	TV	HON							
12	A	12,57			FV	M	3	TV	HON							
12	B	8,78			FV	M	3	TV	HON							
13	A	11,83			FV	M	3	TV	HON							
13	B	4,96			FV	M	2	TV	HON							
14	A	26,35			V		3	TV	HON							
15	A	25,14	I		V		3	TV	HON	TAV						
16	A	2,67			V		3	TV	HON							
16	B	7,76			V		2	TV	HON		NFGY	1				
16	C	11,02			V		3	TV	HON	TAV	TKGY	1				
16	D	8,22			V		3	TV	HON	TAV	SZÁL	2				
16	E	1,69			V		3	TV	HON	TAV						
16	F	4,08			V		3	TV	HON	TAV						
17	A	2,75	I		V		4	TV	HON	TAV	TRV	1(2)				
17	B	3,42			V		3	TV	HON	TAV						
17	C	9,56	I		V		3	TV	HON	TAV						
17	D	3,14	I		V		3	TV	HON	TAV						
17	E	3,59	I		V		2	TV	HON		TI	2				
18	A	1,34	I		V		3	TV	HON							
18	B	10,12	I		V		3	TV	HON							
18	C	5,12	I		V		3	TV	HON							
18	D	0,65			V		3	TV	HON	TAV						
18	E	0,36			V		3	TV	HON	TAV						
18	F	1,91			V		2	TV	HON		TI	2				
18	G	1,45	I		V		3	TV	HON							
18	H	1,74			V		3	TV	HON							
19	A	2,90			V		3	TV	HON							
19	B	8,53			V		3	TV	HON		FVV	3				
19	C	3,96			V		2	TV	HON		TI	2(0)				
19	D	0,72			V		2	TV	HON		TI	2(0)				
19	E	4,24			V		3	TV	HON		FVB	2(0)	FVV	3		
19	F	2,81	I		V		3	TV	HON		FVV	1				
19	G	3,82			V		3	TV	HON							
19	H	6,52			V		3	TV	HON							
19	I	4,51			V		3	TV	HON		FVV	2(0)				
20	A	5,57			V		3	TV	HON	TAV						
20	B	9,69			V		3	TV	HON	TAV						
20	C	6,61			V		2	TV	HON							
20	D	1,99			V		2	TV	HON	TAV	TI	2(0)				
20	E	2,21	I		V		3	TV	HON	TAV						
20	F	2,43			V		3	TV	HON							
20	G	0,46			V		3	TV	HON	TAV						

Natura 2000 területek részletes területkimutatása (fahasználati mód)

Helység: 4515 Tardos

Helység összesen: 808,85

Tag	Részlet	Terület	Jogi jelleg	Élőhely kódja	Védettség foka	Rezervátum típusa	Természetesség	Rendeltetés			Művelet						
								Elsődleges	További I.	További II.	1. használati mód	Sürgősség	2. használati mód	Sürgősség	3. használati mód	Sürgősség	
20	H	4,26			V		3	TV	HON	TAV							
21	A	1,22			V		3	TV	HON								
21	B	6,19			V		2	TV	HON								
21	C	2,94			V		3	TV	HON		FVV	3					
21	D	3,94			V		3	TV	HON	TAV							
21	E	1,67			V		2	TV	HON								
21	F	1,31			V		3	TV	HON								
21	G	1,67			V		2	TV	HON								
21	H	1,90	I		V		3	TV	HON	TAV	FVB	2	FVV	3			
21	I	7,85	I		V		3	TV	HON								
21	J	6,34	I		V		3	TV	HON		FVV	2					
22	A	4,17			V		3	TV	HON	TAV							
22	B	4,29			V		3	TV	HON								
22	C	1,83			V		2	TV	HON								
22	D	21,80			V		2	TV	HON		NFGY	2					
22	E	1,50			V		3	TV	HON								
23	A	14,97			V		2	TV	HON								
23	B	9,42			V		2	TV	HON								
24	A	6,08			V		3	TV	HON		FVV	2					
24	B	2,96			V		3	TV	HON		SZV	2					
24	C	4,05			V		2	TV	HON		TI	2(0)					
24	D	3,99			V		3	TV	HON	TAV							
24	E	2,15			V		2	TV	HON	TAV							
24	F	4,40			V		3	TV	HON		SZV	3					
24	G	1,10			V		3	TV	HON								
24	H	1,65			V		2	TV	HON								
24	I	4,08			V		2	TV	HON								
24	J	1,83			V		2	TV	HON								
24	K	4,52			V		3	TV	HON		FVV	2					
24	L	3,88	I		V		3	TV	HON								
24	M	6,75			V		3	TV	HON		SZV	2					

Natura 2000 területek részletes területkimutatása (erdősítés)**Helység: 4509 Tata-Agostyán****Helység összesen: 2,84**

Tag	Részlet	Terület	Élőhely kódja	Természetesség	E r d ő s í t é s						
					Jellege	Módja I.	Célállománya I.	Módja II.	Célállománya II.	Elegy fafajok	
										I.	II.
36	A	1,09		5	TRV	MEST	CS-EL	TFSARJ	A		A
36	B	0,39		5							
36	C	0,75		5							
36	D	0,25		5							
36	E	0,36		5							

4526 Bajna**Helység összesen: 7,94**

Tag	Részlet	Terület	Élőhely kódja	Természetesség	E r d ő s í t é s						
					Jellege	Módja I.	Célállománya I.	Módja II.	Célállománya II.	Elegy fafajok	
										I.	II.
49	E	7,94		3							

Helység: 4536 Tatabánya**Helység összesen: 7,57**

Tag	Részlet	Terület	Élőhely kódja	Természetesség	E r d ő s í t é s						
					Jellege	Módja I.	Célállománya I.	Módja II.	Célállománya II.	Elegy fafajok	
										I.	II.
527	A	7,57	91H0	3	FF	TFMMK	CS-MOT	TFMMK	CS-EL		

4555 Vértesszőlős**Helység összesen: 0,25**

Tag	Részlet	Terület	Élőhely kódja	Természetesség	E r d ő s í t é s						
					Jellege	Módja I.	Célállománya I.	Módja II.	Célállománya II.	Elegy fafajok	
										I.	II.
35	C	0,25		5	TRVF	MEST	KTT-CS	MEST	CS-EL		

Natura 2000 területek részletes területkimutatása (erdősítés)**Helység: 4509 Tata-Agostyán Helység összesen: 3,82**

Tag	Részlet	Terület	Élőhely kódja	Természetesség	E r d ő s í t é s						
					Jellege	Módja I.	Célállománya I.	Módja II.	Célállománya II.	Elegy fafajok	
										I.	II.
34	A	1,24	91G0	3	FF	TFMMK	GY-E	TFMMK	J-E	KTT, CS, B	KTT, CS, B
34	B	2,58	3								

Helység: 4515 Tardos Helység összesen: 6,00

Tag	Részlet	Terület	Élőhely kódja	Természetesség	E r d ő s í t é s						
					Jellege	Módja I.	Célállománya I.	Módja II.	Célállománya II.	Elegy fafajok	
										I.	II.
62	A	5,09		4							
62	B	0,91		2							

Natura 2000 területek részletes területkimutatása (erdősítés)

4536 Tatabánya Helység összesen: 229,62

Tag	Részlet	Terület	Élőhely kódja	Természetesség	E r d ő s í t é s						
					Jellege	Módja I.	Célállománya I.	Módja II.	Célállománya II.	Elegy fafajok	
										I.	II.
1	B	3,12	91M0	3	FF	TFMMK	KTT-CS	TFMMK	CS-KTT		
1	C	2,11		3	FF	TFMMK	B-GY-KTT	TFMMK	KST		
1	D	6,55	91H0	3	FF	TFMMK	KTT-CS	S		KTT C	
1	E	2,78	91H0	3	FF	TFMMK	KTT-CS	TFMMK	CS-KTT		
1	F	4,24	91H0	3							
1	G	3,54	91H0	4	FF	TFMMK	KTT-CS	TFMMK	CS-KTT		
1	H	0,49		4							
2	A	6,52		4	FF	TFMMK	K-E			B, KTT	
2	B	3,49	91M0	4	FF	TFMMK	CS-KTT	TFMMK	CS-EL		
2	C	18,5	91H0	4							
2	D	0,88	91M0	4	FF	TFMMK	KTT-CS	TFMMK	CS-KTT		
2	E	0,44		3	FF	TFMMK	KTT-CS	TFMMK	CS-KTT		
2	F	2,78	91M0	3	FF	TFMMK	KTT-CS	TFMMK	CS-KTT		
2	G	3,67	91M0	4	FF	TFMMK	CS-EL	TFMMK	CS-KTT		
2	H	19,7	91H0	3							
2	I	0,34	91M0	4	FF	TFMMK	CS-EL	TFMMK	CS-KTT		
9	A	29,4	91G0	3							
9	B	0,66	91H0	4							
10	A	14,4	91G0	3							
10	B	7,28	91H0	3							
10	C	4,77	91G0	4							
11	A	6,50	91G0	3							
11	B	11,4	91H0	3							
11	C	15,6	91M0	4							
12	A	6,79	91G0	3							
12	B	37,8	91G0	3							
15	A	3,50		3							
15	B	2,00		5							
15	C	2,76	91G0	4	FF	TFMMK	CS-KTT				
15	D	2,58		3							
15	F	1,39		3							
15	G	2,04	91G0	3	FF	TFMMK	GY-KTT-	TFMMK	CS-KTT		
526	A	1,32	91M0	3							

Natura 2000 területek részletes területkimutatása (erdősítés)

Helység: 4541 Baj

Helység összesen: 354,42

Tag	Részlet	Terület	Élőhely kódja	Természetesség	E r d ő s í t é s						
					Jellege	Módja I.	Célállománya I.	Módja II.	Célállománya II.	Elegy fafajok	
										I.	II.
7	A	32,1	9130	3	FF	TFMMK	B-EL				
7	B	8,89	9130	2							
7	C	1,02	9130	2							
8	A	1,79	91G0	3							
8	B	8,87	9130	3	FF	MESTA	B-EL				
8	C	2,42		3	TRV	MEST	B-GY-KTT				
8	D	2,91	91G0	3							
8	E	1,68	9130	3							
8	F	7,71	9130	4	TRV	MEST	B-EL				
9	A	1,25	91G0	3							
9	B	7,87	91H0	3							
9	C	6,92	9130	3							
9	D	6,23		3							
9	E	4,08	91H0	3							
9	F	8,67	91H0	3							
9	G	1,65	91M0	3							
10	A	6,45	91H0	3							
10	B	5,91	91G0	3							
11	A	27,5	91H0	3							
11	B	8,59	91G0	3							
11	C	5,26	91G0	3							
12	A	17,1	91H0	3							
13	A	20,9	9130	2	FF	TFMAG	B	TFMAG	B-KTT		
13	B	1,55		3	TRV	MEST	GY-KTT-			KTT CS GY	
14	A	16,4	91G0	3							
14	B	3,32		2	TRV	MEST	B-GY-KTT			B KTT GY	
14	C	3,35	91G0	3							
14	D	2,97	9130	4	TRV	MEST	B-EL				
15	A	14,8		2							
15	B	3,97		2	TRV	MEST	B			B EKEM	
15	C	2,47	9130	3							
15	D	2,32	9130	2	FF	TFMMK	B				
16	E	2,49	9130	3	FF	MESTA	B-EL			B EKEM	
23	A	11,8		3							
23	B	19,5	9130	3							
23	D	4,04	9130	3							
23	F	4,21	9130	3							
24	A	5,57	9130	2	FF	TFMAG	B			B	
25	A	0,61	9130	3							
25	B	0,82	91G0	3							
25	C	4,54	91H0	3							
25	D	3,88	91G0	3	FF	TFMMK	CS-EL			KTT	
25	E	5,59		3	FF	TFMMK	GY-KTT-			KTT CS GY	

Helység: 4541 Baj

Helység összesen: 354,42

Tag	Részlet	Terület	Élőhely kódja	Természetesség	E r d ő s í t é s							
					Jellege	Módja I.	Célállománya I.	Módja II.	Célállománya II.	Elegy fafajok		
										I.	II.	
25	F	4,59	91H0	3								
57	A	6,10	91H0	4								
57	B	22,7	91M0	4	TRV	MEST	CS-EL	MEST	J-E	MJ, KH, KT	CS, KH, KT	
57	C	4,40		4								
57	D	1,18		4								
57	E	1,81		3								
57	F	2,03	91H0	3								
57	G	0,65		3								
57	H	0,50	91M0	3								

Natura 2000 területek részletes területkimutatása (erdősítés)

Helység: 4576 Vértestolna

Helység összesen: 143,75

Tag	Részlet	Terület	Élőhely kódja	Természetesség	E r d ő s í t é s						
					Jellege	Módja I.	Célállománya I.	Módja II.	Célállománya II.	Elegy fafajok	
										I.	II.
2	A	6,26	9130	2	FF	TFMMK	B-EL				
2	B	23,2	9130	4							
2	C	14,6	9130	4	FF	TFMMK	B-EL	TFMMK	K-E		
2	D	3,03	91G0	4	FF	TFMMK	B-EL	TFMMK	K-E		
3	A	5,27		3							
3	B	4,07	91G0	4							
3	C	8,08	91G0	4							
4	A	15,1	91G0	4							
4	B	14,9	91G0	4							
5	A	6,55	91G0	3							
5	B	7,88	91G0	3	FF	TFMMK	GY-KTT-B				
6	A	5,51	91G0	4	TRV	MEST	GY-KTT-			B, MK	
6	D	3,83		4	TRV	MEST	GY-KTT-B				
7	A	18,0	91G0	2							
50	A	0,87	91M0	3							
50	B	1,13		5	TRV	MEST	CS-EL	TFSMK	A-EL		
50	C	0,21		5	TRV	MEST	CS-EL	TFSMK	A		
50	D	0,26		5	TRV	MEST	CS-EL	TFSMK	A		
50	E	0,41		5	TRV	MEST	CS-EL	MEST	A		
50	F	0,24		5	TRV	MEST	CS-EL	TFSMK	A		
50	G	0,86		5	TRV	MEST	CS-EL	TFSMK	A		
50	H	0,42		5	TRV	MEST	CS-EL	TFSMK	A		
50	I	0,16		5	TRV	MEST	CS-EL	TFSMK	A		
56	A	0,87	91M0	4							
56	B	0,90	91G0	3							
56	C	0,92	91M0	3							

Natura 2000 területek részletes területkimutatása (erdősítés)

Helység: 4512 Neszmély

Helység összesen: 452,09

Tag	Részlet	Terület	Élőhely kódja	Természetesség	E r d ő s í t é s							
					Jellege	Módja I.	Célállománya I.	Módja II.	Célállománya II.	Elegy fafajok		
										I.	II.	
8	B	2,11		2								
8	C	6,97		2								
8	D	3,89		2								
8	E	3,33		2								
9	A	3,42		2								
9	B	32,2		3								
9	C	2,53		2								
9	D	2,29		2								
9	E 1	1,70		2								
9	E 2	0,86		2								
9	F	2,87		2								
9	G	4,38		2								
9	H	3,27		2								
9	I	3,92		3								
12	A	14,9		3								
12	B	24,1		3								
12	C	9,01		3								
13	B	2,95		3								
13	D	3,18		3								
13	E	5,47		3								
13	F	4,39		3								
14	A	2,37		4								
15	A	3,39		3	FF	TFMMK	CS-EL	TFMMK	GY-KST-	KTT, B, KH, GY		
15	B	6,68		3	FF	TFMAG	CS	TFMAG	CS-EL			
15	C	4,70		3								
15	D	4,25		3								
15	E	6,35		3	FF	TFMMK	B-EL	GY, NH				
15	F	0,75		2								
15	G	5,28		3	FF	TFMAG	CS	TFMAG	CS-EL			
15	H	2,60		3	FF	TFMAG	CS-EL	TFMAG	CS-KTT			
15	I	5,97		3	FF	TFMMK	CS-EL	MESTA	CS-KTT	KTT>10%		
15	J	1,82		3	FF	TFMAG	CS-EL	MESTA	CS-KTT			
16	C	6,54		3								
16	E	2,15		5	TRV	MEST	J-E	MJ,MK,				
18	B	13,9		2								
18	D	2,60		2								
18	G	3,83		3	FF	TFMMK	CS-KTT	MESTA	GY-KTT-	KH, CSNY	KH, CSNY	
18	H	3,92		3	FF	MESTA	CS-KTT	MESTA	GY-KTT-	CSNY, GY, KH	CSNY	
18	I	2,36		3								
18	J	3,13		3	FF	MESTA	CS-KTT	MESTA	GY-KTT-	CSNY, GY,KH	CSNY, KH	
19	A	9,24		2								
19	B	5,95		2								
19	C	1,45		3	FF	TFMMK	CS-EL	MOT,				

Natura 2000 területek részletes területkimutatása (erdősítés)

Helység: 4512 Neszmély

Helység összesen: 452,09

Tag	Részlet	Terület	Élőhely kódja	Természetesség	E r d ő s í t é s						
					Jellege	Módja I.	Célállománya I.	Módja II.	Célállománya II.	Elegy fafajok	
										I.	II.
20	A	19,5		3							
21	A	4,37		2							
21	B	2,41		2							
21	C	3,86		3							
21	D	3,09		2							
21	E	13,5		2							
22	A	1,77		5	TRV	MEST	CS-KTT	MEST	KTT-EL	KH,GY	KH
22	B	16,1		5							
22	C	2,56		5							
22	D	2,97		3	TRV	MEST	CS-KTT	MEST	GY-KTT-	KH	KH
22	E	3,13		5							
22	F	3,38		2	TRV	MEST	CS-KTT	MEST	GY-KTT-	KH	KH
22	G	3,44		5							
23	A	26,3		3							
24	A	17,8		3							
24	B	25,1		3							
24	C	4,64		2							
25	A	3,80		3							
25	B	13,4		3							
25	C	2,63		2							
25	D	5,04		3							
26	A	16,3		4							
27	A	2,16		3							
27	B	3,42		3							
27	C	11,9		3							
27	D	2,00		3							

Natura 2000 területek részletes területkimutatása (erdősítés)

Helység: 4513 Süttő

Helység összesen: 268,19

Tag	Részlet	Terület	Élőhely kódja	Természetesség	E r d ő s í t é s							
					Jellege	Módja I.	Célállománya I.	Módja II.	Célállománya II.	Elegy fafajok		
										I.	II.	
6	B	9,08		4								
6	C	1,74		5								
6	D	2,58		3								
6	E	1,69		3								
7	A	3,41		5								
7	B	14,6		3	FF	TFMMK	CS-EL				MOT, KTT, MK	
8	A	3,42		3	FF	TFMMK	CS-EL					
8	B	3,69		3	FF	TFMMK	CS-EL				KST	
8	C	4,15		5								
8	D	13,9		3								
8	E	10,5		2	FF	TFMMK	CS-EL					
8	F	6,91		5								
9	A	24,9		3								
9	B	7,08		3								
9	C	16,2		3								
9	D	7,94		3								
10	A	10,9		3								
10	B	8,34		3								
11	A	19,3		3								
11	B	7,07		3	FF	TFMMK	CS-KTT	TFMMK	GY-KTT-		KST CSNY	
11	C	4,39		2								
11	D	10,0		5								
11	E	1,16		3	SZV	TFMAG	CS-EL					
12	A	3,88		2								
12	B	1,94		2								
12	C	21,9		2								
13	A	22,2		2								
13	B	21,1		3								
13	C	3,78		3								

Natura 2000 területek részletes területkimutatása (erdősítés)

Helység: 4515 Tardos

Helység összesen: 808,85

Tag	Részlet	Terület	Élőhely kódja	Természetesség	E r d ő s í t é s							
					Jellege	Módja I.	Célállománya I.	Módja II.	Célállománya II.	Elegy fafajok		
										I.	II.	
2	A 1	1,83	3	FF	TFM	CS-EL	MESTAL	B-GY-	HSZ CSNY	HSZ CSNY CS		
2	A 2	2,54	3	FF	TFM	GY-	MESTAL	B-GY-	HSZ CSNY	HSZ CSNY CS		
2	B	14,8	2									
2	C	1,51	3									
3	A	10,3	3									
3	B	4,51	3									
3	C	41,7	3									
3	D 1	2,32	3	FF	TFM	B-EL	KTT					
3	D 2	11,3	2	FF	TFM	B-GY-	TFMMK	B-EL	HSZ HJ			
3	E	3,36	3									
4	A	31,9	3									
4	B	11,7	2									
5	A	1,31	2	FF	TFM	B-EL						
5	B	13,2	3									
5	C	2,02	3									
5	D	1,38	3									
6	A	7,66	3									
6	B	16,5	2									
6	C	11,6	2									
6	D	5,57	2									
7	A	17,7	3									
8	A	4,03	3									
8	B	2,85	3	FF	TFM	B-GY-	TFMMK	B-EL	MK KJ HJ			
8	C	13,0	2									
8	D	12,9	3	SZV	TFM	B-EL	TFMAG	GY-E	B, KTT,			
8	E	10,3	3	FF	TFM	B-EL	TFMMK	B-GY-	CS HJ MK			
8	F	3,30	2									
8	G	17,8	3									
8	H	2,27	2	FF	TFM	B-GY-	TFMMK	B-EL	CSNY MK			
8	I	3,38	3									
9	A	10,7	3									
9	B	1,15	3	FF	MES	CS-EL	TFMMK	CS-EL	KTT	KTT		
9	C 1	10,5	3	FF	TFM	B-EL	KTT, MK					
9	C 2	2,89	3	FF	TFM	GY-	MESTAL	GY-	B CSNY	B CSNY MK		
9	D	9,93	2	FF	TFM	B-GY-	TFMMK	B-EL	HJ			
10	A	1,33	2									
10	B	12,9	2									
10	C	12,1	3	FF	TFM	B-GY-	TFMMK	B-EL	MK HJ HSZ			
10	D	26,5	3									
10	E	9,36	3									
10	F	6,21	3									
10	G	5,11	3									
10	H	1,28	3									

Natura 2000 területek részletes területkimutatása (erdősítés)

Helység: 4515 Tardos

Helység összesen: 808,85

Tag	Részlet	Terület	Élőhely kódja	Természetesség	E r d ő s í t é s						
					Jellege	Módja I.	Célállománya I.	Módja II.	Célállománya II.	Elegy fajok	
										I.	II.
11	A	13,9	3								
11	B	17,4	3								
12	A	12,5	3								
12	B	8,78	3								
13	A	11,8	3								
13	B	4,96	2								
14	A	26,3	3								
15	A	25,1	3								
16	A	2,67	3								
16	B	7,76	2								
16	C	11,0	3								
16	D	8,22	3								
16	E	1,69	3								
16	F	4,08	3								
17	A	2,75	4	TRV	MES	CS-EL	KJ CSNY				
17	B	3,42	3								
17	C	9,56	3								
17	D	3,14	3								
17	E	3,59	2								
18	A	1,34	3								
18	B	10,1	3	FF	TFM	CS-EL	TFMMK	GY-	KTT>10	CSNY BABE KH	
18	C	5,12	3	FF	TFM	CS-KTT	TFMMK	GY-	CSNY	CSNY BABE	
18	D	0,65	3								
18	E	0,36	3								
18	F	1,91	2								
18	G	1,45	3								
18	H	1,74	3								
19	A	2,90	3	FF	TFM	GY-	TFMMK	KTT-EL			
19	B	8,53	3	FF	TFM	B-EL	TFMMK	GY-	KTT	B	
19	C	3,96	2								
19	D	0,72	2								
19	E	4,24	3	FF	TFM	B-GY-	TFMMK	GY-	CS HJ HSZ		
19	F	2,81	3	FF	TFM	GY-	TFMMK	B-EL			
19	G	3,82	3	FF	TFM	GY-	TFMMK	CS-KTT	B CSNY		
19	H	6,52	3	FF	TFM	GY-	TFMMK	CS-KTT	B HSZ		
19	I	4,51	3	FF	TFM	B-EL					
20	A	5,57	3								
20	B	9,69	3								
20	C	6,61	2								
20	D	1,99	2								
20	E	2,21	3								
20	F	2,43	3	FF	TFM	CS-KTT	TFMMK	CS-EL	MK CSNY		
20	G	0,46	3								

Natura 2000 területek részletes területkimutatása (erdősítés)

Helység: 4515 Tardos

Helység összesen: 808,85

Tag	Részlet	Terület	Élőhely kódja	Természetesség	E r d ő s í t é s							
					Jellege	Módja I.	Célállománya I.	Módja II.	Célállománya II.	Elegy fafajok		
										I.	II.	
20	H	4,26	3									
21	A	1,22	3	FF	TFM	B-KTT	TFMMK					
21	B	6,19	2									
21	C	2,94	3	FF	TFM	GY-						
21	D	3,94	3									
21	E	1,67	2									
21	F	1,31	3									
21	G	1,67	2	FF	TFM	CS	TFMMK	CS-KTT				
21	H	1,90	3	FF	TFM	B-EL	TFMMK					
21	I	7,85	3									
21	J	6,34	3	FF	TFM	B-GY-						
22	A	4,17	3									
22	B	4,29	3									
22	C	1,83	2									
22	D	21,8	2									
22	E	1,50	3									
23	A	14,9	2									
23	B	9,42	2									
24	A	6,08	3	FF	TFM	GY-	TFMMK	CS-EL				
24	B	2,96	3	SZV	TFM	B-EL	TFMMK	CS-EL				
24	C	4,05	2									
24	D	3,99	3									
24	E	2,15	2									
24	F	4,40	3	SZV	TFM	B-GY-	TFMMK	B-EL				
24	G	1,10	3									
24	H	1,65	2									
24	I	4,08	2									
24	J	1,83	2	FF	TFM	CS-KTT	TFMMK					
24	K	4,52	3	FF	TFM	CS-EL	MESTAL	CS-KTT				
24	M	6,75	3	SZV	TFM	B-EL	CSNY HSZ					